DEN UAFHÆNGIGE KONTROL- OG STYREGRUPPE I TELEDATASAGEN

AFRAPPORTERING

april 2021

Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har haft til opgave at føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af straffesager, hvori der er indhentet teledata i perioden fra den 1. november 2010 til den 18. oktober 2019.

Forord

Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen blev nedsat af justitsministeren i juli 2019, da det i flere tilfælde havde vist sig, at der var fejl i teledata, der var indgået i straffesager.

Teledatasagen udviklede sig i sommeren og efteråret 2019, idet der flere gange blev konstateret nye fejltyper. Der var behov for hurtigst muligt at få afdækket, om der var tale om fejl, der kunne have ført til urigtige afgørelser. Endvidere skulle strukturen for og det nærmere indhold af de nødvendige undersøgelser af de berørte straffesager fastlægges.

I vinteren 2019/2020 var kontrol- og styregruppen navnlig beskæftiget med at få etableret en hensigtsmæssig ramme for den kommende undersøgelse af flere tusinde straffesager. Denne opgave endte med at blive varetaget af en ny task force, Task Force Teledata. Kontrol- og styregruppen medvirkede ved udfærdigelse af de nødvendige retningslinjer, visitationsark og brevkoncepter etc. De færdige produkter, herunder Statsadvokaten i Københavns overordnede retningslinjer, blev forelagt kontrol- og styregruppen før iværksættelse.

Efterfølgende har kontrol- og styregruppens hovedopgave været at følge Task Force Teledatas sagsgennemgang tæt. Endvidere har kontrol- og styregruppen selv gennemgået over 150 sager grundigt og løbende formidlet resultaterne af gennemgangen til myndighederne. Task Force Teledatas undersøgelse blev afsluttet ved udgangen af 2020.

Der er ikke ved den omfattende sagsgennemgang konstateret tilfælde, hvor fejl i teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen afslutter hermed sin virksomhed.

landsdommer Olaf Tingleff (formand)
professor Jørn Vestergaard
advokat Karoline Normann
advokat Kristian Mølgaard
tidligere chefpolitiinspektør Sten Skovgaard Larsen

Indholdsfortegnelse

Forord **3**

1. Oversigt over afrapporteringen **7**

2. Anvendelse af teledata i straffesager **22**
2.1. Teledatasagen 22
2.1.1. Teledatasagens indledende forløb 22
2.1.2. Nedsættelsen af kontrol- og styregruppen og rammen for gruppens arbejde 24
2.1.3. Forløbet efter nedsættelse af kontrol- og styregruppen 31
2.1.3.1. Midlertidigt stop for brug af teledata i retten 31
2.1.3.2. Etablering af Task Force Teledata 33
2.1.3.3. Endelig afgrænsning af sagsgennemgangen 35
2.1.4. Justitsministeriets orientering af Retsudvalget 37
2.2. Genoptagelse – den juridiske ramme 44
2.2.1. Indledning 44
2.2.2. Genoptagelse af en straffesag 45
2.2.3. Genoptagelse efter påtaleopgivelse 47
2.2.4. Genoptagelse af efterforskning 49
2.3. Teledata 49
2.3.1. Tekniske begreber 49
2.3.2. Logning, udlevering, behandling og sletning af teledata – retsgrundlag 51
2.3.2.1. Indledning 51
2.3.2.2. Lovreglerne og logningsbekendtgørelsen 52
2.3.2.3. Teledata omfattet af logningsbekendtgørelsen 53
2.3.2.3.1. Logning af lokaliseringsdata ifm. telefoni samt sms- og mms-kommunikation 54
2.3.2.3.2. Logning af trafikdata ved kommunikation på internettet 55
2.3.2.4. Data som ikke er omfattet af logningspligt 55
2.3.2.4.1. Lokaliseringsdata, som ikke er trafikdata (tidligere kaldt ”signaleringsdata”) 55
2.3.2.4.2. Oplysninger om særlige tjenester 56
2.3.2.5. Lovregler om udlevering af teledata til politiet 56
2.3.2.6. Behandling af indhentede teledata 58
2.3.2.7. Sletning og arkivering af indhentede teledata 60
2.3.3. Levering af teledata til politiet 63
2.3.3.1. Før den 1. november 2010 63
2.3.3.2. Efter den 1. november 2010 64
2.4. Redegørelser og rapporter 65
2.4.1. Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse 65
2.4.2. Deloittes rapport 71
2.5. Behandlingen af straffesager med teledata 76
2.6. Behandlingen af straffesager efter den 18. oktober 2019 77

3. Sagsgennemgangen 79
3.1. Politikredsenes undersøgelse for rækketab 79
3.2. Task Force Teledatas undersøgelse af afsluttede straffesager 81
3.2.1. Sagsgrundlaget for Task Force Teledatas undersøgelse 81
3.2.2. Statsadvokatens overordnede retningslinjer for sagsbehandlingen 86
3.2.3. Task Force Teledatas interne retningslinjer 92
3.2.4. Task Force Teledatas undersøgelser 106
3.2.5. Task Force Teledatas opgaver i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet 114
3.3. Politikredsenes undersøgelse i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet 115
3.4. Den overordnede anklagemyndigheds tilsyn med sagsgennemgangen 118

4. Kontrol- og styregruppens arbejde 120
4.1. Samarbejdet med Rigspolitiet og Rigsadvokaten 120
4.2. Kontrol af sager 130
4.2.1. Stikprøvekontrol 130
4.2.1.1. Politikredsenes rækketabsundersøgelse 131
4.2.1.1.1. Udvælgelse af stikprøver 131
4.2.1.1.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen 131
4.2.1.1.3. Resultatet af stikprøvekontrollen 132
4.2.1.2. Task Force Teledatas sager 133
4.2.1.2.1. Udvælgelse af stikprøver 133
4.2.1.2.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen 135
4.2.1.2.3. Resultatet af stikprøvekontrollen 149
4.2.1.3. Politikredsenes gennemgang af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet 149
4.2.1.3.1. Udvælgelse af stikprøver 149
4.2.1.3.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen 149
4.2.1.3.3. Resultatet af stikprøvekontrollen 150
4.2.1.4. Sammenfatning vedrørende de tre stikprøvekontroller 153
4.2.2. Gennemgang af Den Særlige Klagerets sager 154
4.2.3. Manglende konvertering af slutmaster på sms-aktiviteter 166
4.2.4. Henvendelse fra en politikreds 167
4.3. Sager, der er efterforsket af Politiklagemyndigheden, PET eller Auditørkorpset 167
4.3.1. Den Uafhængige Politiklagemyndighed 167
4.3.2. Politiets Efterretningstjeneste 169
4.3.3. Forsvarets Auditørkorps 173
4.4. Fejltyper 173
4.4.1. Rækketab 174
4.4.2. Unøjagtigheder i masteplaceringer 175
4.4.3. Andre fejltyper 177
4.5. Særlige problemstillinger vedrørende leveret teledata 178
4.5.1. Nyere samtaletjenester 178
4.5.1.1. Manglende data ved visse VoLTE- og VoWiFi-aktiviteter 178

4.5.1.2. Misvisende data ved viderestillede VoLTE-kald 180
4.5.2. Durationsproblemstilling 181
4.5.3. Celleudvælgelsesfejl hos TDC 185
4.5.4. Manglende 4G data fra TDC 186
4.6. Andre særlige tekniske problemstillinger 188
4.6.1. Sletning af teledata 188
4.6.2. XML-problemstillinger 191
4.6.3. Telecentrets ”download-side” med adgang til rådata 194
4.6.4. Sager uden tilgængelige teledata 195
4.7. Advokatinddragelse under sagsgennemgangen 198
4.7.1. Orientering af domfældte og advokatsalærer 199
4.7.1.1. Udarbejdelse af retningslinjer 199
4.7.1.2. Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel 203
4.7.1.3. Administration af retningslinjerne 208
4.7.2. Advokatbrev fra politikredsene til forsvarere 209
4.8. Sager fra før den 1. november 2010 211
4.9. Emner, der er beslægtet med teledatasagen 213
4.9.1. Udlevering af lokaliseringsdata til politiet – Telenor-sagen 213
4.9.2. Datatab ved aflytning af internettrafik på mobiltelefoner – mobildatasagen 216
4.9.3. Fejl i softwareværktøj – softwaresagen 217

5. Samlet vurdering af teledatasagen 219

Sagregister 222

Bilag 1: Task Force Teledatas redegørelse for arbejdet i task forcen af 29. januar 2021 223

Bilag 2: Kontrol- og styregruppens standardkoncept til kontrolark 230

1. Oversigt over afrapporteringen

I dette kapitel redegøres for rapportens indhold.

I **kapitel 2** redegøres der først for, hvad teledatasagen handler om, og hvordan den tog sin begyndelse.

I **afsnit 2.1.1** omtales, at teledatasagen udspringer af den praksis, som i en årrække er blevet fulgt, når politiet har fået rettens tilladelse til at indhente teledata til brug for en straffesag. Sådanne teledata rekvireres fra en eller flere teleudbydere, der sender oplysningerne til Rigspolitiets særlige teledataenhed, Telecentret (nu Teledatasektionen). Her foretages der en digital konvertering af de leverede rådata til et format, der er mere umiddelbart tilgængeligt for politiet, anklagemyndigheden, forsvarerne og retten.

I 2018 og 2019 viste det sig i flere tilfælde, at de konverterede udgaver af teledata ikke indeholdt alle oplysninger fra de rådata, som teleudbyderne havde sendt til Telecentret. Den 6. juni 2019 orienterede Rigspolitiet og Rigsadvokaten advokatorganisationerne om dette, og den 13. juni udsendte Rigsadvokaten en skriftlig orientering om sagen. Det blev oplyst, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet havde besluttet, at politikredsene skulle gennemgå alle verserende sager samt afsluttede sager tilbage fra 2012. I de sager, hvori der manglede oplysninger fra rådata, ville forsvarerne blive orienteret, og anklagemyndigheden ville vurdere, om sagerne skulle søges genoptaget. Rigsadvokaten udsendte samtidig en instruks til politikredsene om den forestående gennemgang. Den 21. juni 2019 fulgte de regionale statsadvokater og Rigspolitiet op med nærmere retningslinjer. Det skulle som udgangspunkt undersøges, om der i sagerne var det samme antal rækker i den konverterede udgave af teledata som i rådata.

Det havde endvidere vist sig, at der i leveringer fra en af teleudbyderne manglede oplysninger i sager vedrørende benyttelsen af nyere samtaletjenester.

Den 2. juli 2019 udsendte Rigsadvokaten en instruks om, at der generelt skulle udvises betydelig forsigtighed med at tillægge manglende teleoplysninger den betydning, at der ikke havde været telekommunikation.

Efterfølgende blev der konstateret yderligere en række teledatafejl, herunder vedrørende oplysninger om placeringen af telemaster.

Justitsministeren nedsatte den 2. juli 2019 Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen.

Der redegøres i **afsnit 2.1.2** for den indledende fastlæggelse af kontrol- og styregruppens kommissorium samt for gruppens sammensætning og den praktiske tilrettelæggelse af gruppens virksomhed. Den 19. juli 2019 fastsatte kontrol- og styregruppen retningslinjer for samarbejdet med Rigspolitiet og Rigsadvokaten. Efterfølgende fik kontrol- og styregruppen fra politi og anklagemyndighed forelagt en række udkast til retningslinjer til godkendelse.

Den 14. august 2019 udvidede Justitsministeriet den tidsmæssige afgrænsning af kontrol- og styregruppens kommissorium til også at omfatte undersøgelser vedrørende perioden før den 1. januar 2012. I et yderligere tillægskommissorium blev undersøgelsesperioden på ny udvidet, hvorefter kontrol- og styregruppen i relevant omfang også kunne føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelse i perioden før den 1. november 2010. I tillægskommissoriet blev det i øvrigt præciseret, at kontrol- og styregruppens mandat ikke var begrænset til undersøgelser vedrørende konverteringsfejl. Det blev anført, at mandatet også omfattede efterforskninger i regi af PET i det omfang, disse efterforskninger har været en del af konkrete straffesager hos politiet eller anklagemyndigheden.

I afsnit 2.1.2 er der også redegjort for kontrol- og styregruppens tilgang til den pålagte opgave. Kontrol- og styregruppen har lagt vægt på sin uafhængighed og sit brede mandat. Overordnet set har opgaven været at følge myndighedernes gennemgang af de konkrete sager, hvori der kunne være forekommet fejl vedrørende teledata, og i den forbindelse at tage de nødvendige initiativer med henblik på, at undersøgelserne foregik på en teknisk og retligt set tilfredsstillende måde. Kontrol- og styregruppen har med udgangspunkt i de enkelte straffesager søgt at sikre en grundig gennemgang, så der kunne opnås en høj grad af sikkerhed i afklaringen af, om fejl vedrørende teledata kunne have medført, at sager var afgjort forkert, herunder navnlig om nogen uberettiget var blevet frihedsberøvet, eller om gerningsmænd i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet var gået fri. Gruppen har i den forbindelse anlagt et forsigtighedsprincip, og myndighederne er flere gange blevet anmodet om at foretage nærmere overvejelser og yderligere undersøgelser, også selv om sandsynligheden for at afdække forhold, der kunne rejse tvivl om rigtigheden af afgørelserne i sagerne, så ud til at være beskeden.

I **afsnit 2.1.3** redegøres der først for et midlertidigt stop i to måneder for brug af teledata i retten, som Rigsadvokaten iværksatte den 18. august 2019, efter at der nu var konstateret forskellige fejl i de rådata, som politiet havde modtaget fra teleudbyderne.

I samme afsnit beskrives etableringen af en særlig undersøgelsesenhed, Task Force Teledata, som fik til opgave at gennemgå straffesagerne fra den relevante periode. Rigsadvokatens og Rigspolitiets beslutning om nedsættelse af task forcen blev offentliggjort den 8. november 2019. Med udgangspunkt i de foreliggende rådata skulle task forcen fokusere på, om nogen tiltalt kunne være blevet dømt med urette på grund af teledatafejl eller manglende oplysninger om teledata. I sager uden domfældte blev task forcens opgaver begrænset til at forsyne politikredsene med ajourførte teleoplysninger, således at politikredsene kunne tage stilling til, om efterforskningen skulle genoptages. Sagsgennemgangen blev prioriteret, bl.a. således at sager med ubetinget frihedsstraf eller udvisning skulle behandles først. Hvis det blev vurderet, at teledata kunne have haft betydning for udfaldet af en sag, skulle der foretages en teknisk undersøgelse af teledata. Ud fra en samlet vurdering af alle sagens beviser skulle der tages stilling til, om sagen skulle søges genoptaget.

I begyndelsen af november 2020 havde Task Force Teledata gennemgået omkring 4.500 sager med domfældelser, hvilket var ca. 90 % af de prioriterede sager, og politikredsene havde i over 800 uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet vurderet, om der efter de nu foreliggende

oplysninger var grundlag for at genoptage efterforskningen. Det var i intet tilfælde fundet, at der var teledatafejl, der kunne begrunde, at strafforfølgningen eller efterforskningen skulle genoptages. Kontrol- og styregruppen fandt ved stikprøvekontroller heller ikke grundlag for genoptagelse af sager.

På den nævnte baggrund rettede kontrol- og styregruppen henvendelse til Justitsministeriet med indstilling til ministeriets overvejelse om at afgrænse de sagsgrupper, der skulle undersøges. Task Force Teledata undersøgte sideløbende hermed de restende prioriterede sager uden at finde sager, der burde genoptages, og task forcen blev derefter nedlagt med udgangen af december 2020. Efter et møde i Folketingets Retsudvalg meddelte Justitsministeriet den 2. februar 2021 kontrol- og styregruppen, at gennemgangen af straffesager skulle afgrænses til de sagsgrupper, der foreløbigt var blevet prioriteret.

En samlet oversigt over udviklingen i teledatasagen findes i **afsnit 2.1.4**, der indeholder en gennemgang af de orienteringer, som Retsudvalget løbende har modtaget fra Justitsministeriet.

I **afsnit 2.2** gennemgås reglerne om genoptagelse af straffesager efter endelig dom, genoptagelse efter påtaleopgivelse samt genoptagelse af efterforskning i henlagte sager. Redegørelsen omfatter bl.a. omtale af de retningslinjer, som anklagemyndigheden i forbindelse med teledatasagen har fastsat med henblik på vurderingen af spørgsmålet om genoptagelse, bl.a. ved orientering af domfældte og advokater.

I **afsnit 2.3** redegøres der først for begrebet teledata og for en række andre tekniske begreber, som anvendes i tilknytning til telekommunikation. Derefter gennemgås retsgrundlaget vedrørende logningspligt samt reglerne om udlevering, behandling og sletning af taledata. Yderligere beskrives det, hvorledes levering af teledata til politiet er organiseret.

Undervejs i forløbet af teledatasagen er der blevet udarbejdet forskellige redegørelser og rapporter, som der gives en oversigt over i **afsnit 2.4**.

Efter anmodning fra justitsministeren afleverede rigspolitichefen og rigsadvokaten den 28. september 2019 en fælles redegørelse om teledatasagen. Ministeriet modtog derudover et notat fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten af 1. oktober 2019. Samtidig modtog Justitsministeriet en rapport om Rigspolitiets håndtering af historiske teledata bestilt hos revisions- og konsulenthuset Deloitte.

Myndighedernes redegørelse indeholder bl.a. en beskrivelse af det tidsmæssige forløb i sagen og fremgangsmåden ved indhentning og anvendelse af teledata. Endvidere beskrives de afdækkede fejl, fejlkilder og usikkerheder samt myndighedernes håndtering heraf. Det fremgår af redegørelsen, at Telecentret i en længere periode løbende havde modtaget henvendelser fra politikredse og andre om mulige fejl, fejlkilder og uoverensstemmelser. Telecentret havde gennemgående opfattet disse henvendelser som udtryk for periodiske tekniske udfordringer eller brugerfejl, ikke som systematiske fejl. Dette betød, at der ofte ikke var blevet kommunikeret rettidigt og bredt ud til f.eks. efterforskere og teleanalytikere i politikredsene.

Fejlene i det it-system, som Telecentret anvendte til at konvertere teledata fra teleudbyderne, hidrørte ifølge Telecentret dels fra aktiveringen af en timer, dels fra en opdatering af systemet. Den egenudviklede timerfunktionen i Telecentrets it-system skulle sikre, at data blev sendt til rekvirenten hurtigst muligt efter, at data fra teleudbyderen var modtaget i Telecentret.

Fejlen i timerfunktionen medførte, at data i nogle tilfælde blev afsendt til politikredsene, selvom den samlede konvertering endnu ikke var afsluttet. En opdatering af it-systemet ændrede på et tidspunkt den måde, hvorpå konverterede teledata blev indlæst i systemet, hvilket medførte, at it-systemet sprang sektioner af filer over. Blandt de konstaterede fejltyper blev det oplyst, at der i en periode var sket en fejl i "oversættelsen" af koordinater vedrørende mastepositioner. Ud over konverteringsfejlene var der også fundet fejl i rådata modtaget fra teleudbyderne. I redegørelsen blev der tillige omtalt en række yderligere fejl, fejlkilder og usikkerheder mv., som kunne have haft efterforskningsmæssig betydning, men som Telecentret havde vurderet, at politikredsene tidligere var blevet oplyst tilstrækkeligt om. Rigspolitiets enhed for Tilsyn og Controlling konstaterede i øvrigt, at der ikke havde været nedskrevne retningslinjer for hverken Telecentrets eller politikredsenes håndtering og kvalitetssikring af teledata, ligesom der i store dele af undersøgelsesperioden ikke havde været en struktureret opsamling, dokumentation og opfølgning på indmeldte fejl. Det var vurderingen, at der tilsyneladende ikke havde været det nødvendige ledelsesmæssige fokus på kvalitetssikring.

I notatet af 1. oktober 2019 konkluderede Rigspolitiet og Rigsadvokaten bl.a., at Rigspolitiets håndtering af teledata ikke havde levet op til forventningen om, at politiet håndterer beviser ansvarligt, og at fejl, fejlkilder og usikkerheder altid lægges åbent frem for de øvrige aktører i straffesagskæden. Rigspolitiets fokus havde for længe været på den tekniske afdækning af problemet, og først da Rigsadvokaten i maj 2019 mere systematisk blev inddraget og aktiveret i sagen, kom der reelt fokus på de retssikkerhedsmæssige konsekvenser. Justitsministeren orienterede den 3. oktober 2019 Retsudvalget om redegørelsen mv. og bebudede en række tiltag.

Den 19. august 2019 meddelte Rigspolitiet kontrol- og styregruppen, at der for at opnå en styrkelse af kvaliteten i teledata pågik overvejelser om at iværksætte et eksternt review, og den 28. august 2019 blev kontrol- og styregruppen orienteret om, at der var indgået kontrakt med Deloitte om at foretage en uafhængig validering af politiets modtagelse, behandling og konvertering af teledata. Deloitte afleverede den bestilte rapport den 1. oktober 2019 og supplerede i et notat af 13. januar 2020 denne med korrigerede taloplysninger om fejlkilder mv. I **afsnit 2.4.2** er der redegjort for resultaterne af Deloittes undersøgelser, som tillige er samlet i et oversigtsskema med bemærkninger og vurdering af den praktiske betydning af de enkelte fejltyper.

Deloitte vurderede, at Rigspolitiets systemer til opbevaring og behandling af historiske teledata var helt utilstrækkelige, og anbefalede derfor, at der hurtigt blev foretaget ændringer, samt at der på længere sigt blev implementeret en ny og mere tidssvarende struktur. Endvidere foreslog Deloitte, at der fremover blev udarbejdet uvildige tredjeparts-valideringer af konverterede historiske teledata, der anvendes i straffesager. I et notat ("varedeklarationen") beskrev Deloitte de potentielle fejlkilder og

usikkerheder, der kræver særlig opmærksomhed, når historiske teledata anvendes til efterforskning og som bevis. Notatet er senere blevet opdateret af Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

Efterfølgende blev der udsendt "datapakker" udarbejdet af Deloitte til politikredsene, hvori de fundne konverteringsfejl er søgt koblet til konkrete rekvisitionsnumre og journalnumre til brug for undersøgelserne af teledatafejl i de enkelte sager. En endelig udgave af datapakkerne og en revideret vejledning blev i januar 2020 tilgængelig for politikredsene og Task Force Teledata.

I **afsnit 2.5** redegøres der for behandlingen af straffesager med anvendelse af teledata som bevismiddel. I **afsnit 2.6** gennemgås de ændringer, som efter den 18. oktober 2019 har haft betydning for tilrettelæggelsen af straffesager, herunder som følge af de krav, der stilles til anklagemyndigheden i den opdaterede udgave af Rigsadvokatens meddelelse ved anvendelse af teledata i straffesager.

Kapitel 3 indeholder en redegørelse for gennemgangen af de sager, som er blevet undersøgt i forbindelse med teledatasagen.

I **afsnit 3.1** redegøres der for politikredsenes undersøgelse for rækketab, dvs. om der i nogle sager manglede teledata, som var omfattet af rådata, men som ikke indgik i de konverterede data. I tilfælde af uoverensstemmelser skulle filen med rådata sendes retur til Telecentret med henblik på tilvejebringelse af en ny konvertering, således at politikredsene med et særligt program kunne foretage en maskinel sammenligning af de nye og de oprindeligt konverterede data. Herefter skulle de manglende rækker identificeres og deres betydning for sagens afgørelse vurderes.

Ifølge Telecentrets opgørelse var der i politikredsene i alt ca. 10.000 sager, der var omfattet af undersøgelsen. Ultimo 2019 havde politikredsene gennemgået i alt 4.791 afsluttede sager. Hertil kom sager hos Rigspolitiet og SØIK m.fl. samt omkring 2.000 verserende sager. I forbindelse med politikredsenes undersøgelser havde Telecentret ud af ca. 38.000 unikke rekvisitioner maskinelt konstateret fejl i 1.939 rekvisitioner fordelt på 869 sager.

I januar 2020 påbegyndte Task Force Teledata gennemgangen af sager. Task forcens undersøgelser har også omfattet de sager, som politikredsene forinden havde gennemgået. Politikredsenes undersøgelse vedrørende afsluttede sager blev indstillet ultimo 2019, men politikredsene skulle også derefter foretage eventuelle uopsættelige skridt, f.eks. i sager vedrørende udvisningsdømte, der stod for at skulle udsendes, og i afsoningssager, hvori Kriminalforsorgen havde anmodet om underretning om, hvorvidt en fuldbyrdelsesordre burde tilbagekaldes. Politikredsene skulle endvidere fortsætte gennemgangen af de verserende straffesager. Endelig skulle politikredsene i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet vurdere efterforskningsmulighederne.

I **afsnit 3.2** redegøres der for Task Force Teledates undersøgelse af afsluttede straffesager. Ifølge oplysninger fra Rigsadvokaten var der i det relevante tidsrum indhentet teledata i 7.578 sager afgjort den 18. oktober 2019 eller tidligere. Som nærmere beskrevet i afsnittet har kontrol- og styregruppen søgt at opnå fuld sikkerhed for, at alle relevante sager blev identificeret med henblik på at indgå i task forcens undersøgelse.

Task Force Teledata har tilrettelagt sagsbehandlingen på grundlag af retningslinjer udarbejdet af Statsadvokaten i København efter forelæggelse af udkast for kontrol- og styregruppen. I retningslinjerne blev det bl.a. fastlagt, hvilke sager task forcen skulle indhente, i hvilken rækkefølge sagerne skulle behandles (prioriteres), og hvad der nærmere skulle undersøges. Endvidere blev det foreskrevet, at kontrol- og styregruppen og Statsadvokaten i København løbende skulle modtage afrapporteringer og føre tilsyn med task forcens sagsbehandling, samt at task forcen skulle fastsætte interne procedurer og retningslinjer for legalitets- og kvalitetssikring af sagsgennemgangen. Den seneste udgave af retningslinjerne af 23. oktober 2020 er gengivet i **afsnit 3.2.2**.

I Task Force Teledatas interne retningslinjer for sagsgennemgangen var der fastsat detaljerede regler for sagsbehandlingen, herunder vedrørende rekvirering og registrering af sagerne, den indledende visitering og screening af sagerne, den efterfølgende efterforskning og den afsluttende anklagerfaglige vurdering. Retningslinjerne er gengivet i **afsnit 3.2.3**.

Til brug for sagsbehandlingen i Task Force Teledata blev der udarbejdet tre bilag til de interne retningslinjer, herunder et visitationsskema, hvori der skulle foretages afkrydsninger i rubrikker ud for en række søgenøgler vedrørende emner af central betydning for sagsbehandlingen og kontrollen heraf. To af bilagene skulle anvendes under udarbejdelse af henholdsvis efterforskningsrapporter og kvalitetskontrolrapporter. Til støtte for sagsbehandlingen blev der endvidere udarbejdet et klassificeret actioncard.

Task Force Teledata behandlede i løbet af 2020 alle de omkring 5.000 sager, som efter retningslinjerne skulle prioriteres. Kontrol- og styregruppen fulgte sagsgennemgangen i task forcen tæt. I forbindelse med afslutningen af task forcens virksomhed modtog kontrol- og styregruppen en samlet redegørelse for task forcens arbejde. Denne er medtaget som bilag 1 til denne rapport. Task forcens redegørelse vedrører bl.a. spørgsmålet om personaleressourcer, rekvirering af sager samt sagsbehandlingen og styring af gennemgangen.

Om resultatet af sagsgennemgangen blev det i redegørelsen fra Task Force Teledata oplyst, at der ikke var fundet fejl eller manglende data i nogen af de undersøgte sager, som førte til indstilling til de regionale statsadvokater om genoptagelse eller anke af straffesagen. Task forcen understregede, at alle sager, der ifølge retningslinjerne skulle undersøges af task forcen, var blevet undersøgt. Hovedpunkterne i redegørelsen fra task forcen er behandlet nærmere i **afsnit 3.2.4**.

I **afsnit 3.2.5** redegøres der for undersøgelsen af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet.

Den overordnede opgavefordeling mellem politikredsene og Task Force Teledata indebar, at undersøgelser af de enkelte sager henhørte under politikredsene i sager uden domfældelser og under task forcen i sager med domfældelser. I sager, hvori ingen var domfældt, skulle task forcen sende et komplet sæt teledata til politikredsene til vurdering af efterforskningsmulighederne med de nu tilgængelige teledata, og i sager med domfældelser skulle task forcen i forbindelse af sin gennemgang vurdere, om der var grundlag for at genoptage efterforskningen i forhold til mulige ikke dømte medgerningsmænd. Det blev dog besluttet, at task forcen også skulle foretage vurderingen i sager

uden domfældelser om overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 samt fuldbyrdede overtrædelser af straffelovens § 216 og § 237.

Efterfølgende besluttede kontrol- og styregruppen, at Task Force Teledata kunne undlade at sende teledata til politikredsene, hvis task forcen vurderede, at nærmere undersøgelser ville være udsigtsløse. For så vidt angår sager, som task forcen allerede havde sendt til politikredsene, skulle Statsadvokaten i København senest den 15. januar 2021 oplyses om, hvad der var kommet ud af gennemgangen.

I **afsnit 3.3** behandles politikredsenes undersøgelse i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet. Det har været en del af teledatasagen, at uopklarede sager skulle undersøges med henblik på at afdække, hvorvidt fejl i teledata eller manglende teledata kunne have ført til, at skyldige var gået fri, fordi en sag på et ufuldstændigt grundlag var blevet henlagt eller sluttet med påtaleopgivelse eller afgjort med frifindelse i retten. Ved undersøgelsen heraf er der i Task Force Teledata foretaget visitation af uopklarede sager, hvori der var indhentet teledata, således at det kunne sikres, at også de uopklarede sager i relevant omfang blev gennemgået på ny i lyset af de teledata, der nu var til rådighed, og at det blev vurderet, om der var grundlag for at søge sagen eller efterforskningen genoptaget.

Statsadvokaten i København konstaterede i forbindelse med et tematilsyn af 11. november 2020, at politikredsene den 1. oktober 2020 havde undersøgt 840 uopklarede sager kategoriseret som vedrørende personfarlig kriminalitet. I ingen af disse sager havde gennemgang og kvalitetssikring af teledata kunnet danne grundlag for sigtelse af en gerningsmand eller opklaring af sagen.

Kontrol- og styregruppen foretog kontrolbesøg vedrørende politikredsenes gennemgang af uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet ved tre politikredse, hvor der blev foretaget stikprøvekontrol af i alt 30 sager. For en nærmere redegørelse herom henvises der til **afsnit 4.2.1.3**.

I **afsnit 3.4** beskrives den overordnede anklagemyndigheds tilsyn med sagsgennemgangen.

Rigsadvokaten fører tilsyn med de øvrige anklagere, herunder de regionale statsadvokater, og de regionale statsadvokater fører tilsyn med politikredsenes straffesagsbehandling.

Efter Rigsadvokatens og kontrol- og styregruppens godkendelse blev der i januar 2020 fastlagt en tilsynsplan, der omfattede såvel de regionale statsadvokaters tilsyn med politikredsene og Statsadvokaten i Københavns tilsyn med Task Force Teledata. Statsadvokaten i København afgav i alt fire afrapporteringer for tematilsynet. Heraf fremgik det, at tilsynet ikke havde givet statsadvokaten anledning til bemærkninger om kvaliteten og fremdriften i task forcens eller politikredsenes arbejde.

I **kapitel 4** redegøres der udførligt for kontrol- og styregruppens arbejde.

Indledningsvis beskrives i **afsnit 4.1** gruppens samarbejde med Rigspolitiet og Rigsadvokaten. I det første halve år efter gruppens nedsættelse den 2. juli 2019 var der en tæt dialog om udredningen af

teledatasagen, både telefonisk og under adskillige møder, jævnligt efterfulgt af skriftlige spørgsmål. Kontrol- og styregruppen fastsatte retningslinjer for Rigspolitiets og Rigsadvokatens tiltag og tog stilling til udkast til retningslinjer for de underordnede myndigheder. Afsnittet indeholder nærmere oplysninger om møderne og de fastsatte retningslinjer.

I **afsnit 4.2.1** redegøres der udførligt for tilrettelæggelsen og resultaterne af de stikprøvekontroller, som kontrol- og styregruppen iværksatte for at kvalitetssikre myndighedernes sagsgennemgang.

Kontrol- og styregruppen har foretaget kontrol af 10 sager omfattet af politikredsenes rækketabsundersøgelse, ca. 120 sager omfattet af Task Force Teledatas sagsgennemgang og 30 sager omfattet af politikredsenes gennemgang af sager uden fældende afgørelse om alvorlig personfarlig kriminalitet. Stikprøverne har været repræsentativt udtaget efter objektive kriterier, og der er udtaget stikprøver fra samtlige år, teledatasagen vedrører. Stikprøverne har været fordelt på forskellige sagskategorier.

Kontrollen omfatter såvel en juridisk som en teknisk gennemgang af sagerne og en detaljeret kontrol af de forskellige myndigheders sagsgennemgang. Kontrol- og styregruppens fem medlemmer har gennemgået hver enkelt sag på gruppemøder.

Kontrol- og styregruppen har i ingen af de undersøgte sager fundet grundlag for genoptagelse.

Ved kontrollerne er der konstateret nogle mindre alvorlige fejl angående procedure mv., og der er konstateret enkelte mere systematiske uhensigtsmæssigheder. Resultaterne er løbende blevet kommunikeret til Task Force Teledata m.fl., og der har været afholdt møder herom, hvor bl.a. Statsadvokaten i København har deltaget. I forbindelse med efterfølgende stikprøver har det kunnet konstateres, at myndighederne havde foretaget de fornødne justeringer.

På baggrund af de foretagne stikprøvekontroller har kontrol- og styregruppen konkluderet, at myndighedernes sagsgennemgang har været tilstrækkelig og egnet til at sikre, at sagerne er afgjort korrekt.

I **afsnit 4.2.2** redegøres der udførligt for kontrol- og styregruppens gennemgang af de 13 sager, som i forbindelse med teledatasagen er blevet indbragt for Den Særlige Klageret med anmodning om genoptagelse. Det drejer sig i alle tilfælde om sager rejst af domfældte.

Kontrol- og styregruppen har modtaget kopi af klagesagernes akter, herunder de domfældtes og anklagemyndighedens procedureindlæg, samt klagerettens afgørelse, når en sådan forelå. Klageretten havde pr. 28. april 2021 afvist anmodning om genoptagelse i 11 af sagerne. Den ene af de øvrige sager er henlagt, og den anden er verserende. I en af de 11 sager er der ikke indgået historiske teleoplysninger, men data tilvejebragt ved udlæsning. Tre af sagerne angår tre domfældte i samme sagskompleks, hvori teleoplysninger var blevet indhentet forud for den 1. november 2010 og følgelig leveret direkte fra teleudbyderne til politikredsene. Alle de indbragte sager er refereret i rapporten med tilføjelse af kontrol- og styregruppens bemærkninger.

I begrundelserne for anmodningerne om genoptagelse er der både henvist til teledata og til andre beviser. De fleste anmodninger har ikke primært drejet sig om teledata, idet teledata alene er nævnt på et overordnet plan med henvisning til de fejlkilder, der har været omtalt i forbindelse med teledatasagen. Det er på den baggrund gjort gældende, at teledata ikke kan anvendes som bevis eller ikke kan tillægges særlig bevismæssig betydning. De domfældte har derimod typisk ikke på et konkret grundlag rejst tvivl om rigtigheden af de anvendte teledata eller anført, at relevante teledata ved en fejl ikke er indgået i sagen. Uanset karakteren af de domfældtes anbringender har kontrol- og styregruppen i sagerne selvstændigt vurderet, om teledata kunne have haft betydning for genoptagelsesspørgsmålet, og i givet fald foretaget en undersøgelse heraf.

Gennemgangen har vist, at teledata i en enkelt af de undersøgte sager ikke havde haft betydning for sagens afgørelse. I fem andre sager blev der ikke fundet fejl i teledata. I to sager blev der fundet fejl eller uoverensstemmelser vedrørende oplysninger om telefonnumre, personer eller tidspunkter uden betydning for sagens afgørelse. I en enkelt dag fandt Task Force Teledata fejl, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse, men på grundlag af en juridisk vurdering af sagen og fejlenes karakter fandt task forcen, at fejlene ikke kan føre til, at betingelserne for genoptagelse er opfyldt. Sidstnævnte sag er henlagt af Den Særlige Klageret.

I **afsnit 4.2.3** omtales det, at Telecentret under arbejdet med historiske teledata havde afdækket, at der i data fra to teleudbydere i nogle få tilfælde var fundet difference mellem start- og slutcelle ved afsendelse af sms-beskeder. Efter en samlet teknisk og juridisk vurdering er det kontrol- og styregruppens opfattelse, at fejlen ikke kan antages at have haft praktisk efterforskningsmæssig betydning.

I **afsnit 4.2.4** nævnes der et eksempel på en henvendelse om en afgrænset problemstilling. I det pågældende tilfælde gav en henvendelse fra en politikreds anledning til at anmode en teleudbyder om at foretage fysisk kontrol af retningen for en celle på en telemast.

I **afsnit 4.3** beskrives undersøgelserne af sager, der er efterforsket af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Politiets Efterretningstjeneste eller Auditørkorpset.

For så vidt angår sager, som efterforskes af Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP), blev den oprindelige undersøgelse af rækketab mv. ikke foretaget af politikredsene. Det blev endvidere fundet rettest, at Task Force Teledata ikke skulle forestå den efterfølgende sagsgennemgang. Undersøgelserne er i stedet foretaget af Politiklagemyndigheden selv under iagttagelse af retningslinjerne for sagsbehandlingen i task forcen. Den afsluttende anklagerfaglige gennemgang er foretaget af de to regionale statsadvokater. Politiklagemyndigheden identificerede i alt syv sager med fældende afgørelser, hvori der var indhentet historiske teleoplysninger, herunder to sager med idømmelse af ubetinget fængselsstraf. Politiklagemyndigheden vurderede, at teledata ikke kunne have haft betydning i de to sager, og at disse kunne afsluttes uden gennemgang af teledata. Statsadvokaten i København tiltrådte dette. Ingen af sagerne uden domfældelse vedrørte alvorlig personfarlig kriminalitet, hvor efterforskningsmulighederne ellers skulle have været vurderet på ny.

For så vidt angår sager omfattet af den ordning, der var gældende før etableringen den 1. januar 2012 af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, har statsadvokaterne fundet fem sager, som statsadvokaterne havde behandlet efter de dagældende regler. Kun en af disse var afgjort med ubetinget fængselsstraf.

Som led i kontrol- og styregruppens stikprøvekontroller blev der udtaget to politiklagesager til nærmere gennemgang. Kontrol- og styregruppen har ikke fundet, at teledata kan have haft betydning for sagernes afgørelse.

For så vidt angår straffesager, der er er efterforsket af Politiets Efterretningstjeneste (PET) og efter tiltalerejsning er ført ved domstolene, er sagsgennemgangen i det væsentlige foregået på grundlag af de generelle retningslinjer. På nogle punkter er der imidlertid sket tilpasninger til de særlige forhold, der gør sig gældende for sådanne sager. Hverken politikredsene eller Task Force Teledata har haft direkte adgang til PET's teledata. Det er således alene PET, der har haft fuld indsigt i alle de originale teledata (rådata og konverterede data). PET indhenter i visse tilfælde teledata, der ikke videregives til politiet og dermed ikke indgår i en eventuel straffesag.

Efter Rigsadvokatens retningslinjer af 18. september 2019 har PET efter modtagelse af efterforskningsrapporter fra task forcen om de eventuelle teledatafejl, som task forcen måtte have fundet, haft til opgave at undersøge, om der var relevante fejl eller uoverensstemmelser i PET's teledata i sagerne, samt at udfærdige rapporter herom med juridiske vurderinger til Task Force Teledata. På dette grundlag har task forcen herefter haft ansvaret for at foretage en sammenfattende vurdering af, om nogle af sagerne skulle søges genoptaget. I ingen af de undersøgte syv sager har task forcen fundet grundlag herfor. Task forcens undersøgelsesskemaer er i alle syv sager særskilt fremsendt til kontrol- og styregruppen bilagt PET's skriftlige bemærkninger til task forcen.

Som led i kontrol- og styregruppens stikprøvekontroller blev der udtaget to sager, der var efterforsket af PET til nærmere gennemgang. Kontrol- og styregruppen har efter undersøgelserne ikke fundet grundlag for at foretage yderligere i sagerne.

Statsadvokaten i København har efter tilsynsbesøg hos PET skriftligt orienteret kontrol- og styregruppen herom og har fremsendt statsadvokatens undersøgelser af tre PET-sager, som ikke er omfattet af kontrol- og styregruppens stikprøveundersøgelser. Statsadvokatens underretning til kontrol- og styregruppen er gengivet i denne rapport. På et møde har statsadvokaten uddybet sine skriftlige bemærkninger og svaret på spørgsmål fra kontrol- og styregruppen, som derefter ikke har fundet grundlag for at foretage yderligere i PET-sagerne.

Militære straffesager efterforskes af Forsvarets Auditørkorps under Forsvarsministeriet. Forsvarets Auditørkorps har meddelt, at der ikke er sager, der er omfattet af kontrol- og styregruppens undersøgelser. Kontrol- og styregruppen har taget dette til efterretning.

I **afsnit 4.4** gives der en oversigt over de typer af fejl og uoverensstemmelser, som kontrol- og styregruppen har identificeret i forbindelse med sine undersøgelser. Fejltyperne er overordnet inddelt i tilfælde, der vedrører rækketab, unøjagtigheder i masteplaceringer eller andre problemstillinger.

I **afsnit 4.5** redegøres der for nogle særlige problemstillinger vedrørende leveret teledata, som har givet kontrol- og styregruppen anledning til nærmere undersøgelser med henblik på at afklare, om der var tale om fejl, som kunne have haft medført, at sager var afgjort forkert.

I **afsnit 4.6** behandles der nogle særlige tekniske problemstillinger, som kontrol- og styregruppen har undersøgt nærmere som led i teledatasagen.

Ved opstarten af undersøgelserne i forbindelse med teledatasagen besluttede Rigsadvokaten den 13. juni 2019 med et brev til alle embeder at berostille sletning af teleoplysninger i alle berørte sager i bero. Dette var begrundet i nødvendigheden af at kunne foretage de fornødne undersøgelser vedrørende kvaliteten af de behandlede teledata, men var ikke i overensstemmelse med det eksisterende lovgrundlag.

Kontrol- og styregruppen anmodede den 19. juli 2019 og ved flere senere lejligheder om en række oplysninger, herunder om Rigspolitiet behandling af rekvisitioner fra politikredsene om at slette data efter reglerne i retsplejeloven, samt en beskrivelse af mulighederne for at genskabe allerede slettede oplysninger. Desuden anmodede kontrol- og styregruppen om oplysninger om overvejelser vedrørende eventuel selvinkriminering i det omfang, der kunne genfindes relevante data hos myndighederne eller teleselskaberne, som burde have været slettet i henhold til reglerne.

Vedrørende spørgsmålet om selvinkriminering oplyste Rigsadvokaten, at det kan være en strafbar tilsidesættelse af tjenestepligter at undlade at overholde reglerne om sletning, jf. straffelovens §§ 156-157. Rigsadvokaten tilføjede, at disciplinær indskriden ofte vil være tilstrækkelig og at foretrække frem for offentlig tiltale i ordinære tilfælde af tilsidesættelse af tjenestepligter, og at tiltale derfor navnlig vil blive rejst i grovere tilfælde. Besvarelsen var vedlagt et svar fra Rigsadvokaten til en politikreds, hvoraf det bl.a. fremgik, at der som det klare udgangspunkt ikke burde være problemer med selvinkriminering. Det fremgik i øvrigt af det materiale, som kontrol- og styregruppen modtog, at der var blevet sendt en udmelding til embederne med oplysning om, at en medarbejder, der havde opbevaret teledata på politiets lagringsmedier, og som ikke havde slettet oplysningerne rettidigt, kunne påregne, at sådanne tilfælde ikke ville blive sanktioneret.

Kontrol- og styregruppen modtog den 20. august 2019 en mundtlig redegørelse om, at Telecentret havde data i flere sager end sletningsreglerne umiddelbart indikerede. Rigspolitiet var i øvrigt ikke i besiddelse af en beskrivelse af politikredsenes praksis for anmodning om sletning af rådata. Det blev yderligere oplyst, at Telecentret ikke på eget initiativ sletter rådata, såfremt den pågældende politikreds ikke har anmodet herom. Telecentret havde sat al sletning af teledata i bero den 8. april 2019.

Den 17. marts 2020 anmodede Rigsadvokaten om kontrol- og styregruppens eventuelle bemærkninger til et udkast til brev om nye procedurer for sletning af teleoplysninger. Straffesager afsluttet efter den 18. oktober 2019 og verserende sager skulle ifølge udkastet fremover ikke være omfattet af berostillelsen, men skulle håndteres i overensstemmelse med retsplejelovens regler. I sager afsluttet den 18. oktober 2019 eller tidligere skulle berostillelsen derimod fastholdes.

Rigsadvokatens henvendelse gav på visse punkter kontrol- og styregruppen anledning til at fremkomme med bemærkninger. Rigsadvokaten udsendte den 31. marts 2020 reviderede retningslinjer i overensstemmelse med tilkendegivelsen fra kontrol- og styregruppen, sådan som det nærmere er beskrevet i **afsnit 4.6.1**.

Telecentret anmodede den 5. maj 2020 kontrol- og styregruppen om tilladelse til, at man af kapacitetsmæssige grunde slettede trafikdata i aflytningssager uden historiske teleoplysninger. Kontrol- og styregruppen lagde imidlertid til grund, at Task Force Teledata efter det oplyste kunne have brug for materialet i visse tilfælde, samt at oplysningerne også kunne anvendes under kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol. I lyset heraf kunne det ikke tiltrædes, at det omhandlede materiale blev slettet, hvilket den 7. maj 2020 blev meddelt Telecentret.

I **afsnit 4.6.2** redegøres der nærmere for, hvorledes det i juni 2020 blev klarlagt, at der i Telecentrets systemer blev opbevaret teledata i et bestemt format, som Task Force Teledata hidtil ikke havde haft kendskab til. Det drejede sig om såkaldte XML-filer, der var blevet dannet i forbindelse med modtagelsen af rådata fra teleudbyderne med henblik på den videre konvertering af data til det format, som skulle videresendes til politikredsene. Formålet med at konvertere rådata til XML-filer var at opstille data i et ensartet format, der kunne indlæses i Telecentrets historikdatabase.

I forbindelse med undersøgelserne i teledatasagen havde Telecentret ikke eksplicit anvendt betegnelsen XML-filer eller redegjort for beskaffenheden af de arkiverede data, men havde generelt oplyst politikredsene og Task Force Teledata om, at der fandtes data på arkiv, og havde nævnt muligheden for genoprettelse fra arkiv og lignende.

Task Force Teledata fik først primo juli 2020 adgang til software, hvormed task forcen kunne fastslå, om der var mulighed for at genoprette teledata fra XML-arkiv i de enkelte sager.

Task Force Teledata fik tilbagesendt flere sager, der var fremsendt til kontrol- og styregruppen til stikprøvekontrol, således at task forcen kunne undersøge disse sager på ny i lyset af den nye viden om XML-filer.

Forløbet om XML-filer på arkiv gav anledning til, at Task Force Teledata reviderede procedurerne for sagsbehandlingen.

I **afsnit 4.6.3** beskrives forløbet i forbindelse med, at Task Force Teledata i februar 2020 blev opmærksom på, at Telecentret ved en fejl ikke havde gjort rådata tilgængelige for task forcen i alle sager. Task forcen fik senere adgang til rådata i alle sager, og et antal allerede gennemgåede sager skulle derfor genåbnes og kontrolleres.

I **afsnit 4.6.4** redegøres der for håndteringen af sager uden tilgængelige teledata. Kontrol- og styregruppen skulle i henhold til kommissoriet fastsætte nærmere retningslinjer for, hvilke kriterier der skulle gælde for behandlingen af straffesager, hvori indhentede teleoplysninger ikke længere var tilgængelige. Efter forespørgsler fra kontrol- og styregruppen og nærmere undersøgelser viste det sig, at Telecentret var i besiddelse af rådata i langt de fleste sager.

Kontrol- og styregruppen fik oplyst, at der for perioden fra november 2010 til december 2010 fandtes registreringer om 261 unikke journalnumre, hvorom der ikke fandtes rådata i Telecentrets rådataarkiv. For perioden fra januar 2011 til 7. november 2019 var der registreringer om 104 unikke journalnumre, hvorom der ikke fandtes rådata i Telecentrets rådataarkiv.

I Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for sagsbehandlingen i Task Force Teledata var det bestemt, at hvis der hverken var rådata eller konverterede data tilgængelige, skulle det undersøges, om det i lyset af sagens akter og erfaringerne fra de øvrige undersøgte sager var sandsynligt, at der havde været fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som måtte antages at have haft betydning for sagens afgørelse. Task forcen udarbejdede interne retningslinjer i overensstemmelse hermed. Disse er gengivet i afsnit 3.2.2.

Task Force Teledata har i disse sager gennemgået sagsakterne, herunder eventuelle udskrifter af teledata, der indgik i sagsakterne, og rapporter med gengivelse af teledata, og sammenholdt disse med sagens øvrige dokumenter, f.eks. dom- og retsbøger, med henblik på at vurdere, hvorvidt det var sandsynligt, at fejl i teledata eller manglende teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Det har været udgangspunktet, at task forcen har skrevet til den domfældte i de få sager, hvor hverken rådata eller oprindeligt konverterede data var tilgængelige. Det samme har været tilfældet i de sager, hvor oprindeligt konverterede data, men ikke rådata, var tilgængelige.

Ud af alle de sager, som Task Force Teledata har undersøgt, er der i alt registreret 24 sager, hvor hverken oprindeligt konverterede data eller rådata var tilgængelige. I disse tilfælde er der sendt brev til domfældte i 17 sager og til den tidligere forsvarer i to sager. I de resterende sager har task forcen vurderet, at orientering var formålsløs.

Task Force Teledata har i ingen af sagerne uden tilgængelige data fundet, at fejl i teledata eller manglende teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

I **afsnit 4.7** redegøres der for den ordning, som blev iværksat med henblik på inddragelse af advokater i forbindelse med sagsgennemgangen. Kontrol- og styregruppen skulle i henhold til sit kommissorium fastsætte de nærmere retningslinjer for en model for inddragelse af forsvarsadvokater under gennemgangen af de identificerede konkrete straffesager.

Kontrol- og styregruppen udarbejdede retningslinjer for Task Force Teledatas underretning af domfældte eller forsvareren og fastsættelse af advokatsalærer, og Justitsministeriet tilvejebragte efter indstilling fra kontrol- og styregruppen den fornødne bevillingsmæssige hjemmel herfor.

Kontrol- og styregruppen fandt, at det ressourcemæssigt gav bedst mening, at advokaterne kun skulle bruge tid på de sager, hvori domfældte anmodede om bistand, og at der i den forbindelse burde være adgang til frit advokatvalg. Underretning skulle i udgangspunkt kun sendes til den domfældte, idet myndighederne dog i de sager, hvor myndighederne ikke var i besiddelse af kontaktoplysninger vedrørende den domfældte, skulle sende en kopi af underretningen til forsvareren.

Kontrol- og styregruppen vurderede, at advokatsalæret i langt de fleste sager burde andrage et beløb, der svarede til landsretspræsidenternes takster for to timers arbejde, og at dette standardbeløb skulle udbetales til advokaten uden krav om nærmere dokumentation. I særlige tilfælde, hvor der med føje blev anvendt betydeligt længere tid på sagen, kunne der ydes et tillægsbeløb mod advokatens nærmere begrundelse herfor og fremsendelse af en timeopgørelse. Retningslinjerne er gengivet i **afsnit 4.7.1.1**.

I **afsnit 4.7.1.2** redegøres der for det samlede forløb i forbindelse med tilvejebringelsen af den bevillingsmæssige hjemmel til udbetaling af advokatsalærer. Folketingets Finansudvalg tiltrådte den 25. juni 2020 Justitsministeriet aktstykke 211. Retningslinjerne for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager blev herefter sat i kraft den 3. juli 2020. Retningslinjerne blev sendt til de relevante myndigheder, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Danske Advokater og fremgår af kontrol- og styregruppens hjemmeside.

I **afsnit 4.7.1.3** beskrives administrationen af retningslinjerne for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær. Den 28. april 2021 var der alene modtaget fire anmodninger om salær, alle vedrørende arbejde udført i tilslutning til task forcens undersøgelse. To anmodninger angik standardsalær. En enkelt anmodning angik et salær, der oversteg standardsalæret. Kontrol- og styregruppen traf i sidstnævnte tilfælde afgørelse om, at salæret skulle fastsættes til standardsalæret. Advokaten havde i sagen trods konkret opfordring hertil ikke fremsendt den i retningslinjerne omtalte særlige begrundelse for at anmode om et højere beløb end standardsalæret.

I **afsnit 4.7.2** redegøres der for administrationen af den ordning vedrørende underretning af forsvarere, som de regionale statsadvokater havde iværksat inden nedsættelsen af kontrol- og styregruppen. Når der blev konstateret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, skulle politikredsen ifølge denne ordning underrette den advokat, der havde været forsvarer i sagen. Efter en vurdering af, om der var grundlag for at søge sagen genoptaget, skulle forsvareren tillige orienteres herom.

Efter kontrol- og styregruppens fastsættelse af retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær skulle Task Force Teledata, i sager hvor der var sket underretning i forbindelse med den tidligere undersøgelse i politikredsene, orientere forsvarerne om, at opgaven med at undersøge de afsluttede sager for teledatafejl nu var overgået til task forcen, og at forsvarerne ikke kunne forvente yderligere meddelelser fra politikredsene. Task forcen skulle udsende et standardbrev til forsvarere, der var blevet orienteret af en politikreds. I brevet var bl.a. forsvarerens mulighed for at anmode om honorar og retningslinjerne herfor beskrevet.

I forbindelse med kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol af sager, der var afsluttet af Task Force Teledata, konstaterede kontrol- og styregruppen i begyndelsen af september 2020, at der var registreret udsendelse af et betydeligt lavere antal advokatbreve end forventet. I lyset heraf traf kontrol- og styregruppen beslutning om fornyet gennemgang af alle sager, hvori politikredsene havde fundet fejl i teledata, samt at de fornødne breve herefter sendes til forsvarerne. Ved afslutningen af sagsgennemgangen var der registreret i alt 74 sager, hvori der var foretaget underretning af forsvarere.

I **afsnit 4.8** redegøres der for kontrol- og styregruppens overvejelser vedrørende spørgsmålet om undersøgelse af sager fra før den 1. november 2010.

Før den 1. november 2010 var det politikredsene, der sendte anmodninger om historiske teleoplysninger til teleudbyderne, som derefter fremsendte teleoplysningerne direkte til den rekvirerende politikreds. Fejl i teledata, der hidrørte fra konvertering, forekom således ikke før den 1. november 2010. Før denne dato kunne eventuelle fejl i teledata alene angå fejlagtige eller ufuldstændige rådata. Efter nærmere overvejelser besluttede kontrol- og styregruppen, at der ikke skulle foretages yderligere vedrørende sager fra før den 1. november 2010.

I **afsnit 4.9** er der en gennemgang af nogle emner, der er beslægtet med de spørgsmål, som er rejst i forbindelse med teledatasagen, men uden at være omfattet af denne. Det drejer sig om tre forskellige sagskomplekser: (1) udlevering af lokaliseringsdata til politiet – Telenor-sagen, (2) datatab ved aflytning af mobiltelefoner – mobildata-sagen og (3) fejl i softwareværktøj – software-sagen. For at afklare, om nogen af disse sager vedrører forhold omfattet af kontrol- og styregruppens kommissorium, har gruppen tilvejebragt de fornødne oplysninger. Kontrol- og styregruppen har herefter konkluderet, at der er tale om tre problemstillinger, som det ikke har været gruppens opgave at undersøge nærmere.

Kapitel 5 indeholder en samlet vurdering af teledatasagens betydning. Det fremhæves, at der efter gennemgang af over 5.000 afsluttede sager med domfældelser ikke er fundet sager, der bør genoptages som følge af, at de på grund af teledatafejl kunne have fået et andet udfald. På baggrund af de foretagne undersøgelser vedrørende forekomsten af teledatafejl i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet har politikredsene endvidere konstateret, at der ikke i nogen af sagerne har været grundlag for yderligere efterforskningsskridt. Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har tillige selv foretaget gennemgang af et større antal sager og har i alle tilfælde været enige i myndighedernes resultat. Heller ikke Den Særlige Klageret har fundet grundlag for at genoptage sager i de tilfælde, hvor et antal domfældte har anmodet om genoptagelse med teledatafejl som begrundelse.

Siden sommeren 2019 er der taget en række initiativer, der vil kunne medvirke til den fornødne forståelse af teledatas karakter og de foreliggende fejlkilder. It-systemer forbedres, og der undervises i forståelsen og anvendelsen af teledata. Endvidere udarbejdes der nu kontrol- og valideringsrapporter i straffesager med teledata. De nye initiativer er vigtige for retssikkerheden og tilliden til retssystemet.

Kontrol- og styregruppen har herefter ikke fundet anledning til at foreslå lovændringer.

2. Anvendelse af teledata i straffesager

2.1. Teledatasagen

2.1.1. Teledatasagens indledende forløb

Når politiet har fået rettens tilladelse til at indhente teledata til brug for en straffesag, rekvireres disse fra en eller flere teleudbydere, der sender oplysningerne til Rigspolitiets særlige teledataenhed, Telecentret (nu Teledatasektionen). Inden data videresendes til politikredsene foretages der en vis behandling heraf i Telecentret. Dette skyldes, at oplysningerne fra teleudbyderne ikke leveres i ensartede formater, og at det kan være vanskeligt umiddelbart at sammenholde og formidle indhentede rådata. Telecentret foretager derfor en konvertering af teleoplysningerne, der gør data lettere at anvende for politiet, anklagemyndigheden, forsvarerne og retten.

Teledatasagen opstod efter, at Telecentret i 2018 og 2019 havde modtaget henvendelser om fejl i de konverterede udgaver af teledata, der i flere tilfælde viste sig ikke at indeholde alle de oplysninger, som teleudbyderne havde sendt til Telecentret. Telecentret vurderede først, at der var tale om periodiske tekniske udfordringer eller enkeltstående fejlagtige håndteringer af data. Efterhånden måtte det erkendes, at der var tale om mere systemiske fejl, herunder fejl i et it-program, som Telecentret anvendte i forbindelse med konverteringen.

Rigspolitiet kontaktede Rigsadvokaten og Justitsministeriet om problemet, og på et møde den 6. juni 2019 orienterede Rigspolitiet og Rigsadvokaten Advokatrådet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater om konverteringsfejlen samt om, at der efter Rigspolitiets vurdering var behov for at undersøge 10.776 sager fra 2012 til 2019 for teledatafejl.

Mødet blev fulgt op af Rigsadvokatens skriftlige orientering af 13. juni 2019 til advokatorganisationerne og politikredsene med kopi til Domstolsstyrelsen. Det blev bl.a. oplyst, at Rigspolitiet havde konstateret en systemfejl i det dataprogram, som politiet anvendte til at konvertere rådata fra teleselskaberne. Ifølge Rigspolitiet kunne fejlen have medført, at der i nogle sager manglede oplysninger fra rådata i de konverterede data, som var indgået i en straffesag. Det blev endvidere oplyst, at det på det pågældende tidspunkt ikke var muligt at fastslå, om systemfejlen i yderste konsekvens kunne have haft betydning for efterforskningen og vurderingen af beviserne i konkrete straffesager. Det blev oplyst, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet havde besluttet, at politikredsene skulle gennemgå alle verserende og afsluttede sager fra nævnte periode. I de sager, hvori der manglede oplysninger fra rådata, ville forsvarerne blive orienteret, og anklagemyndigheden ville vurdere, om sagerne skulle søges genoptaget. Sagerne skulle gennemgås i prioriteret rækkefølge, således at sager, hvori sigtede eller domfældte aktuelt var frihedsberøvet, blev gennemgået først.

Rigsadvokaten udsendte samtidig en instruks til politikredsene om den forestående gennemgang. Det anførtes heri bl.a., at hvis undersøgelsen afslørede, at der manglede data i Telecentrets konverterede udgaver af sagens teledata, skulle de manglende data sendes til forsvareren. Rigsadvokaten besluttede

endvidere, at alle procedurer vedrørende sletning af teleoplysninger i de muligt berørte sager indtil videre skulle sættes i bero. Kort efter blev der til politikredsene sendt en kategoriseret liste over samtlige sager fra den nævnte periode, hvori der var indhentet teleoplysninger.

Efter aftale med Rigsadvokaten udsendte de regionale statsadvokater den 21. juni 2019 en notits om undersøgelsen til politikredsene. I de afgjorte sager skulle det vurderes, om de nu foreliggende oplysninger kunne have ført til et andet resultat, og om sagerne skulle søges genoptaget. Politikredsene blev endvidere pålagt at indsende oplysninger om, hvorledes sagsgennemgangen var organiseret lokalt. Notitsen var vedhæftet et flowchart, der viste behandlingen af henholdsvis verserende og afsluttede sager. Det viste sig, at der i politikredsene var betydelige forskelle i, hvorledes arbejdet blev tilrettelagt.

Politikredsene modtog fra Rigspolitiet den 21. juni 2019 en nærmere vejledning om håndtering af sager med historiske teledata i perioden 2012-2019. Samme dag blev der udsendt et faktaark med oplysning om, at hvis der i en sag var det samme antal rækker med teleoplysninger i den konverterede udgave som i rådata, var de konverterede data komplette. Var dette ikke tilfældet, skulle det undersøges nærmere, om der manglede oplysninger om en eller flere af de aktiviteter, der fremgik af sagens rådata. Det oplystes, at denne rækketabsundersøgelse omfattede sager, der var konverteret inden den 8. marts 2019, hvor systemfejlen formodedes at være rettet, og hvorefter der var indført manuelle procedurer med henblik på at sikre, at rådata og konverterede data var overensstemmende.

Rigspolitiet blev endvidere opmærksom på et andet teledataproblem, da der i en sag, hvori der var foretaget telefonaflytning, fremgik et opkald, der ikke kunne genfindes i de historiske teleoplysninger for den aflyttede telefon. Efter dialog med den pågældende teleudbyder kunne Telecentret konstatere, at der i alle leveringer fra teleudbyderen fra den 1. august 2018 til den 10. januar 2019 manglede oplysninger om benyttelsen af nyere internetbaserede samtaletjenester. Teleudbyderen opdaterede efterfølgende de historiske teledata for disse samtaletjenester tilbage til begyndelsen af november 2018, men den samlede levering af historiske teledata fra teleudbyderen forblev ufuldstændig i sager med teledata fra den 1. august 2018 til begyndelsen af november 2018. Efter kontakt til de øvrige teleudbydere kunne Telecentret konstatere, at yderligere én teleudbyder ikke havde levereret fuldstændige datasæt vedrørende disse tjenester.

Henset til at der nu forelå en yderlige teledatafejl, der i øvrigt var uafhængig af konverteringsfejlen, sendte Rigsadvokaten den 2. juli 2019 en instruks til alle anklagere om, at der i forbindelse med behandlingen af straffesager, hvori der indgik teleoplysninger, generelt skulle udvises betydelig forsigtighed med at tillægge manglende teleoplysninger den betydning, at der ikke havde været telekommunikation. Advokatorganisationerne og Domstolsstyrelsen modtog kopi af instruksen.

Efterfølgende blev der konstateret yderligere en række teledatafejl, herunder vedrørende oplysninger om placeringen af telemaster. Herom henvises bl.a. til en rapport af 1. oktober 2019 fra revisions- og konsulenthuset Deloitte, der er omtalt i afsnit 2.4.2.

Forløbet er nærmere beskrevet i en redegørelse fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten af 1. oktober 2019, hvorom der henvises til afsnit 2.4.1.

2.1.2. Nedsættelsen af kontrol- og styregruppen og rammen for gruppens arbejde

I forbindelse med det i afsnit 2.1.1 beskrevne forløb nedsatte justitsministeren den 2. juli 2019 Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen (herefter kontrol- og styregruppen) til at føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelser af de af teledatasagen omfattede straffesager.

Kommissorium

I Justitsministeriets kommissorium af 2. juli 2019 for kontrol- og styregruppen blev der henvist til den i Rigsadvokatens brev af 13. juni 2019 til Advokatsamfundet m.fl. omtalte systemfejl i det it-program, som Rigspolitiet anvendte til at konvertere rådata fra teleudbyderne. Det blev oplyst, at Rigspolitiet havde vurderet, at det var nødvendigt at gennemgå ca. 10.700 sager, hvori der var indhentet teleoplysninger, i perioden fra 2012 til den 8. marts 2019. Endvidere blev der henvist til, at Rigspolitiet den 30. juni 2019 havde oplyst at have modtaget mangelfulde rådata om kommunikation ved brug af nyere samtaletjenester mv. fra visse teleselskaber.

Justitsministeriet bemærkede, at der var sat grundlæggende spørgsmålstegn ved kvaliteten af de teledata, som politiet og anklagemyndigheden anvendte i straffesager, og at fejlene potentielt kunne have ført til, at uskyldige var blevet dømt, og at skyldige var gået fri for straf, og at det var en meget alvorlig situation. Justitsministeriet havde derfor besluttet at nedsætte en uafhængig kontrol- og styregruppe, der fik følgende opgaver:

> ”[Kontrol- og styregruppen] skal føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af de pågældende straffesager og fastsætte de nærmere retningslinjer herfor, herunder for
>
> – processen og kriterierne for den indledende screening af straffesager, hvori teleoplysninger er indgået, herunder om politiet selv skal forestå den indledende screening af sager, eller screeningen skal forestås af en uvildig tredjepart,
> – hvilke kriterier der skal gælde for behandlingen af straffesager, hvori det konstateres, at der har manglet teleoplysninger,
> – hvilke kriterier der skal gælde for behandlingen af straffesager, hvori indhentede teleoplysninger ikke længere er tilgængelige, og
> – en model for inddragelse af forsvarsadvokaterne under gennemgangen af de identificerede konkrete straffesager.
>
> Det understreges, at den uafhængige kontrol- og styregruppe har et bredt mandat i forhold til at sikre tilliden til processen og således også kan tage stilling til andre spørgsmål end de ovenfor nævnte. Indebærer de retningslinjer, som den uafhængige kontrol- og styregruppe fastsætter for gennemgangen af straffesagerne, at der er behov for lovændringer, kan gruppen anbefale justitsministeren at fremsætte lovforslag herom.”

Det blev i kommissoriet anført, at kontrol- og styregruppen skulle have fuld adgang til at antage ekstern bistand (f.eks. it-eksperter). Endvidere ville Rigspolitiet og Rigsadvokaten sekretariatsbetjene kontrol- og styregruppen. Udgifterne knyttet til gruppen skulle afholdes af Rigspolitiet.

Medlemmer af kontrol- og styregruppen
Som medlemmer blev den 4. juli 2019 udpeget:

Landsdommer Olaf Tingleff, Østre Landsret (formand)
Professor Jørn Vestergaard, Københavns Universitet
Advokat Karoline Normann, formand for Advokatrådets strafferetsudvalg
Advokat Kristian Mølgaard, formand for Landsforeningen af Forsvarsadvokater
Tidligere chefpolitiinspektør Sten Skovgaard Larsen

Ansatte i sekretariatet
Kontrol- og styregruppen kunne som anført modtage sekretariatsbetjening fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten. Kontrol- og styregruppen fandt imidlertid, at hensynet til gruppens uafhængighed tilsagde, at gruppen skulle have sit eget sekretariat, der skulle være uafhængigt af politi og anklagemyndighed. I overensstemmelse hermed ændredes forholdene for to jurister, som Rigspolitiet og Rigsadvokaten på deltid havde stillet til kontrol- og styregruppens rådighed, således at de pågældende ikke længere skulle udføre opgaver for deres tidligere arbejdsgivere, men udelukkende arbejde for kontrol- og styregruppen.

Kontrol- og styregruppen fandt endvidere grundlag for at ansætte en yderligere jurist (dommer), en kontorfuldmægtig samt en it-specialist og en stud.jur. på deltid. I perioder indhentede kontrol- og styregruppen ekstern konsulentbistand fra Accenture A/S og GDPR-bistand fra en advokat.

Følgende har været ansat i kontrol- og styregruppens sekretariat:

Afdelingschef Jesper Kofoed (på deltid til den 12. august 2019 og derefter på fuld tid)
Dommer Andreas Bøgsted-Møller (fra den 23. september 2019)
Senioranklager Bjørn Sejr (på deltid til den 12. august 2019 og derefter på fuldt tid til den 30. november 2019)
Senioranklager Ulrich Thomsen (fra den 1. december 2019 til den 1. februar 2021)
Kontorfuldmægtig Pia Henriksen (fra den 19. august 2019)
IT-specialist Lars Underbjerg på deltid (fra den 10. september 2019)
Stud.jur. Daniel Dich Pedersen på deltid (fra den 18. maj 2020 til den 31. december 2020).

Lokaler
Kontrol- og styregruppen besluttede på sit første møde den 5. juli 2019, at gruppen under hensyn til sin uafhængighed hverken permanent eller midlertidigt skulle have adresse i en af Rigspolitiets bygninger, som der ellers var lagt op til.

Sekretariatsfunktionerne blev i en kort indledende periode varetaget fra Østre Landsrets lokaler på Bredgade 59, indtil kontrol- og styregruppen i august 2019 kunne flytte ind i lokaler på Landgreven

4, København K. Den 1. januar 2020 flyttede sekretariatet til lokaler i Strandgade 25A, København K, der blev indrettet efter kontrol- og styregruppens særlige behov, herunder med de nødvendige sikkerhedsmæssige rammer. Kontrol- og styregruppen fik således etableret en særligt sikret direkte forbindelse til Rigspolitiets Telecenter, hvilket muliggjorde, at kontrol- og styregruppen fik umiddelbar adgang til Telecentrets systemer, og dermed uden at involvere Telecentret kunne indhente alle relevante teledata fra it-systemerne. Kontrol- og styregruppen anvendte navnlig denne mulighed ved gruppens stikprøvekontrol af en række konkrete sager, hvorom der nærmere henvises til afsnit 4.2.1.

Kontrol- og styregruppens interne møder
Kontrol- og styregruppens beslutninger er med enkelte undtagelser truffet på ugentlige møder efter drøftelse mellem gruppens fem medlemmer. De første møder blev afholdt i Advokatsamfundets lokaler på Kronprinsessegade 28, København K. Derefter blev møderne som udgangspunkt holdt i sekretariatets lokaler. Covid-19 situationen nødvendiggjorde imidlertid, at en række møder måtte afholdes digitalt. Til møderne blev der udsendt dagsordner, og medlemmerne fik tilsendt den vigtigste del af ugens post samt notater fra sekretariatet om emner, som kontrol- og styregruppen skulle tage stilling til. Efter omstændigheder indeholdt notaterne indstillinger. Under møderne, der blev ledet af formanden, blev emnerne drøftet, indtil der blev opnået enighed – eventuelt efter at emnerne have været drøftet på flere møder. Efter møderne blev der udfærdiget mødereferat.

Kontrol- og styregruppens it adgang mv.
Kontrol- og styregruppen har vedrørende administrative forhold modtaget bistand fra Rigspolitiet. Rigspolitiet har herunder sørget for, at kontrol- og styregruppen har haft direkte adgang til relevante dele af politiets systemer. Hensynet til kontrol- og styregruppens uafhængighed medførte dog, at gruppen tillige indgik en aftale med Statens IT, således at gruppen også havde rådighed over et it-system, der var helt adskilt fra det, som politiet benyttede. Dette system blev bl.a. benyttet til drift af kontrol- og styregruppens hovedmailadresse, hvorfra der bl.a. kunne sendes sikker mail.

Kontrol- og styregruppen fik efter etableringen hurtigt adgang til Rigspolitiets journaliseringssystem. I dialog med Rigspolitiet blev der etableret et særligt indbliksværn, således at alene medarbejdere tilknyttet den enhed i Rigspolitiet, som havde ansvaret for servicering og fejlretning af hele Rigspolitiets journalsystem kunne skaffe sig adgang til kontrol- og styregruppens dokumenter. Kontrol- og styregruppen fik indledningsvis tilsendt logningsoversigter, der viste hvilke personer i Rigspolitiet, der havde foretaget søgninger på gruppens sager og dokumenter, og det blev tilkendegivet, at sådanne oversigter løbende ville blive fremsendt. Efter nøje overvejelse af, hvorvidt denne model i tilstrækkeligt omfang sikrede hensynet til kontrol- og styregruppens uafhængighed, fandt gruppen det forsvarligt at bibeholde det pågældende journalsystem, hvilket indebar, at en ressourcetung flytning ikke blev nødvendig. Rigspolitiet har siden september 2020 ikke leveret logningsfiler. Kontrol- og styregruppen har ikke anledning til at antage, at der har været uautoriseret indblik i gruppens sager eller dokumenter.

Kontrol- og styregruppens retningslinjer til Rigsadvokaten og Rigspolitiet
Dagen efter udpegningen af medlemmer til kontrol- og styregruppen blev der afholdt et møde med deltagelse af bl.a. Rigspolitiet, Rigsadvokaten og medlemmerne af kontrol- og styregruppen. På mødet blev teledatasagens hovedpunkter præsenteret for gruppen, og myndighederne havde lejlighed til overordnet at orientere om de konstaterede fejl og de beslutninger, der i den anledning var truffet, herunder den igangsatte rækketabsundersøgelser i politikredsene. Kontrol- og styregruppen bemærkede på mødet, og senere i et brev af 19. juli 2019 til Rigspolitiet og Rigsadvokaten, at disse foranstaltninger mv. kunne fortsætte, indtil kontrol- og styregruppen måtte træffe andre beslutninger.

I brevet af 19. juli 2019 fastsatte kontrol- og styregruppen derefter følgende retningslinjer til Rigspolitiet og Rigsadvokaten:

> ”1. Rigspolitiet og Rigsadvokaten foranlediger, at når politi og anklagemyndighed påtænker at fastsætte nye retningslinjer for myndighedernes gennemgang af omhandlede straffesager, herunder at justere de gældende retningslinjer, skal den uafhængige kontrol- og styregruppe underrettes herom ved, at den fulde tekst mailes til gruppen.
>
> En påtænkt retningslinje kan som hovedregel sættes i kraft en uge efter, at underretningen er sendt til den uafhængige kontrol- og styregruppe, hvis ikke gruppen inden udløbet af fristen meddeler, at retningslinjen ikke kan sættes i kraft.
>
> Det kan ikke udelukkes, at den uafhængige kontrol- og styregruppe, navnlig i den indledende periode, i et antal tilfælde vil forlænge perioden. Den uafhængige kontrol- og styregruppe vil i givet fald orientere herom inden udløbet af ugefristen.
>
> Vurderes det, at det undtagelsesvis er nødvendigt at sætte retningslinjen i kraft øjeblikkeligt eller at fristen undtagelsesvis skal være kortere end en uge, kan retningslinjen om ikrafttrædelse fraviges. Dette forudsætter, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten over for den uafhængige kontrol- og styregruppe nærmere begrunder, hvorfor der foreligger en undtagelsessituation.
>
> 2. Den uafhængige kontrol- og styregruppe påtænker enten at fastsætte retningslinjerne direkte over for Rigspolitiet og Rigsadvokaten eller – i hvert fald som den klare hovedregel – orientere Rigspolitiet og Rigsadvokaten om retningslinjer til andre myndigheder.
>
> 3. Inden den uafhængige kontrol- og styregruppe fastsætter retningslinjer, eventuelt ved at ændre eksisterende retningslinjer, vil de relevante myndigheder som udgangspunkt blive hørt herom.
>
> 4. Rigspolitiet og Rigsadvokaten skal løbende orientere den uafhængige kontrol- og styregruppe om status over politiets og anklagemyndighedens sagsgennemgang.
>
> …”

I brevet af 19. juli 2019 anmodede kontrol- og styregruppen Rigspolitiet og Rigsadvokaten om at fremsende eksisterende og kommende skriftligt materiale, som kunne have betydning for kontrol- og

styregruppens arbejde, hvilket blev konkretiseret nærmere. Kontrol- og styregruppen anmodede også om ugentlige oversigter med opgørelser og status for gennemgangen af sagerne.

Udveksling af skriftlige spørgsmål og svar, herunder ikke mindst mellem kontrol- og styregruppen og Telecentret og senere med den oprettede Task Force Teledata, har i hele perioden været et vigtigt redskab for kontrol- og styregruppens indhentelse af de nødvendige oplysninger. Som et eksempel herpå kan nævnes, at kontrol- og styregruppen i brevet af 19. juli 2019 anmodede om en redegørelse for Rigspolitiets daværende hypotese om, at konverteringsfejlen skulle være opstået i 2013 i forbindelse med opdatering af et it-system, og hvorvidt tidligere eller senere opdateringer kunne have givet tilsvarende eller andre alvorlige problemer. Om brevet og myndighedernes svar henvises nærmere til afsnit 4.1.

Efter modtagelsen af kontrol- og styregruppens retningslinjer fremsendte Rigsadvokaten navnlig i det første halvår en række udkast til retningslinjer til kontrol- og styregruppens godkendelse. Senere godkendte kontrol- og styregruppen bl.a. retningslinjer fra Statsadvokaten i København og Task Force Teledata, hvilket nærmere er beskrevet i afsnit 3.2.2 og 3.2.3.

Første tillæg til kommissoriet
Som opfølgning på telefonisk orientering til formanden for kontrol- og styregruppen den 9. august 2019 udvidede Justitsministeriet i brev af 14. august 2019 den tidsmæssige afgrænsning af kontrol- og styregruppens mandat til også at omfatte undersøgelser vedrørende perioden før den 1. januar 2012. Som begrundelse herfor anførtes:

> ”Rigspolitiet [har] i forbindelse med et bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 72 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg oplyst til Justitsministeriet, at det er Rigspolitiets vurdering, at det er nødvendigt at undersøge, om der vil være behov for at fremfinde sager fra før 2012. Det skyldes ifølge Rigspolitiet, at der er fundet uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, som giver anledning til at iværksætte en sådan undersøgelse. ...”

Justitsministeriets vurdering af kontrol- og styregruppen i forhold til offentlighedsloven mv.
Efter korrespondance med kontrol- og styregruppen vurderede Justitsministeriet i notat af 19. august 2019 gruppen i forhold til offentlighedsloven, herunder reglerne om aktindsigt, og fremkom med bemærkninger om gruppens sekretariat.

I notatet blev det anført, at kontrol- og styregruppen var en selvstændig forvaltningsmyndighed. Der blev herved henvist til bl.a., at gruppen blev ledet af en landsdommer, og at gruppen arbejdede ud fra et emnemæssigt afgrænset kommissorium i en begrænset periode. Herudover var der udpeget faste medlemmer, og der ville blive oprettet en selvstændig funktionspostkasse for kontrol- og styregruppen. Endvidere ville der for den afgrænsede sekretariatsbetjening, som Rigspolitiet og Rigsadvokaten stillede til rådighed for kontrol- og styregruppen, blive anvendt indbliksværn i de anvendte sagsbehandlingssystemer. Dette indebar, at hvis der blev anmodet om aktindsigt i dokumenter, der var i kontrol- og styregruppens besiddelse, skulle adgangen hertil vurderes efter offentlighedslovens almindelige regler, herunder offentlighedslovens § 19, stk. 1, hvorefter retten til

aktindsigt ikke omfatter sager inden for strafferetsplejen, §§ 28-29 om ekstrahering, og § 33, nr. 1, hvorefter retten til aktindsigt bl.a. kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til forebyggelse, efterforskning eller forfølgning af lovovertrædelser. Det blev tilføjet, at ved en anmodning om aktindsigt stilet til kontrol- og styregruppen havde gruppen som selvstændig forvaltningsmyndighed beføjelse til at træffe afgørelse efter offentlighedsloven.

For så vidt angår kontrol- og styregruppens sekretariat fremgår af notatet bl.a.:

> ”Rigspolitiet og Rigsadvokaten stiller som nævnt sekretariatsbistand til rådighed for den uafhængige kontrol- og styregruppe. I henhold til kommissoriet for den uafhængige kontrol- og styregruppe har gruppen endvidere fuld adgang til at antage ekstern bistand. Det nævnes i kommissoriet, at der f.eks. kan antages it-eksperter. Gruppen har på den baggrund besluttet at antage ekstern kontorbistand og juridisk bistand til at hjælpe med sekretariatsopgaverne. Sekretariatets opgaver består som udgangspunkt af faktisk forvaltningsvirksomhed og privatretlige dispositioner i forbindelse med aftaleindgåelse. Der er tale om sædvanlige sekretariatsfunktioner, herunder at yde bistand ved forberedelse af indflytning i egnede lokaler, føre journal, oprette hjemmeside, fremskaffe materiale og udarbejde notater til brug for gruppens arbejde med at udføre kontrol, styre og fastsætte retningslinjer samt at hjælpe ved antagelse af bistand til gruppen.”

Andet tillæg til kommissoriet

I efteråret 2019 viste der sig behov for yderligere ændringer og præciseringer i kommissoriet. Dette hang navnlig sammen med udviklingen i sagen, herunder indholdet af Deloittes rapport af 1. oktober 2019, Rigsadvokatens midlertidige stop for anvendelse af teledata i straffesager, der udløb den 18. oktober 2019, og beslutningen om at nedsætte Task Force Teledata til at gennemgå de afsluttede straffesager. Justitsministeriet og kontrol- og styregruppens formand drøftede behovet for ændringer i kommissoriet under telefonsamtaler og to møder, og Justitsministeriet udfærdigede herefter den 26. november 2019 et yderligere tillægskommissorium til kontrol- og styregruppen.

I andet tillægskommissorium, der supplerede kontrol- og styregruppens kommissorium af 2. juli 2019, blev undersøgelsesperioden på ny udvidet. Gruppen skulle herefter også ”føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af straffesager, hvori der er indhentet teleoplysninger, i perioden fra den 1. november 2010 indtil den 18. oktober 2019, hvor rigsadvokatens midlertidige stop for brug af teledata under hovedforhandlinger og som grundlag for varetægtsfængsling og opretholdt anholdelse udløb”. Det blev tilføjet, at kontrol- og styregruppen ”i relevant omfang også [kunne] føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelse i perioden før den 1. november 2010.”

I andet tillægskommissorium blev det præciseret, at ”kontrol- og styregruppens mandat omfatter myndighedernes gennemgang af sager i lyset af de fejl, fejlkilder og usikkerheder forbundet med teledata identificeret i den eksterne undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata og er således ikke begrænset til den konverteringsfejl, som er omtalt i kommissoriet af 2. juli 2019.”

Særligt for så vidt angår Politiets Efterretningstjeneste, blev det anført, at kontrol- og styregruppens mandat også omfattede efterforskninger i regi af PET ”i det omfang, disse efterforskninger har været en del af konkrete straffesager omfattet af kommissoriet hos politiet eller anklagemyndigheden.”

Afslutningsvis blev det i andet tillægskommissorium anført, at ”kontrol- og styregruppen skal udarbejde en afrapportering til Justitsministeriet, når gruppens arbejde er færdiggjort. Afrapporteringen skal navnlig indeholde en overordnet beskrivelse af metoden for sagsgennemgangen og resultaterne heraf.”

I Justitsministeriets fremsendelsesbrev til kontrol- og styregruppen af 26. november 2019 blev det oplyst, at der efter Justitsministeriets brev af 14. august 2019 ad flere omgange var fremkommet nye oplysninger fra Rigspolitiet om alvorlige fejl og usikkerheder forbundet med teledata, og det blev nævnt, at Deloittes undersøgelse havde vist, at der i perioden 2011-2019 var sket en række meget forskelligartede konverteringsfejl. På den baggrund var det Rigspolitiets vurdering, at gennemgangen af sager, hvori der var indhentet teleoplysninger, skulle gå tilbage til den 1. november 2010, hvor Telecentret begyndte at konvertere teledata.

I afsnit 2.1.3.3 omtales Justitsministeriets beslutning af 2. februar 2021 om begrænsning af, hvilke sager, der skulle undersøges. Alle de af beslutningen omfattede sager var da undersøgt, og undersøgelsesfasen var dermed afsluttet.

Kontrol- og styregruppens overordnede tilgang til opgaven

Under udøvelsen af sine styrings- og kontrolopgaver har kontrol- og styregruppen lagt vægt på sin uafhængighed og det brede mandat, Justitsministeriet har givet gruppen, samt på at det i høj grad har været nødvendigt, at de modtagne oplysninger skulle kunne dokumenteres og derfor ofte måtte nedskrives.

Kontrol- og styregruppen fandt efter det anførte i Justitsministeriets kommissorier og opgavens nærmere karakter, at gruppens opgave overordnet set var at følge myndighedernes gennemgang af de konkrete sager, hvori der kunne være forekommet fejl vedrørende teledata, og i den forbindelse at tage de nødvendige initiativer med henblik på, at undersøgelserne foregik på en teknisk og retlig tilfredsstillende måde. Kontrol- og styregruppen tog udgangspunkt i de enkelte straffesager og søgte at sikre, at disse blev grundigt gennemgået, så der kunne opnås en høj grad af sikkerhed for, at fejl vedrørende teledata ikke havde medført, at sager var afgjort forkert. Gruppens fokus var herved navnlig at undersøge, om fejl vedrørende teledata kunne have medført, at tiltalte uberettiget var blevet frihedsberøvet, og om gerningsmænd i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet var gået fri. Gruppen har i den forbindelse anlagt et forsigtighedsprincip, og myndighederne er flere gange blevet anmodet om at foretage nærmere overvejelser og yderligere undersøgelser, også selv om sandsynligheden for at afdække forhold, der kunne rejse tvivl om rigtigheden af afgørelserne i sagerne, så ud til at være beskeden. Henset til de alvorlige konsekvenser af forkerte afgørelser har det været vigtigt for kontrol- og styregruppen, at undersøgelserne blev færdiggjort inden for en rimelig tid.

For varetagelsen af kontrol- og styregruppens opgaver har det været afgørende at få etableret et fornuftigt samarbejde med de relevante myndigheder, herunder ikke mindst i det første halve år med Rigsadvokaten og Rigspolitiet, herunder Rigspolitiets Telecenter, og senere navnlig med Statsadvokaten i København og Task Force Teledata. Kontrol- og styregruppen har derfor holdt en række møder med disse myndigheder. Der har derudover været hyppig skriftlig og telefonisk kontakt med myndighederne. Kontrol- og styregruppen har tillige holdt møder med fem politikredse, it-specialister fra politikredsene, Deloitte, Teleindustrien og en teleudbyder, og kontrol- og styregruppens formand har været i kontakt med Justitsministeriet.

Kontrol- og styregruppen har lagt vægt på, at samarbejdet med myndighederne skulle foregå smidigt, og så vidt muligt således at de opståede udfordringer kunne blive behandlet hurtigt og kvalificeret. Mindre spørgsmål, der viste sig ikke at udgøre et reelt problem, er ofte blevet løst telefonisk.

Som et centralt ledelsesværktøj har kontrol- og styregruppen udtaget og gennemgået et større antal stikprøver af de konkrete sager, der herefter er blevet undersøgt grundigt af gruppen og i fornødent omfang derefter gennemgået med myndighederne, hvilket nærmere er beskrevet i afsnit 4.2.1.

Kontrol- og styregruppen har lagt vægt på, at offentligheden er blevet orienteret om fremdriften i sagen via gruppens hjemmeside, ligesom formanden lejlighedsvis har udtalt sig til pressen.

2.1.3. Forløbet efter nedsættelse af kontrol- og styregruppen

2.1.3.1. Midlertidigt stop for brug af teledata i retten

Rigspolitiet orienterede på et møde den 16. august 2019 kontrol- og styregruppen om, at der i en periode i visse tilfælde var sket en fejl ved konverteringen af koordinater på mastepositioner. Angivelserne af telemasternes placering i de konverterede oplysninger var derfor ikke i alle tilfælde overensstemmende med oplysningerne om masternes placering i rådata. De foreliggende oplysninger tydede på, at fejlen kunne have medført en forskydning af masternes placering på få hundrede meter. Det blev vurderet, at det ikke kunne udelukkes, at fejlen kunne have haft bevismæssig betydning.

Kontrol- og styregruppen tilkendegav på mødet den 16. august 2019, at det var afgørende, at anklagemyndigheden ikke under retsmøder fremkom med forkerte oplysninger som følge af den konstaterede fejl, og Rigsadvokaten udstedte via de regionale statsadvokater senere samme dag kortfattede retningslinjer i overensstemmelse hermed. Statsadvokaterne blev således pålagt straks at sikre, at der i forbindelse med behandlingen af eventuelle straffesager i den kommende weekend under grundlovsforhør mv., hvori masteoplysninger blev anvendt som bevis for en telefons position og bevægelse, kun blev henvist til oplysninger, der var baseret på rådata. Rigsadvokaten gjorde samtidig opmærksom på, at en egentlig instruks forventedes udsendt snarest.

Rigsadvokaten fandt, at der efter Rigspolitiets oplysninger om identifikation af flere forskellige konkrete fejl i de rådata, som polititiet havde modtaget fra teleudbyderne, var sat alvorlige spørgsmålstegn ved kvaliteten af de teledata, som anklagemyndigheden anvendte i straffesager.

Rigsadvokaten traf derfor den 18. august 2019 beslutning om et midlertidig stop for anvendelsen af teledata i straffesager. Kontrol- og styregruppen blev den 18. august 2019 kort orienteret herom. Samme dag udsendte Rigsadvokaten en instruks med følgende indhold:

> "…
>
> Derfor har jeg som en umiddelbar konsekvens besluttet, at anklagere ikke må anvende historiske teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, jf. § 804, udvidede teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4, signaleringsdata, jf. retsplejelovens § 804, og teleobservationsoplysninger, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 5, under hovedforhandlinger eller retsmøder vedrørende opretholdelse af anholdelse, jf. retsplejelovens § 760, stk. 5, og varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 762.
>
> Det midlertidige stop for anvendelse af teledata vil indtil videre gælde i 2 måneder frem til den 18. oktober 2019.
>
> Ovenstående betyder, at igangværende og kommende hovedforhandlinger, som anklagemyndigheden vurderer ikke vil kunne gennemføres uden anvendelse af teleoplysninger, jf. ovenfor, vil skulle udsættes. Anklagemyndigheden vil i den forbindelse skulle vurdere, om der skal ske løsladelse af varetægtsarrestanter ud fra proportionalitetsbetragtninger, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3.
>
> Anklagemyndigheden skal endvidere gennemgå fængslingsgrundlaget for alle aktuelle varetægtsarrestanter, og hvis teleoplysninger indgår som en del af grundlaget for varetægtsfængslingen, skal der anmodes om et retsmøde med henblik på prøvelse af, om varetægtsfængslingen kan opretholdes uden anvendelse af teleoplysninger, jf. ovenfor. Hvis anklagemyndigheden vurderer, at der ikke under et retsmøde vil være grundlag for at påstå varetægtsfængslingen opretholdt uden anvendelse af teleoplysninger, jf. ovenfor, skal der ske løsladelse.
>
> For så vidt angår sager optaget til dom, hvori der er dokumenteret teleoplysninger, jf. ovenfor, skal anklagemyndigheden anmode retten om genoptagelse af bevisførelsen og begære sagen udsat.
>
> …"

Rigsadvokaten fremsendte den 28. og 30. august 2019 til orientering og eventuelle bemærkninger lokale retningslinjer i politikredsene samt i Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) og politiet i Grønland og på Færøerne, som var blevet udarbejdet som opfølgning på Rigsadvokatens instruks. Kontrol- og styregruppen havde ikke bemærkninger hertil. Rigsadvokaten sendte endvidere oversigter over politikredsenes indberetninger til den overordnede anklagemyndighed om de løsladelser og udsættelser, som det midlertidige stop gav anledning til.

Ved breve af 30. august 2019 præciserede både Rigsadvokaten og Rigspolitiet retningslinjerne for anvendelse af teleoplysninger under efterforskningen. Teleoplysninger kunne fortsat anvendes, men politiet skulle udvise forsigtighed ved brugen af teledata. Såfremt der skulle afholdes retsmøder under efterforskningen, hvor der blev fremsat anmodning om tvangsindgreb, skulle en sådan anmodning været baseret på rådata, med mindre dette helt undtagelsesvist ikke kunne ske.

Rigsadvokaten præciserede den 13. september 2019, at oplysninger indhentet af politiet ved brug af GPS-enheder ikke var omfattet af det midlertidige stop for brug af teledata.

Rigsadvokaten oplyste den 16. oktober 2019, at der bl.a. på baggrund af Deloittes undersøgelse af politiets anvendelse af teledata (omtalt i afsnit 2.4.2) nu var tilvejebragt det nødvendige grundlag for, at teledata igen kunne anvendes i straffesager. Rigsadvokaten havde derfor besluttet, at det midlertidige stop for brug af teledata ikke skulle forlænges. Fra den 19. oktober 2019 kunne anklagemyndigheden således igen benytte teledata som bevis under hovedforhandlinger og retsmøder vedrørende varetægtsfængslinger. Justitsministeriet underrettede den 16. oktober 2019 Retsudvalget om Rigsadvokatens beslutning og noterede, at Rigsadvokaten var i dialog med kontrol- og styregruppen om, hvordan den bagudrettede sagsgennemgang skulle tilrettelægges på baggrund af de oplysninger, der var kommet frem bl.a. i Deloittes undersøgelse.

2.1.3.2. Etablering af Task Force Teledata

For myndighederne har det ikke alene været vigtigt, at systemerne til behandling af teledata generelt fungerede hensigtsmæssigt, men også at det hurtigt blev undersøgt, om enkelte straffesager havde fået et forkert udfald på grund af fejl relateret til teledata. Rigsadvokaten og de regionale statsadvokater havde derfor den 21. juni 2019 iværksat en undersøgelse af afgjorte straffesager. Undersøgelsen vedrørte navnlig spørgsmålet om rækketab.

I oktober 2019, dvs. tre måneder efter nedsættelsen af kontrol- og styregruppen, var der blevet skabt et bedre overblik over fejl og fejlkilder i de systemer, der behandlede teledata for politiet. Dette skyldtes bl.a. Deloittes rapport af 1. oktober 2019 og undersøgelser, politiet selv havde foretaget i de foregående måneder.

Det var konstateret, at der var mange forskelligartede fejltyper og et meget stort antal konkrete fejl i de flere tusinde afgjorte straffesager. Visse fejltyper gav anledning til nærmere undersøgelser, mens andre fejltyper ikke kunne have haft betydning for sagernes afgørelse. Endvidere var der en række usikkerhedspunkter, der krævede særlig opmærksomhed, selv om der ikke var tale om egentlige fejl i teledata. Det var ikke lykkedes at udvikle et digitalt redskab, der med sikkerhed kunne fastslå, i hvilke sager, der var teledatafejl, og der måtte derfor foretages en manuel gennemgang af de enkelte sager.

På den nævnte baggrund var det nødvendigt at ændre den igangværende undersøgelsesproces. Forskellige muligheder blev overvejet og drøftet, herunder med Rigsadvokaten, der foreslog, at opgaven blev samlet i en central task force, der organisatorisk blev tilknyttet en politikreds. Opgaven

ville være omfattende og kompleks og kræve betydelig viden om it-systemer og sagsstyring for at sikre en ensartet og effektiv gennemgang på et højt fagligt niveau.

Det nærmere indhold af en sådan ordning blev drøftet på flere møder mellem Rigsadvokaten og kontrol- og styregruppen. Under et møde den 29. oktober 2019 var der enighed om, at gennemgangen af sagerne i en task force skulle ske under tilsyn af både Statsadvokaten i København og kontrol- og styregruppen, samt at henvendelser fra kontrol- og styregruppen kunne fremsættes direkte til task forcen.

Task forcens undersøgelser skulle tage udgangspunkt i de foreliggende rådata og fokusere på, om tiltalte kunne være blevet dømt med urette på grund af teledatafejl eller manglende oplysninger om teledata. Det var derimod ikke afgørende at få lokaliseret teledatafejl, der ikke kunne have haft betydning for sagernes resultatet.

Task forcen skulle undersøge sager, der var endeligt afgjort senest den 18. oktober 2019, hvor Rigsadvokatens midlertidige stop for anvendelse af teledata i retssager udløb, mens sager, der på dette tidspunkt var verserende, fortsat skulle behandles af politikredsene. I afsluttede sager uden domfældte blev task forcens opgaver begrænset til at forsyne politikredsene med ajourførte teleoplysninger, således at politikredsene kunne tage stilling til, om efterforskningen skulle genoptages. I forbindelse med task forcens undersøgelse af visse sager med domfældte skulle task forcen dog tillige foretage undersøgelser i forhold til mulige ikke dømte medgerningsmænd. Dette kom til at gælde i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet. Den nærmere afgrænsning mellem task forcens og politikredsenes opgaver blev som anført i afsnit 3.2.5 efterfølgende justeret nogle gange.

Efter opgavens karakter, og ikke mindst af hensyn til hurtigt at få undersøgt, om der måtte være straffesager, der på grund af myndighedsfejl kunne have fået et forkert udfald, blev det besluttet, at undersøgelsen så vidt muligt skulle færdiggøres i løbet af et år. I lyset heraf blev spørgsmålet om en hensigtsmæssig dimensionering af task forcen drøftet. Der forelå skøn, der tydede på, at gennemgangen inden for visse økonomiske og personalemæssige rammer ville kunne vare to år. Det store antal sager omfattede meget forskellige sagstyper, herunder sager med få teledata og sager med meget store mængder teledata, sager der var afgjort for næsten ti år siden og nyligt afgjorte sager samt sager, hvor tiltalte var blevet idømt langvarige fængselsstraffe, og sager hvor tiltalte var blevet straffet med bøder. En tidsramme på to år fandtes ikke at være acceptabel. Det blev på den baggrund besluttet at prioritere sagsgennemgangen. Sager med ubetinget frihedsstraf eller udvisning skulle behandles først. Det blev herunder besluttet også at prioritere sager med kortere ubetingede frihedsstraffe og sager, der var afgjort i begyndelsen af undersøgelsesperioden. Endvidere skulle task forcen som udgangspunkt prioritere sager, hvor domfældte eller dennes advokat havde anmodet om en gennemgang. Det blev foreløbigt besluttet ikke at prioritere tilståelsessager. Inden for de prioriterede sager blev der foretaget en yderligere opdeling, hvor sager med domfældte, der aktuelt var frihedsberøvet, blev prioriteret højest. Efter en evaluering skulle der tages stilling til, om andre sagsgrupper, herunder sager med betingede fængselsstraffe og bødestraffe, skulle gennemgås.

Rigsadvokaten og Rigspolitiet skulle sørge for, at task forcen fik adgang til alle sagerne og til de foreliggende digitale teledata, og task forcen skulle kunne indhente oplysninger fra Telecentret.

Indgangen til sagsgennemgangen skulle være en anklagerfaglig vurdering ud fra det, der var anført i rets- og dombogen. Der skulle herved bl.a. lægges vægt på oplysninger om, hvilke teledata, der var forelagt retten og på dommenes præmisser, herunder om teledata. Der skulle endvidere lægges vægt på, om domfældte havde bestridt at have været på de lokaliteter, hvor retten havde lagt til grund, at domfældte havde været i de relevante perioder.

Hvis det blev vurderet, at teledata kunne have haft betydning, skulle der foretages en teknisk undersøgelse af de teledata, der med hensyn til tidsintervaller mv. kunne have haft indflydelse på sagens afgørelse. Der skulle derimod ikke foretages noget i forhold til ikke relevante teledatafejl, herunder f.eks. datarække-dubletter, rækker med udeladte landekoder eller teledatafejl vedrørende tidspunkter og personer, der ikke kunne have haft betydning for bevisvurderingen. Ved fund af relevante fejl i Telecentrets konverterede udgave af teledata, såsom manglende oplysninger om telekommunikation på et centralt tidspunkt eller en urigtig angivelse af placeringen af celler på en sendemast, der var anvendt på et afgørende tidspunkt, skulle fejlene beskrives. Endvidere skulle der ud fra en samlet vurdering af alle sagens beviser tages stilling til, om sagen skulle søges genoptaget.

Rigsadvokatens og Rigspolitiets beslutning om nedsættelse af Task Force Teledata blev offentliggjort den 8. november 2019. Arbejdet med at fastlægge detaljerne i ordningen fortsatte i resten af 2019, herunder med udgangspunkt i skriftlige oplæg fra Rigsadvokaten, som kontrol- og styregruppen herefter godkendte med visse ændringer. Efter et møde den 2. december 2019 mellem Rigsadvokaten, Statsadvokaten i København og kontrol- og styregruppen fremsendte statsadvokaten et udkast til retningslinjer for task forcens sagsbehandling. Kontrol- og styregruppen foretog i dialog med statsadvokaten en del ændringer i udkastet, der herefter blev godkendt den 18. december 2019. Om indholdet af retningslinjerne henvises nærmere til afsnit 3.2.2.

Med udgangspunkt i Statsadvokaten i Københavns retningslinjer udfærdigede Task Force Teledata den 8. januar 2020 det første af flere udkast til interne retningslinjer. Udkastene blev drøftet på flere møder i kontrol- og styregruppen samt under et møde den 16. januar 2020 med Statsadvokaten i København og task forcen, og kontrol- og styregruppen kunne den 27. januar 2020 efter flere ændringer godkende retningslinjerne. Om indholdet af retningslinjerne henvises nærmere til afsnit 3.2.3.

2.1.3.3. Endelig afgrænsning af sagsgennemgangen

I begyndelsen af november 2020 havde Task Force Teledata gennemgået omkring 4.500 sager med domfældelser, hvilket var ca. 90 % af de prioriterede sager, og politikredsene havde i over 800 sager om alvorlig personfarlig kriminalitet vurderet, om der efter de nu foreliggende oplysninger var grundlag for at genoptage efterforskningen. Myndighederne havde i intet tilfælde fundet, at der var fejl vedrørende teledata, der kunne begrunde, at strafforfølgningen eller efterforskningen skulle genoptages. Kontrol- og styregruppen havde heller ikke fundet grundlag for genoptagelse i de sager fra task forcen og politikredsene, som gruppen havde udtaget til stikprøvekontrol.

På den nævnte baggrund rettede kontrol- og styregruppen i efteråret 2020, herunder ved brev af 6. november 2020, henvendelse til Justitsministeriet med indstilling til ministeriets overvejelse om at afgrænse de sagsgrupper, der skulle undersøges. Brevet afsluttes således:

> ”Sammenfattende kan kontrol- og styregruppen konstatere, at der efter en systematisk undersøgelse af et meget stort antal prioriterede sager ikke er identificeret noget tilfælde, hvor der som følge af fejl i indhentet teledata har vist sig at være grundlag for en indstilling til Den Særlige Klageret om genoptagelse af straffesagen.
>
> Kontrol- og styregruppen finder herefter ikke grundlag for at antage, at der ved en systematisk gennemgang af de ikke hidtil prioriterede sager, vil vise sig grundlag for genoptagelse som følge af fejl i teledata. Det drejer sig i alle tilfælde om sager, hvori der ikke er truffet afgørelse om frihedsberøvende sanktion eller udvisning. Det bemærkes, at enhver sag, der ønskes undersøgt på foranledning af den domfældte, undersøges på lige fod med de prioriterede sager.
>
> I lyset af det anførte bør der efter kontrol- og styregruppens opfattelse snarest tages stilling til, om en systematisk undersøgelse af de hidtil ikke prioriterede sager vil stå i rimeligt forhold til den betydelige ressourceanvendelse, en sådan undersøgelse vil indebære. Kontrol- og styregruppen skal følgelig indstille til Justitsministeriets overvejelse at afgrænse de sagsgrupper, der skal undersøges i teledatasagen, i overensstemmelse med den foreløbige sagsprioritering i retningslinjerne, der vedlægges. …”

Task Force Teledata undersøgte efter afsendelsen af brevet de restende ca. 500 prioriterede sager uden at finde sager, der burde genoptages. Task forcen blev herefter nedlagt med udgangen af december 2020.

Efter et møde i Retsudvalget skrev Justitsministeriet ved brev af 2. februar 2021 således til kontrol- og styregruppen:

> ”Tak for dit brev af 6. november 2020, som gør status over gennemgangen af straffesager i teledatasagen, og hvori det indstilles, at det overvejes at afgrænse de sagsgrupper, der skal undersøges i teledatasagen, i overensstemmelse med den foreløbige sagsprioritering. Jeg kan på vegne af justitsministeren oplyse, at Justitsministeriet finder, at sagsgennemgangen af straffesager skal afgrænses til de sagsgrupper, der foreløbigt har været prioriteret.
>
> …
>
> Afslutningsvist vil Justitsministeriet gerne takke Den uafhængige kontrol- og styregruppe for det store og vigtige arbejde med sagsgennemgangen. Justitsministeriet ser frem til at modtage kontrol- og styregruppens endelige afrapportering.”

2.1.4. Justitsministeriets orientering af Retsudvalget

a) Orientering om foreløbige tiltag i anledning af teledatasagen
Retsudvalget modtog den 4. juli 2019 en orientering om foreløbige tiltag i anledning af teledatasagen (REU 2018-2019 (2. samling) Alm. del – Bilag 2). Justitsministeren oplyste heri, at Rigsadvokaten den 13. juni 2019 havde sendt et brev til Advokatsamfundet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater om, at Rigspolitiet havde konstateret en systemfejl i det it-program, som politiet anvender til at konvertere såkaldte rådata fra teleselskaberne i forbindelse med indhentning af teleoplysninger i straffesager, samt at brevet var sendt i kopi til Domstolsstyrelsen.

Det fremgik, at fejlen i it-systemet blev rettet den 8. marts 2019, hvor der ligeledes blev indført en manuel kontrolprocedure. Rigspolitiet vurderede, at det var nødvendigt at gennemgå ca. 10.700 sager, hvori der i perioden fra 2012 til 8. marts 2019 var indhentet teleoplysninger.

Samtidig blev Retsudvalget orienteret om, at Rigspolitiet den 30. juni 2019 havde oplyst, at visse teleselskaber i perioder havde leveret mangelfulde rådata om kommunikation ved brug af nyere samtaletjenester mv.

Justitsministeren understregede, at fejlede kunne have ført til, at uskyldige var blevet dømt, og at skyldige var gået fri for straf. Teledatasagen handler derfor om tilliden til retssystemet, idet der var blevet sat grundlæggende spørgsmålstegn ved kvaliteten af de teledata, som politiet og anklagemyndigheden anvender i straffesager. Justitsministeren anså situationen for meget alvorlig.

Justitsministeren tilkendegav over for Retsudvalget, at han fandt det afgørende, at gennemgangen af de berørte sager kom til at ske på en måde, som offentligheden kan have fuld tillid til, og hvor der er uvildig ekstern kontrol med myndighedernes arbejde. Med det formål blev den uafhængige kontrol- og styregruppe nedsat med et bredt mandat i forhold til at kontrollere og styre myndighedernes sagsgennemgang. Kommissoriet for kontrol- og styregruppe blev vedlagt orienteringen som bilag. I et yderligere bilag blev der givet en beskrivelse af Rigsadvokatens og Rigspolitiets håndtering af de konkrete straffesager, indtil kontrol- og styregruppen fastsatte andre retningslinjer. I samme samling redegjorde justitsministeren i svar på et antal spørgsmål fra Retsudvalget for Den uafhængige kontrol- og styregruppes mandat og kompetence mv. (spørgsmål 52, 53, 54 og 62).

Justitsministeren meddelte samtidig, at han havde besluttet, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten skulle redegøre for alle relevante forhold i teledatasagen med frist til den 6. september 2019. Redegørelsen er omtalt i afsnit 2.4.1. Tillige blev der med ekstern bistand iværksat et review af opbevaring og behandling af bevismidler (f.eks. DNA-profiler og fingeraftryk) i politiets og anklagemyndighedens it-systemer, herunder af myndighedernes kontrolforanstaltninger.

b) Orientering om den tidsmæssige afgrænsning af teledatasagen
Retsudvalget blev den 15. august 2019 orienteret om, at det nu var Rigspolitiets vurdering, at det var nødvendigt at undersøge, om der ville være behov for at fremfinde sager fra før 2012 (REU 2018-

2019 (2. samling) Alm. del – Bilag 43). Dette beroede på, at der var fundet uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, som gav anledning til at iværksætte en sådan undersøgelse.

Justitsministeren oplyste, at han som følge af Rigspolitiets nye vurdering have bedt kontrol- og styregruppen om også i relevant omfang at føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelse i forhold til perioden før den 1. januar 2012. Indtil kontrol og styregruppen fastsatte nærmere retningslinjer, ville relevante sager fra før 2012 blive behandlet i overensstemmelse med Rigsadvokatens og Rigspolitiets tidligere meddelte notits om håndtering af de konkrete straffesager.

I forlængelse af den nye vurdering bad justitsministeren om, at Rigspolitiet i den kommende redegørelse oplyste sin vurdering af den relevante tidsmæssige afgrænsning samt baggrunden for denne vurdering.

c) Orientering om ny udvikling i teledatasagen

Retsudvalget blev den 19. august 2019 orienteret om, at Rigspolitiet havde identificeret fejl i forbindelse med konverteringen af geografiske koordinater for telemasters placering (REU 2019-20 (2. samling) Alm. del – Bilag 47). Ved behandlingen af straffesager kunne der følgelig være indgået fejlbehæftede masteplaceringer, som var blevet anvendt til at sandsynliggøre en telefons position mv. Omfanget af og årsagen til fejlen var endnu ikke afdækket.

Rigspolitiet havde desuden oplyst justitsministeren om, at der i forbindelse med gennemgangen af de konkrete straffesager var konstateret flere forskellige konkrete fejl i rådata modtaget fra teleselskaberne. Heller ikke omfanget og betydningen af disse fejl var endnu afdækket.

På denne baggrund havde Rigsadvokaten samme dag udsendt en instruks om, at anklagere i de næste to måneder ikke måtte anvende historiske teleoplysninger, udvidede teleoplysninger, signaleringsdata eller teleobservationsoplysninger under hovedforhandlinger eller retsmøder vedrørende opretholdelse af anholdelse eller varetægtsfængsling. Igangværende og kommende hovedforhandlinger, som efter anklagemyndighedens vurdering ikke ville kunne gennemføres uden anvendelse af teleoplysninger, skulle udsættes. Anklagemyndigheden ville i den forbindelse vurdere, om der skulle ske løsladelse af varetægtsarrestanter ud fra proportionalitetsbetragtninger. Anklagemyndigheden skulle endvidere gennemgå fængslingsgrundlaget for alle aktuelle varetægtsarrestanter, og hvis teleoplysninger indgik som en del af grundlaget for varetægtsfængslingen, skulle der anmodes om et retsmøde med henblik på prøvelse af, om varetægtsfængslingen kunne opretholdes uden anvendelse af teleoplysninger. Hvis der ikke under et retsmøde ville være grundlag for at påstå varetægtsfængslingen opretholdt uden anvendelse af teleoplysninger, skulle der ske løsladelse. For så vidt angår sager optaget til dom, hvori der var dokumenteret teleoplysninger, skulle retten anmodes om genoptagelse af bevisførelsen og sagen begæres udsat. Rigsadvokatens instruks var vedlagt.

I forlængelse af de nye oplysninger bad justitsministeren om, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten i den kommende redegørelse også inddrog alle relevante forhold vedrørende de nye fejl. Fristen for modtagelsen af redegørelsen blev forlænget til udgangen af september 2019.

d) Orientering om Rigsadvokatens og Rigspolitiets seneste tiltag i teledatasagen
Retsudvalget blev den 30. august 2019 orienteret om Rigsadvokatens og Rigspolitiets efterfølgende stillingtagen til øvrige konsekvenser af de senest fremkomne oplysninger om fejl og usikkerheder forbundet med teledata (REU 2018-19 (2. samling) Alm. del – Bilag 60). Rigsadvokatens og Rigspolitiets brev af 30. august 2019 samt Rigspolitiets retningslinjer og Rigsadvokatens instruks af samme dato var vedlagt.

For at afklare den usikkerhed, der var opstået om anvendelse af teledata i straffesager, havde Rigspolitiet besluttet at igangsætte en ekstern undersøgelse. På baggrund af denne ville eksterne konsulenter udarbejde en redegørelse om mulige fejlkilder og usikkerheder, som politi, anklagemyndighed, forsvarere og domstole bør være opmærksomme på ved anvendelse af teledata i straffesager.

Det fremgik, at Rigsadvokaten og Rigspolitiet havde instrueret politiet og anklagemyndigheden om at udvise øget forsigtighed ved anvendelse af teledata under efterforskning, indtil der var tilvejebragt den fornødne klarhed over de fejl, fejlkilder og usikkerheder, som er forbundet med politiets brug af teledata. Der skulle udvises særlig opmærksomhed ved gennemgangen, kontrollen og brugen af teledata. Anklageres anmodninger om kendelser om straffeprocessuelle indgreb under efterforskning skulle, hvis der indgik teledata heri, i videst muligt omfang basere sig på rådata.

e) Orientering om præcisering af Rigsadvokatens instruks af 18. august 2019 om midlertidigt stop for brug af teledata
Retsudvalget blev den 16. september 2019 orienteret om, at Rigsadvokaten den 13. september 2019 havde præciseret omfanget af den instruks, som Rigsadvokaten fastsatte den 18. august 2019. Det fremgik af præciseringen, at oplysninger indhentet via GPS-enheder efter retsplejelovens regler om teleobservation ikke var omfattet af det midlertidige stop for brug af teleoplysninger (REU 2018-19 (2. samling) Alm. del – Bilag 101).

f) Opfølgning på teledatasagen
Retsudvalget modtog den 4. oktober 2019 en orientering om myndighedernes redegørelse af 28. september (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 9). Redegørelsen er omtalt i afsnit 2.4.1. Foruden redegørelsen modtog Retsudvalget en oversigt af 1. oktober 2019 med Rigspolitiets og Rigsadvokatens overvejelser og tiltag på baggrund af teledatasagen, Deloittes rapport med tilhørende notat af 1. oktober 2019 om Rigspolitiets håndtering af historiske teledata og Justitsministeriets redegørelse af 30. september 2019 for forløbet i teledatasagen for så vidt angår Justitsministeriets departement.

Det fremgik af orienteringen, at der i en årrække havde været fejl i Rigspolitiets konvertering af teledata. Det fremgik endvidere, at der hos Rigspolitiet ikke havde været tilstrækkelig kvalitetskontrol, ligesom der ikke havde været tilstrækkelig dokumentation af og opfølgning på fejl. Dette havde betydet, at der ikke systematisk var blevet orienteret om kendte fejl og risici i teledata til de øvrige aktører i straffesagskæden. Endelig fremgik det, at det ledelsesmæssige fokus i Telecentret

gennem flere år havde været utilstrækkeligt, hvilket for justitsministeren stod som det væsentligste kritikpunkt i teledatasagen.

Det fremgik af Rigspolitiets og Rigsadvokatens overvejelser, at Rigspolitiet væsentligt tidligere burde have inddraget Rigsadvokaten i en foreløbig vurdering af, hvilke konsekvenser for straffesagsbehandlingen de identificerede problemstillinger om teledata potentielt kunne få. Det fremgik endvidere, at Rigspolitiet i for lang tid havde snævert fokus på den tekniske løsning af problemet samt på større uopklarede sager. Det fremgik også, at der burde være etableret et tættere samarbejde mellem myndighederne, som kunne have skabt overblik over problemets omfang og konsekvenser, således at Justitsministeriet på et væsentligt tidligere tidspunkt havde fået forklaret sagens alvor. Herudover fremgik det, at de første orienteringer af Justitsministeriet fra Rigspolitiets side ikke var fyldestgørende eller entydige, da der bl.a. ikke var overblik over problemets omfang og de mulige konsekvenser.

Justitsministeren tilkendegav, at han var enig med Rigspolitiet i, at håndteringen af teledata havde været særdeles utilfredsstillende, og at dette var dybt beklageligt, ligesom det var særdeles utilfredsstillende, at der gik alt for lang tid, før forsvarerne og domstolene blev orienteret. Ministeren fandt det tillige utilfredsstillende, at Rigsadvokaten ikke tidligere i forløbet indså rækkevidden af de retssikkerhedsmæssige konsekvenser af oplysningerne fra Rigspolitiet og traf de nødvendige foranstaltninger i den anledning, herunder i forhold til verserende straffesager.

Justitsministeren fandt det i øvrigt beklageligt, at departementet ikke på et tidligere tidspunkt udviste større initiativ i forhold til at sikre tilstrækkelig fremdrift i myndighedernes afklaring af sagen.

Der var blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt udskrivelsen den 7. maj 2019 af valg til Folketinget havde haft betydning for myndighedernes håndtering af teledatasagen. Redegørelserne gav efter ministerens opfattelse ikke grundlag for at antage, at valgudskrivelsen havde haft betydning for forløbet – ud over den tilbageholdenhed, som departementet efter valgudskrivelsen måtte udvise i forhold til den politiske og mediemæssige håndtering.

Med afsæt i redegørelsens oversigt over de iværksatte tiltag oplyste justitsministeren, at han agtede at fremsætte lovforslag om etablering af et uafhængigt tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager. Efter forsinkelser som følge af situationen med covid-19 blev der den 11. marts 2021 sendt et udkast til lovforslag om etableringen af et sådan tilsyn i høring, hvilket Retsudvalget samtidig blev orienteret om (REU 2020-21 Alm. del – Bilag 243). Lovforslaget blev herefter fremsat den 28. april 2021.

Det blev i øvrigt oplyst, at Rigspolitiet og Rigsadvokaturen i fællesskab ville have fokus på sletteregler med henblik på at sikre, at der er fastsat og efterleves ensartede regler for sletning af teledata i Rigspolitiet og politikredsene. Der henvises nærmere til afsnit 4.6.1.

g) Orientering om udløb af det midlertidige stop for brug af teledata
Retsudvalget blev den 16. oktober 2019 orienteret om, at Rigsadvokaten nu havde truffet beslutning om udløb pr. 19. oktober 2019 af det midlertidige stop for brug af teledata i straffesager og i den forbindelse havde udsendt nye retningslinjer (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 32). Som bilag var Rigsadvokatens orienteringsskrivelse til alle embeder vedlagt. Det fremgik heraf bl.a., at Rigsadvokaten var i dialog med kontrol- og styregruppen om, hvordan den bagudrettede sagsgennemgang skulle tilrettelægges på baggrund af de oplysninger, der var kommet frem bl.a. i den eksterne undersøgelse. I andre bilag var der oplysninger om anvendelsen af teledata i straffesager.

h) Orientering om anvendelse af Deloittes datapakker i teledatasager
Retsudvalget blev den 30. oktober 2019 orienteret om, at Deloitte på baggrund af undersøgelser af konverterede data havde udarbejdet såkaldte datapakker til belysning af identificerede fejl i de konkrete sager (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 54). Formålet hermed var, at datapakkerne skulle kunne anvendes som et hjælpeværktøj i forbindelse med gennemgangen og kvalitetssikringen af teledata og så vidt muligt indgå i straffesagerne. Imidlertid havde Rigsadvokaten dagen forinden oplyst Justitsministeriet om, at datapakkerne havde vist sig på daværende tidspunkt ikke at være egnede til brug i straffesager, idet de skulle kvalitetssikres yderligere af Deloitte. Rigspolitiet og Rigsadvokaten havde yderligere oplyst, at Deloitte var blevet anmodet om at foretage en samlet kvalitetssikring af undersøgelsen. Orienteringen var vedlagt et brev af 29. oktober 2019 fra Rigsadvokaten til alle embeder om fortsat kontrol af teledata med udgangspunkt i rådata.

i) Orientering om tillæg til kommissorium for kontrol- og styregruppen
Retsudvalget blev den 26. november 2019 orienteret om, at justitsministeren havde opdateret kommissoriet for kontrol- og styregruppen med et tillæg (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 106). Dette indebar navnlig en udvidelse af kommissoriets tidsmæssige afgræsning, således at det kom til at omfatte perioden fra den 1. november 2010, hvor Telecentret begyndte at konvertere teledata, til den 18. oktober 2019, hvor Rigsadvokatens midlertidige stop for brug af teledata udløb. Kommissoriet blev desuden udvidet til at omfatte myndighedernes gennemgang af sager i lyset af de fejl, fejlkilder og usikkerheder forbundet med teledata, som var blevet identificeret i den eksterne konsulentundersøgelse om håndteringen af historiske teledata. Yderligere blev det i tillægget præciseret, at kommissoriet også omfatter efterforskninger i regi af PET i det omfang, disse efterforskninger har været en del af konkrete straffesager omfattet af kommissoriet hos politiet eller anklagemyndigheden. Endelig blev kommissoriet udvidet, således at kontrol- og styregruppen skal udarbejde en afrapportering til Justitsministeriet, når gruppens arbejde er færdiggjort.

j) Orientering om status for implementering af tiltag i teledatasagen
Retsudvalget blev den 20. december 2019 orienteret om en første status for implementeringen af de tiltag, som Rigspolitiet og Rigsadvokaten ville iværksætte for at genskabe tilliden til brug af teledata, og de yderligere tiltag, som justitsministeren fandt anledning til at iværksætte på baggrund af teledatasagen (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 156). Med orienteringen fulgte en skematisk oversigt, som senest er opdateret den 23. december 2020.

k) Oversigt over udvalgsspørgsmål, samrådsspørgsmål, § 20-spørgsmål og bilag i teledatasagen
Retsudvalget modtog den 14. januar 2020 en samlet oversigt over materiale, som udvalget havde modtaget fra Justitsministeriet (REU 2019-02 Alm. del – Bilag 100). Det drejede sig på daværende tidspunkt om to samrådsspørgsmål, 12 svar på § 20-spørgsmål og 97 svar på øvrige spørgsmål. Efterfølgende er der stillet i hvert fald 58 spørgsmål til justitsministeren vedrørende aspekter af teledatasagen. En stor andel heraf har vedrørt myndighedernes håndtering af sagens indledende faser.

l) Opfølgning på anvendelsen af Deloittes datapakker i teledatasager
Retsudvalget blev den 15. januar 2020 orienteret om, at Deloitte nu havde foretaget den iværksatte kvalitetssikring af datapakkerne og i den forbindelse havde udfærdiget et notat (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 192). Det var blevet konstateret, at samme konverterede data i en række tilfælde havde optrådt to gange i datagrundlaget, hvilket dog ikke havde betydning for undersøgelsens konklusioner, da fejlbilledet fortsat var det samme. Rigspolitiet og Rigsadvokaten oplyste, at datapakkerne ville blive gjort tilgængelige for politiet og anklagemyndigheden inden for de nærmeste dage, så de kunne anvendes som hjælpebilag under straffesagernes behandling.

Orienteringen var vedlagt Rigspolitiet og Rigsadvokatens brev af 14. januar 2020 og Deloittes notat af 13. januar 2020.

m) Kommissionsspørgsmål og svar vedrørende teledatasagen
Retsudvalget blev den 13. februar 2020 orienteret om et parlamentarisk spørgsmål og svaret herpå vedrørende teledatasagen (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 248). Spørgsmålet gik bl.a. på, om EU-Kommissionen havde kendskab til lignende sager i andre EU-lande samt på konsekvenserne for politisamarbejdet og det retlige samarbejde i EU. Kommissionens opfattelse af sagen var, at problemerne var forårsaget af tekniske fejl i politiets it-systemer snarere end af mangler i EU-lovgivningen eller den nationale lovgivning vedrørende lagring eller anvendelse af elektronisk bevismateriale. Kommissionen understregede, at overholdelse af princippet om rigtigheden af personoplysninger som nedfældet i EU's databeskyttelseslovgivning er af altafgørende betydning.

n) Orientering om politiets håndtering af signaleringsdata fra Telenor
Retsudvalget modtog den 25. april 2020 en omfattende redegørelse af 17. april 2020, som Rigspolitiet havde udarbejdet om håndteringen af signaleringsdata fra Telenor mv. (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 358/Erhvervsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 251). Termen ”signaleringsdata” blev efterfølgende erstattet af begrebet ”allerede registrerede lokaliseringsdata”. Der henvises til afsnit 4.9.1.

o) Orientering om status for implementering af tiltag i teledatasagen
Retsudvalget blev den 30. april 2020 orienteret om status for implementeringen af de tiltag, som blev iværksat i kølvandet på teledatasagen (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 373). Justitsministeren oplyste, at situationen med covid-19 havde betydning for myndighedernes implementeringsarbejde, der i enkelte tilfælde var blevet forsinket. Som bilag var vedlagt et udkast til lov om etablering af et uafhængigt tilsyn med tekniske bevismidler mv.

p) Orientering om fejl i dataoverførsel ved politiets udlæsning af data på iOS-enheder
Retsudvalget blev den 1. maj 2020 oplyst om, at Rigspolitiet samme dag havde orienteret aktørerne i straffesagskæden om konstaterede fejl i overførslen af data i forbindelse med politiets udlæsning af data på iPhones og andre iOS-enheder (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 372). Retsudvalget blev den 11. juni 2020 orienteret om, at Rigspolitiet og politikredsene nu havde gennemgået de berørte sager (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 450). Se nærmere afsnit 4.9.3.

q) Orientering om ufuldstændige mobildata i forbindelse med telefonaflytninger
Retsudvalget modtog den 5. maj 2020 en foreløbig orientering om, at de mobildata, som politiet modtog fra teleudbyderne i forbindelse med aflytninger, var ufuldstændige (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 383). Der henvises til afsnit 4.9.2.

r) Orientering om status for sagsgennemgangen og aktstykke om salærordning
Retsudvalget blev den 24. juni 2020 orienteret om, at kontrol- og styregruppen havde indstillet, at der blev tilvejebragt hjemmel til, at en domfældt kan få dækket udgifter til advokatbistand i forbindelse med en underretning om Task Force Teledatas undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager, samt at en advokat kan få vederlag for allerede udført arbejde på baggrund af en underretning om politikredsenes oprindelige undersøgelse af straffesager, hvori der er indhentet teleoplysninger i undersøgelsesperioden (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 468). I overensstemmelse med indstillingen anmodede justitsministeren ved aktstykke nr. 211 af 9. juni 2020 Folketingets Finansudvalg om tilslutning til optagelse af en tekstanmærkning på forslag til lov om tillægsbevilling for 2020.

Til Retsudvalgets orientering var vedlagt besvarelsen af spørgsmål fra Finansudvalget om ordningen samt retningslinjerne for sagsbehandlingen i task forcen og kontrol- og styregruppens retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær. Emnet er behandlet i afsnit 4.7.1.

s) Orientering om ufuldstændige mobildata i forbindelse med telefonaflytninger
Retsudvalget modtog den 2. oktober 2020 en statusrapportering udarbejdet af Rigspolitiet. Materialet blev oversendt til fortrolig orientering af hensyn til politiets interesse i at begrænse offentlighedens kendskab til detaljer vedrørende politiets aflytningskapabiliteter mv. (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 601).

t) Orientering om fejl i udvidede teleoplysninger og allerede registrerede lokaliseringsdata fra TDC
Retsudvalget blev den 14. oktober 2020 orienteret om, at Rigsadvokaten den 1. oktober 2020 havde orienteret Justitsministeriet om fejl i rådata hos TDC i forbindelse med indhentelse af udvidede teleoplysninger (”mastesug”) og registrerede lokaliseringsdata (REU 2019-20 Alm. del – Bilag 597). Fejlen havde været i TDC’s system siden den 28. marts 2019, og den var udbedret den 11. september 2020. Fejlen betød, at når politiet indhentede data fra et bestemt område, kunne systemet fejlagtigt forskyde det omfattede område 220 meter mod sydvest. Det var Rigsadvokatens vurdering, at den nu identificerede fejl var omfattet af den generelle beskrivelse af opmærksomhedspunkter i en af Deloitte udarbejdet varedeklaration. Rigsadvokatens redegørelse var vedlagt som bilag.

u) Orientering om status for implementering af tiltag i teledatasagen
Retsudvalget blev den 23. december 2020 orienteret om, at myndighederne havde givet justitsministeren en ny status, som blev vedlagt til orientering (REU 2020-21 Alm. del – Bilag 140). Trods covid-19-situationen var det lykkedes at få gennemført tiltaget om øgede og rette kompetencer i Telecentret.

Retsudvalget blev samtidig orienteret om, at en arbejdsgruppe med deltagere fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten nu havde beskrevet de gældende regler for sletning af teledata. Der vil på baggrund heraf blive udarbejdet interne retningslinjer. Disse var forudsat implementeret i 2020, men implementeringen var blevet forsinket. Der henvises til afsnit 4.6.1.

v) Orientering om indstilling af gennemgang af sager
Retsudvalget blev den 15. januar 2021 orienteret om, at Justitsministeriet den 6. november 2020 havde modtaget et brev fra kontrol- og styregruppen med status over sagsgennemgangen og en indstilling om at overveje en begrænsning af gennemgangen af sager til de sagstyper, der foreløbigt var blevet prioriteret (REU 2020-21 Alm. del – Bilag 161). Brevet og bilag, herunder retningslinjerne for Task Force Teledatas sagsgennemgang, var vedlagt.

Det fremgik, at der i ingen af de prioriterede sager var blevet identificeret tilfælde, hvor der havde været grundlag for at anmode Den Særlige Klageret om at genoptage en straffesag. Kontrol- og styregruppen fandt ikke anledning til at antage, at der blandt de hidtil ikke-prioriterede sager ville vise sig tilfælde, hvor et sådant grundlag var til stede. På baggrund af oplysningerne og indstilling fra kontrol- og styregruppen var det ministerens opfattelse, at politiets og anklagemyndighedens ressourcer udnyttes bedst ved at dedikere dem til den fremadrettede indsats med at holde Danmark trygt. Det var derfor ministerens hensigt at meddele kontrol- og styregruppen, at gennemgangen af sager kunne indstilles. Kontrol- og styregruppen modtog skriftlig besked herom med ministerens brev af 2. februar 2021.

x) Orientering om regler og praksis med hensyn til logning af teledata
Retsudvalget har ved et antal lejligheder modtaget orientering om og svar på spørgsmål om regler og praksis med hensyn til logning af teledata. Der henvises herom til afsnit 2.3.2.

2.2. Genoptagelse – den juridiske ramme

2.2.1. Indledning

Teledata kan anvendes på mange trin i den praktiske behandling af en straffesag, lige fra den indledende iværksættelse af en efterforskning på grundlag af en mistanke om strafbart forhold og frem til den endelige bedømmelse af skyld og ansvar. Fejl og uoverensstemmelser i teledata eller forkert anvendelse af teledata kan påvirke bevisbedømmelsen og følgelig give sig udslag i urigtige afgørelser. I lyset heraf kan der efter omstændighederne være grundlag for genoptagelse af en sags

behandling, hvis det efterfølgende konstateres, at sagen blev forkert afgjort som følge af et ufuldstændigt eller urigtigt grundlag. Det kan f.eks. tænkes at have haft bevismæssig betydning, hvis der ved sagens afgørelse manglede oplysninger, der kunne understøtte et påberåbt alibi. Omvendt kan ufuldstændige oplysninger måske være grund til, at det ikke er lykkedes at opklare en sag.

Efterforskning af et strafbart forhold kan enten give anledning til, at der rejses tiltale og afsiges dom, at påtale mod en sigtet person opgives, eller at sagen afsluttes helt uden sigtelse. Efter omstændighederne kan der således opstå spørgsmål om genoptagelse af en straffedom, anklagemyndighedens afgørelse om påtaleopgivelse eller politiets beslutning om at indstille efterforskningen.

2.2.2. Genoptagelse af en straffesag

a) Efter endelig dom kan en sag i sjældne tilfælde blive genstand for genoptagelse. Dette kan kun ske, hvis der efterfølgende er fremkommet væsentlige nye oplysninger, som kan have afgørende betydning for dommens resultat. Reglerne om genoptagelse af pådømte straffesager fremgår af retsplejelovens §§ 975 ff.

Begæringer om genoptagelse af straffedomme behandles ved Den Særlige Klageret, jf. retsplejelovens § 1 a, stk. 1, nr. 1. Klageretten kan beslutte at lade en sag gå om ved en ny behandling for landsretten, jf. retsplejelovens §§ 982-983. Ved afgørelsen herom er klageretten sammensat af tre dommere fra domstolenes forskellige instanser, en advokat og en universitetsjurist, jf. retsplejelovens § 1 a, stk. 3.

Genoptagelse kan ikke finde sted, så længe anke i medfør af lovens almindelige regler står åben, eller så længe en rejst ankesag henstår uafgjort, jf. § 978, stk. 1.

Reglerne om behandling af begæringer om genoptagelse fremgår af §§ 978-985.[1]

b) På begæring af en domfældt kan genoptagelse af en ved Højesteret eller en landsret pådømt sag bl.a. finde sted, når der er tilvejebragt nye oplysninger, som må antages at kunne have bevirket frifindelse eller anvendelse af en væsentlig mildere straffebestemmelse, eller når der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder, der gør det overvejende sandsynligt, at de foreliggende bevisligheder ikke har været rigtigt bedømt, jf. § 977. Uanset bestemmelsen efter sin ordlyd alene angår domme fra landsretterne og Højesteret, tager klageretten efter en analogi af bestemmelsen i praksis også stilling til spørgsmålet om genoptagelse af endelige byretsdomme. At straffen er udstået, er ikke til hinder for genoptagelse, jf. § 978, stk. 2.

[1] Genoptagelse af straffesager er udførligt behandlet af Vagn Greve, der som professor var medlem af Den Særlige Klageret, TfK 2005.439.

En domfældt, der ønsker sin sag genoptaget, kan ikke forvente at få en advokat beskikket med henblik på udarbejdelse af en begæring og forelæggelse for Den Særlige Klageret. Det samme gælder som hovedregel under klagerettens behandlingen af en genoptagelsesbegæring.

Den Særlige Klagerets behandling af genoptagelsesbegæringer sker normalt på skriftligt grundlag. I genoptagelsessager med mundtlig forhandling beskikkes der en offentlig forsvarer, når vedkommende ikke har en valgt forsvarer, jf. princippet i retsplejelovens § 731, stk. 1, litra g.[2] Det er fast praksis, at der alene tillægges salær for advokatens arbejde med sagen, såfremt der er sket genoptagelse.

Anklagemyndigheden kan efter praksis også begære en fældende dom genoptaget, selvom dette ikke fremgår direkte af ordlyden af retsplejelovens § 977, stk. 1.

c) Genoptagelse af en sag, som ved Højesteret eller i landsretten er endt med frifindelse, kan efter begæring af Rigsadvokaten bl.a. finde sted, når det ifølge "nye beviser af vægt" må antages, at domfældte alligevel har begået forbrydelsen, jf. retsplejelovens §§ 975-976. Genoptagelse kan under tilsvarende omstændigheder ske, hvis der er grundlag for at dømme tiltalte for en væsentligt større forbrydelse end den, som han eller hun er fundet skyldig i. Der skal mere til at bevirke genoptagelse af en frifindende end af en fældende dom. I de få tilfælde, hvor Den Særlige Klageret har fundet grundlag for genoptagelse af en sag med en frifindende afgørelse, har der i praksis været tale om sager, hvor den frifundne efterfølgende har erkendt sig skyldig i forholdet.

I tilfælde af, at Den Særlige Klageret får forelagt en begæring fra anklagemyndigheden om genoptagelse af en sag, hvor en tiltalt er blevet frifundet på grundlag af en bevisførelse, hvorunder teledata ikke er anvendt på en retvisende måde, vil der være anledning til at overveje, om tilvejebringelsen af mere fuldstændige og korrekte teledata kan bedømmes som fremkomst af "nye beviser" i retsplejelovens forstand. I vurderingen kan indgå, at teleoplysninger, der som følge af konverteringsfejl i Telecentret ikke tidligere har været tilgængelige for domfældte og retten, under hele sagens forløb har været til rådighed for politiet. I øvrigt forudsætter genoptagelse til skade for en frifundet, at der nu foreligger nye beviser "af vægt". Det må antages at bero på en konkret vurdering, om historiske teledata i en given sag har en sådan beskaffenhed, at de kan indgå i bevisførelsen med en sådan tyngde, at der er grundlag for genoptagelse.

d) De regionale statsadvokater har den 21. juni 2019 fastsat retningslinjer for behandlingen af sager, hvori der var indhentet historiske teledata. Heraf fremgik det, at det efter den indledende screening af sager i politikredsene og udarbejdelse af efterforskningsrapporter var anklagemyndighedens opgave sammen med efterforskerne at gennemgå de sager, hvor der var identificeret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data. Ved gennemgangen af de afgjorte sager skulle der foretages en vurdering af, om det måtte antages, at de nu foreliggende oplysninger kunne have medført et andet

[2] Den Særlige Klagerets behandling af genoptagelsessager er senest behandlet af Jakob Friis Nolsø og Mads Pedersen i U 2019B.37.

udfald af sagen med hensyn til skyldsspørgsmålet eller strafudmålingen. Hvis dette måtte antages at være tilfældet, skulle sagen sendes til Rigsadvokaten med indstilling om genoptagelse på anklagemyndighedens foranledning.

Efter de oprindelige retningslinjer skulle der i alle sager ske underretning af forsvareren, allerede når der var konstateret uoverensstemmelse mellem rådata og konverterede data, og de manglende data skulle sendes til forsvareren. Forsvareren skulle endvidere orienteres om muligheden for at få udleveret kopi af sagens akter. Når det var blevet vurderet, om der var grundlag for at søge sagen genoptaget på anklagemyndighedens foranledning, skulle forsvareren orienteres herom, og forsvareren skulle modtage en begrundelse for anklagemyndighedens afgørelse, både når sagen skulle søges genoptaget, og når der ikke var fundet grundlag herfor.

Kontrol- og styregruppen fastsatte den 17. december 2019 nye retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelserne af teledata.

I afsluttede sager, hvor de tidligere forsvarere var blevet orienteret om politikredsenes undersøgelse om teledatafejl eller uoverensstemmelser, skulle den i mellemtiden etablerede Task Force Teledata orientere de tidligere forsvarere om, at opgaven med at undersøge de afsluttede sager for teledatafejl var overgået til task forcen, at politikredsene herefter alene skulle foretage uopsættelige skridt i sagerne, samt at forsvarerne ikke kunne forvente yderligere meddelelser fra politikredsene.

Hvis resultatet af Task Force Teledatas undersøgelse viste, at der havde været fejl eller uoverensstemmelser, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse, skulle domfældte orienteres. Orienteringen skulle indeholde en beskrivelse af de konstaterede fejl eller uoverensstemmelser samt oplysning om, hvorvidt anklagemyndigheden havde vurderet, at betingelserne for at genoptage sagen var opfyldt. Såfremt anklagemyndigheden ville anmode Den Særlige Klageret om, at sagen blev genoptaget, skulle der oplyses om det videre forløb. Hvis task forcen fandt, at sagen ikke skulle genoptages, skulle begrundelsen herfor anføres, og domfældte skulle vejledes om muligheden for selv at anmode Den Særlige Klageret om at genoptage sagen samt om muligheden for at få dækket udgifter til advokatbistand i den forbindelse. Om advokatbistand og salær se nærmere afsnit 4.7.

2.2.3. Genoptagelse efter påtaleopgivelse

a) Hvis det efter resultaterne af efterforskningen ikke kan forventes, at en sag i retten kan ende med en fældende dom mod en sigtet, er påtalemyndigheden beføjet til at træffe afgørelse om påtaleopgivelse, jf. retsplejelovens § 721. Sagen kan bl.a. henlægges ”på bevisets stilling” i tilfælde, hvor videre forfølgning ikke kan ventes at føre til, at sigtede findes skyldig. Sigtede og eventuelle forurettede samt andre med en rimelig interesse i sagen underrettes om afgørelsen.

Fremkommer der efter en påtaleopgivelse nye beviser af vægt, kan sagen genoptages og tiltale rejses, jf. retsplejelovens § 724, stk. 2, sammenholdt med § 975. I givet fald vil retten kunne foretage en

prøvelse af, om betingelserne for genoptagelse af strafforfølgningen er til stede og i modsat fald frifinde den tiltalte.

Den overordnede anklagemyndighed er også i almindelighed beføjet til at træffe beslutning om, at strafforfølgningen alligevel skal fortsættes, jf. retsplejelovens § 724, stk. 2, 1. led, hvis meddelelse herom forkyndes for den pågældende inden 2 måneder fra datoen for den underordnede myndigheds afgørelse.

Det antages, at genoptagelse af strafforfølgning efter fremkomst af nye beviser forudsætter, at det ikke kan bebrejdes anklagemyndigheden, at oplysningerne som følge af åbenbare fejl eller forsømmelse ikke blev taget i betragtning under den oprindelige behandling af sagen.[3]

En nyere afgørelse vedrørende fremkomsten af nye tekniske beviser kan belyse praksis:

> **U 2016.322 Ø**. I december 2012 frafaldt politiet en sigtelse mod nu 26-årig T for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved at have besiddet 8,86 gram kokain med henblik på videreoverdragelse. I februar 2013 påviste en retsgenetisk undersøgelse, at der på en pose med kokain var biologisk spor med en DNA-profil, der blev beregnet til at være mere end 1 mio. gange mere sandsynlig, hvis en del af denne stammede fra T, end hvis den ikke stammede fra ham. I marts 2015 genoptog politiet retsforfølgningen mod T vedrørende forholdet. Landsretten fandt, at politiet var berettiget hertil, da nye beviser af vægt var kommet for dagen.

Hvis der efter fremkomsten af nye beviser er indtrådt forældelse, kan strafforfølgningen ikke genoptages.[4]

I forbindelse med overvejelser om genoptagelse af en henlagt sag til skade for en tidligere sigtet gør der sig den samme usikkerhed gældende som ovenfor nævnt, hvis fremkomsten af "nye beviser" beror på tilvejebringelsen af mere fuldstændige og korrekte teleoplysninger på grundlag af data, som under hele sagens forløb har været til rådighed for politiet. Det er ikke afklaret, hvad der skal til for at antage, at der foreligger nye beviser "af vægt", ligesom det må forventes, at kriminalitetens alvor vil skulle tillægges betydning ved afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt der kan ske genoptagelse i et sådant tilfælde.

b) Ifølge retningslinjerne for sagsbehandlingen i Task Force Teledata skulle **s**ager uden fældende afgørelser visiteres, men ikke behandles af task forcen. Ikke-forældede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, der var afgjort ved påtaleopgivelse, hvor efterforskningen var indstillet, eller hvor der var afsagt frifindende dom, skulle sendes til politikredsene til teknisk gennemgang samt vurdering af efterforskningsmulighederne og betingelserne for genoptagelse.

---

[3] Kommentaren til retsplejeloven note 5 ad § 975 samt Greve a.st. side 439.
[4] Den Særlige Klagerets afgørelse i TfK 2005.816.

I forbindelse med gennemgangen af opklarede sager skulle Task Force Teledata vurdere, om der i sager vedrørende statsforbrydelser, terrorisme eller sager vedrørende fuldbyrdet voldtægt eller forsætligt manddrab, kunne være grundlag for at genoptage strafforfølgningen mod yderligere gerningsmænd. Såfremt task forcen ikke kunne afgøre spørgsmålet uden mere indgående efterforskning, skulle sagen efter endt gennemgang sendes til politikredsen sammen med et komplet sæt teledata og et juridisk notat.

2.2.4. Genoptagelse af efterforskning

Hvis efterforskning har været påbegyndt, uden at der er fundet grundlag for at fortsætte denne, træffer politiet beslutning om indstilling af efterforskningen og *henlæggelse* af sagen i de tilfælde, hvor der ikke er blevet rejst sigtelse mod nogen.[5]

Har ingen bestemt person været sigtet, kan strafforfølgningen fortsætte, uanset om genoptagelsesbetingelserne er opfyldt eller ej.

For så vidt angår sager, hvor efterforskningen var indstillet, uden at der blev rejst sigtelse mod nogen, henvises der til ovenstående redegørelse for retningslinjerne for sagsbehandlingen i Task Force Teledata.

2.3. Teledata

2.3.1. Tekniske begreber

Teledata er oplysninger om telekommunikation, dvs. kommunikation mellem telefoner (mobiltelefoner og fastnettelefoner) eller andre telekommunikationsenheder. Mobiltelefoner og andre mobile kommunikationsenheder kan også betegnes ”mobilterminaler”. Registrering af teledata kan ske på flere måder. Dels i de enkelte kommunikationsenheder, f.eks. når oplysninger om telefonsamtaler eller sendte og modtagne beskeder gemmes i en applikation på en telefon, dels ved teleudbyderes[6] registrering af oplysninger om telekommunikationsenheders opkobling til og kommunikation via teleudbydernes netværk.

[5] Retsplejelovens § 749, stk. 2. I så fald underrettes forurettede og andre med en rimelig interesse heri. Afgørelsen kan påklages, jf. § 749, stk. 3.

[6] Der er i Danmark fire teleselskaber, der tillige er netværksoperatører. Alle teleselskaber i landet anvender et af disse fire teleudbyderes netværk. Netværksoperatørerne er Hi3G, TDC, Telenor og Telia. Teledata leveres, uanset hvilket teleselskab fokusnummeret er tilknyttet, til poltiet af en af disse fire udbydere.

Teleudbyderne registrerer bl.a. oplysninger om, hvilke celler på master i mobilnettet en mobiltelefon eller en anden mobil kommunikationsenhed har været i kontakt med. Sådanne lokaliseringsdata kan belyse telefonens geografiske placering og eventuelle bevægelsesmønster.[7]

I forbindelse med efterforskning kan politiet efter nærmere regler herom pålægge teleudbydere at udlevere teledata, som teleudbyderne har registreret. Det påhviler teleudbyderne at foretage registrering og opbevaring (logning) af visse teledata til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. For en nærmere beskrivelse af reglerne om logning og udlevering af teledata henvises til afsnit 2.3.2.

Såfremt politiet i forbindelse med efterforskning er kommet i besiddelse af en mobiltelefon eller en anden telekommunikationsenhed, kan politiet få adgang til teledata på enheden ved at foretage en udlæsning af enhedens data. Teledata tilvejebragt ved en sådan udlæsning er ikke genstand for en konvertering i Rigspolitiets Telecenter, og har derfor heller ikke været udsat for de fejlkilder, der har vist sig at være forbundet med Telecentrets konvertering. Teledata tilvejebragt ved udlæsning er ikke omfattet af teledatasagen.

Teledata registret af teleudbyderne kan opdeles i trafikdata og indholdsdata. Trafikdata indeholder oplysninger om kommunikationen på teleudbyderes netværk, f.eks. om hvilke telefoner, der har været i kontakt på hvilke tidspunkter, og hvilke sendemaster, telefonerne har været registreret på, men ingen oplysninger om indholdet af kommunikationen.[8] Registrerede trafikdata benævnes ofte ”historiske teleoplysninger”. Indholdsdata indeholder derimod oplysninger om indholdet af kommunikationen, f.eks. indholdet af sendte sms-beskeder eller telefonsamtaler. Indholdsdata registreres i udgangspunktet ikke automatisk af teleudbyderne. Registrering og opbevaring af indholdsdata kan iværksættes efter reglerne om telefonaflytning, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 1. Indholdsdata har ikke været genstand for en konvertering i Telecentret, og indholdsdata er ikke omfattet af teledatasagen, der alene angår trafikdata, dvs. historiske teleoplysninger.

I denne rapport anvendes begrebet teledata om trafikdata, medmindre andet er anført.

I straffesager kan teledata anvendes til at dokumentere, om en eller flere af telefoner har været sat i forbindelse, og oplysningerne kan give en indikation af en mobiltelefons placering og bevægelse i et geografisk område. Disse oplysninger kan anvendes til at sætte en retning for politiets efterforskning, og de kan indgå i anklagemyndighedens beslutning om tiltalerejsning. Endelig benyttes teledata ofte som bevis i retten.

[7] Lokaliseringsdata er masteoplysninger i form af celle-ID. Sådanne oplysninger betegnes af teleudbyderne som ”lokaliseringsdata for et nummer”. Begrebet omfatter data, der behandles i et elektronisk kommunikationsnet, og som angiver den geografiske placering af det terminaludstyr, som brugeren af en offentlig elektronisk kommunikationstjeneste anvender, jf. definitionen i bekendtgørelse om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 2, nr. 3.

[8] Trafikdata er data, som behandles med henblik på overførsel af kommunikation i et elektronisk kommunikationsnet eller debitering heraf, jf. definitionen i bekendtgørelse om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 2, nr. 3. Trafikdata omfatter forbrugsoplysninger, lokaliseringsdata samt mere tekniske data om protokol og format mv.

I udgangspunktet foregår mobiltelefoners kommunikation ved, at enhederne kobler op til teleudbydernes netværk af antenner. Typisk består en antenne af tre celler, der hver dækker en vinkel på 120 grader, således at antennens tre celler til sammen dækker alle 360 grader. Hver celle er identificeret ved et celle-ID. En mobiltelefon kobler op til en af disse celler. Antennerne er typisk monteret på telemaster, men kan også sidde på bygninger mv. Antennernes placering er angivet ved en adresse, der kan dække over store arealer fordelt på flere matrikler, og en GPS-position, der angives ved et koordinatsæt.

Cellernes dækning og kapacitet er med til at afgøre, hvor mange antenner, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelig mobildækning i et område. Cellernes dækning påvirkes af en række faktorer, f.eks. mastens højde, landskabets topografi og bebyggelse. Cellernes dækningsområde ændres dynamisk baseret på forhold som trafikbelastning, ændringer i netværket og sæsonvariationer.

På de danske teleudbyderes mobilnet anvendes forskellige teknologier til telekommunikation (2G, 3G, 4G/LTE og 5G). Den anvendte teknologi har betydning for, hvordan teleudbyderne registrerer og logger teledata.

For at kunne kommunikere på teleudbydernes netværk, skal en mobiltelefon eller en form for mobilterminal have et aktivt og registreret simkort og være oprettet i en af teleudbydernes databaser over abonnenter. Et IMSI-nummer (International Mobile Subscriber Identification) identificerer enhedens SIM-kort, mens et IMEI-nummer (International Mobile Equipment Identifier) identificerer selve den fysiske mobilenhed.

Telekommunikation ved opkald og sms kan også ske gennem anvendelse af nyere samtaletjenester kaldet VoLTE (Voice over Long Term Evolution) og VoWiFi (Voice over WiFi). VoLTE er opkald via 4G netværket. Når abonnenten anvender VoLTE, flyttes forbindelsen til samtale fra 2G og 3G netværket over til 4G netværket. Herved er det muligt at tale i telefon via VoLTE på steder, hvor der udelukkende er 4G dækning og dermed ikke almindelig dækning til samtale via traditionel telefoni på 2G eller 3G netværket. VoWiFi er en teknologi, der muliggør telefoni, når brugeren kan tilgå internettet trådløst via et WiFi-netværk.

2.3.2. Logning, udlevering, behandling og sletning af teledata – retsgrundlag

2.3.2.1. Indledning

En teleudbyder indsamler, registrerer, opbevarer (logger) og bearbejder teledata i forretningsøjemed, bl.a. til brug for taksering af ydelser, fakturering af kunder og fejlretning på netværket. Nogle af disse oplysninger har udbyderen pligt til at opbevare i et nærmere bestemt tidsrum. Se nærmere herom nedenfor.

I forbindelse med efterforskning af strafbare forhold kan politiet på visse betingelser få udleveret ”historiske teleoplysninger”, dvs. registrerede oplysninger, som en teleudbyder på et givet tidspunkt

er i besiddelse af. Sådanne oplysninger kan som anført i forrige afsnit anvendes til at vise, om en eller flere telefoner eller andre telekommunikationsenheder har været i forbindelse med hinanden i et givet tidsrum. Telekommunikation sker via celler på antenner monteret på master eller bygninger, så teledata i form af lokaliseringsdata kan som nævnt belyse en kommunikationsenheds placering og bevægelsesmønster i et geografisk område.

Betingelserne for politiets adgang til de registrerede oplysninger fremgår af retsplejeloven.[9] Behandlingen og anvendelsen af de indhentede oplysninger er reguleret i lovgivning og administrative forskrifter, som tillige indeholder regler og retningslinjer om efterfølgende sletning af data.

Politiet og PET indhenter i gennemsnit loggede teleoplysninger i ca. 1.200 sagskomplekser om året. Nogle gange indhentes der oplysninger ad flere omgange i samme sagskomplekser. I 2019 blev der indhentet loggede teleoplysninger i alt 3.925 gange. Logning blev i 2019 anvendt i en lang række forskellige typer af sager. De sager, hvor logning er anvendt mest, vedrører grov narkotikakriminalitet (627 indhentelser), manddrab (600 indhentelser) og groft tyveri (552 indhentelser).[10]

2.3.2.2. Lovreglerne og logningsbekendtgørelsen

Lovgrundlaget vedrørende registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold findes i retsplejelovens § 786, stk. 4. Efter denne bestemmelse kan justitsministeren efter forhandling med erhvervsministeren fastsætte nærmere regler på området. Med hjemmel i denne bemyndigelse har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 988 af 28. september 2006 om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik, som ændret ved bekendtgørelse nr. 660 af 19. juni 2014, logningsbekendtgørelsen. Til bekendtgørelsen er der knyttet en omfattende vejledning med redegørelse for begreber og for reglernes rækkevidde, vejledning nr. 74 af 28. september 2006.

Virksomheder, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester på kommercielt grundlag til slutbrugere, er omfattet af reglerne i logningsbekendtgørelsen. I den periode som teledatasagen omhandler, har fire teleudbydere leveret teledata til politiet. Det drejer sig om TDC, Telenor, Hi3G og Telia. Andre teleudbydere lejer sig ind på disse fire udbyderes net, og data vedrørende de øvrige teleudbyderes kunder leveres derfor også fra en af de fire nævnte virksomheder.

I forbindelse med indførelsen af logningsbekendtgørelsen blev det overvejet at stille krav om, at teleudbyderne skulle levere teledata i standardiserede formater. En sådan ordning er imidlertid foreløbigt ikke blevet gennemført, så teledata udleveres til politiet i formater, som er fastlagt af hver enkelt teleudbyder. Nyere overvejelser herom er kort omtalt i afsnit 2.3.2.3.

[9] En nærmere gennemgang af reglerne om politiets adgang til teledata er publiceret af Lene Wacher Lentz i TfK 2017.1240.
[10] Justitsministeriets pressemeddelelse af 24. marts 2021.

Som led i en efterforskning, hvor elektronisk bevismateriale kan være af betydning, kan politiet meddele en teleudbyder pålæg om at foretage hastesikring af elektroniske data, herunder både indholdsdata og trafikdata, jf. retsplejelovens § 786 a.

Teleudbydere har pligt til at sikre, at det tekniske udstyr og de tekniske systemer, som anvendes, er indrettet således, at politiet kan få adgang til oplysninger om teletrafik og til at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden, jf. § 10, stk. 1, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven). Det påhviler udbyderne at sikre, at politiets anmodninger om fremskaffelse af oplysninger behandles straks og på en sådan måde, at hensigten med indgrebet ikke forspildes, jf. telelovens § 10, stk. 4. Udbyderen er forpligtet til at sortere oplysningerne, således at politiet alene modtager de oplysninger, der er retsgrundlag for at udlevere.

2.3.2.3. Teledata omfattet af logningsbekendtgørelsen

En teleudbyder har alene pligt til at logge visse oplysninger, der som led i udbyderens virksomhed genereres eller behandles i udbyderens net, jf. bekendtgørelsens § 1. Logningsreglerne pålægger med andre ord ikke udbyderen at registrere data alene med det formål at kunne logge dem.

Logningspligten for teleudbydere indebærer, at de registrerede data skal opbevares i et år, jf. retsplejelovens § 786, stk. 4.

De specifikke typer af teledata, som udbyderne har pligt til at logge, reguleres i bekendtgørelsens §§ 4-6. Pligten til at registrere og opbevare oplysninger om brugernes kommunikation (trafikdata) omfatter ikke indholdet af denne (indholdsdata), hverken i forbindelse med telefonsamtaler, brug af internettet eller brug af udbyderens mailtjenester.

Loggede oplysninger kan rekvireres af politiet på grundlag af en retskendelse i medfør af reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden, se herom nedenfor.

EU-Domstolen afsagde den 6. oktober 2020 dom i de forenede sager C-511/18, C-512/18 og C-520/18 (La Quadrature du Net-dommen), hvorefter det ikke er muligt i fuldt omfang at opretholde de forpligtelser, som logningsbekendtgørelsen pålægger teleudbyderne. Afgørelsen ligger i forlængelse af en dom fra 2014 i de forenede sager C-293/12 og C-594/12 (Digital Rights-dommen) og en dom fra 2016 i de forenede sager C-203/15 og C-698/15 (Tele2-Watson-dommen). Domstolens praksis nødvendiggør en ændring af logningsreglerne, således at teleudbyderne fremover ikke får pligt at logge tele- og trafikoplysninger med henblik på at bekæmpe kriminalitet, der ikke er alvorlig. Logning vil fortsat kunne ske efter visse kriterier i forbindelse med bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og for at beskytte den nationale sikkerhed. Justitsministeren har den 15. januar 2021 over for Retsudvalget tilkendegivet, at regeringen agter at fremsætte lovforslag om ændrede logningsregler i den kommende folketingssamling (Retsudvalget 2020-21 Alm. del, svar på spørgsmål 516). Justitsministeriets foreløbige overvejelser fremgår af forslag af 29. januar 2021 til lov om ændring af

retsplejeloven mv. (Ændring af revisionsbestemmelse om ændring af retsplejelovens § 786, stk. 4).[11] I den periode, der er omfattet af undersøgelserne i teledatasagen, har danske regler og praksis således ikke været ændret efter det anførte i EU-Domstolens afgørelser.[12]

Justitsministeriet har den 24. marts 2021 fremsat et lovforslag om udskydelse af den lovbestemte revision af logningsreglerne til folketingsåret 2021-22[13], idet justitsministeren ved pressemeddelelse af samme dato har fremlagt lovskitse af 23. marts 2021 for en kommende revision af logningsreglerne, der lægger op til videst mulig brug af logning inden for rammerne af EU-retten. De nye regler skal bl.a. sikre, at PET og politiet også fremover vil kunne anvende loggede teleoplysninger til efterforskning af terror, bandekriminalitet og anden grov kriminalitet efter forudgående retskendelse.[14] For det første lægger regeringen op til, at teleselskaberne kan blive pålagt at logge oplysninger om al teletrafik i op til et år ad gangen med henblik på beskyttelse af national sikkerhed, hvis der foreligger en alvorlig trussel mod Danmark, eksempelvis en terrortrussel. For det andet lægger regeringen op til, at politiet skal kunne pålægge teleudbyderne at logge trafik- og lokaliseringsoplysninger vedrørende f.eks. personer, der inden for en bestemt årrække er blevet dømt for grov kriminalitet. Og for det tredje lægger regeringen op til, at teleudbyderne skal kunne pålægges at logge trafik- og lokaliseringsoplysninger bestemte steder i landet, der er præget af megen grov kriminalitet, eller som er særlig kritiske for vores samfund. Det kan f.eks. være lufthavne eller banegårde. Derudover lægger regeringen med lovskitsen op til, at IP-adresser for alle brugeres adgang til internettet logges for et år ad gangen. Det er Justitsministeriets opfattelse, at der vil kunne fastsættes nærmere tekniske krav til udbydernes målrettede logning, herunder nærmere regler om opbevaringsformat. Regeringen forventer, at de nye regler om logning kan træde i kraft den 1. januar 2022.[15]

2.3.2.3.1. Logning af lokaliseringsdata ifm. telefoni samt sms- og mms-kommunikation

I forbindelse med fastnet- og mobiltelefoni samt sms- og mms-kommunikation skal teleudbyderen registrere nedenstående trafikdata, jf. logningsbekendtgørelsens § 4, nr. 1-8:

- opkaldende nummer (A-nummer) samt navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger,

[11] Den uafhængige juridiske tænketank Justitia har den 25. februar 2021 offentliggjort en analyse af de danske logningsregler i lyset af EU-Domstolens praksis.
[12] Teleindustrien (Teleselskabernes branchesamarbejde) har i et notat af 28. februar 2020 opfordret Justitsministeriet til at fastsætte de nærmere rammer og betingelser for politiets adgang til lagrede lokaliseringsdata med udgangspunkt i et nyt tvangsbegreb under betegnelsen "masteoplysning". Der henvises til https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2020/04/NOTAT-TI-notat-til-JM-og-RP-om-logning-og-udlevering-feb-2020.pdf, pkt. 4.1.
[13] L 195: Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse).
[14] https://justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/03/Lovskitse-webklar-D1899781.pdf.
[15] Justitsministeriets pressemeddelelse af 24. marts 2021.

- opkaldte nummer (B-nummer) samt navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger,
- ændring af opkaldte nummer (C-nummer) samt navn og adresse på abonnenten eller den registrerede bruger,
- kvittering for modtagelse af meddelelser,
- identiteten på det benyttede kommunikationsudstyr (IMSI- og IMEI-numre),
- den eller de celler en mobiltelefon er forbundet til ved kommunikationens start og afslutning, samt de tilhørende masters præcise geografiske eller fysiske placering på tidspunktet for kommunikationen (masteoplysninger),
- tidspunktet for kommunikationens start og afslutning og
- tidspunktet for første aktivering af anonyme tjenester (taletidskort).

Sms (Short Message Service) er små tekstbeskeder, som kan sendes mellem mobiltelefoner, tablets eller andre lignende enheder. Mms (Multimedia Message Service) svarer til sms-beskeder, men kan ud over tekst også indeholde billeder, video og lyd, ligesom en mms kan sendes til en mailadresse.

2.3.2.3.2. Logning af trafikdata ved kommunikation på internettet

I forbindelse med teletrafik over internettet skal teleudbyderen registrere nedenstående oplysninger, jf. logningsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 1-4:

- den tildelte brugeridentitet,
- den brugeridentitet og det telefonnummer, som er tildelt kommunikationer, der indgår i et offentligt elektronisk kommunikationsnet,
- navn og adresse på den abonnent eller registrerede bruger, til hvem en internetprotokol-adresse (IP-adresse), en brugeridentitet eller et telefonnummer var tildelt på kommunikationstidspunktet og
- tidspunktet for kommunikationens start og afslutning.

Oprindeligt indeholdt logningsbekendtgørelsen også regler om pligt til logning af en række oplysninger vedrørende de enkelte internetsessioner (såkaldt sessionslogning), men disse blev ophævet ved bekendtgørelse nr. 660 af 19. juni 2014.

2.3.2.4. Data som ikke er omfattet af logningspligt

2.3.2.4.1. Lokaliseringsdata, som ikke er trafikdata (tidligere kaldt ”signaleringsdata”)

En tændt mobiltelefon kommunikerer sin position til en celle i mobilnetværket, selv om telefonen ikke er i brug. Tilsvarende er tilfældet for andre typer af mobile telekommunikationsenheder (mobilterminaler). Teleudbyderen registrerer med andre ord oplysninger om, hvilke celler på hvilke telemaster den mobile enhed i et bestemt tidsrum er blevet registreret på. Sådanne oplysninger er

blevet betegnet som ”signaleringsdata”. I seneste udgave af Rigsadvokatmeddelelsen har denne type af teledata fået betegnelsen ”allerede registrerede lokaliseringsdata” (Rigsadvokatmeddelelsens afsnit 2.3.5 og 2.5.6). Teleudbyderne har ikke pligt til at logge sådanne oplysninger, men må i en begrænset periode gerne opbevare dem, f.eks. med henblik på optimering af netværket og fejlretning. Efter pålæg fra politiet skal sådanne data hastesikres og lagres i op til 3 måneder, jf. retsplejelovens § 786 a.

Lokaliseringsdata viser alene den registrerede celles placering og indeholder ikke oplysninger om, hvilke telefoner eller andre enheder, der sættes i forbindelse med telefonen. Lokaliseringsdata kan f.eks. vise, at en internetsession var aktiv på telefonen, eller at telefonen flyttede sig mellem forskellige netværksområder. Lokaliseringsdata kan i et vist omfang rekvireres af politiet i medfør af reglerne om edition, se herom nedenfor.

Hvis lokaliseringsdata registreret i forbindelse med kommunikation på internettet kan være af betydning i forbindelse med efterforskning, kan politiet meddele en teleudbyder pålæg om at foretage hastesikring og lagring for en periode, jf. retsplejelovens § 786 a.

Når en teleudbyder udleverer ikke-logningspligtige lokaliseringsdata til politiet, omfatter det samlede dataudtræk også de data, som er omfattet af logningspligten.[16]

2.3.2.4.2. Oplysninger om særlige tjenester

En teleudbyder har ikke pligt til at logge oplysninger om brugernes aktivering og deaktivering af forskellige særlige tjenester såsom viderestilling, ”banke på”, blokering af nummer mv. I det omfang, brugerne har mulighed for at benytte sig af sådanne tjenester, og teleudbyderen samtidig registrerer oplysninger om brugen heraf, vil disse oplysninger kunne indgå i de teledata, der udleveres til politiet.

2.3.2.5. Lovregler om udlevering af teledata til politiet

Politiets indhentning af teledata som led i efterforskning er et indgreb, der kan være omfattet af retsplejelovens kapitel 71 om indgreb i meddelelseshemmeligheden og af reglerne om edition (”udlevering”) i retsplejelovens kapitel 74. I nogle tilfælde er begge regelsæt af betydning.

Teleudbyderne har pligt til at bistå politiet ved gennemførelsen af indgreb i meddelelseshemmeligheden, herunder i forbindelse med anmodninger om udlevering af teleoplysninger, jf. retsplejelovens § 786, stk. 1.

Reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden gælder tillige for udlevering af oplysninger om forbindelse mellem telefoner mv., jf. retsplejelovens § 801, stk. 3.

[16] Ifølge teleudbyderne har disse kun mulighed for at levere samlede dataudtræk. Der henvises til Teleindustriens brev af 12. marts 2021 til Domstolsstyrelsen, https://teleindu.dk/brancheholdninger/logning-og-teledata, bilag 1.

Det følger af retsplejelovens § 783, stk. 1 og 4, at udlevering af teledata til politiet kan ske på baggrund af en retskendelse eller efter omstændighederne på øjemedet efterfulgt af en kendelse, hvis det af efterforskningsmæssige grunde har været nødvendigt at iværksætte indgrebet straks. Visse oplysninger vil endvidere kunne indhentes på grundlag af samtykke fra indehaveren af en telefon eller andet kommunikationsapparat, jf. § 786, stk. 2, eller i helt særlige hastende tilfælde uden dennes samtykke efter nødretslignende principper, f.eks. hvor er brug for øjeblikkelig hjælp til en selvmordstruet eller helbredsmæssigt svækket person.

Betegnelsen teledata anvendes om tre forskellige kategorier af oplysninger, nemlig ”teleoplysning”, ”udvidet teleoplysning” og ”masteoplysninger” (oplysninger om hvilke masteceller i mobilnettet en bestemt mobiltelefon har været registreret på).

Efter reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden kan politiet indhente oplysning om, hvilke telefoner, tablets eller tilsvarende kommunikationsapparater der i et bestemt tidsrum sættes eller har været sat i forbindelse med en bestemt telefon eller et andet kommunikationsapparat. Denne form for indgreb kaldes *teleoplysning*. Sådanne oplysninger kan udleveres til politiet på grundlag af en retskendelse efter retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3.

Reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden giver også adgang til at indhente teledata ved *udvidet teleoplysning*. Denne type af indgreb vedrører oplysninger om, hvilke telefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater der inden for et nærmere angivet geografisk område har været sat eller sættes i forbindelse med telefoner eller andre kommunikationsapparater. I praksis bliver indgrebet også benævnt mastesug, idet de oplysninger, som politiet modtager, er oplysninger om, hvilke mobiltelefoner der inden for et bestemt tidsrum og et bestemt geografisk område har benyttet én eller flere bestemte celler på telemaster til kommunikation. [17] Sådanne oplysninger kan udleveres til politiet på grundlag af en retskendelse efter retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 4.

Såvel teleoplysning som udvidet teleoplysning forudsætter som hovedregel, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, jf. retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3. Udvidet teleoplysning forudsætter endvidere, at mistanken vedrører en forbrydelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, jf. retsplejelovens § 781, stk. 5.

Efter retsplejelovens mere lempelige regler om edition kan politiet indhente bagudrettede lokaliseringsdata i form af *masteoplysninger*. Sådanne oplysninger viser, hvilke telemaster en bestemt telefon har været registreret på i en given periode. Masteoplysninger indeholder ikke oplysninger om, hvilke telefoner eller andre kommunikationsapparater den specifikke telefon eventuelt har været sat i forbindelse med. Masteoplysninger kan udleveres til politiet på grundlag af en retskendelse efter

[17] Teleindustrien anbefaler, at betegnelsen ”mastesug” undgås, idet udvidet teleoplysning ikke omfatter lokaliseringsdata, som ikke er trafikdata, eller lokaliseringsdata vedrørende kommunikation på internettet. I øvrigt anbefaler Teleindustrien, at betingelserne for adgangen til udvidet teleoplysning præciseres med hensyn til område og tidsrum. Der henvises til Teleindustriens brev af 12. marts 2021 til Domstolsstyrelsen, https://teleindu.dk/brancheholdninger/logning-og-teledata, bilag 3.

reglerne om edition i retsplejelovens § 806, stk. 2, jf. § 804, stk. 1. Adgangen til at opnå en kendelse om edition forudsætter ikke, at efterforskningen vedrører en sag om kriminalitet omfattet af en bestemt strafferamme. Det er tilstrækkeligt, at lovovertrædelsen er undergivet offentlig påtale, og at der er rimelig grund til mistanke.

På grundlag af de lempelige regler om adgang til edition indhenter politiet i nogle sager masteoplysninger for alle mobilenheder, som inden for et bestemt tidsrum er blevet registreret på masteceller, der dækker en bestemt geografisk lokalitet ("lokaliseringsdata for et område/en adresse"). En kendelse om edition giver alene politiet adgang til at få udleveret oplysninger om en telefons placering. En sådan kendelse kan ikke danne grundlag for udlevering af oplysninger om, hvilke andre telefoner eller enheder, der har været sat i forbindelse med telefonen, eller oplysninger om indholdet af kommunikationen. Sådanne oplysninger er omfattet af meddelelseshemmeligheden og kræver derfor kendelse om indgreb efter retsplejelovens § 801, stk. 3, med henvisning til reglerne i retsplejelovens kapitel 71.[18] Se i øvrigt afsnit 4.9.1 om Telenor-sagen.

Udlevering af trafikdata vedrørende kommunikation på internettet sker efter reglerne om teleoplysning og udvidet teleoplysning, jf. retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3 og 4. Politiet har uden retskendelse adgang til oplysninger, der identificerer abonnenten bag en fast (statisk) IP-adresse, jf. telelovens § 31. Udlevering af oplysninger om abonnenter, der på et givet tidspunkt er tildelt en dynamisk IP-adresse i fællesskab, sker efter reglerne om edition i retsplejelovens § 806, stk. 2, jf. § 804, stk. 1.[19]

I retsplejelovens kapitel 71 om indgreb i meddelelseshemmeligheden er der også regler om politiets adgang til fremadrettet eller bagudrettet at få oplysninger om indholdet i telekommunikation med bistand fra en teleudbyder. Bestemmelsen om aflytning vedrører såvel telefonaflytning som aflæsning af tilsvarende telekommunikation, herunder f.eks. ved anvendelse af mail, sms og mms eller internettelefoni, jf. § 780, stk. 1, nr. 1. Sådanne indholdsmæssige oplysninger er ikke omfattet af begrebet teledata i den betydning, hvormed det anvendes i denne rapport.

2.3.2.6. Behandling af indhentede teledata

For teleudbydere gælder der særlige minimumskrav vedrørende behandlingen af persondata, jf. telelovens § 8 samt bekendtgørelse nr. 1882 af 12. april 2020. En teleudbyder har pligt til at underrette Erhvervsstyrelsen i tilfælde af brud på persondatasikkerheden, jf. EU-Kommissionens forordning 2013/611, artikel 2. Derudover indeholder forordningen en bestemmelse om teleudbyderens

[18] Teleindustrien har i notat af 28. februar 2020 anbefalet, at der fastsættes nærmere rammer og betingelser for politiets adgang til sådanne lokaliseringsdata med udgangspunkt i et nyt tvangsbegreb under betegnelsen "udvidet masteoplysning". Der henvises til https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2020/04/NOTAT-TI-notat-til-JM-og-RP-om-logning-og-udlevering-feb-2020.pdf, pkt. 4.2.

[19] Teleindustrien anbefaler, at der under betegnelsen "udvidet IP-adresse-oplysning" fastsættes nærmere rammer og betingelser for politiets adgang til oplysning om, hvilke abonnenter, der har været tildelt en dynamisk IP-adresse samtidig, og hvor der ikke kan udpeges en entydig abonnent, fordi port-nummeret er uoplyst. Der henvises til Teleindustriens brev af 12. marts 2021 til Domstolsstyrelsen, https://teleindu.dk/brancheholdninger/logning-og-teledata, bilag 4.

forpligtelse til at underrette en abonnent eller fysisk person, jf. forordningens artikel 3. Erhvervsstyrelsen kan kræve, at udbyderen underretter slutbrugeren eller eventuelt berørte fysiske personer om sikkerhedsbruddet, jf. § 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1882 fra 2020. Om den såkaldte Telenor-sag vedrørende fejlagtig udlevering af oplysninger til politiet, se afsnit 4.9.1.

Databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen finder ikke anvendelse på den behandling af personoplysninger, der udføres for eller af politiet, jf. databeskyttelseslovens § 3, stk. 2.

Politiets og anklagemyndighedens behandling af personoplysninger er underlagt reglerne i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsesloven), som gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/680 (retshåndhævelsesdirektivet).

Retshåndhævelsesloven stiller en række krav til politiets og anklagemyndighedens behandling af personoplysninger ved tilvejebringelse og anvendelse af tekniske beviser.

Politiet og anklagemyndigheden skal under hensyntagen til oplysningernes karakter behandle disse i overensstemmelse med god databehandlingsskik. De oplysninger, der behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål hvortil oplysningerne senere behandles. Oplysningerne skal være korrekte og ajourførte, og det skal sikres, at urigtige oplysninger straks slettes eller berigtiges. Det påhviler den dataansvarlige at påse, at kravene overholdes, og at dette kan påvises. Kravet om at påvise overholdelse indebærer bl.a. en pligt til over for Datatilsynet på foranledning at kunne godtgøre, at de relevante krav efterleves, jf. herved retshåndhævelseslovens § 4.

I overensstemmelse med retshåndhævelseslovens og retshåndhævelsesdirektivets regler har politiet udpeget en databeskyttelsesrådgiver, der varetager en række nærmere oplistede opgaver på tværs af politikredsene og Rigspolitiet. Databeskyttelsesrådgiveren har til opgave bl.a. at overvåge overholdelsen af retshåndhævelsesloven og anden lovgivning om databeskyttelse, jf. retshåndhævelseslovens § 31, nr. 2. Det er bl.a. databeskyttelsesrådgiverens opgave at overvåge, at politiet overholder de krav, der følger af retshåndhævelseslovens § 4, at politiet iagttager et passende niveau af behandlingssikkerhed ved behandlingen af personoplysninger, jf. retshåndhævelseslovens § 27, samt at politiet overholder de i lovgivningen fastsatte behandlingsregler.

I forbindelse med teledatasagen blev der i sommeren 2019 igangsat et eksternt review af indhentning, opbevaring og behandling af tekniske bevismidler i politiets og anklagemyndighedens it-systemer. Formålet hermed var at identificere eventuelle tekniske fejl, der opstår i processen forbundet med håndtering af bevismidler, fra data indhentes og registreres til selve anvendelsen i efterforskningen og i retten. Desuden blev der iværksat en ekstern undersøgelse af datahåndteringen i forbindelse med politiets og anklagemyndighedens it-systemer. Undersøgelsen skulle medvirke til at sikre, at myndighederne håndterer data korrekt og sikkert, fra de bliver indsamlet, til de skal slettes.

2.3.2.7. Sletning og arkivering af indhentede teledata

Reglerne om sletning af udleverede teledata findes i flere forskellige love og administrative forskrifter. Retsplejeloven indeholder generelle regler om pligt til at tilintetgøre materiale tilvejebragt ved indgreb i meddelelseshemmeligheden, jf. retsplejelovens § 791. Retshåndhævelsesloven indeholder generelle regler om databeskyttelse, herunder § 7 om pligt til sletning af personoplysninger. Hertil kommer regler om bevaring og kassation i arkivloven og de dertil knyttede bekendtgørelser, herunder nr. 591 af 26. juni 2003 om offentlige arkivalier, nr. 177 af 5. marts 2009 om Rigspolitichefens og politikredsenes arkivalier og nr. 183 af 10. marts 2009 om anklagemyndighedens arkivalier.

a) I retsplejeloven er det i kapitel 71 om indgreb i meddelelseshemmeligheden bestemt, at politiet som hovedregel skal slette tilvejebragte oplysninger, hvis der ikke rejses sigtelse mod nogen for den lovovertrædelse, der dannede grundlag for indgrebet, eller hvis påtale senere opgives, se i det hele § 791, stk. 1-3. En eventuelt beskikket advokat skal underrettes, når sletningen er sket. Er oplysningerne fortsat af efterforskningsmæssig betydning, kan sletning dog undlades eller udsættes i et nærmere fastsat tidsrum, hvilket f.eks. kan være tilfældet, hvis udleverede teledata indeholder relevante oplysninger om en anden lovovertrædelse end den, der dannede grundlag for indgrebet, dvs. såkaldte tilfældighedsfund. Politiet skal i sådanne tilfælde indbringe spørgsmålet om fortsat opbevaring af indhentede oplysninger for retten, hvilket dog ikke gælder i sager om statsforbrydelser eller terrorisme.

I øvrigt skal politiet slette oplysninger, der er tilvejebragt ved indgreb i meddelelseshemmeligheden, og som viser sig ikke at have efterforskningsmæssig betydning, jf. retsplejelovens § 791, stk. 4.

Der er ikke i retsplejeloven fastsat særlige regler om sletning af historiske masteoplysninger tilvejebragt efter reglerne om edition. Retsplejelovens bestemmelser om edition vedrører i udgangspunktet adgangen til at pålægge ikke-sigtede personer pligt til at forevise eller udlevere fysiske genstande, der som udgangspunkt ikke efterfølgende skal tilintetgøres.

I retshåndhævelsesloven er det bestemt, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles, jf. § 4, stk. 6. Der skal fastsættes passende frister for sletning af personoplysninger eller foretages regelmæssig undersøgelse af behovet for lagring, og det skal ved proceduremæssige foranstaltninger sikres, at tidsfristerne overholdes, jf. § 7.

b) For politikredsene indebærer reglerne i retshåndhævelsesloven, at der skal være fastsat lokale retningslinjer, som sikrer, at sletning af materiale sker forskriftsmæssigt.

Forud for teledatasagen havde Rigsadvokaten den 12. juli 2017 meddelt politikredsene og statsadvokaterne nærmere retningslinjer om udmøntningen af retsplejelovens regler i forhold til sletning af aflytningsmateriale, herunder teledata. Det fremgår heraf, at sletning af materiale indhentet gennem Telecentret skal ske ved, at politikredsen indsender en sletterekvisition til Telecentret.

Samtidig skal det sikres, at der sker tilintetgørelse af eventuelle kopier, som opbevares digitalt eller fysisk i politikredsen.

En sletterekvisition skal som udgangspunkt sendes til Telecentret senest to måneder efter sagens afslutning. Tidspunktet for sagens afslutning beror på, hvilket udfald efterforskningen har fået.

Hvis efterforskningen er indstillet, uden at der er rejst sigtelse, indsendes sletterekvisitionen, når alle klage- og omgørelsesfrister er udløbet, og der ikke forinden er klaget over henlæggelsen af sagen. Hvis der er rejst sigtelse, men påtale efterfølgende er opgivet, indsendes sletterekvisitionen, når alle klage- og omgørelsesfrister er udløbet, og der ikke forinden er klaget over afgørelsen. I de nævnte tilfælde vil fristen normalt være fire måneder fra afgørelsens dato.

Hvis der er rejst tiltale i sagen, skal sletterekvisitionen normalt indsendes senest to måneder efter, at dommen er endelig. Hvis sagen er afgjort med tiltalefrafald, indsendes sletterekvisitionen, når efterforskningen indstilles og alle klage- og omgørelsesfrister er udløbet, og der ikke forinden er klaget over afgørelsen, dvs. senest fire måneder fra afgørelsens dato. I disse tilfælde skal materiale af efterforskningsmæssig betydning gemmes med straffesagens øvrige akter med henblik på arkivering.

I alle sager vedrørende indgreb over for personer under 15 år og i visse andre tilfælde følges reglerne for sager med tiltalerejsning.

Materiale, der indeholder oplysninger vedrørende kommunikation med en forsvarsadvokat eller en anden person omfattet af reglerne om vidneudelukkelse i retsplejelovens § 170, skal normalt tilintetgøres straks, uden at poltiet gør sig bekendt med indholdet. Dette fremgår af retsplejelovens § 791, stk. 3.

Reglerne om opbevaring, arkivering og sletning af teleoplysninger er bl.a. beskrevet i en notits af 5. august 2019 fra Rigspolitiet. Forud for teledatasagen havde justitsministeren redegjort for reglerne i et svar til Folketinget (Retsudvalget 2013-14 Alm. del – endeligt svar på spørgsmål 576).

Foruden de generelle databeskyttelsesretlige regler er teleoplysninger, der viser sig at have efterforskningsmæssig betydning og følgelig inddrages som bevismateriale i en straffesag, omfattet af generelle regler for arkivering og kassation af straffesagers akter, som er fastsat af Rigsarkivet efter forhandling med Rigspolitiet. Dette gælder også for historiske teleoplysninger indhentet efter reglerne om edition.

I hver politikreds findes der et stamarkiv og et kassationsarkiv. Materiale, der skal bevares, lægges på stamarkiv. Bevaring af en sag på stamarkiv beror først og fremmest på en vurdering af dens væsentlighed, herunder kriminalitetens art. Foruden bevaring efter væsentlighedskriteriet sker der bevaring efter et fødselsdatokriterium, hvorefter alle sager, hvor den sigtede er født den 1. i måneden, bevares. Endelig kan der ske bevaring efter politikredsens frie skøn. Sidstnævnte kriterium tilsigter bevaring af historisk interessante sager, som ellers ville blive destrueret. For de fleste typer af straffelovsovertrædelser arkiveres afsluttede sager på stamarkiv. Akterne i sager om berigelsesforbrydelser henlægges dog normalt på kassationsarkiv, hvor der efter 15 år fra

afgørelsesdatoen sker destruktion. Det er politikredsene, der varetager destruktion af materiale fra kassationsarkivet.

Efter 20 år skal arkivalier på stamarkivet afleveres til arkivmyndighederne.

c) Også for Telecentret indebærer reglerne i retshåndhævelsesloven, at der skal være fastsat retningslinjer, der sikrer, at sletning af materiale sker forskriftsmæssigt.

Telecentret har oplyst at have tilrettelagt processen omkring sletning således, at konverterede data lagres i en historikdatabase. Samtidig lagres en kopi i en arkivmappe i historiksystemet. Af kapacitetsmæssige årsager skal datasættet slettes i historiksystemets database efter 12 måneder, og efter yderligere 12 måneder skal kopien i arkivmappen slettes. Sletningen skal ske automatisk, medmindre politikredsen før udløbet af fristerne har meddelt Telecenteret, at sletningen skal udsættes. De indhentede rådata skal slettes, hvis politikredsen anmoder herom. Hvis Telecenteret ikke har slettet teledata i arkivmappen, vil det være muligt at genoprette data fra omhandlede filer, hvilket er behandlet i afsnit 4.6.2.

Telecentret konstaterede i midten af september 2019, at sletningen af konverterede teledata efter to år ikke var sket i fuldt omfang, og at der tilsyneladende fortsat var opbevaret ca. 75 % af disse data i Telecentret. Den automatiske sletning af konverterede teledata efter et år var tilsyneladende sket. Emnet er omtalt i afsnit 3.5 i Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse af 28. september 2019 (Retsudvalget 2019-20 Alm. del.– endeligt svar på spørgsmål 53).

I Deloittes undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata anføres det på side 17, at Telecentrets forretningsregler vedrørende sletning er fastsat ud fra rent kapacitetsmæssige overvejelser. Samme sted fremgår, at der ikke havde været en konsistent praksis i forhold til Telecentrets sletning af databaseversionen, hvorfor kopier heraf fortsat var til stede i en række sager, selv om teledata var tilvejebragt for mere end to år siden.

Retsudvalget modtog den 3. oktober 2019 en generel orientering om Justitsministeriets opfølgning på teledatasagen (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 9). I den forbindelse blev det oplyst, at Rigspolitiet og Rigsadvokaturen i fællesskab ville have fokus på sletteregler med henblik på at sikre, at der er fastsat og efterleves ensartede regler for sletning af teledata i Rigspolitiet og politikredsene.

Justitsministeren orienterede den 23. december 2020 Retsudvalget om, at en arbejdsgruppe med deltagere fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten nu havde beskrevet de gældende regler for sletning af teledata. Der vil på baggrund heraf blive udarbejdet interne retningslinjer. Disse var forudsat implementeret i 2020, men implementeringen var blevet forsinket (Retsudvalget 2020-21 Alm. del – Bilag 140).

Kontrol- og styregruppen har været forelagt en række problemstillinger vedrørende Rigspolitiets sletning af teledata i sager omfattet af teledatasagen. Der henvises herom til afsnit 4.6.1.

2.3.3. Levering af teledata til politiet

Politiet kan indhente rettens kendelse om udlevering af teleoplysninger, hvis retsplejelovens betingelser herfor er til stede. Efter en kendelse er afsagt, fremsender politikredsen (rekvirenten) en bestilling til Rigspolitiets Telecenter. Telecentret fungerer som bindeled mellem politikredsene og teleudbyderne, både i forhold til de konkrete sager og vedrørende det mere generelle samarbejde.

Telecentret, der oprindeligt blev oprettet i 1997 i PET, har fra 2008 til 2014 organisatorisk været en del af Rigspolitiets IT-afdeling. I maj 2014 blev størstedelen af området flyttet til det nyoprettede Nationalt Cyber Crime Center (NC3) under Politiområdet i Rigspolitiet. Telecentret blev i forbindelse med teledatasagen den 24. juni 2019 overflyttet til Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC). Den 1. oktober 2020 blev det organisatorisk flyttet tilbage til NC3.

Bestillingen af teleoplysninger foretages af den rekvirerende politikreds og skal bl.a. indeholde angivelse af den relevante teleudbyder, og hvilken periode bestillingen omhandler. Bestillingen fremsendes til Telecentret, der videreformidler bestillingen til teleudbyderne. Teleudbyderne indhenter de bestilte teledata i deres netværk og leverer herefter teleoplysningerne, rådata, til Telecentret.

Rådata bliver leveret i et eller flere regneark eller tekstfiler i det format og den struktur, som den enkelte teleudbyder har valgt, da der er ikke fastsat regler om, at teleudbyderne skal levere teledata til politiet i standardiserede formater. Det betyder bl.a., at de enkelte datatyper ikke i alle tilfælde er benævnt på samme måde, ligesom struktur og rækkefølge kan variere. Telecentret kopierer de modtagne rådata til arkiv, men foretager ikke ændringer i de rådata, som centret har modtaget fra teleudbyderne og leveret til rekvirenten. Telecentret leverer også et sæt behandlede (konverterede) data til rekvirenten.

Teledatasagen har vist, at rådata kunne indeholde urigtige oplysninger og mangle data. Dette kan f.eks. være tilfældet ved nyere samtaletjenester og vedrørende registrering af udenlandske telefonnumre. Der er derudover konstateret fejl hos teleudbyderne i forhold til opdatering af mastelister og fastlæggelse af dækningsområder i forbindelse med ”mastesug” samt ved angivelse af koordinater og retning på celler. Deloitte har beskrevet disse og andre opmærksomhedspunkter i notat vedrørende anvendelse af historiske teledata mv. i straffesager (varedeklarationen), der senest er opdateret af Rigsadvokaten og Rigspolitiet den 22. juni 2020. Der henvises herom til afsnit 2.4.2.

Siden den 1. november 2010 er rådata blevet suppleret med et sæt konverterede teledata, der skulle sikre, at teledata fremstår ensartede og genkendelige under efterforskningen og i givet fald i retten.

2.3.3.1. Før den 1. november 2010

Telecentret påbegyndte konverteringen af teledata den 1. november 2010. Indtil denne dato havde politiet alene arbejdet med rådata leveret fra teleudbyderne.

Rigspolitiet har om tiden før den 1. november 2010 oplyst, at alle anmodninger om historiske teleoplysninger på baggrund af enten en kendelse eller et samtykke blev fremsendt direkte fra den rekvirerende politikreds til den relevante teleudbyder. Andre politienheder var ikke involveret i processen med levering af teledata fra teleudbyderne. Ved anmodning på baggrund af retskendelser udfyldte rekvirenten en blanket, der blev sendt til de berørte teleudbydere pr. telefax.

Data blev herefter leveret til politikredsen i et eller flere regneark. Hvert regneark indeholdt et antal rækker, der repræsenterede en datasession svarende til en aktivitet på en telefon eller en celle, dvs. f.eks. et opkald eller en sms.

Data blev leveret i forskellige formater, hvilket gjorde analysearbejdet i politikredsene tidskrævende. Politikredsene tilrettelagde analysearbejdet på forskelige måder. I politikredsene var kompetencerne vedrørende arbejdet med teledata samlet hos få medarbejdere. Disse medarbejdere arbejdede ofte i særlige enheder. I større sager kunne politikredsene hente hjælp til analysearbejdet hos Rigspolitiet. Anvendelsen af forskellige dataformater betød, at der mellem politikredsene var store variationer i den måde, teledata blev præsenteret på i retten.

De fejlkilder, der senere blev konstateret i forbindelse med Telecentrets behandling af teleoplysninger, herunder i forbindelse med konvertering af rådata, optrådte ikke før den 1. november 2010. Der må dog antages også før den 1. november 2010 at kunne have været fejlagtige eller manglende data i de rådata, som rekvirenterne modtog fra teleudbyderne.

2.3.3.2. Efter den 1. november 2010

Efter den 1. november 2010 skulle alle anmodninger om historiske teleoplysninger på baggrund af enten en kendelse eller et samtykke fremsendes til Rigspolitiets Telecenter ved brug af en blanket. Blanketten skulle sendes til Telecentret pr. telefax. Senere skulle blanketten fremsendes pr. mail, hvilket muliggjorde en delvis automatisering af videresendelsen til teleudbyderne. Den sideløbende indtastning og oprettelse i det administrative system foregik dog fortsat ved en manuel proces.

Den 20. juli 2011 implementerede Telecentret en applikation, der muliggjorde direkte indlæsning af bestillingsblanketter. I modsætning til tidligere, hvor alle informationer skulle indføres ved manuel indtastning af Telecenterets personale, var det herefter kun nødvendigt at klikke på mailen med den tilhørende bestillingsblanket, hvorefter anmodningen blev oprettet i historiksystemet. Systemet oprettede og afsendte automatisk en mail med bestillingsoplysninger til de berørte udbydere samt en kvittering til rekvirenten.

Den 4. januar 2012 idriftsatte Telecentret en rekvisitionsdatabase til registrering af alle anmodninger om teleobservation, aflytning og historiske teleoplysninger. Ved oprettelse af bestillinger i historiksystemets database blev informationerne samtidig indskrevet i rekvisitionsdatabasen. Alle bestillingsblanketter blev fortsat fremsendt til Telecentret pr. mail.

Telecentret har siden den 1. november 2010 konverteret rådata, der er modtaget fra teleudbyderne. Telecentret havde forinden lagt en kopi af rådata i et arkiv. Rigspolitiet har oplyst, at systemet til at konvertere historiske teleoplysninger blev indkøbt i 2007 og sat i drift i begyndelsen af november 2010. Indtil efteråret 2016 blev konverteringssystemet suppleret af et af Telecentret egenudviklet system, der understøttede dele af den samlede konverteringsproces. Konverteringsplatformen blev i efteråret 2016 erstattet af et egenudviklet konverteringsprogram, som var en videreudvikling af det støttesystem, der havde været anvendt siden november 2010.

Konverteringen indebar en ensretning af beskrivelsen af de datatyper, der er indeholdt i rådata, således at hver enkelt datatype blev benævnt på samme måde, uanset hvilken teleudbyder, data var leveret fra. Herudover blev udvalgte kolonner og overskrifter, der var anvendt i rådata, og de koordinatsystemer og formater for landekoder, som teleudbyderne anvendte, ensrettet. Ved konverteringen blev der tillige foretaget en frasortering af rækker vedrørende takseringsdata, der kun var til teleudbyderens interne brug. Formålet med konverteringen var at lette politikredsenes anvendelse af teledata i efterforskningen og i forbindelse med en eventuel præsentation i retten, f.eks. i de tilfælde, hvor teledata fra flere teleudbydere indgik i samme sag. De konverterede teledata blev leveret i et eller flere regneark.

De konverterede data blev herefter indlæst i en historikdatabase. Den software, der blev anvendt til indlæsningen, var i en periode fejlbehæftet. I enkelte tilfælde skete der derfor ikke en fuldstændig indlæsning af alle konverterede data til historikdatabasen.

Ved afslutningen af konverteringen blev der dannet en fil, der indeholdt rådata, konverterede teledata og en vejledning om den praktiske håndtering af teledata. Filen blev fremsendt pr. mail til politikredsen, der også selv kunne downloade rådata fra Telecentrets system. Endvidere kunne politikredsen analysere de konverterede teledata i et særligt analyseværktøj.

Deloitte, der har foretaget en undersøgelse af Telecentrets behandling af teledata, har påvist, at konverteringen kunne medføre fejl og uoverensstemmelser ikke alene på rækkeniveau, således at antallet af rækker i henholdsvis rådata og konverterede data ikke stemmer overens, men også i indholdet af oplysningerne. Mange af disse uoverensstemmelser er efter Deloittes vurdering uden reel betydning, mens andre alt efter omstændighederne kan have betydning. Der henvises herom til afsnit 2.4.2.

2.4. Redegørelser og rapporter

2.4.1. Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse

Efter anmodning fra justitsministeren i breve af 2. juli og 18. august 2019 afleverede rigspolitichefen og rigsadvokaten den 28. september 2019 en fælles redegørelse om teledatasagen. Samtidig modtog Justitsministeriet en rapport om Rigspolitiets håndtering af historiske teledata fra Deloitte, der er

behandlet i afsnit 2.4.2. Ministeriet modtog derudover et notat fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten af 1. oktober 2019, der omtales sidst i dette afsnit.

Redegørelsen af 28. september 2019 indeholder en beskrivelse af det tidsmæssige forløb i sagen og fremgangsmåden ved indhentning og anvendelse af teledata. Endvidere beskrives de afdækkede fejl, fejlkilder og usikkerheder i teledata samt myndighedernes håndtering heraf i verserende og afsluttede straffesager. Afslutningsvist redegøres der for en undersøgelse, som Rigspolitiets Enhed for Tilsyn og Controlling fra ultimo juni 2019 til den 25. september 2019 havde gennemført af Telecentrets håndtering og behandling af teledata.

a) Det tidsmæssige forløb

I redegørelsen anføres, at Telecentret i november 2018 efter en konkret henvendelse fra en politikreds fik mistanke om, at der kunne være en generel konverteringsfejl i det it-program, som centret benyttede til at konvertere rådata og videresende data til rekvirenterne. Telecentret undersøgte herefter 60 tilfældigt udvalgte sager. Det viste sig, at der i enkelte sager var forskel på antallet af datarækker i rådata og konverterede data. Telecentret vurderede, at forskellene ikke tydede på en generel systemfejl, og at konverteringsfejlen i den sag, som kredsen havde rettet henvendelse om, skyldtes de store datafiler, der var indhentet. Telecentret indsatte dog den 28. november 2018 et nyt afsnit i sin vejledning til de rekvirerende politikredse med oplysning om, at det inden brug skulle sikres, at antallet af rækker i rådata og konverterede data var overensstemmende.

Efter en ny tilsvarende henvendelse fra en anden politikreds foretog Telecentret en systematisk gennemgang af alle teledata-rekvisitioner i perioden fra januar 2017 til februar 2019. Gennemgangen viste, at systemet, der blev benyttet til konverteringen, formentlig havde en generel fejl. Telecentret vurderede, at det var en timer i it-systemet, der var årsag til problemet. Timeren blev fjernet den 8. marts 2019, og der indførtes kontrolprocedurer, der skulle sikre, at eventuelle fremtidige konverteringsfejl ville blive opdaget.

I marts 2019 konstaterede Telecentret, at teledata, der angik ”særlige tjenester”, ikke i alle tilfælde indgik i de konverterede data.

Den 22. marts 2019 oplyste Telecentret, at der var identificeret ca. 600 sager fra 2017 og 2018, hvor politikredsene havde modtaget ufuldstændige datasæt fra Rigspolitiet, idet antallet af rækker med aktiviteter i konverterede data ikke var overensstemmende med antallet af rækker med aktiviteter i rådata. En gennemgang af Telecentrets arkiv indikerede endvidere, at det samme var tilfældet i omkring 150 sager pr. år fra 2012 til 2015.

Rigspolitiet oplyste i et notat af 11. april 2019, at konverteringsfejl som følge af timerindstillingen ikke alene kunne opstå i sager med mange data, men også når mange sager skulle konverteres i forlængelse af hinanden, således at der blev dannet ”en kø”. På den baggrund og ud fra en antagelse om, at fejlen kunne være opstået i 2013, besluttede Rigspolitiet, at der skulle foretages en gennemgang af sager med rekvisitioner fra den 1. januar 2012 til den 8. marts 2019. Rigspolitiet vurderede i et tillægsnotat af 10. maj 2019, at en opdatering af konverteringssystemet, der blev

foretaget på et tidspunkt i perioden fra den 24. maj 2013 til den 25. februar 2014, var årsagen til konverteringsfejlene.

Under et møde i Rigspolitiet den 3. juni 2019 blev det vurderet, at det ikke kunne udelukkes, at der også kunne være konverteringsfejl i sager fra før 2012.

I et notat af 5. juni 2019 oplyste Rigspolitiet, at de tre aktivitetstyper ”særlige tjenester”, ”tjenesteydelser” og ”masteoplysning” ikke blev indlæst i et separat analyseværktøj i forbindelse med modtagelse af historiske teleoplysninger og masteoplysninger. Politikredse, der alene havde anvendt dette separate analyseværktøj, havde derfor potentielt ikke modtaget alle data. Telecentret vurderede, at der var fejl i ca. 40 rekvisitioner, og oplyste at analyseværktøjet snarest ville blive rettet.

Rigspolitiet vurderede den 5. juni 2019, at der i alt var behov for en gennemgang af 10.776 sager fra 2012 til 2019 indeholdende ca. 40.000 rekvisitioner.

Advokatrådet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater blev orienteret om konverteringsfejlen på et møde den 6. juni 2019 med Rigsadvokaten og Rigspolitiet og ved Rigsadvokatens brev af 13. juni 2019. Den 13. juni 2019 udsendte Rigsadvokaten endvidere en instruks til samtlige embeder om gennemgangen af straffesager, hvori der indgik teleoplysninger. Der blev i den forbindelse givet udtryk for, at konverteringsfejlen alene medførte, at der kunne mangle teleoplysninger, og at systemfejlen ikke indebar, at der kunne være indholdsmæssige fejl i teleoplysningerne.

I juni 2019 konstaterede Telecentret efter dialog med en teleudbyder, at alle bestillinger af historiske teleoplysninger fra udbyderen fra den 1. august 2018 til den 10. januar 2019 manglede oplysninger om nyere internetbaserede samtaletjenester. Den 10. januar 2019 havde teleudbyderen dog opdateret de historiske teleoplysninger for disse former for samtaletrafik tilbage til begyndelsen af november 2018. Telecentret konstaterede endvidere, at en anden teleudbyder heller ikke havde leveret fuldstændige data ved brug af disse tjenester.

Den 19. juni 2019 oplyste to politikredse, at Rigspolitiet også før november 2018 var bekendt med problemer med manglende oplysninger i konverterede teledata. Rigspolitiets Enhed for Tilsyn og Controlling blev derfor anmodet om at foretage en intern undersøgelse af Telecentrets ledelsesmæssige fokus samt arbejdsgange og kontroller for håndtering af eventuelle kritiske fejl i teledata.

Med virkning fra den 24. juni 2019 blev Telecentret organisatorisk flyttet fra National Cyber Crime Center til Nationalt Kriminalteknisk Center, ligesom Telecentret fik ny chef.

Den 2. juli 2019 nedsatte justitsministeren Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen, der fik et bredt mandat til at kontrollere og styre myndighedernes gennemgang af de konkrete straffesager, der var omfattet af teledatasagen. Kontrol- og styregruppen blev på et møde den 5. juli 2019 orienteret af Rigspolitiet og Rigsadvokaten om konverteringsfejlen og de manglende data fra nyere samtaletjenester.

Telecentret blev den 11. juli 2019 opmærksom på, at der også kunne være konverteringsfejl i det år, der oprindeligt var antaget som "kontrolår", 2012, og en foreløbig undersøgelse i Telecentret viste den 16. juli 2019, at der var fejl i ca. 1 % af de undersøgte sager fra 2012, og at yderligere undersøgelser var nødvendige. Telecentret vurderede fortsat, at det var opdateringen i maj 2013, som var hovedårsagen til den mere systematiske konverteringsfejl.

Den 29. juli 2019 meddelte Telecentret, at en politikreds havde fundet en mastekoordinatfejl på 222 meter i syd-sydvestlig retning i konverterede data i en sag fra 2016. Der var ikke tale om, at rådata ikke fremgik i den konverterede udgave, men under konverteringen var oplysninger om data ved en fejl blevet ændret. Rigspolitiet vurderede, at fejlen burde undersøges nærmere, inden der blev gået videre med sagen, da fejlen kunne være enkeltstående. Fejlen skulle beskrives i redegørelsen til justitsministeren og forelægges kontrol- og styregruppen på et møde den 20. august 2019.

I en intern analyse af mulige konverteringsfejl fra før 2013 af 6. august 2019 fremgik, at der af ca. 900 undersøgte rekvisitioner fra 2012 var fundet tegn på fejl i konverteringer i 19 rekvisitioner. Fejlene skyldtes efter Telecentrets vurdering i 4-5 tilfælde problemerne med timeren i it-systemet. Der var endvidere observeret problematikker omkring udlandspræfiks, manipulerede opkald, og at der ved en særlig type samtaletjeneste var eksempler på, at A- og B-nummeret var blevet byttet om. Rigspolitiet konkluderede den 12. august 2019, at resultaterne skulle forelægges kontrol- og styregruppen bl.a. med henblik på en vurdering af, om der også skulle undersøges sager fra før 2012. Resultatet blev, at justitsministeren udvidede undersøgelsesperioden, således at kontrol- og styregruppen også i relevant omfang skulle føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelser i perioden før den 1. januar 2012.

På et møde den 16. august 2019 orienterede Rigspolitiet kontrol- og styregruppen om, at der var fundet mastekoordinatfejl i omkring 60 af ca. 1.500 konverteringer, der var foretaget 2016. Efter gennemgang af ca. 6.000 rekvisitioner viste en senere status, ligeledes fra den 16. august 2019, fejl i yderligere ca. 30 rekvisitioner. Da de nye oplysninger indebar, at der kunne være fejl i indholdet af konverterede data (masteplaceringer), som ikke kunne udelukkes at have bevismæssig betydning, udsendte Rigsadvokaten senere samme dag en instruks om behandlingen af straffesager i den kommende weekend (f.eks. under grundlovsforhør), hvor masteoplysninger anvendtes som bevis for en telefons position. Den 18. august 2019 udsendte Rigsadvokaten en instruks om et midlertidigt stop for brug af teleoplysninger under hovedforhandlinger mv.

b) Fejl, fejlkilder eller uoverensstemmelser i teledata og Telecentrets håndtering heraf

Det fremgår af redegørelsen, at Telecentret i en længere periode løbende havde modtaget henvendelser fra politikredse, der havde rekvireret teledata, om mulige fejl, fejlkilder og uoverensstemmelser med en fornyet behandling af de pågældende teledata, og at Telecentret oftest havde opfattet disse henvendelser som periodiske tekniske udfordringer eller brugerfejl frem for systematiske fejl vedrørende teledata. Dette betød, at der ofte ikke var blevet kommunikeret rettidigt og bredt ud vedrørende disse henvendelser til f.eks. efterforskere og teleanalytikere i politikredsene.

Fejlene i det it-system, som Telecentret havde anvendt til at konvertere teledata fra teleudbyderne, vedrørte ifølge Telecentret dels aktiveringen af en timer, dels en opdatering af systemet. Den egenudviklede timer skulle sikre, at data blev sendt til rekvirenten hurtigst muligt efter, at data fra teleudbyderen var modtaget i Telecentret. Timerfunktionen medførte, at data i nogen tilfælde blev afsendt, selvom den samlede konvertering endnu ikke var afsluttet, hvorved der blev leveret ukomplette konverterede datasæt til politikredsene. Det var hensigten, at et komplet datasæt i sådanne tilfælde skulle eftersendes, hvilket dog på grund af en systemfejl ikke skete i alle tilfælde. Hertil kom, at en opdatering af it-systemet, formentlig i maj 2013, ændrede den måde konverterede teledata blev indlæst på i systemet, hvilket dels medførte, at indlæsningen blev langsommere, dels at it-systemet sprang sektioner af filer over. Den langsommere dataindlæsning og problemet med timeren vurderes i redegørelsen at have medført, at der i større omfang end hidtil blev leveret filer med ufuldstændige data til rekvirenterne.

Af andre fejl nævnes bl.a., at oplysninger vedrørende særlige tjenester (viderestilling, ”banke på” og blokering af nummer mv.) leveret fra en teleudbyder i en periode fra november 2016 til juni 2018 ikke indgik i de konverterede teledata, men alene i rådata. Fejlen opstod formentlig i forbindelse med en ændring i Telecentrets it-system.

Endvidere havde oplysninger i konverterede teledata om datatyperne ”anden aktivitet” og ”tjenesteydelser” leveret af en teleudbyder ikke været indlæst i et analyseværktøj, som rekvirenter med brugerrettigheder kunne tilgå. Konverterede masteoplysninger var heller ikke blevet indlæst i analyseværktøjet, når der var tale om datasæt, som kun omhandlede oplysninger om bestemte telefonnumres masteplaceringer. Brugerne blev orienteret om problemet den 17. juni 2019, og Telecentret havde herudover identificeret knap 40 rekvisitioner, hvor det ikke kunne udelukkes, at rekvirenten alene havde arbejdet med konverterede data.

Hertil kom, at der i en periode var sket en fejl i ”oversættelsen” af koordinater vedrørende mastepositioner fra det format, som teleudbyderne havde anvendt, til et format, som politiet anvendte, således at masternes placering i de konverterede oplysninger ikke stemte overens med oplysningerne om masternes placering i rådata. Telecentret vurderede, at fejlen var forekommet i en periode fra maj 2014, hvor der blev foretaget en ændring af det anvendte system, til november 2016, hvor Telecentret blev opmærksomme på fejlen og foretog de nødvendige systemmæssige tilpasninger. Ved en elektronisk gennemgang af mastepositionerne i samtlige datasæt, som Telecentret på daværende tidspunkt havde fremfundet, identificerede Telecentret i august 2019 knap 350 dataleverancer, hvor masterpositionerne af denne grund fejlagtigt var blevet forskudt med enten 100 eller 220 meter.

Det anføres, at der ud over konverteringsfejlene også var fundet fejl i rådata modtaget fra teleudbyderne, herunder manglende oplysninger i visse teleudbyderes leverancer til politiet vedrørende anvendelsen af nyere samtaletjenester (VoLTE og VoWiFi). En teleudbyder havde endvidere i visse tilfælde byttet om på retningen for viderestillede VoLTE-opkald, og flere teleudbydere havde i visse tilfælde ikke håndteret udenlandske telefonnumre korrekt.

Det bemærkes tillige, at det for brugeren af et telefonnummer ved anvendelse af hjemmesider eller applikationer var muligt at ændre visningen af det anvendte telefonnummer (A-nummeret) til et andet telefonnummer.

I redegørelsen nævnes også en række yderligere fejl, fejlkilder og usikkerheder mv., som kan have efterforskningsmæssig betydning, men som Telecentret havde vurderet, at politikredsene var blevet oplyst tilstrækkeligt om. Som eksempler herpå nævnes fejl, hvor mastekoordinater i rådata ikke passer med den tilknyttede adresse for masten eller afrundinger af IMEI-numre på over 15 cifre.

c) Enheden for Tilsyn og Controlling

Enheden anfører, at der ikke i undersøgelsesperioden har været nedskrevne retningslinjer for hverken Telecentrets eller politikredsenes håndtering og kvalitetssikring af teledata, ligesom der i store dele af undersøgelsesperioden ikke har været en struktureret opsamling, dokumentation og opfølgning på indmeldte fejl. Undersøgelsen viser således, at politikredsene ikke systematisk og fuldstændigt er blevet orienteret om de mulige fejl og mangler i data, som kredsene bør være opmærksomme på ved brug af teledata. Dette har, trods kendskab om mangler i indholdet af data, medført en mangelfuld kommunikation videre i straffesagskæden. Det tilføjes, at der tilsyneladende ikke har været det nødvendige ledelsesmæssige fokus på at sikre medarbejderne tilstrækkelige rammer og muligheder for at løse deres opgaver med den nødvendige kvalitet, ligesom der også udenfor Telecentret har været både behov for og konkrete anledninger til ledelsesmæssigt at sætte fokus på området.

d) Notat af 1. oktober 2019

I notatet konkluderer Rigsadvokaten og Rigspolitiet bl.a., at der i en årrække har været fejl i Rigspolitiets konvertering af teledata, og at der over en længere periode har været fejl i og risici for fejlfortolkning ved brug af teledata, der anvendes i straffesager, som ikke har været kendt blandt efterforskere, anklagere, forsvarere og dommere. Rigspolitiets håndtering af teledata har derfor ikke levet op forventningen om, at politiet håndterer beviser ansvarligt, og at fejl, fejlkilder og usikkerheder altid lægges åbent frem for de øvrige aktører i straffesagskæden.

Endvidere konkluderes, at Rigspolitiets fokus for længe havde været på den tekniske afdækning af problemet, og at der først i begyndelsen af maj 2019, da Rigsadvokaten mere systematisk blev inddraget og aktiveret i sagen, kom reelt fokus på de retssikkerhedsmæssige konsekvenser af fejlen. De to myndigheder burde have samarbejdet tættere, hvilket kunne have skabt overblik over problemets omfang og konsekvenser, således at Justitsministeriet på et væsentligt tidligere tidspunkt kunne have fået forklaret sagens alvor. Dette havde den konsekvens, at forsvarere og domstole først blev orienteret om problemet med teledata den 13. juni 2019, hvilket også Rigsadvokaten beklagede.

Justitsministeren orienterede Retsudvalget om redegørelsen og notatet mv. ved brev af 3. oktober 2019 med bilag, der også indeholder oplysninger om en række tiltag, som ministeren fandt, at sagen gav anledning til. Der henvises herom til afsnit 2.1.4, litra f.

2.4.2. Deloittes rapport

Kontrol- og styregruppen blev på et møde med Rigspolitiet og Rigsadvokaten den 16. august 2019 orienteret om fremkomsten af nye oplysninger, herunder om yderligere fejltyper. Udviklingen gav anledning til, at Rigsadvokaten den 18. august 2019 udsendte en instruks om midlertidigt stop for brug af teleoplysninger under hovedforhandlinger mv. i straffesager, hvorom der henvises til afsnit 2.1.3.1. På et møde den 19. august 2019 orienterede Rigspolitiet kontrol- og styregruppen om, at der pågik overvejelser om at iværksætte et eksternt review af teledata. Formålet hermed var at opnå en styrkelse af kvaliteten i det teledatamateriale, der anvendes i straffesager. På et møde den følgende dag redegjorde Rigspolitiet nærmere for indholdet af det påtænkte review.

Med brev af 28. august 2019 blev kontrol- og styregruppen orienteret om, at der var indgået kontrakt med revisions- og konsulenthuset Deloitte om at gennemføre en undersøgelse, der havde til formål at foretage en uafhængig validering af politiets modtagelse, behandling og konvertering af teledata. Det blev aftalt, at kontrol- og styregruppen løbende ville blive holdt orienteret om undersøgelsen, herunder med skriftlige ugentlige opdateringer. Gruppen fandt ikke anledning til at lade gruppens formand indgå som medlem af Rigspolitiets styregruppe for undersøgelsen.

Det fremgår af Deloittes rapport af 1. oktober 2019, at Deloitte fik adgang til de fra teleudbyderne modtagne rådata i det omfang, Telecentret fortsat var i besiddelse heraf, hvilket var tilfældet for langt den overvejende del af materialet. Deloitte modtog endvidere de konverterede data, som Rigspolitiet havde sendt til politikredsene og fortsat var i besiddelse af, samt de konverterede data, som Telecentret til brug for undersøgelsen indsamlede ved søgning på mailservere og netværksdrev mv.

Deloitte anfører, at de modtagne rådata og de afsendte konverterede data er blevet sammenlignet 1:1,[20] og at det er blevet undersøgt, i hvilket omfang de to datasæt er identiske.

I rapporten har Deloitte nærmere beskrevet politiets anvendelse og bearbejdning af historiske teledata samt redegjort for potentielle fejlkilder. Flere af tallene i rapporten blev som omtalt nedenfor korrigeret af Deloitte i et notat af 13. januar 2020. De korrigerede tal er anført i parenteser. Deloittes undersøgelse omfatter teledata indhentet i perioden fra den 3. januar 2011 til den 27. august 2019. Materialet består af 19.386 (19.501) rekvisitioner fra Telecentret, hvor der blev identificeret både rådata og konverterede data med indhold. Dette svarer til 46,3 % (46,6 %) af de afgivne rekvisitioner i perioden. I undersøgelsen er der foretaget en maskinel sammenligning af de rådata, Telecentret havde modtaget fra teleudbyderne, og de konverterede data, Telecentret havde sendt til politikredsene. Det anføres i rapporten, at teleudbyderne havde leveret rådata i 100 forskellige formater med data i varierende rækkefølge, navngivning, antal af kolonner mv. Det fremgår dog videre, at de 30 hyppigst forekomne formater var dog anvendt i 99,9 % af tilfældene, og 53 formater var alene kun anvendt én gang.

[20] Da teleudbyderne og Telecentret anvender forskellige koordinatsystemer, og rådata og konverterede data derfor forventes at være forskelligt, sammenlignes i stedet konverteringen af mastekoordinaterne.

I rapporten er det oplyst, at maskinel sammenligning af to rækker med henholdsvis rådata og konverterede data forudsætter, at hver enkelt række kan identificeres på en entydig måde. Til denne identifikation (nøgle) fremgår, at Deloitte havde anvendt dato og tidspunkt[21] for en session, hvilket udelukkede entydig identifikation af rækker i tilfælde, hvor der var sket samtidig anvendelse af en mobiltelefon til flere tjenester, eller hvor flere brugere havde anvendt en teleudbyders mast samtidig. De rækker, hvor det ikke var muligt at identificere en unik nøgle, fordi flere sessioner var tidsstemplet inden for samme sekund, og som derfor ikke kunne sammenlignes, hidrørte ifølge Deloitte i langt overvejende grad fra "mastesug".

Deloitte adresserer i undersøgelsen konverteringsfejl[22] på både række- og feltniveau. Fejlene svarer ifølge Deloitte i al væsentlighed til de fund, som Rigspolitiets interne undersøgelser og stikprøvekontroller i forvejen havde afdækket.

Deloittes sammenligning af rådata og konverterede data viste, at der ud af de 19.386 (19.501) undersøgte rekvisitioner var uoverensstemmelser i 1.339 (1.888) af rekvisitionerne, herunder rækketab i 1.131 (1.538) rekvisitioner. Der var således rækketab i ca. 5,8 % (7,9 %) af det samlede antal undersøgte rekvisitioner.

Deloitte har opgjort, hvor hyppigt de enkelte typer af konverteringsfejl forekommer i materialet. Det oplyses i den forbindelse, hvorledes fejlene har påvirket indholdet af felterne i de enkelte rækker afhængigt af felternes indhold og fejlenes karakter. Deloitte har alene identificeret et begrænset antal konverteringsfejl vedrørende forkert angivelse af A-numre (opkaldsnumre) og B-numre (modtagernumre). Der er identificeret et højere antal uoverensstemmelser for bl.a. tjenestetype (aktivitet vedrørende tale, sms eller internettjenester), og der er under konverteringen i en række tilfælde sket forskydninger af mastekoordinater, ofte på ca. 100 eller ca. 220 meter. Forskydningerne skyldtes typisk anvendelse af forskellige koordinatsystemer hos teleudbyderne og Telecentret.

Deloittes tal, bemærkninger og vurdering af den praktiske betydning af de enkelte fejltyper er indsat i nedenstående oversigtsskema.

[21] Teleudbyderne identificerer dato og tidspunkt for anvendelse af en telecelle med en præcision på ét sekund.
[22] Et rækketab (en manglende session) kan mere hensigtsmæssigt betegnes som en indlæsningsfejl ud fra en betragtning om, at indholdet af rækken ikke er ændret, men at hele rækken mangler.

Feltindhold (dataindhold)	Berørte rekvisitioner [23]	Rækker uden overensstemmelse som % af totale rækker i feltsammenligning	Uddybning	Vurdering af konsekvens
Tjenestetype	8.037	2,0 (2,1)	Situationer, hvor opkaldsforsøg bliver til opkald fremhæves	Ofte mindre eller ingen betydning
Varighed	4.869	33,3 (32,4)	96 % vedrører tjenestetypen internet	Vedrører fejlen en telefonsamtale, kan den have betydning. De fleste tilfælde vedrører internetsessioner, hvor fejlen ikke har betydning
A-nummer	213	0,0 (0,6)	Svært at kategorisere	Ingen bemærkninger om betydning
B-nummer	451	0,0 (0,1)	F.eks. fjernelse af foranstillede nuller eller skrevet i videnskabelig notation	Ingen bemærkninger om betydning
C-nummer (telefonnummer, der eventuelt er viderestillet til)	510	0,0 (0,1)	Svært at kategorisere	Ingen bemærkninger om betydning
Startmast	586[24]	1,5 (2,1)		
- heraf koordinat	461	1,2 (1,4)	Den overvejende forskydning er på ca. 222 meter, mens er mindre antal er på ca. 100 meter eller en meget stor afvigelse	Afvigelser på ca. 100 eller ca. 220 meter har typisk ingen betydning med mindre cellerne dækker et mindre område (bymæssig bebyggelse). Meget store afvigelser ses

[23] Rekvisitionsantallene med afvigelser kan ikke lægges sammen for at afgøre, hvor mange rekvisitioner, der er påvirket af konverteringsfejl, da flere forskellige afvigelser i de enkelte felter kan optræde på en rekvisition.
[24] Et mindre antal rekvisitioner indeholder både koordinat- og celleretningsfejl.

				ofte let at bero på åbenlyse fejl
- heraf celleretning	156	0,3 (0,8)		Kan have haft betydning
Slutmast	412[25]	0,7 (4,4)	Ikke alle tjenestetyper genererer registrering af slutmast	
- heraf koordinat	385	0,7 (4,3)	Den overvejende del af forskydningerne er på ca. 220 meter, mens et mindre antal er på ca. 100 meter eller en meget stor afvigelse	Afvigelser på ca. 100 eller ca. 220 meter har typisk ingen betydning med mindre cellerne dækker et mindre område (bymæssig bebyggelse). Meget store afvigelser ses ofte let at bero på åbenlyse fejl
- heraf celleretning	26	0,0 (0,1)		Kan have haft betydning
IMEI-nr.	2.043	19,4 (28,0)	Typisk afrundingsfejl	Kan have haft betydning i et mindre antal tilfælde
Fokus ABC (er A, B eller C-nummer fokus for indgrebet)	1.411	6,9 (1,2)	Oftest ved tjenestetypen internet	Generelt af mindre betydning

I rapporten af 1. oktober 2019 vurderede Deloitte, at Rigspolitiets systemer til opbevaring og behandling af historiske teledata havde været helt utilstrækkelige, og anbefalede derfor, at der hurtigt blev foretaget ændringer, samt at der på længere sigt blev implementeret en ny og mere tidssvarende struktur. Endvidere foreslog Deloitte, at der fremover blev udarbejdet uvildige tredjeparts-valideringer af konverterede historiske teledata, der anvendes i straffesager.

I et notat af 1. oktober 2019 (varedeklarationen) har Deloitte beskrevet de potentielle fejlkilder og usikkerheder, der kræver særlig opmærksomhed, når historiske teledata anvendes til efterforskning og som bevis. Ud over konverteringen i Telecentret henvises der til forhold af teknisk og proceduremæssig art hos teleudbyderne, herunder vedrørende transport mellem mobilenhed og mobilmast (celle), samt til en række eksterne forhold som vejrlig, landskab og bygningsmasse. Der

[25] Et mindre antal rekvisitioner indeholder både koordinat- og celleretningsfejl.

henvises også til arbejdsgange og kompetenceniveau hos brugerne i politikredsene. Notatet er dynamisk og senest opdateret af Rigspolitiet og Rigsadvokaten i juni 2020.

Kontrol- og styregruppen deltog den 10. oktober 2019 i et møde med Deloitte, Rigspolitiet og Rigsadvokaten om undersøgelsen og den videre proces. Senere samme måned blev der udsendt ”datapakker” udarbejdet af Deloitte til politikredsene, hvori de fundne konverteringsfejl var søgt koblet til konkrete rekvisitionsnumre og journalnumre til brug for undersøgelserne af teledatafejl i de enkelte sager. Datapakkerne blev udsendt med en vejledning. Den 29. oktober 2019 meddelte Rigsadvokaten, at datapakkerne ikke måtte anvendes, før de var yderligere kvalitetssikrede.

Efter yderligere undersøgelser udsendte Deloitte den 13. januar 2020 et ajourføringsnotat, hvori en række af tallene i den oprindelige rapport, blev korrigeret. Af ajourføringsnotatet fremgår bl.a., at Deloittes undersøgelse havde omfattet 803 filer, der var blevet genkonverteret i perioden fra den 8. marts 2019, hvor Rigspolitiet havde identificeret konverteringsfejl i historiske teledata, til den 27. august 2019. Disse konverterede data var dermed blevet talt med to gange. Deloitte havde yderligere identificeret 1.137 filer med genkonverteringer fra perioden 25. november 2010 til 26. august 2019. Disse filer var fejlagtigt blevet medregnet flere gange. Dette var typisk sket, fordi Telecentret havde modtaget rådata med fejl eller uoverensstemmelser og efterfølgende havde fået tilsendt nye rådata med et delvist overlappende indhold, der korrigerede for fejlene. Der optrådte både dubletter af rådata og konverterede data. Deloitte tog højde for forekomsten af dublerede filer ved alene at anvende de senest konverterede filer ud fra en generel vurdering af, at disse ville være bedst egnet til at sammenligne med rådata.

Som konsekvens af fejlen vedrørende genkonverterede data og efter resultaterne af yderligere undersøgelser blev der foretaget væsentlige ændringer af de statistiske oplysninger i Deloittes rapport. Fejlraterne var for nogle fejltyper betydeligt højere end først beregnet, idet mængden af analyseret data var forøget. Fejlbilledet blev dog samlet anset for uændret, og notatets korrektioner fik således ikke betydning for undersøgelsens konklusioner.

Den endelige udgave af datapakkerne blev den 23. januar 2020 gjort tilgængelig for politikredsene og Task Force Teledata og er siden indgået som et redskab i task forcens undersøgelser samt ved behandlingen af konkrete straffesager i politikredsene mv. Den 24. januar 2020 blev en revideret vejledning om datapakkerne med angivelse af fejlkilder mv. samt en liste over ofte forekommende spørgsmål (FAQ) udsendt.

I Rigspolitiets brev af 3. februar 2020 til kontrol- og styregruppen blev det oplyst bl.a., at der i forbindelse med ajourføringen var blevet foretaget en mere omfattende og manuel gennemgang af datagrundlaget med henblik på entydigt at identificere genkonverterede data. Udeladelsen af genkonverterede filer havde muliggjort, at der kunne fjernes et betydeligt antal dublerede datarækker fra den oprindelige opgørelse. Antallet af rækker, der i den oprindelige rapport var anslået til ca. 297 mio., blev derved reduceret til ca. 114 mio. Udeladelsen af de genkonverterede rækker indebar, at der kunne indgå 56,5 mio. rækker i feltanalysen mod 48,7 mio. rækker i den oprindelige rapport. Det var dermed muligt at sammenligne knap halvdelen af rækkerne, mod ca. en sjettedel i den oprindelige

undersøgelse. Rigspolitiet tilføjede i brevet, at det ikke uden en meget omfattende og ressourcekrævende manuel gennemgang af samtlige sager ville være muligt at identificere nærmere, hvilke filer, der var anvendt under behandlingen i retten. Det samme gjorde sig gældende, hvis delvist overlappende rådata skulle identificeres. Rigspolitiet antog, at der alene var en minimal risiko for, at problemstillingen med genkonverterede data havde haft betydning for politikredsenes gennemgang for rækketab mv. og tilsluttede sig Deloittes vurdering af, at den ajourførte opgørelse ikke havde materiel betydning for datapakkerne.

Kontrol- og styregruppen har løbende drøftet den konkrete anvendelse af datapakkerne med Task Force Teledata, første gang på et møde den 17. februar 2020.

Under kontrol- og styregruppens undersøgelse af Task Force Teledatas sager har gruppen anvendt datapakkerne som et af flere værktøjer til at identificere mulige teledatafejl.

2.5. Behandlingen af straffesager med teledata

I straffesager er det anklagemyndigheden, der har bevisbyrden, og ved retsplejereformen i 1919 indførtes det akkusatoriske princip (anklageprincippet), hvorefter præsentationen for retten foretages af anklagemyndigheden. Det er i udgangspunktet politiet, der i forbindelse med efterforskningen af en sag indsamler det nødvendige bevismateriale, f.eks. teledata. Politiet og anklagemyndigheden er underlagt det såkaldte objektivitetsprincip, som indebærer en pligt til at tage enhver omstændighed, der kan tyde på en mistænkts uskyld, i betragtning, jf. retsplejelovens § 96, stk. 2. Efterforskningsskridt kan også blive foretaget på forsvarerens foranledning. En mistænkt kan f.eks. selv have en interesse i at få afklaret et spørgsmål om, hvornår en given telefon har befundet sig på et bestemt sted, eller hvilke telefonnumre, den har været i forbindelse med. Forsvareren kan således anmode politiet om at indhente teledata til brug for en straffesag.

Der er meget stor variation i straffesagers bevismæssige grundlag, herunder om og i hvilket omfang teledata er relevante. Visse sager er karakteriseret ved endog meget store mængder teledata på flere tusinde sider indeholdende historiske oplysninger for en lang periode og vedrørende mange forskellige telefonnumre, mens andre sager alene indeholder oplysninger om en enkelt sms eller slet ingen teledata. I sager med store mængder teledata bliver materialet almindeligvis fremsendt til forsvareren og retten digitalt i et format, hvoraf alle oplysninger om en telefons opkobling til bestemte mastepositioner – præciseret ved nærmere bestemte celleretninger samt oplysninger om specifik kommunikation (sms, samtale mv.) med andre telefonnumre – fremgår, de såkaldte pivottabeller. I sager med få eller kun en mindre mængde data kan det være tilstrækkeligt med en politirapport på en enkelt eller nogle få sider.

Til brug for præsentationen af teledata i retten vil der om nødvendigt, og navnlig i de større og mere alvorlige sager, ofte af anklagemyndigheden blive udarbejdet hjælpebilag med kort over mastepositioner og masternes dækningsområde og visualiserede fremstillinger af telefoners bevægelser over en given periode. Der udarbejdes efter behov også rapporter over de relevante tidspunkter, hvori forskellige telefonnumre holdes op imod hinanden på forskellig vis. Derudover vil

der i visse tilfælde blive indkaldt en teleanalytiker eller polititjenestemand med særlig viden om teledata til at besvare spørgsmål i retten.

Bevisbedømmelsen er fri, jf. retsplejelovens § 880, 2. pkt., hvilket betyder, at retten ikke er bundet af regler om, hvordan og med hvilken vægt de forskellige beviser skal indgå i rettens afgørelse. Rettens bedømmelse af beviserne er derfor altid konkret og baseret på de forhold, som gør sig gældende i den specifikke sag. Dette gælder, uanset om der er tale om bevis i form af en vidneforklaring, et fingeraftryk, et DNA-spor eller oplysninger om, hvor en mobiltelefon kan have befundet sig på bestemte tidspunkter.

Princippet om, at tvivlen skal komme den tiltalte til gode (*in dubio pro reo*), betyder imidlertid, at anklagemyndigheden må løfte bevisbyrden på en sådan måde, at der ikke kan rejses rimelig tvivl om den tiltaltes skyld. Teledata vil i praksis højst under særlige omstændigheder i sig selv kunne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for en domfældelse, men anvendes normalt som et supplement til andre beviser, herunder vidneforklaringer, DNA-spor eller oplysninger fra overvågning. Hvis der således ikke findes andre beviser end teleoplysninger, der peger på, at den tiltaltes telefons har været ved et gerningssted, vil der som altovervejende udgangspunkt ske frifindelse under henvisning til, at det ikke med den til domfældelse nødvendige sikkerhed er bevist, at den tiltalte er skyldig.[26]

2.6. Behandlingen af straffesager efter den 18. oktober 2019

Rigsadvokaten meddelte den 18. august 2019 i en instruks, at anklagere i de næste to måneder ikke måtte anvende historiske teleoplysninger, udvidede teleoplysninger, signaleringsdata eller teleobservationsoplysninger under hovedforhandlinger eller i retsmøder vedrørende opretholdelse af anholdelse eller varetægtsfængsling. Den tidsmæssige udstrækning af denne instruks blev ikke forlænget og udløb således pr. den 19. oktober 2019. Anklagemyndigheden kunne derfor på ny anvende teledata som bevismiddel under hovedforhandlinger og i retsmøder om varetægtsfængsling.

Afsnittet om teledata i Rigsadvokatmeddelelsen blev umiddelbart herefter ændret. Der blev herved opstillet krav om bl.a.,

- at politiet skulle udvise særlig opmærksomhed ved gennemgangen, kontrollen og brugen af teledata i forhold til potentielle fejlkilder og usikkerheder,
- at et af Deloitte udarbejdet notat vedrørende anvendelse af historiske teledata mv. i straffesager (varedeklarationen) indeholdende særlige opmærksomhedspunkter ved anvendelse af teledata altid skulle indgå i sagen,
- at politiet, inden straffesagen blev afleveret til anklagemyndigheden, skulle udarbejde en rapport, der skulle beskrive den kvalitetskontrol, der var foretaget vedrørende teledata i sagen, og om der var fejlkilder og usikkerheder i teledata, som vurderedes at være særligt relevante i sagen,

[26] TfK 2016.192 Ø

- at anklageren forud for retsmødet skulle gennemgå kvalitetsrapporten og bl.a. overveje behovet for supplerende efterforskningsskridt,
- at anklageren skulle overveje at afsætte yderligere tid til dokumentation af teledata og behandling af indsigelser mv. i retten,
- at dokumentation af teledata i vidt omfang skulle basere sig på rådata,
- at de relevante dele af Deloittes notat i fornødent omfang skulle dokumenteres i retten, og
- at supplerende bevisførelse, f.eks. dokumentation af masteplaceringer, afhøring af efterforskere, teleanalytikere eller sagkyndige vidner, i videre omfang end hidtil, skulle overvejes i bl.a. de mere komplicerede sager.

Hvor teledata hidtil i vidt omfang alene havde været fremlagt for og præsenteret i retten i et format, der typisk bestod af konverterede data opstillet i en pivottabel, blev der fra den 19. oktober 2019 fremlagt teledata i flere formater, ligesom der i sagsmaterialet indgik flere rapporter, der beskrev og deklarerede indholdet af teledatamaterialet og de kontrolforanstaltninger, der var gennemført i forhold hertil.

De forskellige formater og retssagsaktørernes individuelle tilgange hertil gav navnlig i den første fase anledning til en del drøftelser og formalitetsindsigelser, og særligt i større sager med mange teleoplysninger blev der til tider foretaget meget grundige og tidskrævende gennemgange af teledata.

De nye værktøjer har betydet, at sagens parter har fået mere viden om teledata og de fejlkilder, der er knyttet til anvendelsen heraf som bevis. Dokumentation af pivottabeller, mastekort og lignende ledsages nu oftere af relevante bemærkninger om fejlkilder, ligesom der under procedurerne i mange sager fremsættes bemærkninger om fejlkilderne og den bevistvivl, der er knyttet til teledata. I en del sager har det vist sig tilstrækkeligt blot at nævne de omhandlede rapporter og Deloittes varedeklaration mv. og pege på, at disse indgår i sagens materiale.

Kontrol og styregruppen har forespurgt Statsadvokaten i København om anklagemyndighedens erfaringer med anvendelse af teledata i sager, hvor der er truffet afgørelse efter den 18. oktober 2019.

Statsadvokaten i København har ved brev af 18. januar 2021 oplyst bl.a., at implementeringen af de mange nye tiltag har været drøftet med politikredsene i forbindelse med statsadvokaternes møder og sædvanlige tilsynsbesøg i efteråret 2019 og i 2020, og at det på denne baggrund er statsadvokaternes opfattelse, at politikredsene har fulgt de fremgangsmåder, der er anført i Rigsadvokatmeddelelsen, og at anvendelsen af teledata ikke har givet anledning til problemer i praksis.

Statsadvokaten har endvidere oplyst, at det generelt er anklagemyndighedens opfattelse, at de i Rigsadvokatmeddelelsen beskrevne ændringer har ført til en grundigere og mere tidskrævende forberedelse for de mødende anklagere. Det blev i perioden lige efter, at teledata på ny kunne anvendes, foretaget grundige gennemgange heraf, men der var kun sjældent behov for at redegøre for det underliggende materiale. De nye tiltag vurderes ikke at have medført ændringer i tiltalepraksis.

De af Statsadvokaten i København oplyste erfaringer med benyttelsen af teledata i sager, hvor afgørelse er truffet efter den 18. oktober 2019, er sammenfaldende med de erfaringer, kontrol- og styregruppens advokatmedlemmer har gjort sig herom.

Efter det oplyste indgår teledata således efter den 18. oktober 2019 i mange retssager ikke på en fundamentalt anderledes måde end tidligere, men de udarbejdede kvalitetskontrolrapporter og valideringsrapporter, datapakker og varedeklarationen samt det fokus, der med taledatasagen er kommet på de mulige fejlkilder, har medført, at viden om teledata og tilliden til anvendelsen heraf som bevis under sagerne er forøget.

Statsadvokaten i København og kontrol- og styregruppen er ikke bekendt med kendelser eller domme, hvor retterne i sager, der har været behandlet i retten efter 18. oktober 2019, har forholdt sig principielt til teledata.

3. Sagsgennemgangen

3.1. Politikredsenes undersøgelse for rækketab

Rigspolitiet orienterede under ITV-møder den 11. og 12. juni 2019 politikredsene om, at der ved Telecentrets konverteringer af teledata var opstået en fejl, der indebar, at der i mange sager manglede rækker med teleoplysninger i de konverterede udgaver af teledata, der var sendt til politikredsene. Politikredsene skulle foretage undersøgelser af sagernes teledata og løbende registrere på sagerne, hvad undersøgelserne havde givet anledning til samt foretage indberetninger, så Rigspolitiet kunne generere et ”Nationalt Overblik”.

De mundtlige instrukser blev fulgt op med Rigsadvokatens brev af 13. juni 2019 til politikredsene, hvori det blev anført, at fejlen nødvendiggjorde, at det i alle verserende og afsluttede sager med teledata fra 2012 til 2019 skulle undersøges, om der manglede teledata i sagerne. Perioden blev senere udvidet. Rigsadvokaten meddelte i brevet, at gennemgangen skulle foretages hurtigst muligt og prioriteret, således at sager, hvori den sigtede eller domfældte aktuelt var frihedsberøvet, skulle gennemgås først. Herefter skulle alle sager, der ikke var endeligt afsluttet, gennemgås, og til sidst skulle de øvrige sager gennemgås. Gennemgangen skulle foretages på baggrund af en af Rigsadvokaten kategoriseret liste over samtlige sager, hvori der i perioden var indgået teleoplysninger.

Den 21. juni 2019 udsendte Rigspolitiet en vejledning til politikredsene om, hvorledes sagerne skulle gennemgås. Det fremgik af vejledningen, at politikredsene i sager, hvor Telecentret ikke allerede havde markeret overensstemmelse mellem rådata og konverterede data, skulle kontrollere sagerne for uoverensstemmelser ved at sammenligne antallet af rækker i filer med rådata med antallet af rækker i ark med konverterede data. I tilfælde af uoverensstemmelser skulle filen med rådata sendes retur til Telecentret med henblik på tilvejebringelse af en ny konvertering, således at politikredsene med et særligt program kunne foretage en maskinel sammenligning af de nye og de oprindeligt konverterede

data. Herved kunne de manglende rækker identificeres og deres betydning for sagens afgørelse vurderes. Rigspolitiet udsendte den 26. juni 2019 og den 1. juli 2019 koncepter til politirapporter til politikredsene. I rapporterne skulle den gennemførte kontrol af teledata i henholdsvis verserende og afsluttede sager beskrives nærmere.

Rigspolitiet opdaterede efterfølgende proceduren for gennemgangen af sagerne med nye vejledninger, der blev fremsendt den 5. august 2019 (version 2.0) og den 17. september 2019 (version 3.0). Det fremgik af version 2.0 af vejledningen, at processen for nykonvertering var blevet effektiviseret, ligesom Telecentrets maskinelle kontrol for overensstemmelser i antallet af rækker i rådata og i konverterede data fra de oprindeligt fremsendte mails i alle tilfælde manuelt skulle kontrolleres af politikredsen. Politikredsene kunne rekvirere nykonverterede data fra Telecentret, hvis disse ikke allerede var tilgængelige. I version 3.0 af vejledningen var der indsat et nyt afsnit vedrørende proceduren for kontrol for andre fejltyper (f.eks. koordinatfejl vedrørende masteplaceringer eller manglende VoLTE-data).

Kontrol- og styregruppen besluttede under sit første møde den 5. juli 2019, at de beslutninger, som myndighederne havde truffet inden nedsættelsen af kontrol- og styregruppen, kunne fortsætte, indtil kontrol- og styregruppen traf andre beslutninger. Retningslinjerne for politikredsene blev senere justeret flere gange, som beskrevet i afsnit 4.1.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten holdt i perioden fra den 26. juni 2019 til den 19. december 2019 i alt 14 ITV-møder med de regionale statsadvokater, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) og politikredsene, som på møderne blev informeret om teledatasagens udvikling, og om hvilke korrektioner og nye initiativer udviklingen gav anledning til. Under møderne kunne politikredsene stille spørgsmål, og der var mulighed for erfaringsudveksling.

Efter anmodning fra kontrol- og styregruppen udarbejdede Rigspolitiet et nyt Nationalt Overblik over udviklingen i politikredsenes sagsgennemgang en gang om ugen. Overblikket byggede på politikredsenes løbende opdateringer af indberetningsoversigten (HistoryAudit). Af det sidste Nationalt Overblik af 19. december 2019 fremgik det, at politikredsene havde gennemgået i alt 4.791 afsluttede sager. Hertil kom sager hos Rigspolitiet og SØIK m.fl. samt omkring 2.000 verserende sager. Ifølge Telecentrets opgørelse var der i politikredsene i alt ca. 10.000 sager, der var omfattet af undersøgelsen.

Telecentret udarbejdede løbende statusopgørelser for søgninger efter relevante data på politiets Exchange-servere under anvendelse af forskellige søgekriterier, ligesom der blev foretaget søgning på politiets fællesdrev. Det fremgik, at Telecentret ud af ca. 38.000 unikke rekvisitioner maskinelt havde konstateret fejl i 1.939 rekvisitioner fordelt på 869 sager.

Kontrol- og styregruppen foretog undersøgelse af ti af de sager, politikredsene havde gennemgået. Der henvises herom til afsnit 4.2.1.1.

Kontrol- og styregruppen fik herudover primært sine informationer om rækketabsundersøgelsen fra Rigspolitiet og Telecentret, som kontrol- og styregruppen holdt flere møder med i 2019. Telecentret

var også senere en vigtig informationskilde og deltog derfor ligeledes i 2020 i flere møder med kontrol- og styregruppen. Gruppen holdt også møder med andre aktører, herunder den 3. september 2019 med Nordsjællands Politi. På dette møde fik kontrol- og styregruppen en grundig indføring i, hvorledes undersøgelsen foregik i praksis. Både tekniske og efterforskningsmæssige samt anklagerfaglige spørgsmål blev drøftet på mødet. Den 25. november 2019 holdt kontrol- og styregruppen et møde med teledata-specialister fra Københavns Vestegns Politi. Under dette møde blev forløbet og de indhentede erfaringer drøftet i lyset af beslutningen om at nedsætte en task force, der centralt skulle foretage en gennemgang af de afsluttede sager. Task forcens skulle inddrage den seneste viden om de mange fejltyper, der bl.a. var beskrevet i Deloittes rapport fra den 1. oktober 2019.

Statsadvokaten i København oplyste den 18. december 2019, at Task Force Teledata nu var operativ og snarest ville påbegynde gennemgangen af sagerne i overensstemmelse med de retningslinjer, som kontrol- og styregruppen havde godkendt. Der fremgik af retningslinjerne, at task forcen også skulle foretage undersøgelser i de teledatasager, der var gennemgået af politikredsene inden etableringen af task forcen. Politikredsenes gennemgang skulle i videst mulige omfang nyttiggøres under task forcens undersøgelser, og det skulle noteres på task forcens visitationsark, hvorvidt sagerne var undersøgt for rækketab i politikredsen, og om der i den forbindelse var konstateret uoverensstemmelser. Det fremgik endvidere af retningslinjerne, at task forcen kunne anmode politikredsene om både politifaglig og juridisk bistand, hvis task forcen vurderede, at der var behov for dette.

Task Force Teledata har oplyst, at task forcen løbende har haft kontakt til politikredsene, i det omfang task forcens gennemgang nødvendiggjorde dette. Der var i alle politikredsene udpeget en kontaktperson, der bl.a. stod for at videregive politikredsens oplysninger og iagttagelser til task forcen.

Politikredsenes undersøgelse af de afsluttede sager blev afsluttet ultimo 2019, men politikredsene skulle også derefter foretage eventuelle uopsættelige sagsskridt, f.eks. i sager vedrørende udvisningsdømte, der stod for at skulle udsendes, og i aktuelle afsoningssager, hvori Kriminalforsorgen havde anmodet om underretning om, hvorvidt en fuldbyrdelsesordre burde tilbagekaldes. Politikredsene skulle endvidere fortsætte gennemgangen af de verserende straffesager. Endelig skulle politikredsene i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet vurdere efterforskningsmulighederne, som beskrevet i afsnit 3.3.

3.2. Task Force Teledatas undersøgelse af afsluttede straffesager

3.2.1. Sagsgrundlaget for Task Force Teledatas undersøgelse

Generelt om "datatrækket" og antallet af sager

Som anført i afsnit 2.1.3.2 blev det besluttet, at de afsluttede sager skulle sendes til den nyoprettede Task Force Teledata, der herefter skulle visitere sagerne, foretage de fornødne tekniske undersøgelse

af teledata i sagerne og afslutningsvis vurdere, om sagerne herefter skulle søges genoptaget. Det var centralt for kontrol- og styregruppen at sikre, at task forcen blev givet adgang til alle sagerne og rådighed over de fornødne værktøjer til at kunne foretage en kvalificeret sagsgennemgang.

Oplysningerne om, i hvilke sager, politiet havde modtaget teledata fra teleudbyderne, beroede hos Telecentret. Disse oplysninger blev af Rigspolitiet indsat på en liste, der blev sendt til Rigsadvokaten. Efter drøftelser med kontrol- og styregruppen sendte Rigsadvokaten den 12. december 2019 listen med journalnumrene vedrørende alle modtagne teledata (”datatrækket”) til Task Force Teledata. Task forcen fik endvidere adgang til de omhandlede teledata og politiets sagsbehandlingssystem, POLSAS.

Det fremgik, at der i alt var indhentet teledata i ca. 12.700 sager, samt at afgørelserne i ca. 7.600 af sagerne var truffet den 18. oktober 2019 eller tidligere. Sagerne var i datatrækket opdelt efter afgørelsestype (”kategori”), gerningskode og sagernes status.

Rigsadvokaten fremsendte den 12. januar 2021 efter anmodning fra kontrol- og styregruppen en opdateret oversigt over antallet af sager opdelt på forskellige sagskategorier. Der henvises om sagskategorierne til litra b under afsnit 3.2.4. Sagerne var efter Rigsadvokatens oversigt fordelt således:

Sagstype	**Kategori**	**Rigsadvokatens beskrivelse**	**Antal**
1) Sager med verserende afsoning	1A1	Sager hvor mindst en person på sagskomplekset i kriminalregistret står registreret som afsonende per primo december 2019.	561
2) Sager med en fældende afgørelse	2A1	Sager registreret med mindst en afgørelse om frihedsberøvelse (ubetingede domme og foranstaltningsdomme) afgjort som tilståelsessag.	497
	2A2	Sager registreret med mindst en afgørelse om frihedsberøvelse (ubetingede domme og foranstaltningsdomme) afgjort som domsmandssag eller nævningesag.	3.938
	2A3	Sager registreret med mindst en afgørelse om frihedsberøvelse (ubetingede domme og foranstaltningsdomme) afgjort som ’politisager i øvrigt’, ’militære sager i øvrigt’ og ’andre sager’.	
	2B1	Sager registreret med mindst en fældende afgørelse uden frihedsberøvelse (bøder, tiltalefrafald og betingede domme).	673
3) Sager med en ikke-fældende afgørelse (henlæggelser,	3A1	Sager der er registreret med mindst en ikke-fældende afgørelse der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet (straffelovens kap. 12-13, §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235,	957

påtaleopgivelser og frifindelser)		237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 250, 261, 262 a, 281, jf. 286, og 288).	
	3B1	Sager der er registreret med mindst en ikke-fældende afgørelse der ikke vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet (se ovenfor).	951
4) Verserende sager, undersøgelsessager og øvrige sager	4A1	Sager registreret med mindst et forhold der er registreret som verserende i POLSAS.	
	4B1	Sager med mindst et forhold der er registreret som en undersøgelsessag i POLSAS.	
	4C1	Sager med mindst et forhold der er oprettet i POLSAS, men ikke er registreret med tilstrækkelig information til at kategorisere sagen i henhold til ovenstående kategorier.	1.240
5) Journalnumre der ikke kan findes i POLSAS eller kriminalregisteret	5A1	Sager der ikke kan findes i POLSAS eller kriminalregistret.	310

Udfordringer ved identifikation af visse sager

Rigsadvokaten sendte datatrækket til Task Force Teledata med en række tekniske og opgørelsesmæssige bemærkninger, der bl.a. vedrørte problemstillinger knyttet til sagskomplekser samt til såkaldte ”undersøgelsessager” og ”udskilte sager”. Det blev i den forbindelse oplyst, at teledata kunne være indhentet i én sag og samtidig have betydning i en anden sag i et sagskompleks, og at de enkelte journalnumre derfor var kategoriseret på baggrund af samtlige forhold i komplekset. Dette indebar, at en sag både kunne kategoriseres som en sag med en fældende og en ikke-fældende afgørelse. I datatrækket var ikke medtaget samtlige udskilte forhold og konfererende forhold, der var inddraget eller oversendt til en anden politikreds eller var overført til et andet sagskompleks. Dette skyldtes navnlig, at sammenkoblingen mellem journalnumre og sagskomplekser i POLSAS blev foretaget på baggrund af en ”sagskompleksnøgle”, mens den i kriminalregistret blev foretaget på baggrund af hovedforholdets journalnummer.

Rigsadvokaten tilføjede, at der i undersøgelsessager anvendes en særlig type journalnumre, hvis det indledningsvist ikke er afklaret, om der er tale om et strafbart forhold, eller hvilke straffebestemmelser, der skønnes at være overtrådt. Efter en afklaring heraf forsynes sagerne med sædvanlige journalnumre. En opgørelse af antallet af undersøgelsesager kunne derfor være forbundet med usikkerhed, og disse sager var ikke medtaget i datatrækket. Om nødvendigt måtte de enkelte undersøgelsessager gennemgås manuelt.

Kontrol- og styregruppen anmodede den 27. august 2020 Rigsadvokaten om at redegøre nærmere for, hvordan datatrækket var udarbejdet. Kontrol- og styregruppen stillede endvidere en række specifikke

spørgsmål, herunder vedrørende sagerne i kategori 4C1 (sager, der ikke umiddelbart kunne kategoriseres) og kategori 5A1 (sager, der ikke umiddelbart kunne findes).

Rigsadvokaten svarede ved brev af 5. oktober 2020, at kategorisering af de enkelte sager i datatrækket blev foretaget automatisk i QlikView[27] på baggrund af anklagemyndighedens datamodel, der var baseret på oplysninger fra POLSAS suppleret med data fra kriminalregistret. Et journalnummer var "markeret til gennemgang", hvis kategoriseringen på baggrund af enten registreringerne i POLSAS eller kriminalregisteret tilsagde, at der var tale om en sag, der efter retningslinjerne for sagsgennemgangen i Task Force Teledata skulle gennemgås af task forcen.

Særligt om kategori 5A1 (sager der ikke umiddelbart kunne findes)
Vedrørende de 310 sager i kategori 5A1 oplyste Rigsadvokaten, at der var udarbejdet et program, der kunne undersøge journalnumre i POLSAS-formatet, som indeholdt ikke-identificerbare kreds- eller gerningskoder for eventuelle tastefejl med op til to afvigende cifre. Der var under anvendelse af programmet identificeret 37 (tallet blev senere opgjort til 38) yderligere journalnumre, som var videreformidlet til Task Force Teledata med henblik på nærmere undersøgelse.

Rigsadvokaten oplyste endvidere, at visse embeder ikke anvendte journalnumre i POLSAS-formatet, herunder i sager, der tidligere havde være behandlet i første instans af de regionale statsadvokater (politiklagesager), sager fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) samt sager fra Grønland og Færøerne. Rigsadvokaten henviste i den forbindelse til en liste på 21 journalnumre, der var sendt til SØIK, og 5 journalnumre med tilknytning til de regionale statsadvokater.

Task Force Teledata sendte på den nævnte baggrund lister med journalnumre til de relevante embeder med anmodning om at få tilsendt nærmere information om sagerne. Efter modtagelse heraf rekvirerede task forcen de sager, som kunne identificeres og skulle gennemgås efter retningslinjerne.

Rigsadvokaten oplyste til kontrol- og styregruppen, at det herefter ikke var muligt at identificere yderligere sager fra denne kategori.

Særligt om kategori 4C1 (sager der ikke umiddelbart kunne kategoriseres)
Med hensyn til de 1.240 journalnumre i kategori 4C1 oplyste Rigsadvokaten, at journalnumrene ikke kunne sorteres maskinelt på grund af utilstrækkelig registrering. Disse sager blev efter aftale med kontrol- og styregruppen og Statsadvokaten i København opdelt kredsvis, og de foreliggende oplysninger om sagerne blev sendt til de relevante politikredse, der herefter foretog en manuel undersøgelse af sagerne. Det blev undersøgt, om der forelå en fældende afgørelse, og om sagerne efter retningslinjerne skulle undersøges i Task Force Teledata. På baggrund af politikredsenes oplysninger kunne task forcen den 1. juli 2020 rekvirere et antal prioriterede sager, som herefter blev undersøgt. Der var ifølge Rigsadvokatens opgørelse af den 12. januar 2021 tale om i alt 354 sager.

[27] QlikView anvendes til at indhente data fra forskellige kilder og fremstille data på en overskuelig måde.

Afsluttende præciseringer
I forbindelse med besvarelsen af kontrol- og styregruppens spørgsmål afdækkede Rigsadvokaten en kodningsfejl, der havde medført, at datatrækkets skæringdato fejlagtigt var den 8. oktober 2019 i stedet for den 18. oktober 2019. Som følge heraf blev yderligere 19 journalnumre kategoriseret korrekt og oversendt til Task Force Teledata med henblik på gennemgang.

Efter drøftelse af Rigsadvokatens svar stillede kontrol- og styregruppen en række opfølgende spørgsmål.

Rigsadvokatens svar herpå forelå den 5. december 2020. Rigsadvokaten havde vedrørende 5A1-sagerne indhentet en udtalelse fra Task Force Teledata, der oplyste følgende vedrørende den videre proces med udsøgning af relaterede journalnumre:

> ”Task Force Teledata har p.t. rekvireret 25 sager i kategori 5A1, inkl. to SØIK-sager og et antal sager fra Grønland og Færøerne. Rigsadvokaten har tidligere fremsendt en liste med 38 journalnumre med ”identificering/mulige bud” på journalnumre. Task Force Teledata rekvirerede heraf i alt 17 sager. 16 sager kunne identificeres, men opfyldte ikke kriterierne for undersøgelse i Task Force Teledata. 5 af sagerne kunne ikke identificeres/Rigsadvokatens bud på et muligt journalnummer var ikke korrekt. De resterende af de rekvirerede sager fra kategori 5A1 er sager fra SØIK, Færøerne og Grønland, samt ”tilfældighedsfund”, som er identificeret ved gennemgang af de øvrige undersøgte sager i Task Force Teledata.”

Rigsadvokaten fastholdt herefter, at det ikke var muligt at identificere yderligere kategori 5A1-sager.

Rigsadvokatens antog i den forbindelse, at de journalnumre, som fremgik af Rigspolitiets liste over sager med tilknyttede teledata, men som ikke kunne genfindes i POLSAS eller kriminalregisteret, var anvendt i forbindelse med udarbejdelse af rekvisitioner. Rigsadvokaten oplyste endvidere, at rekvisitionssystemet ikke var integreret med andre systemer, der kunne bidrage til at opfange den omhandlede fejl.

Til besvarelse af kontrol- og styregruppens opklarende spørgsmål om udskilte og konfererende sager blev der ligeledes indhentet en udtalelse fra Task Force Teledata, der oplyste:

> ”Gennemgangen i Task Force Teledata vil i relevant omfang afdække journalnumre med tilknytning til de undersøgte sager. Såfremt det i en sag, hvor teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, fremgår af sagen, at der findes teledata, som er indhentet fra Telecentret under angivelse af et andet journalnummer end den undersøgte sag, vil dette journalnummer også blive undersøgt, uanset hvilken kategorisering journalnummeret oprindeligt havde.”

Endelig havde Rigsadvokaten indhentet følgende udtalelse fra Task Force Teledata vedrørende den efterfølgende kategorisering af de sager, som i datatrækket var omfattet af kategorierne 4C1 og 5A1:

> ”Der er p.t. rekvireret 352 sager på baggrund af politikredsenes manuelle sortering. Kredsenes levering af sagerne er foregået løbende og uden skelen til, hvilken

prioriteringskategori sagerne placeres i ved screening i Task Force Teledata. Sagerne behandles derfor som udgangspunkt i den rækkefølge, de pakkes ud og oprettes i, i Task Force Teledata. Prioriteringskategorien kan indgå som et element, når der udvælges (screenede) sager til videre sagsbehandling. Hensynet til den hurtigst muligt samlede sagsbehandling af alle undersøgte sager tilsiger imidlertid, at det ikke har været hensigtsmæssigt at behandle sagerne i prioriteringskategori 2 forlods. Dette gælder naturligvis også de sager, som er rekvireret på baggrund af de efterfølgende manuelle sorteringer af sagerne under kategori 4C1 og 5A1."

Kontrol- og styregruppen drøftede oplysningerne om datatrækket og Rigsadvokatens supplerende svar på flere møder.

Kontrol- og styregruppen havde ikke bemærkninger til Task Force Teledatas oplysninger om den rækkefølge, som de 4C1- og 5A1-sager, som det havde vist sig task forcen skulle gennemgå, blev behandlet i.

I forhold til de sager, som hverken figurerede i POLSAS eller kriminalregisteret (kategori 5A1), lagde kontrol- og styregruppen vægt på, at Rigsadvokaten flere gange havde oplyst, at det ikke var muligt at identificere yderligere journalnumre, og at Task Force Teledata havde oplyst, at også sager, der var blevet identificeret i forbindelse med undersøgelse af andre sager, blev gennemgået.

I forhold til de udskilte og konfererende sager konstaterede kontrol- og styregruppen, at Rigsadvokaten i princippet ikke anførte noget nyt den 5. december 2020, når oplysningerne blev sammenholdt med svaret fra den 5. oktober 2020 og de oprindelige bemærkninger, der blev fremsendt med datatrækket. Kontrol- og styregruppen vurderede, at problemstillingen samlet set var varetaget på en hensigtsmæssig måde, og lagde i den forbindelse vægt på, at fuld sikkerhed for, at ingen forhold var inddraget eller oversendt til en anden kreds eller sag, ville kræve en manuel gennemgang af et meget stort antal sager. I vurderingen indgik endvidere oplysningerne om Task Force Teledatas fokus på identifikation af andre sager med tilknytning til den undersøgte sag, hvis teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

3.2.2. Statsadvokatens overordnede retningslinjer for sagsbehandlingen

Efter at beslutningen om etablering af Task Force Teledata var truffet, udarbejdede Statsadvokaten i København et udkast til retningslinjer for sagsbehandlingen i Task Force Teledata, som kontrol- og styregruppen med visse ændringer godkendte den 18. december 2019. Senere blev retningslinjerne ændret flere gange på initiativ af kontrol- og styregruppen.

I retningslinjerne blev det bl.a. fastlagt, hvilke sager Task Force Teledata skulle indhente, i hvilken rækkefølge sagerne skulle behandles (prioriteres), og hvad der nærmere skulle undersøges. Endvidere blev det foreskrevet, at kontrol- og styregruppen og Statsadvokaten i København løbende skulle modtage afrapporteringer og føre tilsyn med task forcens sagsbehandling, samt at task forcen skulle fastsætte interne procedurer og retningslinjer for legalitets- og kvalitetssikring af sagsgennemgangen.

Den seneste udgave af retningslinjerne af 23. oktober 2020 er sålydende:

”Retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata

Task Force Teledata indhenter og visiterer afsluttede straffesager, herunder udmålingsanker og sager med ankefrafald vedrørende byretsdomme afsagt før den 18. oktober 2019 …, hvori der er indhentet teledata i perioden fra 1. november 2010 til 18. oktober 2019, herunder teledatasager, der er gennemgået af politikredsene forinden etableringen af Task Force Teledata.

Den efterfølgende gennemgang af sager med fældende afgørelse har til formål at klarlægge, hvorvidt der er grundlag for at søge sagerne genoptaget, jf. retsplejelovens kapitel 86, eller eventuelt anket. Gennemgangen af sager uden fældende afgørelse har til formål at klarlægge, hvorvidt der er grundlag for at genoptage efterforskningen.

Task Force Teledata afrapporterer løbende til den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen samt til Statsadvokaten i København, der fører tilsyn med sagsbehandlingen i medfør af retsplejelovens § 101, stk. 2. Der etableres en direkte kontakt mellem Task Forcen og kontrol- og styregruppen.

Rigsadvokatmeddelelsen om anvendelse af teledata i retten og kravene til politiets kvalitetskontrol af teledata m.v. sætter sammen med nærværende retningslinjer samt retningslinjer fra kontrol- og styregruppen de overordnede rammer for Task Forcens gennemgang af sagerne. Gennemgangen skal foretages i lyset af resultaterne af Deloittes undersøgelser af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata og Deloittes notat af samme dato vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager samt anden foreliggende viden om teledatafejl.

I forbindelse med gennemgangen af sagerne skal der foretages en anklagerfaglig vurdering samt i fornødent omfang en politifaglig vurdering, der skal dokumenteres ved juridiske notater, kvalitetsrapporter og efterforskningsrapporter, hvor der er behov herfor. Der skal tilsikres en ensartethed i behandlingen og en høj kvalitet.

Der skal etableres interne procedurer og retningslinjer for legalitets- og kvalitetssikring. Disse skal forelægges for statsadvokaten samt kontrol- og styregruppen til godkendelse.

Der fastsættes herudover følgende overordnede retningslinjer:

<u>A. Prioritering</u>

Task Forcen skal bl.a. på baggrund af Rigsadvokatens dataudtræk prioritere sagerne således:

1. Sager med fældende afgørelser, i anledning af hvilken domfældte nu er frihedsberøvet eller er udvist men ikke udsendt.

2. Sager med fældende afgørelser, hvor domfældte er prøveløsladt, er udskrevet fra frihedsberøvende foranstaltning eller har et aktivt indrejseforbud til Danmark.
3. Sager med fældende afgørelser, hvor domfældte er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden frihedsberøvende sanktion, der nu er endeligt udstået, eller i øvrigt har været frihedsberøvet.
4. Øvrige sager med fældende afgørelser, hvor den domfældte eller dennes advokat har anmodet om, at sagen gennemgås, og der ikke er væsentlige omstændigheder, der taler imod at prioritere sagen.

Sager, hvor der er idømt en strafferetlig foranstaltning i medfør af straffelovens § § 68 - 70 gennemgås og prioriteres af Task forcen, således at der anlægges den for den domfældte mest gunstige vurdering ud fra et forsigtighedsprincip.

Tilståelsessager og øvrige sager med en fældende afgørelse prioriteres og gennemgås ikke inden den første evaluering af Task Forcens arbejde, der forventes at finde sted efter 3-4 måneder. I lyset af de til den tid indhentede erfaringer tages der stilling til behandlingen af disse sager.

Sager uden fældende afgørelser visiteres, men behandles ikke af Task Forcen. Sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, der er afgjort ved påtaleopgivelser i medfør af retsplejelovens § 721, hvor efterforskningen er indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, eller hvor der er afsagt en frifindende dom sendes til politikredsene, jf. pkt. D nedenfor.

B. Principper for gennemgang af sager

B.1. Sager hvor teledata ikke har haft eller kunne have haft betydning for sagens afgørelse

I sager, hvor det efter en gennemgang af dom- og retsbøger er tydeligt, at teledata ikke har haft eller kunne have haft betydning for sagens afgørelse, skal der ikke foretages videre undersøgelser af mulige teledatafejl.

Dette kan være tilfældet i sager, der er fremmet til dom i medfør af retsplejelovens § 831 på baggrund af den domfældtes tilståelse. Hvis tiltalte erkender at have været på gerningsstedet, men af andre grunde nægter sig skyldig, vil der som udgangspunkt heller ikke være anledning til at foretage undersøgelser af mulige teledatafejl.

Hvis det af Deloittes datapakker tydeligt fremgår, at det i en sag på indholdsniveau er konstateret, at der ikke er nogen forskelle mellem rådata og de konverterede data, der har været fremsendt fra Telecentret, samt at dette efter den i øvrigt foreliggende viden om teledata findes at kunne lægges til grund, skal Task Forcen ikke gennemgå teleoplysningerne yderligere, medmindre der, f.eks. efter indholdet af dom- og retsbøger, konkret måtte være anledning hertil.

B.2. Sager hvor teledata kan have haft betydning for sagens afgørelse

I sager, hvor det efter en gennemgang af dom- og retsbøger konstateres, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, undersøger Task Forcen, om der i de konkrete sager har været

1. fejl eller uoverensstemmelser i teledata af betydning for bevisresultatet, eller
2. om der er teledata af betydning for bevisresultatet, der fejlagtigt ikke er indgået i sagen.

Det bemærkes, at hvis tiltalte nægter sig skyldig og anfører, at vedkommende på de for sagen relevante tidspunkter ikke befandt sig der, hvor retten har fundet det bevist, at tiltalte befandt sig, vil det ofte være relevant at foretage undersøgelser af mulige teledatafejl i de pågældende tidsrum. Ved vurderingen af, hvilke undersøgelser det er relevante at foretage, er rettens præmisser centrale, men den omstændighed, at teledata ikke er nævnt direkte eller indirekte i præmisserne udelukker ikke, at der bør foretages undersøgelser, da det må formodes, at teledata i mange sager på grund af fejl ikke er indgået i det materiale, der er tilsendt forsvarene og retten.

Sagens akter rekvireres i hver enkelt sag, medmindre det efter en gennemgang af dom- og retsbøger skønnes åbenbart unødvendigt. Der kan foretages supplerende efterforskning, såfremt det skønnes nødvendigt.

Task Force Teledata kan ved gennemgangen af større sager, eller hvis der er behov for mere omfattende yderligere efterforskning, anmode om politifaglig bistand fra den politikreds, hvor sagen er behandlet, ligesom Task Forcen kan anmode om bistand til den juridiske vurdering fra den anklager, der har mødt i byretten eller landsretten. Såfremt der opstår uenighed om politikredsenes forpligtelser til at yde bistand, træffer Rigsadvokaten og Rigspolitiet afgørelse herom.

Der henvises til vedhæftede Flowchart.

…

Såfremt der er konstateret fejl eller mangler ved teledata, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og hvor taskforcen vurderer, at betingelserne for genoptagelse eller anke er til stede, skal den videre sagsgang straks drøftes med den regionale statsadvokat.

C. Undersøgelsens indhold

I sager med fældende afgørelser, hvor både konverteret data og rådata er tilgængelig, og hvor teledata kan have haft betydning for resultatet, skal Task Forcen foretage en gennemgang af teledata anvendt i sagen med henblik på at afdække fejl eller

uoverensstemmelser og klarlægge, om der er teledata, som fejlagtigt ikke er indgået i sagen.

Der skal i overensstemmelse med retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen udarbejdes en kvalitetsrapport i hver sag, som bl.a. bør beskrive:

- hvilke teledata, der er rekvireret og leveret, herunder hvordan de eventuelt er blevet behandlet,
- hvilken kvalitetskontrol, der er foretaget af konverteret data (undersøgelse for rækketab, validering op imod rådata m.v.),
- om der er usikkerheder eller fejl i teledata, som vurderes at være særligt relevante i sagen, og
- hvilke efterforskningsmæssige tiltag m.v., der eventuelt er foretaget for at imødegå mulige usikkerheder eller fejl i teledata.

I de tilfælde, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloittes undersøgelse, skal datapakkerne indgå i vurderingen. Krydshenvisninger til rådata skal for så vidt angår den anvendte teledata i nødvendigt omfang fremgå af sagen.

Rådata, konverterede data, kvalitetsrapporten, og de nødvendige krydshenvisninger til rådata skal vedlægges sagen.

Er konverteret data ikke tilgængelig, undersøges det, om rådata skaber rimelig tvivl om beviskonklusionerne i sagen.

Er hverken rådata eller konverteret data tilgængelig undersøges det, om det – i lyset af sagens akter og erfaringerne fra de øvrige undersøgte sager – er sandsynligt, at der har været fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som må antages at have haft betydning for sagens afgørelse.

I teledatasager, der er gennemgået af politikredsene, skal politikredsens arbejde ikke efterprøves, med mindre senere erhvervet viden giver grundlag for at antage, at dette er nødvendigt. De fejltyper, der ikke er undersøgt for i politikredsene, skal indgå i Task Forcens undersøgelse.

C.1. Fører Task Forcens gennemgang frem til, at fejl i teledata eller manglende teledata må antages at kunne have haft en betydning for sagens resultat, foretager Task Forcen en vurdering af, hvorvidt betingelserne for genoptagelse/anke er tilstede.

Fører Task Forcens vurdering til, at betingelserne for genoptagelse/anke er til stede, sender Task Forcen en begrundet indstilling til den regionale statsadvokat, som sagen henhører under, med kopi til politikredsen. Komplet teledata, herunder eventuelle datapakker medsendes til statsadvokaten.

C.2. Fører Task Forcens gennemgang frem til, at fejl i teledata eller manglende teledata *ikke* må antages at kunne have haft en betydning for sagens resultat, indstiller Task Forcen undersøgelsen og tilbagesender sagen til arkiv vedlagt notat om den juridiske vurdering, kvalitetsrapport, komplet teledata, herunder datapakker m.v.

D. Sager uden fældende afgørelse

Ikke forældede sager om overtrædelse af:

- straffelovens kapitel 12 og 13
- straffelovens §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 250, 261, 262 a, 281, jf. 286, og 288,

udskilles og sendes efter visitering sammen med komplet teledata, herunder eventuelle datapakker, til politikredsene til teknisk gennemgang, vurdering af efterforskningsmulighederne og betingelserne for genoptagelse, hvis sagen er påtaleopgivet, eller der er afsagt en frifindende dom.

I disse sager udarbejder Task Forcen ikke juridiske notater.

Task Force Teledata vurderer desuden i forbindelse med gennemgangen af de opklarede sager under prioritet 1-4, om der i sager vedrørende straffelovens kapitel 12 og 13, samt fuldbyrdede overtrædelser af straffelovens §§ 216 og 237, kan være grundlag for at genoptage strafforfølgningen mod yderligere gerningsmænd. Såfremt task forcen ikke kan afgøre spørgsmålet uden yderligere efterforskning i større omfang sendes sagen til politikredsen sammen med et komplet sæt teledata efter endt gennemgang af den afsluttede straffesag i Task Force Teledata. I disse sager vedlægges tillige et juridisk notat ved tilbagesendelsen til politikredsen.

Øvrige sager tilbagesendes til arkiv.

E. Underretning af domfældte i sager med fældende afgørelser, hvor der er fundet fejl eller mangler i teledata.

Såfremt Task Forcens gennemgang giver anledning til en indstilling om genoptagelse, sender Task Forcen som anført under C.1 en begrundet indstilling herom til den regionale statsadvokat. Anklagemyndigheden orienterer domfældte og den tidligere forsvarer om, at anklagemyndigheden vil anmode Den Særlige Klageret om genoptagelse.

Såfremt myndighederne efter gennemgangen finder, at sagen ikke skal genoptages, skal Task Forcen orientere den domfældte herom med hovedbegrundelsen for, at de konstaterede fejl og uoverensstemmelser ikke må antages at have haft betydning for

sagens resultat. I tilfælde, hvor den domfældtes adresse ikke er myndighederne bekendt, sendes en orientering til den tidligere forsvarer.

Der henvises i øvrigt til kontrol- og styregruppens retningslinjer for underretning af domfældte.

F. Afrapportering m.v.

Task Forcen afrapporterer fremdriften i sagsgennemgangen til kontrol- og styregruppen, efter gruppens nærmere bestemmelse, samt til statsadvokaten. Der afholdes efter behov jævnligt møder mellem Task Forcen og kontrol- og styregruppen samt statsadvokaten.

Der fastsættes særskilte retningslinjer for statsadvokatens tilsyn samt for den endelige afrapportering og evaluering af Task Forcens arbejde."

Den 24. marts 2020 blev opremsningen i punkt D af, hvilke sagstyper uden fældende afgørelser, Task Force Teledata efter visitering skulle sende til politikredsene til vurdering af efterforskningsmulighederne, justeret. Ved en ændring den 2. september 2020 blev det præciseret, at sager, hvor der var taget endelig stilling til skyldsspørgsmålet senest den 18. oktober 2019, skulle undersøges, uanset om afgørelsen vedrørende sanktionen på grund af en eventuel udmålingsanke først blev endelig efter denne dato. Ved en ændring den 23. oktober 2020 blev det under punkt A endvidere præciseret, at sager med idømmelse af en strafferetlig foranstaltning i medfør af straffelovens §§ 68-70 skulle gennemgås, uanset det nærmere indhold af sanktionen, herunder om denne indebar frihedsberøvelse eller gav mulighed herfor.

3.2.3. Task Force Teledatas interne retningslinjer

På baggrund af Statsadvokaten i Københavns retningslinjer udarbejdede Task Force Teledata udkast til interne retningslinjer, som kontrol- og styregruppen efter en del ændringer godkendte den 27. januar 2020.

I de interne retningslinjer blev der fastsat detaljerede regler for sagsbehandlingen, herunder vedrørende rekvirering og registrering af sagerne, den indledende visitering og screening af sagerne, den efterfølgende efterforskning og den afsluttende anklagerfaglige vurdering. Det fremgik herunder af punkt 3, hvilke betingelser, der skulle være opfyldt for, at en sag ikke skulle visiteres til nærmere efterforskning, fordi teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Sagen blev i disse tilfælde umiddelbart kontrolleret af en anklager. Hvis anklageren var enig i den vurdering, der var foretaget i forbindelse med visitationen, kunne sagen afsluttes uden yderligere undersøgelser. Alle andre sager skulle visiteres til efterforskning, og teledata blev derefter undersøgt og dokumenteret i form af politirapporter. Disse rapporter skulle udarbejdes i overensstemmelse med Rigsadvokatmeddelelsen om anvendelse af teledata i straffesager og Statsadvokatens i Københavns retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata. Efterforskningsresultatet skulle afslutningsvist vurderes af en anklager og eventuelt af task forcens ledelse, der efter retningslinjernes

punkt 5 tog stilling til, om relevante fejl eller uoverensstemmelser i teledata eller manglende tilgængelige teledata kunne medføre, at sagen skulle søges genoptaget.

Til brug for sagsbehandlingen udfærdigede Task Force Teledata tre bilag til de interne retningslinjer, der ligeledes blev godkendt af kontrol- og styregruppen. Af central betydning var visitationsskemaet, der er gengivet nedenfor. Under task forcens behandling af sagerne skulle der løbende indsættes oplysninger om sagen og task forcens vurderinger i dette skema. Der skulle herunder foretages afkrydsninger i rubrikker ud for en række søgenøgler vedrørende emner af central betydning for sagsbehandlingen og kontrollen heraf. Fremstillingsværktøjet QlikView gjorde det muligt på ethvert tidspunkt at opgøre, hvor mange sager task forcen havde rekvireret og behandlet, og i hvor mange af sagerne der var foretaget afkrydsning vedrørende de enkelte søgenøgler. En opgørelse vedrørende centrale søgenøgler er indsat under litra d i afsnit 3.2.4.

Task Force Teledatas to øvrige bilag til retningslinjerne skulle anvendes under udarbejdelse af henholdsvis efterforskningsrapport og kvalitetskontrolrapport, jf. herved punkt 4 i retningslinjerne.

Til støtte for sagsbehandlingen udarbejdede Task Force Teledata den 17. januar 2020 endvidere et klassificeret actioncard om efterforskning i task forcen. Kontrol- og styregruppen fremkom med sine bemærkninger vedrørende actioncardet den 31. januar 2020, og task forcen meddelte efterfølgende, at kontrol- og styregruppens bemærkninger var taget til efterretning.

Task Force Teledatas interne retningslinjer blev senere flere gange justeret efter drøftelser med Statsadvokaten i København og kontrol- og styregruppen.

De seneste interne retningslinjerne af 9. november 2020 er sålydende:

> ”**Interne retningslinjer for behandling af sager i Task Force Teledata**
>
> Statsadvokaten i København har den 18. december 2019 fastsat overordnede retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata. De overordnede retningslinjer er revideret den 2. september og den 28. oktober 2020. Til implementering af disse retningslinjer fastsættes følgende interne retningslinjer for behandlingen af sager i Task Force Teledata:
>
> **1. Sager til visitation og sagsgennemgang i Task Force Teledata**
>
> Task Force Teledata indhenter og visiterer afsluttede straffesager, herunder udmålingsanker og sager med ankefrafald vedrørende byretsdomme afsagt den 18. oktober 2019 eller tidligere, hvori der er indhentet teledata i perioden fra 1. november 2010 til 18. oktober 2019, herunder teledatasager, der er gennemgået af politikredsene forinden etableringen af Task Force Teledata efter nedenstående prioritering:
>
> 1. Sager med fældende afgørelser i anledning af hvilken domfældte nu er frihedsberøvet eller udvist men ikke udsendt.

2. Sager med fældende afgørelser, hvor domfældte er prøveløsladt, udskrevet fra frihedsberøvende foranstaltning eller har et aktivt indrejseforbud til Danmark.
3. Sager med fældende afgørelser, hvor domfældte er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden frihedsberøvende sanktion, der nu er endeligt udstået, eller i øvrigt har været frihedsberøvet.
4. Øvrige sager med fældende afgørelser, hvor den domfældte eller dennes advokat har anmodet om, at sagen gennemgås, og der ikke er væsentlige omstændigheder, der taler imod at prioritere sagen.

Sager, hvor der er idømt en strafferetlig foranstaltning i medfør af straffelovens § § 68 - 70 gennemgås og prioriteres af Task forcen, således at der anlægges den for den domfældte mest gunstige vurdering ud fra et forsigtighedsprincip.

Tilståelsessager, omfattet af ovenstående prioritering, gennemgås kun, hvis sagen allerede er rekvireret af Task Force Teledata.

Øvrige sager med en fældende afgørelse gennemgås ikke på nuværende tidspunkt.

2. Rekvirering af sager fra landets politikredse

Ved rekvirering tages der udgangspunkt i den under punkt 1. nævnte prioritering.

Tilståelsessager rekvireres som udgangspunkt ikke.

Sagerne rekvireres hurtigst muligt under hensyn til ressourceforbrug og mulighed for opbevaring i Task Force Teledatas lokaler i Ejby, så vidt muligt samlet og kredsvis.

Ved rekvirering af sager fra politikredsene fremsendes en oversigt over de ønskede sager, tilført oplysning om sagsplacering fra Qlikview til kontaktpersonen i politikredsen (liste over kontaktpersoner føres på fællesdrevet).

Rekvisitionen indeholder en vejledning om, at den afgivende politikreds skal registrere sagen som udlånt med følgende kode: LÅN – Udlån, med ”hyldebruger” Task Force Teledata (10TELEXX) som SABH. De to sidste cifre skal være kredsens eget nummer, f.eks. 10TELE01 (Nordjylland).

2a. Registrering i Task Force Teledata

Ved modtagelse i Task Force Teledata oprettes sagerne som administrative sager i POLSAS, og der lægges et elektronisk visitationsskema på sagen. Sagerne fordeles til hyldebruger STUD og lægges i reolen markeret STUDENTER.

2b. Visitation i Task Force Teledata

Sager, der prioriteres under punkt 1-4 fremtages på baggrund af Rigsadvokatens liste over sager, som er omfattet af sagsgennemgangen. Dom- og retsbog, samt hvis der er særlig

anledning hertil tillige politirapporter gennemlæses. På baggrund heraf gennemgås og udfyldes tjeklisten på visitationsskemaet (bilag 1). Sagerne visiteres herfra enten til TELEDATA EJ BETYDNING eller EFTERFORSKNING.

Såfremt der på visitationsskemaet noteres en anden prioritering end den, der fremgår af Rigsadvokatens liste over sager som er omfattet af sagsgennemgangen, forelægges sagen forinden for en anklager.

Task Force Teledata fremtager uopklarede, ikke forældede sager, uden fældende afgørelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, samt straffelovens §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 2. pkt., 250, 261, 262 a, 281, jf. 286 og 288. Oplysninger om disse sager fremsendes til den politikreds sagen hører under til vurdering af efterforskningsmulighederne sammen med et komplet sæt teledata.

Task Force Teledata registrerer med søgenøgle 9A i forbindelse med gennemgangen af de opklarede sager under prioritet 1-4, om der i sager vedrørende straffelovens kapitel 12 og 13, samt straffelovens §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 2. pkt., 250, 261, 262 a, 281, jf. 286 og 288 findes yderligere mulige gerningsmænd, som ikke er dømt i sagen. I sager om overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 samt fuldbyrdede overtrædelser af straffelovens § 216 og § 237 vurderer Task Force Teledata, om der er grundlag for at genoptage strafforfølgningen mod eventuelle yderligere gerningsmænd, som ikke er dømt i sagen. Disse sager registreres med søgenøgle 9A1. En tilsvarende vurdering foretages ikke på nuværende tidspunkt vedrørende sager om overtrædelser af de øvrige nævnte bestemmelser. Såfremt Task Force Teledata ikke kan afgøre spørgsmålet uden yderligere efterforskning i større omfang, sendes sagen til politikredsen sammen med et komplet sæt teledata efter endt gennemgang af den afsluttede straffesag i Task Force Teledata. I disse sager vedlægges tillige et juridisk notat ved tilbagesendelsen til politikredsen.

…

2c. Henvendelser til Task Force Teledata

Alle henvendelser til Task Force Teledata fra domfældte eller advokater besvares af en anklager. Besvarelsen lægges på den administrative sag. Såfremt sagen endnu ikke er rekvireret fra politikredsen, oprettes der en administrativ sag (jf. punkt 2a), og sagen rekvireres med henblik på visitation. Sagen noteres som prioritet 4.

3. Screening

Sagen visiteres til TELEDATA EJ BETYDNING, hvis den falder i én af nedenstående kategorier:

- Sagen er fremmet til dom i medfør af retsplejelovens § 831 på baggrund af den domfældtes tilståelse.
- Domfældte har erkendt at have været på de relevante lokaliteter, men har af andre grunde nægtet sig skyldig.
- Sagen er undersøgt for rækketab tidligere, uden at der er konstateret manglende oplysninger **og** den domfældte har ikke afgivet en forklaring, hvorved han har bestridt at have befundet sig på de lokaliteter, som retten har lagt til grund.
- Der er i sagen ikke konstateret uoverensstemmelser mellem konverteret data og rådata i Deloittes datapakker **og** dom- og retsbog giver ikke anledning til yderligere undersøgelser.
- Det er efter gennemgang af dom- og retsbog af andre grunde tydeligt, at teledata *ikke* kan have haft betydning for sagens afgørelse.

Såfremt sagen ikke visiteres til TELEDATA EJ BETYDNING noteres, med mindre det konkret skønnes overflødigt, følgende oplysninger på visitationsskemaet inden sagen sendes til efterforskning:

- Oplysninger om, hvorvidt teledata har været dokumenteret i retten.
- Oplysninger om, hvorvidt teledata er indgået i rettens begrundelse for domfældelse.
- Oplysninger om, hvorvidt sagen er undersøgt for rækketab i politikredsen, og om der er konstateret uoverensstemmelser.
- Oplysninger om gerningstidspunkter og i fornødent omfang andre tidspunkter, der har særlig relevans i relation til afgørelsen.
- Oplysninger om lokaliteter af betydning for sagens afgørelse.

Såfremt der fra politikredsen er sket underretning af en tidligere forsvarer, sendes orienteringsbrev til denne.

Sager som visiteres til TELEDATA EJ BETYDNING kontrolleres og vurderes af en anklager.

Hvis anklageren vurderer, at det kan lægges til grund, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, underskrives visitationsskemaet og sagen lægges i reolen under AFSLUTTET uden yderligere undersøgelser.

Såfremt der er tale om en sag om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 eller en fuldbyrdet overtrædelse af straffelovens § 216 og § 237, hvor der vurderes at være mulige medgerningsmænd, som ikke er dømt (søgenøgle 9A1), skal sagen, efter registrering af søgenøgler på den administrative sag, lægges på hylde EFTERFORSKNING IKKE FÆLDENDE AFGØRELSE.

Hvis anklageren vurderer, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, lægges sagen til EFTERFORSKNING.

4. Efterforskning

Sagen visiteres hertil, når det efter en gennemgang af dom- og retsbøger konstateres, at sagen ikke opfylder de under pkt. 3 anførte kriterier for visitation til TELEDATA EJ BETYDNING.

Sagerne tilføres i relevant omfang filer med data fra kredsdata og fordeles herfra af de to fag-koordinatorer i efterforskningsafdelingen videre til en efterforsker, som udarbejder en efterforskningsrapport om relevante fejl i teledata (bilag 2) samt en kvalitetsrapport vedrørende relevante teledata (bilag 3).

Der henvises til afsnittet i RM om anvendelse af teledata i straffesager og statsadvokatens retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata, hvoraf det bl.a. fremgår:

> Der skal i overensstemmelse med retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen udarbejdes en kvalitetsrapport i hver sag, som bl.a. bør beskrive:
>
> - hvilke teledata, der er rekvireret og leveret, herunder hvordan de eventuelt er blevet behandlet,
> - hvilken kvalitetskontrol, der er foretaget af konverteret data (undersøgelse for rækketab, validering op imod rådata m.v.),
> - om der er usikkerheder eller fejl i teledata, som vurderes at være særligt relevante i sagen, og
> - hvilke efterforskningsmæssige tiltag m.v., der eventuelt er foretaget for at imødegå mulige usikkerheder eller fejl i teledata.
>
> I de tilfælde, hvor de konverterede data har været efterprøvet i forbindelse med Deloittes undersøgelse, skal datapakkerne indgå i vurderingen. Krydshenvisninger til rådata skal for så vidt angår den anvendte teledata i nødvendigt omfang fremgå af sagen.
>
> Rådata, konverterede data, kvalitetsrapporten, og de nødvendige krydshenvisninger

Det noteres desuden på visitationsskemaet, hvilke data der er til rådighed.

Alle sager kvalitetskontrolleres i overensstemmelse med visitationsskemaet af en anklager, i forbindelse med den anklagerfaglige vurdering.

Sager med søgenøgle 09C efterforskes forlods. Ved endt efterforskning håndbæres sagen til en anklager.

Under behandling af større sager eller ved behov for mere omfattende yderligere efterforskning overvejes det, om Task Force Teledata skal anmode om politifaglig bistand fra den politikreds, hvor sagen er behandlet.

5. Anklagerfaglig vurdering

Sager, hvor det efter en gennemgang af dom- og retsbøger m.v. konstateres, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, placeres ved endt efterforskning af fagkoordinatoren på hylden for sager til anklagerfaglig vurdering i sagsstyringsreolen.

Under behandling af større sager eller hvis der er behov for mere omfattende yderligere efterforskning, overvejes det, om Task Force Teledata skal anmode om bistand til den juridiske vurdering fra den anklager, der har mødt i byretten eller i landsretten.

5a. Efterforskningen har ikke vist relevante fejl eller uoverensstemmelser i teledata

Såfremt der ikke under efterforskningen fremkommer oplysninger om fejl eller uoverensstemmelser i teledata, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse, kan sagen afsluttes ved, at den sagsbehandlende anklager gør et notat herom på visitationsskemaet. Der skal ikke foretages underretning af den domfældte.

Såfremt der er tale om en sag om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 eller en fuldbyrdet overtrædelse af straffelovens § 216 og § 237, hvor der vurderes at være mulige medgerningsmænd, som ikke er dømt (søgenøgle 9A1), skal sagen, efter registrering af søgenøgler på den administrative sag, lægges på hylde EFTERFORSKNING IKKE FÆLDENDE AFGØRELSE.

5b. Efterforskningen har vist relevante fejl eller uoverensstemmelser i teledata

Såfremt der under efterforskningen fremkommer oplysninger om fejl eller uoverensstemmelser, som må antages at kunne have haft betydning for sagens afgørelse, skal den anklagerfaglige vurdering forelægges for senioranklageren eller advokaturchefen.

Fører den anklagerfaglige vurdering til, at betingelserne for genoptagelse/anke er til stede, sender Task Force Teledata en begrundet indstilling til den regionale statsadvokat, som sagen henhører under, med kopi til politikredsen. Komplet teledata, herunder eventuelle datapakker medsendes til statsadvokaten.

Såfremt den anklagerfaglige vurdering <u>ikke</u> giver anledning til en indstilling om genoptagelse, skal Task Force Teledata orientere den domfældte herom med begrundelsen for, at de konstaterede fejl ikke må antages at kunne have haft betydning for sagens resultat. Den domfældte skal i den forbindelse vejledes om muligheden for

genoptagelse og advokatbistand. (Der henvises til kontrol- og styregruppens retningslinjer for underretning af domfældte (bilag 4)).

I tilfælde, hvor den domfældtes adresse ikke er myndighederne bekendt, sendes en orientering til den tidligere forsvarer.

Sagen placeres herefter under AFSLUTTET med henblik på returnering til den politikreds, som sagen hører under.

Såfremt der er tale om en sag om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 eller en fuldbyrdet overtrædelse af straffelovens § 216 og § 237, hvor der vurderes at være mulige medgerningsmænd, som ikke er dømt (søgenøgle 9A1), skal sagen, efter registrering af søgenøgler på den administrative sag, lægges på hylde EFTERFORSKNING IKKE FÆLDENDE AFGØRELSE.

5c. Teledata er ikke længere tilgængelig

Såfremt efterforskningsvurderingen fører til, at det er/ikke er sandsynligt, at der har været fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som må antages at kunne have haft betydning for sagens afgørelse, skal den anklagerfaglige vurdering forelægges for senioranklageren/advokaturchefen. I øvrigt følges fremgangsmåden ved indstilling om genoptagelse eller afslutning som beskrevet ovenfor.

Der bør i alle tilfælde være opmærksomhed på, hvorvidt der i disse sager er foretaget søgning i Telecentrets arkiver med henblik på tilvejebringelse af det bedst mulige grundlag for den anklagerfaglige vurdering.

6. Afslutning af sagerne

Sager, som er placeret på reolen under AFSLUTTET forsynes med søgenøgler i den tilhørende administrative sag i POLSAS.

Sagerne placeres herefter på reol i kælderrum kredsvis med henblik på returnering til den politikreds, som sagen hører under. I POLSAS lægges sagerne til ”hyldebruger” TFT AFVENTER AFSENDELSE i den modtagende kreds. Med henblik på stikprøvekontrol fra den uafhængige kontrol- og styregruppe og Statsadvokaten i København, skal alle sager ligge her i minimum én måned, før de kan sendes tilbage til politikredsen.

…

7. Intern kvalitetskontrol

Sager af principiel karakter, af større omfang eller offentlig interesse, eller hvor der indhentes bistand fra politikredse eller den centrale anklagemyndighed skal drøftes med advokaturchefen, ligesom statsadvokaten skal orienteres herom.

Advokaturchefen fører oversigt over sager, som er omfattet af punkt 5b. Kopi af orienteringsskrivelser indsættes i mappe med henblik på kontrol.

Advokaturchefen/senioranklageren foretager løbende sparring med anklagere og fagkoordinatorer, ligesom der skal tages stikprøver af de visiterede sager.

8. Afrapportering

Afrapportering til Statsadvokaten i København og den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen sker løbende via Qlikview."

Bilag 1 til Task Force Teledatas interne retningslinjer har følgende indhold:

"

Visitationsskema – Task Force Teledata

…

Sagsoplysninger	
Journalnummer:	"[Klik her og skriv]"
TFT-journalnummer:	"[Klik her og skriv]"
Politikreds:	"[Klik her og skriv]"
Domfældte/mistænkt/frifundet: (Et skema per domstolsafgørelse eller påtaleopgivelse – udfyldes også selvom sagen er uopklaret)	"[Klik her og skriv]"
Domstol og dato for dom:	"[Klik her og skriv]"
Sanktion:	"[Klik her og skriv]"
Sag vedrørende: (sagens hovedforhold)	"[Klik her og skriv]"

Prioritering …	
1.	☐ Aktuelt frihedsberøvet eller udvist, men ikke udsendt. **(søgenøgle 01)**
2.	☐ Prøveløsladt, udskrevet fra frihedsberøvende foranstaltning eller indrejseforbud. **(søgenøgle 02)**

3.	☐ Udstået straf eller afsluttet sanktion med mulighed for frihedsberøvelse. **(søgenøgle 03)** ☐ Øvrige sager med fældende afgørelser, hvor domfældte har anmodet om gennemgang. **(søgenøgle 04)**
4.	☐ Sager uden fældende afgørelse i sager om overtrædelser af: (sæt kryds, hvis der er mulige medgerningsmænd, som ikke er dømt) - straffelovens kapitel 12 og 13 - straffelovens §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 2. pkt., 250, 261, 262 a, 281, jf. 286, og 288. **(søgenøgle 05)** ☐ Øvrige sager (Der foretages indtil videre ikke yderligere – forelægges for anklager inden afslutning). **(søgenøgle 06)**

Teledata - screening (sæt kryds)	
Kan teledata have haft betydning for sagens afgørelse:	☐ Sagen har været fremmet til dom i medfør af retsplejelovens § 831 (tilståelse). **(søgenøgle 07)** ☐ Domfældte har erkendt at have været på relevante lokaliteter, men nægtet sig skyldig af andre årsager. ☐ Teledata har ikke været dokumenteret i retten. ☐ Teledata indgår ikke i rettens begrundelse for domfældelse. ☐ Masteplaceringer indgår ikke i rettens begrundelse for domfældte. ☐ Domfældte har under sagens behandling i retten ikke bestridt at have opholdt sig på de lokaliteter, retten har lagt til grund. ☐ Sagen er tidligere undersøgt for rækketab – uden uoverensstemmelser. ☐ Teledata vurderes ikke at kunne have haft betydning for sagens afgørelse. **(søgenøgle 08)**

	☐ Teledata vurderes at kunne have haft betydning for sagens afgørelse (sagen overgår til efterforskning). **(søgenøgle 09)** ☐ Der kan være gerningsmænd, som ikke er dømt i sagen. (overtrædelser af straffelovens §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, jf. § 21, 222, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, jf. § 21, 241, 245, 245 a, 246, 249, 2. pkt., 250, 261, 262 a, 281, jf. 286, og 288). **(søgenøgle 9A)** ☐ Der kan være gerningsmænd, som ikke er dømt i sagen. (overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 samt fuldbyrdede overtrædelser af straffelovens § 216 og § 237). **(søgenøgle 9A1)** ☐ Der er i forbindelse med politikredsens undersøgelse sket underretning af den (tidligere) beskikkede forsvarer (i bekræftende fald sendes orienteringsskrivelse). **(søgenøgle 9B)** … Navn (student) "[Klik her og skriv]" og dato: "[Klik her og skriv]" Kontrolleret af anklager: "[Klik her og skriv]" dato: "[Klik her og skriv]"
Gerningssted: (side i dom- eller retsbog)	
Andre relevante steder: (side i dom- eller retsbog)	
Gerningstidspunkt: (side i dom- eller retsbog)	
Andre relevante tidspunkter: (side i dom- eller retsbog)	
Øvrige bemærkninger:	

Udfyldes af Efterforsker(sæt kryds)	
Hvilken teledata er tilgængelig:	☐ Oprindeligt konverteret data er tilgængelig. Den seneste udgave af konverterede data før 8. marts 2019 benyttes. Hvis det fremgår, at det ikke er den udgave af konverteret data, som er anvendt i retten, anføres dette i efterforskningsrapporten. **(søgenøgle 10)** ☐ Rådata er tilgængelig. **(søgenøgle 11)** ☐ Hverken oprindeligt konverteret data eller rådata er tilgængelig. **(søgenøgle 12)** ☐ Datapakker er tilgængelige på undersøgelsestidspunktet i TFT. **(søgenøgle 12A)**
Tidligere undersøgelser:	☐ Sagen er undersøgt for rækketab i politikredsen – uden fejl. **(søgenøgle 13)** ☐ Sagen er undersøgt for rækketab i politikredsen – med fejl. **(søgenøgle 14)** ☐ Sagen undersøgt for GPS-koordinat konverteringsfejl i politikredsen. **(søgenøgle 15)** ☐ Sagen undersøgt for andre fejltyper i politikredsen. **(søgenøgle 16)** ☐ Deloittes datapakker har ikke vist fejl eller uoverensstemmelser af betydning for sagens afgørelse. **(søgenøgle 17)**
Resultatet af efterforskningen i Task Force Teledata:	☐ Der er ved gennemgang af rådata konstateret fejl eller uoverensstemmelser i relevant teledata. **(søgenøgle 18)** ☐ De konstaterede fejl kan have haft betydning for sagens afgørelse. **(søgenøgle 19)** ☐ Mulige fejl i *manglende* teledata kan have haft betydning for sagens afgørelse (kun relevant, hvis rådata ikke findes).

	(søgenøgle 19A) ☐ Fejl eller uoverensstemmelser i teledata kan have haft betydning for strafforfølgning mod medgerningsmænd, som ikke er dømt. (kun overtrædelser af straffelovens kap. 12 og 13, samt fuldbyrdede overtrædelser af § 216 og § 237) **(søgenøgle 19B)** ☐ Der er udarbejdet en efterforskningsrapport. ☐ Der er udarbejdet en kvalitetsrapport vedrørende relevante teledata. ☐ Masteplaceringer, herunder på mastekort, som er fremlagt i retten, er kvalitetskontrolleret. Navn (efterforsker) og dato: "[Klik her og skriv]"

Udfyldes af Anklager (sæt kryds)	
Der er grundlag for genoptagelse:	☐ Der er konstateret fejl eller uoverensstemmelser, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og betingelserne for anke/genoptagelse vurderes at være til stede. **(søgenøgle 20)** ☐ Der er lavet udkast til indstilling om genoptagelse til SAK. **(søgenøgle 21)**
Der er ikke grundlag for genoptagelse:	☐ Der er ikke konstateret fejl eller uoverensstemmelser, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse. **(søgenøgle 22)** ☐ Der er konstateret fejl eller uoverensstemmelser, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse, men betingelserne for anke/genoptagelse vurderes ikke at være til stede. **(søgenøgle 23)** ☐ Politikredsen har ydet bistand i forbindelse med gennemgangen. **(søgenøgle 23A)**
Orientering:	☐ Domfældte er orienteret om gennemgangen. (Kun hvis konstateret fejl eller uoverensstemmelser, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse). **(søgenøgle 24)**

Medgerningsmænd:	☐ Orienteringsbrevet er sendt i kopi til den (tidligere) forsvarer (hvis domfældte ikke kan modtage brevet). **(søgenøgle 24A)** ☐ Kopi af orienteringsbrevet er lagt i kopi til advokaturchefen. ☐ Politikredsen anmodet om at vurdere efterforskningsmulighederne mod yderligere gerningsmænd (kap. 12+13 og fuldbyrdet drab og voldtægt). **(søgenøgle 24B)** Navn (anklager) og dato: "[Klik her og skriv]" Navn (chargeret anklager) og dato: "[Klik her og skriv]" (Hvis der er konstateret fejl, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse)
Bemærkninger:	"[Indsæt hovedbegrundelse]"

Udtaget til kontrol af SAK	
	☐ Sagen er udtaget til stikprøvekontrol. **(søgenøgle 25)** ☐ Statsadvokaten har anmodet om yderligere undersøgelser. **(søgenøgle 25A)** ☐ Den anklagerfaglige vurdering af sagen ej tiltrådt. **(søgenøgle 26)** ☐ Der er konstateret opmærksomhedspunkter i forhold til sagsbehandlingen i Task Force Teledata. **(søgenøgle 27)**
Bemærkninger:	

Udtaget til kontrol af den uafhængige kontrol- og styregruppe	
	☐ Sagen er udtaget til stikprøvekontrol. **(søgenøgle 28)** ☐ Kontrol- og styregruppen har anmodet om yderligere undersøgelser. **(søgenøgle 29)** ☐ Kontrol- og styregruppen har påvist fejl i TFTs undersøgelse. **(søgenøgle 30)**
Bemærkninger:	

”

3.2.4. Task Force Teledatas undersøgelser

Task Force Teledata behandlede i løbet af 2020 alle de omkring 5.000 sager, som efter retningslinjerne skulle prioriteres.

Kontrol- og styregruppen fulgte sagsgennemgangen i Task Force Teledata tæt. Udgangspunktet herfor var task forcens ugentlige skriftlige tilbagemeldinger med detaljerede opgørelser vedrørende sagsgennemgangen og oplysninger om de udfordringer, denne afstedkom. Endvidere holdt kontrol- og styregruppen en række møder med task forcen, og små og store emner blev hyppigt drøftet telefonisk – i perioder på daglig basis. Kontrol- og styregruppen lagde vægt på, at sagsgennemgangen foregik med høj faglig kvalitet, at de prioriterede sager kunne blive behandlet inden for et år, at task forcen fik sparring i forbindelse med de opståede udfordringer, samt at retningslinjerne løbende blev justeret, når de indhentede erfaringer tilsagde, at det var hensigtsmæssigt.

I løbet af året spurgte kontrol- og styregruppen ind til en række emner samt svarede på konkrete spørgsmål fra Task Force Teledata og kontrol- og styregruppen gav mere generel feedback til task forcen. Dialogen omhandlede både juridiske og administrative emner samt mere tekniske spørgsmål, der ofte blev drøftet med en it-kyndig fra kontrol- og styregruppens sekretariat. I begyndelsen af 2020 var der bl.a. en del drøftelser om task forcens opgaver vedrørende ikke-dømte mulige medgerningsmænd i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, der er beskrevet i afsnit 3.2.5. For omtale af task forcens rolle vedrørende andre problemstillinger henvises til afsnit om de enkelte emner.

Kontrol- og styregruppen anmodede den 22. december 2020 Task Force Teledata om en samlet redegørelse for task forcens arbejde. Task forcens redegørelse af 29. januar 2021 er medtaget som bilag 1 til denne rapport. Hovedpunkterne i task forcens redegørelse er omtalt nedenfor under litra a om personaleressourcer, litra b om rekvirering af sager og litra c om sagsbehandling og styring af gennemgangen. Der er redegjort for resultatet af task forcens undersøgelse under litra d.

a) Personaleressourcer

Ledelsen i Task Force Teledata bestod ved etableringen af task forcen af en advokaturchef og en senioranklager. Derudover bestod personalet af to administrative medarbejdere og otte efterforskere, da task forcen i december 2019 påbegyndte arbejdet med at indrette lokaler i Rigspolitiets bygning i Ejby og tilrettelægge arbejdsgangene. En måned senere blev disse suppleret af yderligere tre anklagere og ti studentermedhjælpere. Task forcen har i redegørelsen anført:

> ”Rekruttering af anklagere og navnlig efterforskere skete ved midlertidige afgivelser fra politikredsene, hvilket indebar, at anklagere og efterforskere løbende blev skiftet ud. Der var på denne baggrund behov for en effektiv on-boarding-proces i enheden for at undgå produktionstab i forbindelse med udskiftningerne.
>
> I foråret 2020 blev det besluttet at ansætte yderligere 5 studentermedhjælpere, som tiltrådte 1. maj 2020. Alle studentermedhjælpere havde på dette tidspunkt været

hjemsendt siden den 12. marts 2020 som følge af covid-19, ligesom alle efterforskere i samme periode havde været afgivet til deres respektive embeder med henblik på at stå til rådighed for politikredsenes beredskab. Flere af de daværende efterforskere fik som følge af covid-19-hjemsendelserne i marts og april forlænget placeringen i Task Force Teledata nogle måneder, da Task Force Teledata den 1. maj 2020 genoptog arbejdet i fuldt omfang i kontorerne i Ejby. Det blev endvidere besluttet at fremrykke afgivelsen af efterforskere fra de sjællandske kredse med henblik på at afvikle den sagspukkel, der var opstået som følge af covid-19-hjemsendelserne, ligesom antallet af efterforskere i efteråret 2020 blev tilpasset målsætningen om, at sagsgennemgangen skulle være tilendebragt med udgangen af året.

Bemandingen af Task Force Teledata har i 2020 været som vist i nedenstående skema.

Medarbejdere	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Studenter	0	10	10	5*	0*	14	14	14	14	14	14	14	3
Administrative	2	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2
Efterforskere	8	8	8	4*	1*	11	11	9	15	15	12	12	12
Jurister	5	5	5	5	5	4,5	5	4	4,5	5	5	5	4

*Det angivne antal medarbejdere er en estimering af de tilgængelige ressourcer, som ikke tager højde for, om medarbejdere som formelt var tilknyttet Task Force Teledata, har været hjemsendt med løn.

Som følge af personaleforøgelserne fik Task Force Teledata den 1. maj 2020 stillet nye lokaler til rådighed i en midlertidig bygning i Ejby."

Kontrol- og styregruppen fulgte løbende med i oplysningerne om Task Force Teledatas personaleressourcer og lokaleforhold, som blev drøftet med Statsadvokaten i København og Rigsadvokaten samt med Københavns Vestegns Politi, som task forcen organisatorisk var en del af. Hverken lokaleforholdene eller personalesituationen var uproblematiske i de første måneder. Det var således i begyndelsen ikke alle politikredse, der havde afgivet medarbejdere med kompetencer, der fuldt ud matchede det arbejde, som task forcen skulle udføre. Det var endvidere ikke hensigtsmæssigt, at medarbejderne i den første tid blev udskiftet relativt ofte, og det var i den højt specialiserede task force navnlig en udfordring, at antallet af "gennemgående" nøglemedarbejdere var begrænset.

Kontrol- og styregruppen finder det på den baggrund meget tilfredsstillende, at Task Force Teledata har løst den stillede opgave inden for det år, der som udgangspunkt var afsat hertil.

b) Rekvirering af sager

Som beskrevet i afsnit 3.2.1 modtog Task Force Teledata den 12. december 2019 en liste (datatrækket) over samtlige sager, hvori der var indhentet teledata via Telecentret. Listen dannede grundlag for task forcens rekvirering af sager hos politikredsene.

Task Force Teledata modtog i løbet af 2020 løbende de fysiske sager fra politikredsene. Det blev sikret, at fremsendelse af sager med domfældte, der fortsat var frihedsberøvede, blev prioriteret særlig højt.

Rigsadvokaten fremsendte den 12. januar 2021 på baggrund af Task Force Teledatas afsluttende opgørelse over rekvirerede sager en opdateret oversigt, der viste, nøjagtigt hvor mange sager, der henhørte under de enkelte sagskategorier og hvor mange af disse task forcen havde rekvireret. Det oplystes herved, at Rigsadvokaten efter en gennemgang af task forcens opgørelse overordnet set var enig i det, der var anført i opgørelsen. Rigsadvokaten havde ved gennemgangen fulgt den i retningslinjerne fastsatte prioritering af sager, hvorved det blev konstateret, at enkelte sager havde skiftet kategori, f.eks. fra kategori 3A1 til kategori 2A1. Dette havde efter Rigsadvokatens opfattelse ikke haft betydning for den samlede gennemgang, idet samtlige prioriterede sager var rekvireret.

Task Force Teledatas opgørelse over rekvirerede sager sammenholdt med kategorisering af Rigspolitiets liste over journalnumre med teledata:

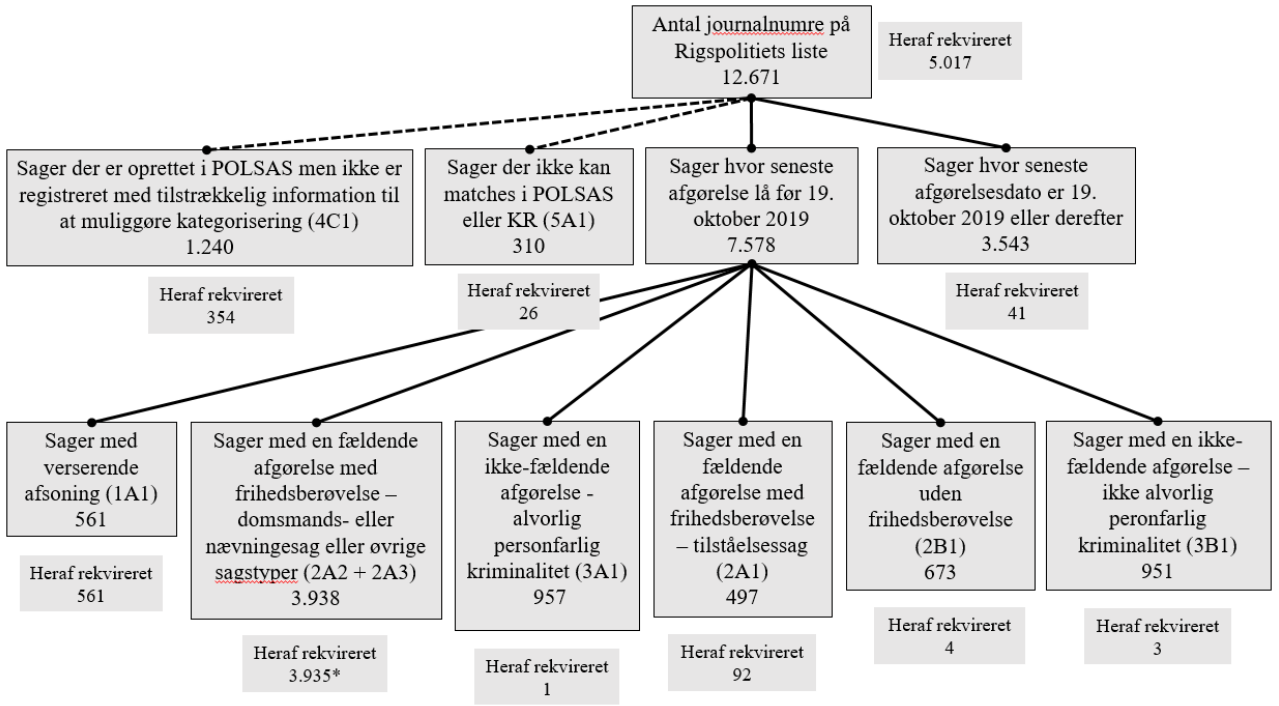

*Task Force Teledata har rekvireret alle relevante journalnumre i kategorien 2A2+2A3, idet udestående journalnumre er afgjort efter Rigsadvokatens datatræk i december 2019.

Note: Antallet af journalnumre er opgjort som unikke journalnumre og kategoriseret i prioriteret rækkefølge på baggrund af retningslinjerne for sagsbehandlingen i Task Force Teledata. Hvert enkelt journalnummer er således kun talt med i opgørelsen én gang, selvom der på samme journalnummer kan være flere relaterede sager, der falder inden for flere forskellige kategorier.[28]

[28] Rigsadvokatens datatræk fra december 2019 og Task Force Teledatas opgørelse over rekvirerede sager.

Forespurgt oplyste Rigsadvokaten den 18. januar 2021, at forskellen på oversigtens samlede antal rekvirerede sager (5.017) sammenholdt med det af Task Force Teledata i QlikView oplyste samlede antal rekvirerede sager (5.027) beroede på, at task forcen havde rekvireret i alt 10 sager, der har været behandlet af Politiets Efterretningstjeneste, men hvor der ikke fandtes teledata, som var indhentet af den politikreds, som i øvrigt havde behandlet sagen. Disse sager figurerede derfor ikke på Rigspolitiets liste over sager, hvori der indgik teledata.

I denne rapport er sager, der er efterforsket af Politiets Efterretningstjeneste, behandlet i afsnit 4.3.2.

Task Force Teledata har i sin redegørelse oplyst, at de første sager med domfældte, der fortsat var frihedsberøvet (prioriteringskategori 1, som i datatrækket benævnes kategori 1A1) blev rekvireret den 16. december 2019, mens de øvrige af i alt 563[29] sager i denne kategori blev rekvireret den 7. januar 2020.

Task Force Teledata orienterede i februar 2020 om muligheden for at foretage en maskinel sortering af sagerne ud fra de fastslagte kriterier for prioritering af sager, herunder hvor den dømte var prøveløsladt eller havde et aktivt indrejseforbud mv. På den baggrund blev det besluttet at sende en samlet rekvisition til politikredsene af sager med prioriteringskategori 2 og 3 (i datatrækket benævnt kategori 2A2 og 2A3), da det for at opnå den hurtigst mulige samlede gennemgang ikke vurderedes at være hensigtsmæssigt at foretage en manuel sortering af sagerne, f.eks. ved opslag i de centrale systemer forud for rekvisitionen. Task Force Teledata rekvirerede herefter den 6. marts 2020 alle sager, som ifølge den maskinelle sortering var omfattet af kategori 2 og 3. I alt 3.935 sager var ifølge Rigsadvokatens oversigt fra den 12. januar 2021 omfattet heraf, idet yderligere tre sager, der figurerede i Rigsadvokatens datatræk fra december 2019, først blev afgjort efter dette tidspunkt.

Det fremgår af Rigsadvokatens liste, at Task Force Teledata rekvirerede 141 sager, der umiddelbart faldt uden for de kategorier, som task forcen skulle gennemgå. Dette kunne f.eks. bero på fejlkategoriseringer eller på den nærmere sammenhæng mellem tilknyttede sager, hvoraf ikke alle efter retningslinjerne skulle undersøges. Som eksempel kan nævnes, at flere sager efter modtagelse viste sig at være tilståelsessager, som task forcen valgte at færdigbehandle, selv om de ikke skulle prioriteres. Dette gav ikke kontrol- og styregruppen anledning til bemærkninger.

Om rekvirering og levering af sager har Task Force Teledata i sin redegørelse i øvrigt anført:

> ”Det bemærkes vedrørende rekvisition og særligt levering af de i alt 5.027 straffesager, at Task Force Teledata som altovervejende udgangspunkt har modtaget og gennemgået de fysiske akter i straffesagen. Fremsendelsen af sagerne er foregået løbende fra politikredsene, som har benyttet betydelige ressourcer på at identificere og fremsende sagerne fra arkiv. Task Force Teledata har i perioder været i besiddelse af tusindevis af fysiske straffesager, som henstod på paller og afventede sagsbehandling, idet det ikke var praktisk muligt at tilrettelægge fremsendelsen af sagerne i samme tempo som de blev

[29] Inkl. to sager, som blev rekvireret, selv om de viste sig ikke at være endeligt afgjort.

gennemgået af sagsbehandlerne i Task Force Teledata. Det var heller ikke på dette stadie praktisk muligt at udskille og behandle de modtagne sager i prioriteringskategori 1 og 2 før sagerne i prioriteringskategori 3 uden væsentlige forsinkelser af den samlede sagsgennemgang, hvorfor sagerne blev behandlet i den rækkefølge, de blev pakket ud.

I perioden fra den 13. marts 2020 til den 1. maj 2020 var personalet i Task Force Teledata hjemsendt som følge af covid-19. Hjemmearbejdet blev tilrettelagt sådan, at de i alt 5 jurister i Task Force Teledata screenede alle nyere sager (fra 2016-2019) på de rekvisitionslister, som var fremsendt til politikredsene den 6. marts 2020, idet akterne i disse sager forelå digitalt i POLSAS. Dette førte til, at mere end 600 sager blev afsluttet, fordi teledata ikke kunne have haft betydning for sagens udfald, mens mere end 250 sager blev visiteret til yderligere undersøgelse. Ved genoptagelsen af arbejdet i Ejby i maj 2020 orienterede Task Force Teledata politikredsene om, at de sager, hvor teledataundersøgelsen var afsluttet, ikke skulle fremsendes alligevel."

c) Sagsbehandling og styring af gennemgangen

Task Force Teledata etablerede i samarbejde med Rigspolitiet, Koncernstyring, i januar 2020 en løsning til styring af driften, som var baseret på data fra POLSAS sammenholdt med oplysninger fra den sorterede liste over journalnumre, hvori der var indhentet teledata (datatrækket). Løsningen indebar automatisk oprettelse af en administrativ "teledatasag" i POLSAS for hver af de undersøgte straffesager, hvorpå der elektronisk registreredes oplysninger om resultatet af undersøgelsen i form af søgenøgler[30], ligesom visitationsskemaer og andre dokumenter vedrørende undersøgelsen af den specifikke sag blev arkiveret elektronisk og fysisk. Aktuelle statistiske oplysninger om sagsgennemgangen var tilgængelige i en QlikView-rapport, som blev opdateret dagligt. Kontrol- og styregruppen havde løbende adgang til rapporten, og uddrag herfra blev ugentligt fremsendt til kontrol- og styregruppen.

Kontrol- og styregruppen har med bistand fra Accenture A/S foretaget en vurdering af it-understøttelsen i Task Force Teledata. Vurderingen omfattede task forcens arbejdsgange og kontroller, i det omfang de var it-understøttede. Til brug herfor foretog Accenture besøg i Task Force Teledata, og afholdt interviews med ledere og medarbejdere i task forcen. På baggrund af undersøgelsen var det Accentures vurdering, at it-understøttelsen var betryggende og med et lavt risikoniveau. Accenture fandt, at understøttelsen var opbygget som et relativt simpelt it-setup, der var udviklet til på en effektiv måde at understøtte arbejdet i task forcen. Set i dette lys vurderedes medarbejdernes it-kompetencer som tilstrækkelige, herunder fordi den mere komplicerede del, som indhentning af teledata indebar, var samlet på få hænder.

[30] En søgenøgle er en på forhånd defineret aktivitet, som de enkelte sager forsynes med, efterhånden som de (eventuelt) opfyldes i en undersøgt sag. Søgenøglerne gør det muligt, at man på et givent tidspunkt nemt kan opgøre, hvor mange sager, der har udvist bestemte karakteristika.

Task Force Teledata har illustreret behandlingen af sagerne i nedenstående figur. Task forcen har tilføjet, at den praktiske tilrettelæggelse af sagsgangene blev udarbejdet i samarbejde med Rigsadvokatens LEAN-enhed i forbindelse med, at medarbejderne i task forcen den 4. februar 2020 deltog i en temadag med fokus på strømlining af de interne processer:

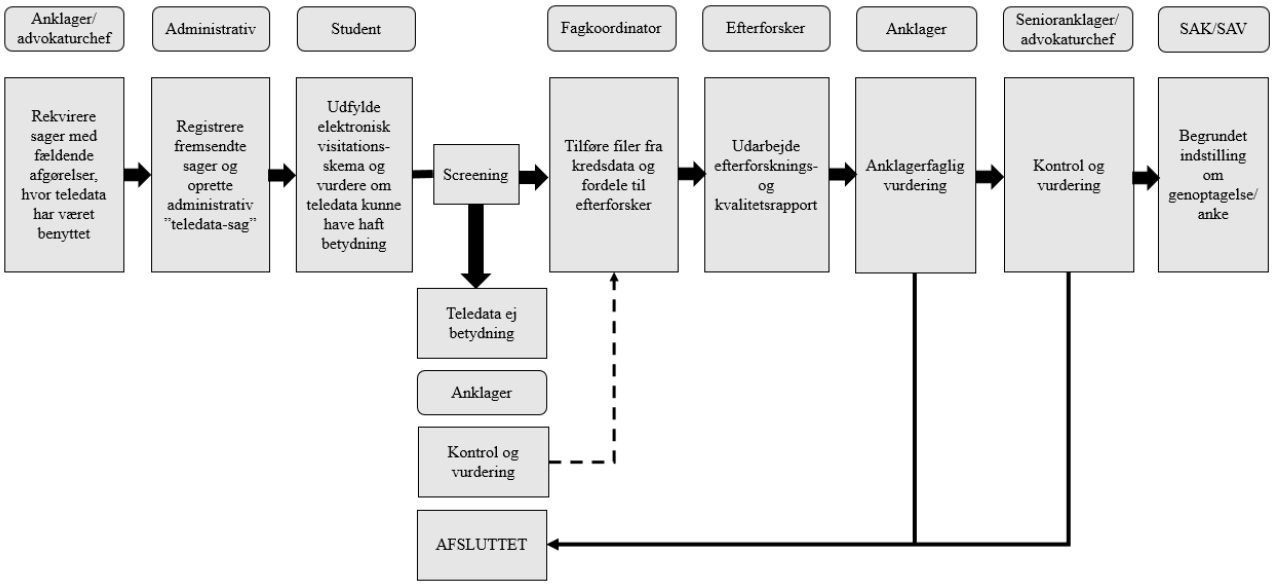

Task Force Teledata har i sin redegørelse om de enkelte sagsbehandlingstrin oplyst:

> "Første trin vedrører rekvisition af sagerne ved de relevante embeder jf. afsnit 2.
>
> Beslutningen om, hvilke sager der skulle rekvireres, er kvalitetssikret af advokaturchefen på baggrund af de overordnede retningslinjer.
>
> Andet trin vedrører modtagelse og registrering de fremsendte sager, som blev foretaget af de administrative medarbejdere. Arbejdet blev delvist udført ved hjælp af en softwarerobot, som foretog automatisk oprettelse af en tilhørende sag for hver af de i alt 5.027 teledatasager. Robotten tilførte samtidig et visitationsskema og registrerede søgenøgle 00 (adm. sag oprettet) på sagen, hvorved fremtidige sagsskridt, sagsplaceringer og søgenøgler herefter fremgik af Qlikview-rapporten.
>
> Tredje trin viser den indledende screening af sagerne. Her foretog studentermedhjælperne på baggrund af de interne retningslinjer en vurdering af, hvorvidt teledata kunne have haft betydning for sagens udfald. Såfremt det vurderes, at teledata ikke kunne have haft betydning for straffesagens udfald, kontrolleredes og afsluttedes sagen efterfølgende af en anklager. Hvis studenten derimod vurderede, at teledata kunne have haft betydning for straffesagens udfald, fordeltes sagen til en af to fagkoordinatorer (trin 4), som indhentede og tilførte teledata, inden sagen fordeltes til en efterforsker (trin 5).

Femte trin vedrører den egentlige analyse af teledata, som dokumenteredes i kvalitets- og efterforskningsrapporter, der tilførtes den administrative "teledata-sag" i POLSAS. Sagen fordeltes herefter til en anklager (trin 6), som kvalitetskontrollerede rapporterne og foretog en anklagerfaglig vurdering af sagen. Såfremt der ikke forelå relevante fejl eller manglende (rå) data, afsluttedes sagen, mens sager, hvor der blev konstateret relevante fejl eller manglende (rå) data, placeredes til kontrol og vurdering ved en af de chargerede jurister (trin 7). Disse sager kunne enten afsluttes med underretning til domfældte eller indstilling om genoptagelse/anke (trin 8).

Sagsbehandlerne i Task Force Teledata har løbende dokumenteret sagsskridt og noteret søgenøgler på den enkelte sags elektroniske visitationsskema i POLSAS. I forbindelse med den afsluttende kvalitetskontrol har den sagsbehandlende anklager haft ansvaret for at sikre, at visitationsskemaet blev korrekt udfyldt og, at de korrekte søgenøgler blev registreret på sagen i POLSAS."

Task Force Teledata har tilføjet, at anklagerne i task forcen løbende har drøftet sager med særlige problemstillinger med senioranklageren eller advokaturchefen.

d) Resultatet af Task Force Teledatas undersøgelser

Task Force Teledata har om resultatet af sagsgennemgangen oplyst[31]:

"Der blev ikke fundet fejl eller manglende data i nogen af de undersøgte sager, som førte til indstilling til de regionale statsadvokater om genoptagelse eller anke af straffesagen.

Ifølge oversigten nedenfor, som er et uddrag af Qlikview-rapporten for Task Force Teledata, er der i forbindelse med sagsgennemgangen screenet 5.027 journalnumre. 386 af disse journalnumre (blå markering) blev frasorteret ved screeningen, idet det konstateredes, at sagerne ikke opfyldte kriterierne for at indgå i prioritet 1-4.

Yderligere 3.056 journalnumre (grøn markering) blev frasorteret, idet det ved screeningen blev vurderet, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens udfald.

[31] Task Force Teledata har oplyst, at der er blevet oprettet en administrativ sag for hver rekvireret sag, hvorfor de 5.026 sager, der er anført under søgenøgle 00 i skemaet rettelig skulle være 5.027, som er det totale antal rekvirerede sager.

Søgenøgler trin 2	Søgenøgler trin 3	Prioritet 1	Prioritet 2	Prioritet 3	Prioritet 4	Prioritet 5	Prioritet 6	Antal sager i alt
Administrativ	00 Administrativ sag oprettet	1.110	509	3.019	2	102	284	**5.026**
Første screening	07 Tilståelsessag	121	45	294	0	0	1	**461**
	08 Ikke betydning	723	329	2.000	1	1	2	**3.056**
	09 Kunne have haft betydning	386	180	1.020	1	0	0	**1.587**
Efterforsker	10 Oprindeligt konverteret data findes	264	128	457	1	0	0	**850**
	11 Rådata findes	383	175	980	1	1	0	**1.540**
	13 Sager undersøgt rækketab uden fejl	123	56	213	0	0	0	**392**
	18 Rådata med relevante fejl	7	2	6	0	0	0	**15**
	19 Konstaterede fejl med betydning	1	0	1	0	0	0	**2**
	19a Mulige fejl i manglende data kan have haft betydning	0	2	13	0	0	0	**15**
Anklager	22 Ikke genoptagelse – uden relevante fejl	377	176	998	1	0	0	**1.552**
	23 Ikke genoptagelse – med relevante fejl	6	4	22	0	0	0	**32**
	23a Politikredsen har ydet bistand i forbindelse med gennemgang	3	0	0	0	0	0	**3**
	24 Orientering af domfældte	6	2	23	0	0	0	**31**
	24a Orienteringsbrev sendt i kopi til den tidligere forsvarer	1	3	3	0	0	0	**7**
Total		**1.110**	**509**	**3.020**	**2**	**102**	**284**	**5.027**

Ved screeningen blev det vurderet, at teledata kunne have haft betydning i samlet 1.587 journalnumre (rød markering). Efterforskning og analyse af teledata viste, at der heriblandt fandtes 32 journalnumre (gul markering), hvori der enten blev konstateret relevante fejl i teledata, eller hvor det på grund af manglende (rå) data ikke kunne udelukkes, at der kunne være relevante fejl i data."

Af redegørelsen fremgår, at fremgangsmåden under Task Force Teledatas undersøgelse af teledatasagerne grundlæggende var den samme i mindre sager om f.eks. indbrudstyveri og i mere komplekse sager om drab, røveri eller organiseret narkotikahandel. Større sager med flere domfældte eller et komplekst og langvarigt hændelsesforløb havde i sagens natur krævet flere ressourcer såvel i forbindelse med den indledende screening, som i forbindelse med efterforskningen og under den afsluttende anklagerfaglige vurdering.

Task Force Teledata understregede, at alle sager, der ifølge retningslinjerne skulle undersøges af task forcen, var blevet undersøgt. Kun i en enkelt sag med tre journalnumre havde task forcen benyttet sig af adgangen til efter punkt 4 i retningslinjerne at anmode den pågældende politikreds om assistance til at foretage efterforskning og analyse af teledata. Sagen var i forbindelse med screeningen i task forcen vurderet til at være særdeles omfattende. Sagen omhandlede indsmugling og handel med narkotika efter straffelovens § 191. I sagen indgik flere såkaldte "modus-forhold", hvor teledata havde været anvendt til at fastlægge de domfældtes færden. En af de domfældte havde anmodet Den Særlige Klageret om at genoptage sagen (sag 13 i afsnit 4.2.2).

Om sager med relevante fejl i teledata og sager, hvor teledata ikke længere var tilgængelige, henvises til afsnit 4.6.4.

Som omtalt i afsnit 2.1.3.3 besluttede Justitsministeriet efter indstilling fra kontrol- og styregruppen den 3. februar 2021, at de hidtil ikke prioriterede sager ikke skulle undersøges.

3.2.5. Task Force Teledatas opgaver i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet

Opgavefordelingen i teledatasagen mellem politikredsene og Task Force Teledata var overordnet således, at undersøgelser af de enkelte sager henhørte under politikredsene i sager uden domfældelser og under task forcen i sager med domfældelser. For at optimere den administrative proces blev det dog besluttet, at task forcen i et vist omfang skulle yde bistand til politikredsene i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet. I sager hvor ingen var domfældt, skulle Task Force Teledata sende et komplet sæt teledata til politikredsene til vurdering af efterforskningsmulighederne med de nu tilgængelige teledata (søgenøgle 5), og i sager med domfældelser skulle task forcen i forbindelse med sin gennemgang vurdere, om der var grundlag for at genoptage efterforskningen i forhold til mulige ikke-dømte medgerningsmænd.

Det viste sig i løbet af kort tid, at vurderingerne i sagerne med både domfældte og mulige ikke-dømte medgerningsmænd ofte var vanskelige og tidskrævende. Task Force Teledata måtte derfor anvende en meget betydelig del af sine ressourcer på dette spørgsmål. Efter drøftelser med bl.a. Statsadvokaten i København og Rigsadvokaten besluttede kontrol- og styregruppen herefter i marts 2020, at statsadvokatens og task forcens retningslinjer herom skulle ændres. Fremover skulle task forcen alene foretage vurderingen i sager om overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 samt fuldbyrdede overtrædelser af straffelovens § 216 og § 237. I sager med domfældelser for overtrædelser af de øvrige bestemmelser om alvorlig personfarlig kriminalitet, som f.eks. straffelovens § 245, § 246 og § 288, blev det besluttet, at task forcen foreløbigt alene skulle registrere, om der fandtes at kunne være ikke-dømte medgerningsmænd (søgenøgle 9A). Kontrol- og styregruppen lagde ved beslutningen bl.a. vægt på myndighedernes opfattelse af, at det alligevel var mere hensigtsmæssigt, at denne efterforskningsopgave henhørte under politikredsene samt på en generel vurdering af mulighederne for at få genoptaget sådanne sager.

Der skulle senere tages stilling til, hvorledes der skulle følges op på Task Force Teledatas foreløbige registreringer med søgenøgle 9A i sager med alvorlig personfarlig kriminalitet med domfældte og mulige ikke-dømte medgerningsmænd. I vurderingen måtte indgå erfaringerne fra task forcens gennemgang af sagerne i forhold til de domfældte og politikredsenes erfaringer fra undersøgelsen af mulighederne for at genoptage efterforskningen i sager uden domfældte, der er beskrevet i afsnit 3.3.

Ved behandlingen af dette spørgsmål havde det vist sig, at anvendelsen af søgenøgle 05 og 9A i praksis havde været forbundet med en del vanskeligheder. Kombinationen af sager med flere tiltalte og flere forhold, der kunne være afgjort forskelligt, gav afgrænsningsproblemer, og nogle sager var fejlregisteret og ikke sendt til politikredsene, som de skulle. Kontrol- og styregruppen tog efter høring af Rigsadvokaten og Statsadvokaten i København derfor flere gange, senest i december 2020, stilling til en række detailspørgsmål herom.

For så vidt angår det overordnede spørgsmål besluttede kontrol- og styregruppen at fastholde, at sagerne skulle undersøges i overensstemmelse med retningslinjerne, men således, at Task Force Teledata kunne undlade at sende de omhandlede teledata til politikredsene, hvis task forcen vurderede, at nærmere undersøgelser ville være udsigtsløse. For så vidt angår sager, som task forcen

allerede havde sendt til politikredsene, uden at disse senere havde orienteret om, hvad der var kommet ud af dette, fik politikredsene frist til den 15. januar 2021 til at oplyse Statsadvokaten i København herom. Efter aftale med statsadvokaten gennemgik task forcen selv de resterende ikke-udsigtsløse sager, således at det ikke blev nødvendigt at involvere politikredsene heri. Task forcen afsluttede sin gennemgang heraf den 18. december 2020.

I december 2020 skulle der endvidere træffes afgørelse vedrørende knap 200 sager uden domfældelser, som det i løbet af året var lykkedes at få kategoriseret, hvilket ikke havde været muligt, da Rigsadvokaten fremsendte datatrækket. Disse sager var en del af de 1.240 sager i kategori 4C1, der er nærmere omtalt i afsnit 3.1. På baggrund af resultatet af politikredsenes gennemgang af 840 sager om alvorlig personfarlig kriminalitet uden domfældelser, der er omtalt i dette afsnit og i afsnit 3.3, samt af kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol af 30 af disse sager, der er omtalt i afsnit 4.2.1.3, besluttede gruppen i december 2020 at følge en indstilling fra Rigsadvokaten og Statsadvokaten i København om, at der ikke skulle foretages yderligere i disse knap 200 sager.

3.3. Politikredsenes undersøgelse i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet

Af kontrol- og styregruppens kommissorium af 2. juli 2019 fremgår bl.a.:

> ”Fejlene hos Rigspolitiet kan potentielt have ført til, at uskyldige er blevet dømt, og at skyldige er gået fri for straf. Teledata-sagen handler derfor om vores tillid til retssystemet. Vi skal kunne stole på, at ingen uskyldige dømmes, og vi skal kunne regne med, at skyldige ikke går fri.”

Det har således været en del af teledatasagen, at uopklarede sager skulle undersøges med henblik på at afdække, hvorvidt fejl i teledata eller manglende teledata kunne have ført til, at skyldige var gået fri, fordi en sag på et ufuldstændigt grundlag var blevet henlagt, sluttet med påtaleopgivelse eller afgjort med frifindelse i retten.

I forbindelse med nedsættelsen af Task Force Teledata besluttede kontrol- og styregruppen derfor, at der i task forcen skulle foretages en visitation af uopklarede sager, hvor der var indhentet teledata, således at det kunne sikres, at også de uopklarede sager i relevant omfang blev gennemgået på ny i lyset af de teledata, der nu var til rådighed, og at det blev vurderet, om der var grundlag for at søge sagen eller efterforskningen genoptaget.

Kontrol- og styregruppen overvejede, om der i lighed med sagerne med domfældelse skulle ske en foreløbig prioritering af, hvilke uopklarede sager, der skulle gennemgås nærmere. For at sikre et hensigtsmæssigt ressourceforbrug og henset til de restriktive regler for, hvornår der kan ske genoptagelse af sager, hvori der er sket påtaleopgivelse eller frifindelse, fandt kontrol- og styregruppen, at Task Force Teledata foreløbigt alene skulle sende ikke-forældede sager uden fældende afgørelser om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 og om alvorlig personfarlig kriminalitet til politikredsene for en gennemgang og vurdering af efterforskningsmulighederne og af,

om betingelserne for genoptagelse var opfyldt. Øvrige sager uden fældende afgørelser skulle foreløbigt ikke undersøges nærmere.

Punkt D sammenholdt med punkt A i Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for arbejdet i Task Force Teledata (gengivet i afsnit 3.2.2) er i overensstemmelse hermed.

Sagerne skulle således visiteres af Task Force Teledata, mens den egentlige undersøgelse af sagerne skulle foretages i de enkelte politikredse. For en nærmere gennemgang af opgavefordelingen mellem task forcen og politikredsene henvises til afsnit 3.2.5.

Task Force Teledata skulle også visitere delvist uopklarede sager, dvs. sager hvor der foruden mindst én domfældt var mulige ikke-dømte medgerningsmænd.

I Rigsadvokatens datatræk over sager med teledata blev der identificeret 840 sager i kategori 3A1, som angår sager registreret med mindst én ikke-fældende afgørelse, der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet (straffelovens kap. 12-13 og §§ 123, 180, 183, 183 a, 184, 186, 187, 216, 222, 224, stk. 1, 226, 227, stk. 1, 235, 237, 241, 245, 245 a, 246, 249, 250, 261, 262 a, 281, jf. 286, og 288).

Kategori 3A1-sagerne omfattede således helt eller delvist uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, hvor mindst en gerningsmand ikke var dømt. Det afgørende for, om sagerne indgik i kategori 3A1, var gerningskoden, som den fremgik af POLSAS, samt om efterforskningen var indstillet i medfør af retsplejelovens § 749, om sagen var påtaleopgivet efter retsplejelovens § 721, eller om der for én eller flere gerningsmænd var sket frifindelse i retten. Sagernes gerningskoder var blevet registreret i POLSAS i forbindelse med anmeldelsens modtagelse. Under politiets efterforskning, anklagemyndighedens juridiske vurdering eller ved den retlige behandling af sagen, kunne sagen ændre karakter i forhold til det, der først blev antaget ved anmeldelsen og oprettelsen af sagen i POLSAS. Politiets efterforskning og den anklagerfaglige vurdering kunne således medføre en ændring af, hvorledes forholdet strafferetligt blev subsummeret. F.eks. kunne kvalificeret vold efter straffelovens § 245, stk. 1, efterfølgende være blevet vurderet som vold efter straffelovens § 244, og kvalificeret brandstiftelse efter straffelovens § 180 kunne være blevet vurderet som brandstiftelse efter straffelovens § 181 eller § 182. Sagerne bibeholdt imidlertid deres oprindelige gerningskode i POLSAS uanset en sådan ændret vurdering. I Rigsadvokatens datatræk kunne der i listen over kategori 3A1-sager således også indgå sager, der ikke længere angik alvorlig personfarlig kriminalitet.

Det fremgik af retningslinjerne, at Task Force Teledata skulle sende sagerne med et komplet sæt teledata til politikredsene. Indledningsvist foregik dette ved, at en medarbejder i task forcen foretog en kopiering af sagens data, herunder teledata og eventuelle datapakker fra Deloitte, til en USB-nøgle, hvorefter der blev fremsendt en liste med journalnumre og USB-nøgler med data for hver enkelt sag til politikredsene. Task forcen rekvirerede ikke sagens fysiske akter og skulle derfor heller ikke sende disse tilbage til politikredsene. Task forcen oplyste, at det i gennemsnit ville tage en efterforsker 10 minutter pr. sag at lægge teledata på en USB-nøgle.

Arbejdsopgaven med kopiering af datafilerne, som politikredsen i øvrigt selv havde adgang til via en direkte adgang til Telecentrets systemer, viste sig at være mere tidskrævende end oprindeligt antaget. Statsadvokaten i København meddelte derfor ved mail af 7. maj 2020 til politikredsene, at det, da det erfaringsmæssigt ikke ville være relevant at gennemgå den indhentede teledata i alle sagerne, for at spare muligt overflødigt arbejde, var aftalt med Task Force Teledata, at task forcen i stedet skulle sende lister over de relevante sager til politikredsene, således at politikredsene kunne påbegynde gennemgangen og foretage vurderingen af, hvorvidt teledata ville kunne have betydning for eventuel fortsat efterforskning. Såfremt det skønnedes nødvendigt kunne politikredsene herefter rekvirere teledata ved henvendelse til task forcen. Kontrol- og styregruppen fandt, at ændringen af fremgangsmåden var hensigtsmæssig.

Task Force Teledata udsendte herefter i maj 2020 lister til alle politikredse med journalnumrene for de uopklarede sager vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet. Disse sager skulle gennemgås i politikredsene med henblik på at undersøge hvorvidt det teledata, der nu var til rådighed, kunne give anledning til en genoptagelse af efterforskningen mv.

Politikredsene gennemgik i løbet af 2. og 3. kvartal 2020 sagerne og foretog i hver enkelt sag en anklagerfaglig vurdering af, om efterforskningen i sagen skulle genoptages.

Under efterforskning kan teledata anvendes som et vigtigt værktøj til indledningsvist at finde mulige mistænkte og til senere at udelukke mistænkte. Teledata anvendes også under efterforskningen til at vurdere, om der er tilstrækkelige beviser mod en mistænkt til, at vedkommende skal sigtes og tiltales, samt om frifindelse af en tiltalt giver anledning til at overveje, om sagen skal søges genoptaget. Under den fornyede gennemgang blev det konstateret, at der i nogle sager havde været fejl eller uoverensstemmelser i de oprindeligt benyttede teledata, eller at ufuldstændige teledata, f.eks. på grund af rækketab, oprindeligt ikke havde været til rådighed. Der blev imidlertid ikke fundet tilfælde, hvor dette blev vurderet at give grundlag for genoptagelse af efterforskning, rejsning af tiltalte eller indbringelse for klageretten med begæring om genoptagelse. Fejl of uoverensstemmelser viste sig f.eks. ofte ikke at vedrøre den mistænkte eller ikke at være relevante i relation til gerningstidspunktet, så i ingen af sagerne vurderedes fejlene vedrørende teledata, sammenholdt med sagernes øvrige forhold, at være tilstrækkelige til, at bevisbyrden nu ville kunne løftes.

Af politikredsenes afrapportering om sagsgennemgangen til Statsadvokaten i København fremgik, hvorledes politikredsene havde gennemgået de enkelte sager, herunder hvorledes politikredsene havde arbejdet med eventuelle nye teledata, og politikredsene fremkom i afrapporteringen med bemærkninger til hver enkelt sag.

Af Statsadvokaten i Københavns tredje afrapportering vedrørende tematilsyn af 11. november 2020 fremgår bl.a.:

> ”Politikredsene afrapporterede den 1. oktober 2020 for gennemgang og kvalitetssikring af teledata i 840 uopklarede sager kategoriseret som vedrørende personfarlig kriminalitet

> I ingen af disse sager har gennemgang og kvalitetssikring af teledata kunnet danne grundlag for sigtelse af en gerningsmand og opklaring af sagen."

Af samme afrapportering fremgår endvidere:

> "Det er statsadvokatens vurdering, at politikredsene har foretaget en grundig og systematisk gennemgang af de 840 uopklarede sager, som Task Force Teledata har identificeret vedr. personfarlig kriminalitet. Politiets sagsgennemgang er vurderet juridisk og kvalitetssikret i de lokale anklagemyndigheder. Teledata er i relevant omfang kvalitetssikret og mulighederne for at fortsætte efterforskningen og foretage sigtelse af eventuelle gerningsmænd er vurderet konkret.
>
> Politikredsenes gennemgang af de uopklarede sager har ikke givet statsadvokaten anledning til bemærkninger eller til at iværksætte yderligere tiltag."

Kontrol- og styregruppen har foretaget kontrolbesøg vedrørende politikredsenes gennemgang af uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet ved tre politikredse, hvor der er foretaget stikprøvekontrol af i alt 30 sager. For en nærmere redegørelse om stikprøvekontrollen vedrørende politikredsenes gennemgang af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet og resultatet af kontrollen henvises der til afsnit 4.2.1.3.

Efter indstilling fra kontrol- og styregruppen besluttede Justitsministeriet den 2. februar 2021, at der ikke skulle undersøges yderligere sager. Der henvises herom til afsnit 2.1.3.3.

3.4. Den overordnede anklagemyndigheds tilsyn med sagsgennemgangen

Efter retsplejelovens § 99, stk. 2, fører Rigsadvokaten tilsyn med de øvrige anklagere, herunder de regionale statsadvokater, hvilket er udmøntet i Rigsadvokatens overordnede tilsynsplan, der bl.a. beskriver anklagemyndighedens generelle tilsynsområder og de temaer, der aktuelt indgår i tilsynet. For 2020 var det besluttet, at der skulle føres et tematilsyn om teledata. De regionale statsadvokater fører efter retsplejelovens § 101, stk. 2, tilsyn med politikredsenes straffesagsbehandling.

Under overvejelserne i efteråret 2019 om etablering af en task force, der skulle gennemgå de afsluttede straffesager for fejl relateret til teledata, blev det overvejet, hvorledes tilsynet med en sådan enhed skulle varetages. Spørgsmålet blev bl.a. drøftet på møder med Rigsadvokaten og Statsadvokaten i København. Resultatet blev, at Statsadvokaten i København skulle udøve tilsyn med task forcen, der organisatorisk blev placeret i Københavns Vestegns Politi. Herudover skulle kontrol- og styregruppen følge task forcen tæt, og der skulle etableres en direkte kontakt mellem gruppen og task forcen. Kontrol- og styregruppen skulle umiddelbart kunne anmode task forcen om at foretage undersøgelser samt anmode task forcen om konkrete oplysninger. Ordningen indebar, at der skulle etableres et tæt samarbejde mellem statsadvokaten og kontrol- og styregruppen, og der blev i overensstemmelse hermed i 2020 jævnligt holdt møder og foretaget telefoniske drøftelser mellem statsadvokaten og kontrol- og styregruppen om udviklingen i Task Force Teledata.

Efter drøftelser og oplæg fra Rigsadvokaten om den overordnede ramme for tilsynet udarbejdede Statsadvokaten i København i december 2019 et udkast til en tilsynsplan, der efter yderligere drøftelser og visse ændringer i januar 2020 blev godkendt af Rigsadvokaten og kontrol- og styregruppen. Planen omfattede både de regionale statsadvokaters tilsyn med politikredsene og Statsadvokaten i Københavns tilsyn med Task Force Teledata. Planen indeholdt en fristliste for hvornår de underordnede myndigheder skulle have gennemført de enkelte opgaver. Statsadvokaten i Københavns tilsynsopgaver omfattede bl.a. at tage stikprøver af Task Force Teledatas sager.

Statsadvokaten i København afgav fire afrapporteringer for tematilsynet vedrørende teledata henholdsvis den 15. april 2020, 30. juli 2020, 11. november 2020 og 12. januar 2021. Det fremgik af afrapporteringerne, at tilsynet ikke havde givet statsadvokaten anledning til bemærkninger om kvaliteten og fremdriften i Task Force Teledatas eller politikredsenes arbejde.

Statsadvokaten i Københavns første afrapportering omhandlede bl.a. etableringen af Task Force Teledata og de vedtagne retningslinjer.

I den anden afrapportering blev det bemærket, at politikredsene i maj 2020 var blevet anmodet om at gennemgå i alt 1.240 sager, hvori der var indhentet teleoplysninger, men ikke registreret tilstrækkelig information til at muliggøre yderligere kategorisering. Disse sager var medtaget i datatrækket under betegnelsen kategori 4C1. Politikredsenes efterfølgende gennemgang muliggjorde, at Task Force Teledata kunne rekvirere og gennemgå 354 af sagerne.

Politikredsene blev endvidere efter aftale med kontrol- og styregruppen anmodet om at undersøge, hvorvidt den nu tilgængelige teledata ville kunne give anledning til, at efterforskningen i 840 uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, som i datatrækket var benævnt kategori 3A1, skulle genoptages. Politikredsenes besvarelser, der er omtalt i afsnit 3.3, forelå primo oktober 2020, og blev omtalt i Statsadvokaten i Københavns tredje afrapportering. Det fremgik heraf, at det var statsadvokatens vurdering, at politikredsene havde foretaget en grundig og systematisk sagsgennemgang, der ikke gav grundlag for at genoptage efterforskningen i nogen af sagerne.

Kontrol- og styregruppen anmodede i december 2020 om, at nogle yderligere sager om uopklaret personfarlig kriminalitet blev gennemgået, hvilket er beskrevet i afsnit 3.2.5. Statsadvokaten i København kunne i sin fjerde afrapportering konstatere, at Task Force Teledata havde gennemgået hovedparten af disse sager, mens politikredsene havde vurderet resten. Der blev konstateret relevante fejl i teledata i én af disse sager, men ikke fundet grundlag for at søge efterforskningen genoptaget i hverken denne eller nogen af de øvrige sager.

I perioden fra den 9. marts 2020 til den 8. december 2020 blev der afholdt i alt syv statusmøder med deltagelse af Rigsadvokaten, Statsadvokaten i København, Københavns Vestegns Politi, Task Force Teledata og kontrol- og styregruppen. Under møderne redegjorde task forcen for fremdriften i sagsgennemgangen og problemer og udfordringer blev drøftet.

4. Kontrol- og styregruppens arbejde

4.1. Samarbejdet med Rigspolitiet og Rigsadvokaten

Kontrol- og styregruppen var i det første halve år efter gruppens nedsættelse den 2. juli 2019 i tæt dialog med Rigspolitiet og Rigsadvokaten om udredningen af teledatasagen. Dialogen foregik både telefonisk og under adskillige møder, hvorefter kontrol- og styregruppen jævnligt stillede en række opfølgende skriftlige spørgsmål. Endvidere fastsatte kontrol- og styregruppen retningslinjer for Rigspolitiets og Rigsadvokatens tiltag i teledatasagen og tog stilling til Rigspolitiets og Rigsadvokatens udkast til retningslinjer for de underordnede myndigheder.

Indledende møde den 5. juli 2019
Rigspolitiet og Rigsadvokaten orienterede under et møde den 5. juli 2019 kontrol- og styregruppen om det hidtidige forløb og de aktuelle udfordringer i sagen. Kontrol- og styregruppen meddelte på mødet, at allerede iværksatte foranstaltninger med henblik på at rette op på begåede fejl kunne opretholdes, indtil kontrol- og styregruppen eventuelt måtte træffe andre beslutninger.

Retningslinjer til Rigspolitiet og Rigsadvokaten og de første spørgsmål til disse myndigheder
Som opfølgning på mødet den 5. juli 2019 sendte kontrol- og styregruppen den 19. juli 2019 et brev til Rigspolitiet og Rigsadvokaten med overordnede retningslinjer for det videre samarbejde. Det blev heri anført, at når Rigspolitiet og Rigsadvokaten påtænkte at fastsætte yderligere retningslinjer for gennemgangen af straffesager, skulle udkast til retningslinjerne sendes til kontrol- og styregruppen. Retningslinjerne kunne derefter sættes i kraft en uge senere, hvis kontrol- og styregruppen ikke forinden havde meddelt, at retningslinjerne ikke skulle sættes i kraft. Særligt hastende retningslinjer kunne dog sættes i kraft med det samme, hvorefter kontrol- og styregruppen efterfølgende ville tage stilling hertil. Af brevet fremgår bl.a.:

> **”Retningslinjer for gennemgangen af straffesager, der er omfattet af teledatasagen**
>
> Justitsministeren har som bekendt den 2. juli 2019 besluttet at nedsætte en uafhængig kontrol- og styregruppe, der skal føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af ca. 10.700 straffesager. Rigspolitiet oplyser, at der i disse sager fra 2012 til den 8. marts 2019 er indhentet teleoplysninger, og at der på grund af IT-fejl hos Rigspolitiet i sagerne kan mangle teleoplysninger i de konverterede udgaver af materialet, der er videresendt fra Rigspolitiets Telecenter. Endvidere er det oplyst, at Rigspolitiet i perioder har modtaget mangelfulde rådata fra visse teleselskaber, og at disse data derfor har manglet i de konkrete straffesager. Den uafhængige kontrol- og styregruppe skal også føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af disse sager. Den uafhængige kontrol- og styregruppe vil som led heri fastsætte retningslinjer for myndighedernes arbejde. Ved fastsættelse heraf må henses til, at gruppen har fået et bredt mandat i forhold til at sikre tilliden til processen. Justitsministeriet har ved pressemeddelelse af 4. juli 2019 meddelt, hvem der er udpeget som medlemmer af den uafhængige kontrol- og styregruppe.

Det fremgår, at myndighederne allerede har påbegyndt den vigtige opgave med at fastsætte retningslinjer for den nødvendige gennemgang af de mange konkrete sager. I bilag 2 til Justitsministeriets orientering af Folketingets Retsudvalg den 2. juli 2019 er flere af Rigspolitiets og Rigsadvokatens overordnede tiltag anført, herunder en prioritering, således at de mest hastende sagstyper gennemgås først. Senere er flere retningslinjer blevet fastsat. Den konkrete gennemgang af flere af de enkelte sager er allerede påbegyndt.

Den uafhængige kontrol- og styregruppe har også allerede dagen efter udpegningen af medlemmer tilkendegivet over for Rigspolitiet og Rigsadvokaten, at myndighedernes allerede trufne foranstaltninger med henblik på at rette op på begåede fejl og for at forhindre kommende fejl kan fortsætte, indtil den uafhængige kontrol- og styregruppe træffer andre beslutninger.

I forlængelse heraf fastsætter den uafhængige kontrol- og styregruppe følgende retningslinjer:

1. Rigspolitiet og Rigsadvokaten foranlediger, at når politi og anklagemyndighed påtænker at fastsætte nye retningslinjer for myndighedernes gennemgang af omhandlede straffesager, herunder at justere de gældende retningslinjer, skal den uafhængige kontrol- og styregruppe underrettes herom ved, at den fulde tekst mailes til gruppen.

En påtænkt retningslinje kan som hovedregel sættes i kraft en uge efter, at underretningen er sendt til den uafhængige kontrol- og styregruppe, hvis ikke gruppen inden udløbet af fristen meddeler, at retningslinjen ikke kan sættes i kraft.

Det kan ikke udelukkes, at den uafhængige kontrol- og styregruppe, navnlig i den indledende periode, i et antal tilfælde vil forlænge perioden. Den uafhængige kontrol- og styregruppe vil i givet fald orientere herom inden udløbet af ugefristen.

Vurderes det, at det undtagelsesvis er nødvendigt at sætte retningslinjen i kraft øjeblikkeligt eller at fristen undtagelsesvis skal være kortere end en uge, kan retningslinjen om ikrafttrædelse fraviges. Dette forudsætter, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten over for den uafhængige kontrol- og styregruppe nærmere begrunder, hvorfor der foreligger en undtagelsessituation.

2. Den uafhængige kontrol- og styregruppe påtænker enten at fastsætte retningslinjerne direkte over for Rigspolitiet og Rigsadvokaten eller – i hvert fald som den klare hovedregel – orientere Rigspolitiet og Rigsadvokaten om retningslinjer til andre myndigheder.

3. Inden den uafhængige kontrol- og styregruppe fastsætter retningslinjer, eventuelt ved at ændre eksisterende retningslinjer, vil de relevante myndigheder som udgangspunkt blive hørt herom.

4. Rigspolitiet og Rigsadvokaten skal løbende orientere den uafhængige kontrol- og styregruppe om status for politiets og anklagemyndighedens sagsgennemgang, jf. også nedenfor.

Indhentelse af materiale og fremsendelse af myndighedernes overvejelser vedrørende emner, der er omfattet af kommissoriet

A. Til brug for den uafhængige kontrol- og styregruppes arbejde med at føre kontrol, styre og fastsætte retningslinjer anmodes Rigspolitiet og Rigsadvokaten om at fremsende eksisterende og kommende skriftligt materiale, som kan have betydning for den uafhængige kontrol- og styregruppes arbejde.

Den uafhængige kontrol- og styregruppe ønsker at få tilsendt:

- Ugentlige oversigter over status med gennemgangen af sagerne, helst hvor der foretages opdeling efter Rigsadvokatens kategorisering, således at der gives et samlet overblik over status på gennemgangen med navnlig sagerne, hvori personer er frihedsberøvet, skal udsendes eller indkaldes til afsoning samt de verserende straffesager. Et udkast til revideret skabelon modtages gerne.

- Samleark med oplysninger fra de regionale statsadvokater om udfaldet af de anklagerfaglige vurderinger af genoptagelsesspørgsmålet (indsendes månedligt, første gang den 8. august 2019). Der bør være en løbende ajourført samlet opgørelse over antallet af sager, hvori henholdsvis anklagemyndigheden og domfældte anmoder om genoptagelse, samt de afgørelser, der efterfølgende træffes i sagerne af Den Særlige Klageret. Det bør endvidere fremgå af opgørelsen, i hvilket omfang anklagemyndigheden udtaler sig imod anmodninger om genoptagelse, som er fremsat af domfældte.

- Alle udvekslinger af breve, mails eller anden korrespondance mellem teleselskaberne, herunder Telia og TDC, og Rigspolitiet vedrørende problemstillingen med de nye samtaletjenester, herunder om hvilke af de nye tjenester, der er omfattet af logningsreglerne.

- En samlet oversigt med bilag over politiets og anklagemyndighedens hidtil udstedte retningslinjer, uanset om disse tidligere er fremsendt eller udleveret til den uafhængige kontrol- og styregruppe. Der fremsendes herunder de ændrede retningslinjer vedrørende den manuelle kontrolprocedure, der blev indført den 8. marts 2019.

- Andet materiale, som kan have betydning for den uafhængige kontrol- og styregruppes arbejde. Det kan herved oplyses, at der bliver arbejdet på at etablere online adgang til den uafhængige kontrol- og styregruppes kommende lokaler på Landgreven. Der tænkes her f.eks. på de dynamiske digitale dokumenter: ”Status

på Telecentrets og politikredsenes arbejde" med fordeling på de enkelte politikredse samt Rigspolitiets indberetningsoversigt. Der vil komme nærmere henvendelse herom.

B. Rigspolitiet og Rigsadvokaten anmodes endvidere om at fremkomme med deres overvejelser om en række konkrete spørgsmål, der kan give anledning til nye retningslinjer. Foreløbigt skal den uafhængige kontrol- og styregruppe bede om:

- En nærmere, detaljeret og teknisk beskrivelse af, hvordan Rigspolitiets Telecenter indhenter, opbevarer, bearbejder og videresender teledata, herunder:
    - Oplysninger om, hvordan Rigspolitiet registrerer og opbevarer rekvisitionerne fra politikredsene og de tilhørende teleoplysninger fra teleselskaberne.
    - Nærmere oplysninger om, hvordan Rigspolitiet behandler rekvisitioner fra politikredsene om at slette data efter reglerne i retsplejeloven.
    - En beskrivelse af, hvilke muligheder Rigspolitiet har for at genskabe allerede slettede oplysninger.

- En nærmere, detaljeret og teknisk beskrivelse af den opståede "systemfejl" og en udførlig vurdering af betydningen heraf. Der ønskes bl.a.:
    - En nærmere redegørelse for systemfejlens karakter og hvorledes Rigspolitiet blev bekendt med den, herunder en beskrivelse af det forløb, der førte frem konstateringen af konverteringsfejlen samt de ændringer af vejledningerne på området, som dette har givet anledning til.
    - En nærmere redegørelse for hypotesen om, at fejlen skulle være opstået i 2013.
    - En nærmere beskrivelse af de overvejelser Rigspolitiet har haft i forhold til beslutningen om også at undersøge sagerne fra 2012.
    - En nærmere beskrivelse af opdateringsprocessen i 2013, herunder det eksakte tidspunkt for opdateringen og baggrunden for, at opdateringen blev foretaget samt angivelse af, hvorledes systemet fungerede inden opdateringen.
    - En nærmere beskrivelse af timerfunktion, herunder nærmere oplysninger om den betydning for konverteringskapaciteten og stabiliteten, som opdateringen i 2013 måtte have haft, herunder hvor mange linjer systemet kunne håndtere før og efter opdateringen.
    - En nærmere beskrivelse af systemfejlens udvikling over tid, herunder om antallet af fejl kan antages at have været tiltagende over tid.
    - En vurdering af, om tidligere eller senere opdateringer kan have givet tilsvarende eller andre alvorlige problemer.
    - Oplysninger om, hvordan Rigspolitiet har opgjort antallet af sager, som er omfattet af gennemgangen til ca. 10.700.

- Oplysninger om, hvilke tiltag og overvejelser om kontrolforanstaltninger, Rigspolitiet har haft med henblik på at sikre, at denne opgørelse er korrekt.

- En nærmere, detaljeret og teknisk beskrivelse af de nye samtaletjenester, herunder VoLTE og WoWiFi. Det ønskes oplyst, hvilke oplysninger politiet og anklagemyndigheden finder er omfattet af logningsreglerne, men som ikke er videregivet i forbindelse med anmodninger fremsendt af Rigspolitiet. På tilsvarende vis ønskes om muligt oplyst teleselskabernes opfattelse heraf. Den uafhængige kontrol- og styregruppe er opmærksom på, at fejlen og dens årsager endnu ikke er udredt fuldt ud, og at mange spørgsmål endnu ikke kan besvares. Det ønskes dog allerede nu oplyst, hvorledes myndighederne er blevet bekendt med, at der mangler rådata i det materiale, som visse teleselskaber i perioder har afgivet vedrørende disse nye teletjenester. Der udbedes et skøn over, hvor stor en mængde data, der er tale om. Besvarelsen bedes opgjort i forhold til de enkelte tjenester og selskaber, og det bedes oplyst, i hvilke perioder (gerne opgjort på månedsbasis) disse rådata tilsyneladende ikke er sendt til Telecentret. Det bedes endvidere oplyst, hvilke retningslinjer myndighederne har fastsat vedrørende dette spørgsmål, og hvor langt man er nået med lokaliseringen af de enkelte sager med manglende rådata.

- En beskrivelse af de gældende regler for opbevaring, arkivering og sletning af teleoplysninger indhentet til brug for straffesager. Der ønskes endvidere en redegørelse for procedurer og praksis.

- Overvejelserne vedrørende spørgsmålet om eventuel selvinkriminering i det omfang, der kan genfindes relevante oplysninger hos myndighederne eller teleselskaberne, som burde have været slettet i henhold til reglerne.

- I relation til antallet på ca. 10.700 straffesager og opdelingen i sager, hvor det kan konstateres, at antallet af linjer i teleselskabernes filer med rådata og filer med konverteret data henholdsvis stemmer og ikke stemmer, bedes det oplyst, om det i praksis kan udelukkes, at der kan mangle data, selv om linjetallene er ens, f.eks. ved at en linje mangler, mens en anden linje står to gange. Hvis der kan mangle oplysninger, selv om linjetallene er identiske, bedes det overvejet, om der bør fastsættes en retningslinje om, at der også i de tilfælde bør være en vis visuel sammenholdning af teksten i de to dokumenter, der måske typisk ikke bør tage for lang tid, eller foretages en stikprøvekontrol, samt om hvorledes en sådan retningslinje kunne formuleres. Der ønskes endvidere et bud på, hvem der i givet fald skulle foretage eventuelle stikprøvekontroller i de pågældende sager.

- Vedrørende håndteringen af sager, hvori dømte på fri fod afventer afsoning, anmodes Rigsadvokaten om at oplyse, hvilke overvejelser der ligger til grund for beslutningen om ikke at tilbagekalde alle fuldbyrdelsesordrer i sager, hvor der har været anvendt teledata, indtil det er undersøgt, om omtalte systemfejl optræder i

sagen, og der i givet fald konkret er taget stilling til betydningen heraf. Det bedes endvidere oplyst, hvorfor der sendes underretning til de pågældende, inden der er foretaget screening af, om linjeantallet passer.

- Der udbedes en vurdering af, hvorvidt der i de enkelte politikredse bør være forskelle på, i hvilket omfang den oprindelige anklager som udgangspunkt i første række selv skal forestå de nødvendige vurderingerne, eller om vedkommende alene skal stå til rådighed for en ny sagsbehandler og hjælpe denne med oplysninger. I den forbindelse udbedes overvejelser om, i hvilket omfang den oprindelige sagsbehandler m.v. kan antages at være inhabil.

- Hvilke generelle erfaringer og beskrivelser foreligger der i øvrigt hos politi og anklagemyndighed vedrørende andre relevante konstaterede unøjagtige eller mangelfulde teleoplysninger, herunder vedrørende mastespring, sommer/vintertid, bortkomst af linjer ved sideskift m.v. Der spørges herved både til eventuelle fejl hos Telecentret, politikredsene og teleselskaberne. Det bedes oplyst, om der på et tidspunkt er foretaget en stikprøveundersøgelse af validiteten af teleoplysningerne. Hvilken viden haves om tilsvarende spørgsmål i vores nabolande?

- Forskellene mellem de fire teleselskabers måde at videregive teledata på bedes beskrevet og illustreret ved fremsendelse af et eksempel fra hver af de fire teleselskaber og Telecentrets tilsvarende konverterede udgave."

De vigtigste møder i august-december 2019
I august 2019 fremkom der oplysninger om yderligere teledatafejl. Disse blev drøftet på møder mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten og kontrol- og styregruppen.

Under et møde den 16. august 2019 med Rigspolitiet og Rigsadvokaten blev kontrol- og styregruppen orienteret om, at der i en periode var sket en fejl i "oversættelsen" af koordinater vedrørende mastepositioner fra det format, som teleudbyderne havde anvendt, til et format, som politiet anvendte. Angivelserne af telemasternes placering i de konverterede oplysninger stemte således ikke i alle tilfælde overens med oplysningerne om masternes placering i rådata. Kontrol- og styregruppen tilkendegav på mødet, at det var afgørende, at anklagemyndigheden ikke under retsmøder fremkom med forkerte oplysninger som følge af den konstaterede fejl. Retningslinjer herom til de regionale statsadvokater m.fl. blev sat i kraft allerede samme dag.

Den 18. august 2019 blev kontrol- og styregruppen telefonisk – og dagen efter under et møde med Rigspolitiet og Rigsadvokaten – endvidere orienteret om Rigsadvokatens opfølgende instruks om midlertidigt stop af brug af teleoplysninger under retssager. Denne instruks er nærmere omtalt i afsnit 2.1.3.1.

Under et møde den 19. august 2019 præciserede Rigspolitiet, at Telecentrets rekvisitionssystem og systemet med konvertering af rådata var blevet taget i brug den 1. november 2010, hvorfor sager

tilbage fra denne dato burde undersøges. Rigspolitiet oplyste endvidere, at der nu var konstateret en række yderligere fejlkilder. Rigspolitiet overvejede på den baggrund og til brug for en redegørelse til Justitsministeriet at indhente et eksternt review, der nærmere skulle analysere rådata og konverterede data med henblik på at afdække alle uoverensstemmelser mellem de respektive datasæt. Det eksterne review skulle således ikke kun fokusere på forskelle i linjeantallet (antal rækker), som var ved at blive afdækket i den politikredsundersøgelse, myndighederne havde iværksat i juni 2019. Under et møde den 20. august 2019 med Rigspolitiet og Rigsadvokaten konkretiserede Rigspolitiet planerne om en ekstern undersøgelse af de enkelte fejltyper og anførte, at undersøgelsen også skulle vedrøre fejl i sager efter den 8. marts 2019. Kontrol- og styregruppen anmodede om at få tilsendt undersøgelsesresultater løbende og modtog derefter korte ugentlige afrapporteringer fra Rigspolitiet.

Rigspolitiet indgik aftale om undersøgelsesopgaven med Deloitte. Under møder den 17. og 26. september 2019 med Rigspolitiet og Rigsadvokaten blev kontrol- og styregruppen orienteret om en del af Deloittes foreløbige resultater. Deloitte deltog i det første af de to møder. Kontrol- og styregruppen modtog den 3. oktober 2019 Deloittes samlede rapport med gennemgang af de forskellige fejlkilder mv. Der henvises herom til afsnit 2.4.2. Det nærmere indhold af Deloittes rapport blev drøftet på møder den 10. oktober 2019 mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Deloitte og kontrol- og styregruppen. Overvejelser om det videre forløb blev drøftet på flere møder mellem Rigsadvokaten og kontrol- og styregruppen i efteråret 2019. Det første af disse møder blev afholdt den 8. oktober 2019. Forløbet endte med, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten nedsatte en task force, der skulle gennemgå alle de afsluttede straffesager med inddragelse af den viden, der forelå efter Deloittes undersøgelse.

Kontrol- og styregruppen holdt også andre møder med Rigsadvokaten og Rigspolitiet. Under et møde med Rigspolitiet den 15. november 2019 understregede kontrol- og styregruppen vigtigheden af, at kontrol- og styregruppen hurtigt modtog den fornødne information. De møder, der førte frem til nedsættelsen af Task Force Teledata, der skulle gennemgå alle de afsluttede sager, er beskrevet i afsnit 2.1.3.2, og en række statusmøder i 2020 mellem Rigsadvokaten m.fl. og kontrol- og styregruppen er kort omtalt i afsnit 3.4.

Kontrol- og styregruppens skriftlige anmodninger om oplysninger

Indhentelse af skriftlige oplysninger fra navnlig Rigspolitiet med Telecentret har under hele forløbet været et vigtigt redskab for kontrol- og styregruppen. Nedenfor omtales en del af de første breve og mails fra kontrol- og styregruppen og de svar, som gruppen modtog. De modtagne oplysninger vedrørende specifikke emner er i denne rapport som udgangspunkt omtalt i de afsnit, der nærmere behandler de pågældende emner.

Som det fremgår ovenfor anmodede kontrol- og styregruppen allerede i brevet af 19. juli 2019 Rigspolitiet og Rigsadvokaten om en række oplysninger, og myndighederne blev samtidig anmodet om at orientere kontrol- og styregruppen om, hvilke overvejelser, der havde været vedrørende centrale emner.

Kontrol- og styregruppen anmodede i brevet af 19. juli 2019 bl.a. om en redegørelse for Rigspolitiets daværende hypotese om, at konverteringsfejlen skulle være opstået i 2013 i forbindelse med opdatering af et it-system, og forespurgte, hvorvidt tidligere eller senere opdateringer kunne have givet tilsvarende eller andre alvorlige problemer. Kontrol- og styregruppen spurgte ligeledes ind til tiltag og overvejelser om kontrol i forhold til, hvilke sager der kunne være fejl i, samt til grundlaget for Rigspolitiets antagelse om, at der ikke var konverteringsfejl, hvis antallet af linjer med teledata stemte overens i teleudbydernes filer med rådata og Telecentrets bearbejdede filer. Myndighederne blev i den forbindelse anmodet om at overveje at foretage en stikprøvekontrol. Endelig spurgte kontrol- og styregruppen ind til eventuelle erfaringer vedrørende andre udfordringer med teledata, herunder mastespring, hos Telecentret, politikredsene og teleudbyderne samt til de stikprøveundersøgelser af validiteten af teleoplysningerne, der måtte foreligge.

Både Rigsadvokaten og Rigspolitiet besvarede kontrol- og styregruppens henvendelse ved et brev af 5. august 2019 med en række bilag, herunder retningslinjer, redegørelser og vejledningen til politikredsene til brug for gennemgangen af de sager, hvori der var indhentet historiske teleoplysninger i perioden fra 2012 til den 8. marts 2019, samt kopi af korrespondance mellem Telecentret og teleudbydere. Endvidere var der vedlagt en række notitser, som var udarbejdet til kontrol- og styregruppen, om Telecentrets nærmere håndtering af teleoplysninger, om visse forhold, der relaterede sig til fejl i det it-system, der var anvendt til konvertering af data, og om VoLTE- og VoWiFi-aktiviteter. I yderligere en notits til kontrol- og styregruppen oplyste Rigspolitiet, at det ikke kunne udelukkes, at der kunne være fejl i teledata, selv om antallet af rækker i rådata og konverterede data stemte overens. Det blev endvidere oplyst, at Rigsadvokaten havde anmodet Kriminalforsorgen om ikke at effektuere fuldbyrdelsesordrer, før politi og anklagemyndighed havde taget stilling til, om nogle af disse skulle tilbagekaldes.

Ved mail af 11. september 2019 til Rigspolitiet samlede kontrol- og styregruppen op på de spørgsmål, som endnu var ubesvarede og stillede yderligere spørgsmål. Rigspolitiets besvarelse af de konkrete spørgsmål forelå den 16. og den 17. september 2019 og var vedlagt en række notater, som Rigspolitiet havde udarbejdet til kontrol- og styregruppen om mulige fejl, uoverensstemmelser, unøjagtigheder og årsagssammenhænge med hensyn til bl.a. upræcise mastepositioner i forbindelse med konvertering af teledata. Endvidere blev der fremsendt et notat om datasøgning i it-miljøer i Rigspolitiets Koncern IT samt en udførlig beskrivelse af en kontrol og analyse af telehistorik fra 2012. En del af oplysningerne burde efter kontrol- og styregruppens vurderingen være tilgået gruppen på et tidligere tidspunkt. Rigspolitiet fremsendte tillige de seneste instrukser og vejledninger, herunder en revideret udgave af vejledningen angående håndtering af sager med historiske teledata i perioden 2012-2019 og en instruks for politiets anvendelse af teledata i retsmøder under efterforskningen. Endelig fremsendte Rigspolitiet en rapport vedrørende en intern undersøgelse af Telecentrets håndtering og behandling af teledata.

Kontrol- og styregruppen modtog i øvrigt løbende skriftlige orienteringer fra myndighederne, herunder om udviklingen i politikredsenes undersøgelser.

De overordnede myndigheders retningslinjer
Rigsadvokaten udstedte navnlig i 2019 en række retningslinjer for gennemgangen af straffesagerne. En væsentlig del heraf vedrørte de verserende sager. Af Justitsministeriets kommissorium med senere tillæg kunne det udledes, at sådanne retningslinjer ikke skulle godkendes af kontrol- og styregruppen. Kontrol- og styregruppen fremkom derfor i disse tilfælde alene med bemærkninger, når der var særlig anledning hertil.

Vedrørende de afsluttede sager skulle Rigsadvokatens udkast til retningslinjer sendes til kontrol- og styregruppen, hvorefter der kunne være nærmere drøftelser herom med Rigsadvokaten. Samtlige udkast blev drøftet på interne møder i kontrol- og styregruppen, hvorefter retningslinjerne kunne sættes i kraft. Af retningslinjer mv. udstedt i sommeren og efteråret 2019 kan fremhæves:

- Rigsadvokaten oplyste den 7. august 2019, at Statsadvokaten i København påtænkte at iværksætte interne retningslinjer vedrørende behandlingen af genoptagelses- og (initiativ)ankesager samt sager med uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, der henholdsvis havde og ikke havde været behandlet af landsretterne. Retningslinjerne blev sat i kraft den 26. august 2019.

- Rigsadvokaten oplyste den 26. august 2019, at det blev vurderet, at det for at undgå misforståelser i forbindelse med orientering af forsvarere var nødvendigt midlertidigt at suspendere orienteringen, indtil en ny standardskrivelse var udarbejdet. Udkast til standardskrivelse blev fremsendt senere samme dag, og den blev taget i brug med virkning fra den 3. september 2019.

- Rigsadvokaten oplyste den 26. august 2019, at Rigsadvokaten påtænkte at iværksætte retningslinjer for Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitets (SØIK) samt for politiet i Grønlands og på Færøernes behandling af sager med teledata. Retningslinjerne blev sat i kraft den 3. september 2019.

- Rigspolitiet fremsendte den 30. august 2019 en indskærpelse af, at vejledning af 19. august 2019 vedrørende udvisningsdømte i sager, hvori der var indgået teleoplysninger, skulle forstås således, at sagerne forud for udsendelsen skulle forelægges for anklagemyndigheden med henblik på en vurdering af, hvorvidt teleoplysninger kunne antages at have haft betydning for sagen. Kontrol- og styregruppen havde ikke bemærkninger hertil, men fremkom ved breve af 19. februar 2020 og 13. marts 2020 med bemærkninger til en revideret vejledning om udvisningssager, som kontrol- og styregruppen ved mail af 7. februar 2020 havde modtaget til godkendelse.

- Rigsadvokaten oplyste den 3. september 2019, at det påtænktes at iværksætte en præcisering af retningslinjerne vedrørende dokumentation i HistoryAudit i forbindelse med den politifaglige gennemgang af sagerne. Retningslinjerne blev sat i kraft den 6. september 2019.

- Rigsadvokaten oplyste den 3. september 2019, at det påtænktes at iværksætte retningslinjer vedrørende håndtering af sager, hvori der var afsagt kendelse om varetægtsfængsling in absentia. Retningslinjerne blev sat i kraft den 6. september 2019.

- Rigspolitiet fremsendte den 5. september 2019 særskilte retningslinjer for behandling af sager med teledata, der indledningsvist var efterforsket af Politiets Efterretningstjeneste. Retningslinjerne blev sat i kraft den 18. september 2019.

- Rigsadvokaten fremsendte den 30. august 2019 instruks for anklageres anvendelse af teledata under efterforskning og Rigspolitiets retningslinjer for politiets anvendelse af teledata under efterforskning. Rigspolitiet uddybede instruksen den 18. september 2019 med retningslinjer for politiets anvendelse af teledata i forbindelse med retsmøder under efterforskningen.

- Rigsadvokaten fremsendte den 8. oktober 2019 et udkast til retningslinjer for håndteringen af sager, hvori teledata var anvendt, og hvor rådata eller konverterede data ikke kunne findes.

Rigsadvokatens midlertidige stop for anvendelsen af teledata fra den 18. august 2019 er behandlet i afsnit 2.1.3.1.

Samarbejdet med Rigsadvokaten og Rigspolitiet i efteråret 2019 og vinteren 2019/20
Kontrol- og styregruppen fremkom i perioden fra oktober 2019 til januar 2020 med bemærkninger til udkast til en række produkter, der blev udfærdiget som opfølgning til Deloittes rapport fra den 1. oktober 2019. En del af disse vedrørte ikke primært de bagudrettede undersøgelser.

Den 4. oktober 2019 sendte Rigsadvokaten en af Deloitte udarbejdet liste af 1. oktober 2019 over opmærksomhedspunkter (varedeklarationen) i høring hos en række myndigheder og organisationer, herunder kontrol- og styregruppen. Kontrol- og styregruppen afgav sine bemærkninger hertil den 11. oktober 2019.

Kontrol- og styregruppen fremsatte den 15. oktober 2019 bemærkninger til Rigsadvokaten om udkast til revideret afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen om anvendelse af teledata, herunder til beskrivelsen af tekniske begreber og fagudtryk.

Kontrol- og styregruppen modtog i oktober 2019 eksempler på datavalideringer (datapakker) om teledatafejl indhentet i perioden fra den 3. januar 2011 til den 27. august 2019, som Deloitte havde udarbejdet til politikredsene til brug for gennemgangen af de enkelte sager.

Kontrol- og styregruppen afgav ikke høringssvar om datapakkerne, men fremkom med bemærkninger til udkastet til vejledning til datapakkerne. Kontrol- og styregruppen bemærkede bl.a., at kun en mindre del af de tilgængelige rækker på grund af identifikationsmæssige problemstillinger var blevet sammenlignet på indholdsniveau. Det viste sig, at datapakkerne ikke var blevet kvalitetssikret i fornødent omfang. Rigsadvokaten meddelte derfor den 29. oktober 2019, at datapakkerne foreløbigt ikke skulle anvendes. Under den videre proces afholdt kontrol- og styregruppen møder den 6. december 2019 og den 17. december 2019 med Rigspolitiet med Telecentret og Deloitte. Under mødet den 17. december 2019 deltog også repræsentanter for Rigsadvokaten.

Rigspolitiet besvarede efter indhentelse af bidrag fra Deloitte en række tekniske spørgsmål fra kontrol- og styregruppen, herunder i mail af 20. december 2019. Kontrol- og styregruppen stillede

bl.a. spørgsmål om medtagelse af dubletter i rådata og spørgsmål vedrørende flere emner i rapporten af 1. oktober 2019, der af samme årsager som datapakkerne skulle kvalitetssikres.

Telecentret oplyste den 6. januar 2020, at en fjernelse af rådata ville bryde med det grundlæggende princip, der havde været anvendt i analysen, om ikke at fjerne rådata, ligesom det ville være ressourcekrævende. Rigspolitiet oplyste samtidig, at der i datapakkernes filoversigt var blevet indsat en ny kolonne med titlen "Rådata dubletter", således at antallet af rådatadubletter fremgik og kontrollen dermed blev lettet. Dette ville også fremgå af en opdateret vejledning. Dialogen medførte således, at der i datapakkernes filoversigt blev indsat en kolonne med angivelse af dubletter i rådata.

Efter yderligere undersøgelser udsendte Deloitte den 13. januar 2020 et ajourføringsnotat, hvori en række af tallene i rapporten fra den 1. oktober 2019 blev korrigeret, og den 23. januar 2020 forelå den endelige udgave af datapakkerne. Rigspolitiet redegjorde i brev af 3. februar 2020 til kontrol- og styregruppen nærmere for resultatet af de fornyede undersøgelser hos Deloitte. Der henvises herom til afsnit 2.4.2 in fine.

4.2. Kontrol af sager

4.2.1. Stikprøvekontrol

Kontrol- og styregruppen indledte i november 2019 som led i kontrollen af myndighedernes gennemgang af teledatasagerne et stikprøveprojekt. På daværende tidspunkt var der endnu ikke truffet nærmere afgørelse om, hvordan sagsgennemgangen skulle foretages, og Task Force Teledata, der senere ville komme til at forestå gennemgangen af sagerne, var endnu ikke nedsat. Stikprøvekontrollen vedrørte derfor indledningsvist en kontrol af den rækketabsundersøgelse, der blev påbegyndt i politikredsene i sommeren 2019. Om politikredsenes rækketabsundersøgelse henvises til afsnit 3.1.

Da Task Force Teledata i januar 2020 påbegyndte sin sagsgennemgang, besluttede kontrol- og styregruppen at foretage stikprøvekontrol af sager, der var afsluttet i task forcen. Kontrol- og styregruppen iværksatte derudover i november 2020 en stikprøvekontrol af politikredsenes undersøgelse af sager uden fældende afgørelser vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet.

Nedenfor redegøres først for kontrollen af politikredsenes rækketabsundersøgelse (afsnit 4.2.1.1). Dernæst redegøres for kontrollen af Task Force Teledatas sagsgennemgang (afsnit 4.2.1.2) og endelig for kontrollen af politikredsenes gennemgang af sager uden fældende afgørelser vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet (afsnit 4.2.1.3). I de enkelte afsnit er til eksemplificering medtaget kortfattede beskrivelser af udvalgte sager.

4.2.1.1. Politikredsenes rækketabsundersøgelse

Formålet med det indledende stikprøveprojekt vedrørende politikredsenes rækketabsundersøgelse var at kontrollere, at politikredsene havde udført rækketabsundersøgelsen samt eventuelle øvrige undersøgelser for teledatafejl i overensstemmelse med de udsendte retningslinjer. Derudover havde projektet til formål at skabe et grundlag for fastlæggelsen af rammer og retningslinjer for kontrol- og styregruppens fremtidige stikprøvearbejde.

4.2.1.1.1. Udvælgelse af stikprøver

Til brug for kontrol- og styregruppens indledende stikprøvekontrol blev det besluttet at udtage i alt ti af de sager, hvor politikredsenes rækketabsundersøgelse var afsluttet, og der var foretaget en anklagerfaglig vurdering. Kontrol- og styregruppen udtog således den 18. november 2019 ved lodtrækning fem sager fra politikredsene under Statsadvokaten i Viborg og fem sager fra politikredsene under Statsadvokaten i København. Af de udtrukne stikprøver var tre af sagerne ved domstolene behandlet som tilståelsessager, mens der i de resterende syv sager havde været bevisførelse vedrørende skyldsspørgsmålet.

4.2.1.1.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen

Kontrol- og styregruppen udarbejdede til brug for gennemgangen et udkast til kontrolark. Udkastet blev anvendt i forbindelse med kontrollen af de ti udtagne stikprøvesager, og en endelig udgave af kontrolarket blev efterfølgende anvendt ved afrapporteringen vedrørende stikprøvekontrollen af Task Force Teledatas sagsgennemgang (afsnit 4.2.1.2).

I kontrolarkets hoved indførtes en række summariske oplysninger om den pågældende sag, herunder en kort beskrivelse af sagen, og en gengivelse af de oplysninger, som politikredsen i forbindelse med rækketabsundersøgelsen havde indført i HistoryAudit samt statsadvokatens oplysninger fra ”samlearket”. Dernæst blev det anført i kontrolarket, hvorvidt der forelå dokumentation for kontrol af rækketab, om der var fundet yderligere fejl ved politikredsens undersøgelse, om de af Rigsadvokaten fastsatte retningslinjer for orientering af den tidligere beskikkede forsvarer var fulgt, og om der var udarbejdet fyldestgørende supplerende efterforskningsmateriale om betydningen af manglende data og konverteringsfejl.

Der blev herefter foretaget en indledende juridisk gennemgang af sagen, hvor en jurist fra kontrol- og styregruppens sekretariat først gennemgik dom- og retsbog samt eventuelt sagens øvrige akter, i det omfang disse fremgik af POLSAS, for at skabe overblik over, hvilken betydning teledata havde eller kunne have haft for sagens afgørelse. Sagens fysiske akter blev ikke indhentet.

Såfremt teledata havde eller kunne have haft betydning for sagens afgørelse, blev der på baggrund af den indledende juridiske gennemgang formuleret en række spørgsmål, der dannede grundlag for den tekniske undersøgelse af sagens teledata. Denne undersøgelse blev forestået af en it-teknisk kyndig

medarbejder fra kontrol- og styregruppens sekretariat med mange års erfaring inden for politimæssig efterforskning og anvendelse af bl.a. teledata i efterforskningen. Spørgsmålene havde til formål at afgrænse omfanget af den tekniske undersøgelser til teledata, der var relevante for sagens afgørelse. Spørgsmålene kunne således f.eks. angive, hvilke fokusnumre, undersøgelsen skulle rettes mod, samt hvilken tidsmæssig periode undersøgelsen skulle fokusere på.

Sagen blev herefter overgivet til den it-teknisk kyndige, der ud fra de formulerede spørgsmål foretog en målrettet undersøgelse af sagens teledata.

På baggrund af resultaterne af den tekniske undersøgelse af sagens teledata blev der foretaget en endelig juridisk vurdering af sagen.

For en nærmere redegørelse for sekretariatets gennemgang af sagerne, herunder den it-tekniske undersøgelse, henvises til afsnit 4.2.1.2.2, litra a nedenfor. I et bilag, der ikke er vedlagt denne rapport, er den it-tekniske fremgangsmåde beskrevet mere udførligt.

4.2.1.1.3. Resultatet af stikprøvekontrollen

Kontrol- og styregruppen gennemgik på et gruppemøde i februar 2020 resultaterne af stikprøvekontrollen af politikredsenes rækketabsundersøgelse.

Kontrollen viste, at alle de udtagne sager var afgjort korrekt, men at begrundelserne i tre af sagerne var delvist forkerte, idet politikredsene i disse sager havde undersøgt og orienteret den domfældtes tidligere forsvarer om teledata, der ikke vedrørte domfældte eller andre relevante personers telefoner (telefonerne tilhørte henholdsvis en ukendt person, en ægtefælle til en anmelder og en mistænkt). Disse teledata var antageligvis indhentet i indledende stadier af sagernes efterforskning, og ingen af disse data kunne have haft betydning for sagernes afgørelse, og var i øvrigt ikke indgået under sagernes behandling i retten. Politikredsene havde i alle sager fulgt de daværende retningslinjer for orientering af den tidligere beskikkede forsvarer.

> I **sag A** var to mænd ved en domsmandssag idømt fængsel i henholdsvis 2 år og 1 år og 9 måneder samt udvist betinget for forsøg på røveri, frihedsberøvelse, afpresning og grov vold mv. Ved en manuel gennemgang af teledata havde politikredsen konstateret, at rådata indeholdt 27.228 rækker, mens de konverterede data indeholdt 27.227 rækker. Der var således konstateret et rækketab på en række. I politikredsens anklagerfaglige vurdering var anført, at de domfældte var dømt på baggrund af forurettedes forklaring, og at det var anklagerens vurdering, at konverteringsfejlen ikke kunne have haft nogen betydning for udfaldet af straffesagen, idet de domfældte ikke havde gjort gældende, at de ikke havde været på gerningsstedet. Kontrol- og styregruppens undersøgelse viste imidlertid, at den ene domfældte i et forhold, der angik forsøg på ulovlig tvang, havde nægtet at have været på gerningsstedet, idet han forklarede, at han var hos sin kæreste på gerningstidspunktet. Der var ikke henvist til teledata i dommens præmisser, men der var indhentet teleoplysninger vedrørende den domfældtes telefon. Kontrol- og styregruppen

fandt, at politikredsen skulle have redegjort nærmere for, hvori rækketabet bestod, og hvorfor det ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppens undersøgelse viste, at rækketabet angik en dato, der ikke havde relevans for nogen af forholdenes gerningstidspunkter, og kontrol- og styregruppen fandt derfor, at spørgsmålet om, hvorvidt der var grundlag for genoptagelse, var afgjort korrekt. Sagen blev efterfølgende gennemgået af Task Force Teledata, der ikke fandt, at der forelå relevante fejl i teledata. Sagen er tillige refereret under afsnit 4.7.1.3 vedrørende fastsættelse af salær til den tidligere forsvarer.

4.2.1.2. Task Force Teledatas sager

I januar 2020 påbegyndte kontrol- og styregruppen stikprøvekontrol af Task Force Teledatas sagsgennemgang. Formålet med kontrollen var at sikre, at et repræsentativt udsnit af de sager, som var omfattet af kommissoriet, og som kontrol- og styregruppen havde fastsat retningslinjer for myndighedernes behandling af, var behandlet i overensstemmelse med disse retningslinjer. Det var endvidere et mål løbende at bibringe task forcen viden om de overvejelser, som kontrol- og styregruppen havde i forbindelse med kontrollen, således at task forcens sagsgennemgang blev foretages i overensstemmelse hermed.

Under hensyntagen til det overordnede mål med sagsgennemgangen i teledatasagen – at sikre at ingen uskyldige var dømt, og at ingen skyldige var gået fri som følge af teledatafejl – var kontrollen imidlertid ikke begrænset til fejl i teledata og Task Force Teledatas sagsgennemgang. Kontrol- og styregruppen har således ved stikprøvekontrollen med udgangspunkt i en gennemgang af rådata, hvor disse forelå, desuden kontrolleret, at der i sagernes teledata ikke fandtes oplysninger, der gav grundlag for at antage, at rettens afgørelse kunne være truffet på et forkert eller ufuldstændigt grundlag. Kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol har med andre ord ikke haft et snævert fokus på fejl i teledata, men derimod på sagens teledata og disse datas potentielle betydning for sagens resultat.

4.2.1.2.1. Udvælgelse af stikprøver

Den 21. januar 2020 besluttede kontrol- og styregruppen, at der i første omgang tilfældigt skulle udtages fire stikprøver fra de 27 sager, som Task Force Teledata pr. 17. januar 2020 havde afsluttet gennemgangen af. Kontrol- og styregruppen påbegyndte samtidig arbejdet med at fastlægge en række kriterier, der skulle sikre, at stikprøverne i sidste ende var udtaget på et objektivt grundlag og på en sådan måde, at de så vidt muligt dækkede de forskellige sagstyper og søgenøgler.

Den 26. februar 2020 udtog kontrol- og styregruppen efter at have afsluttet gennemgangen af de første fire sager yderligere 12 sager, der var afsluttet hos Task Force Teledata, til kontrol. Disse sager blev udvalgt tilfældigt via QlikView af de sager, som task forcen havde afsluttet. Det blev sikret, at der var en vis spredning på de forskellige kategorier af søgenøgler, og det blev tilstræbt, at der så vidt muligt var sager fra forskellige politikredse. Der blev ikke taget hensyn til, hvilke straffelovsovertrædelser, sagerne vedrørte. En **sag B** blev udvalgt, fordi Statsadvokaten i København

havde foretaget en stikprøvekontrol af denne sag og modsat task forcen fundet, at det ”ikke havde været nødvendigt at undersøge teledata og udarbejde efterforskningsrapport i sagen”, idet teledata efter statsadvokatens vurdering ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppen fandt det hensigtsmæssigt at foretage en vurdering af, om gruppen var enig heri, da dette kunne få betydning for, hvilke kriterier task forcen fremover skulle lægge til grund for vurderingen af, om teledata kunne have haft betydning. Resultatet af kontrol- og styregruppens kontrol af denne sag er gengivet nedenfor i afsnit 4.2.1.2.3.

De endelige retningslinjer for udtagelse af sagerne fremgår af kontrol- og styregruppens notat af 13. maj 2020 om udvælgelse af stikprøver. Et udkast til notatet blev behandlet på et gruppemøde i april 2020 og derefter forelagt konsulenthuset Accenture, der tilsluttede sig fremgangsmåden for udvælgelsen af stikprøver og fandt, at stikprøvekontrollen kunne gennemføres som beskrevet. Accenture tilføjede, at der var tale om, en velafbalanceret tilgang, der sikrede en repræsentativ stikprøve med et specifikt fokus på at sikre en højere repræsentation på udvalgte områder, der havde særlig stor betydning.

Udvælgelsen af sager skulle ifølge notatet foretages således, at de vigtigste afgørelsesformer indgik i kontrollen, samtidig med at sagerne blev udtaget på et tilfældigt og på forhånd fastlagt og beskrevet grundlag. I første række blev der udtrukket sager, hvori Task Force Teledata havde anvendt søgenøglerne 6, 7, 8, 9, 9A1, 9B, 12, 20, 22 og 23, således at både task forcens indledende screening og visitation og den endelige vurdering af sagerne i forhold til spørgsmålet om genoptagelse var repræsenteret i de sager, der blev udtaget til kontrol. Dernæst blev der ”fyldt op” med tilfældigt udvalgte sager, således at der fra den 1. maj 2020 hver måned blev udtaget i alt 15 sager til kontrol.

Ifølge notatet skulle stikprøvegrundlaget ved kontrollens afslutning ved årets udgang omfatte mindst

6 sager, hvori hverken de konverterede data eller rådata var tilgængelige,

2 sager, hvori en del af efterforskningen var foretaget i regi af PET, og hvor denne efterforskning efterfølgende var blevet en del af en konkret straffesag,

2 sager, hvor Den Uafhængige Politiklagemyndighed havde efterforsket sagen, en sag, hvor Forsvarets Auditørkorps havde efterforsket sagen, hvis en sådan fandtes,

3 sager vedrørende drab og voldtægt, der indeholder en domfældt og en mulig ikke-dømt medgerningsmand (søgenøgle 9A1).

Der skulle desuden være mindst én sag fra hver af de 12 politikredse. Det forventedes, at sagerne ville fordele sig jævnt over den undersøgte tidsperiode. Hvis dette efter udtagningen den 1. oktober 2020 ikke var tilfældet, skulle der udtages yderligere sager, således at der var udtaget mindst fire sager fra 2013 eller tidligere, mindst seks sager fra 2014, 2015 eller 2016 og mindst otte sager fra 2017, 2018 eller 2019.

De stikprøvesager, der var udtaget før den 1. maj 2020, skulle indgå i vurderingen af, hvorvidt de fastlagte spredningskriterier var opfyldt.

I december 2020 kunne kontrol- og styregruppen konstatere, at Task Force Teledata alene havde behandlet fire sager med domfældelse for drab eller voldtægt, hvor der kunne være en ikke-dømte medgerningsmand (søgenøgle 9A1). Kontrol- og styregruppen besluttede på denne baggrund, at der i stedet alene skulle udtages to af disse sager til kontrol.

I oktober 2020 blev de sidste 15 månedlige stikprøvesager udtaget i henhold til de i kontrol- og styregruppens notat fastsatte retningslinjer. Efterfølgende blev udtaget yderligere i alt ni stikprøvesager bl.a. med det formål at opfylde spredningskriterierne i notatet. Ved stikprøvekontrollens afslutning i december 2020 havde kontrol- og styregruppen udtaget ca. 120 sager til stikprøvekontrol. Resultaterne af stikprøvekontrollen fremgår af afsnit 4.2.1.2.3.

4.2.1.2.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen

Sekretariatets it-teknisk kyndige foretog ved hvert månedsskrift en tilfældig udtrækning af sager i overensstemmelse med de ovenfor nævnte kriterier. Sagerne blev første gennemgået af kontrol- og styregruppens sekretariat, der udarbejdede en redegørelse for sagen og kontrollen samt en indstilling til kontrol- og styregruppen, hvorefter kontrol- og styregruppen gennemgik sagerne på ugentlige gruppemøder.

a) Sekretariatets gennemgang
Når en sag var udtaget til stikprøve, rekvirerede kontrol- og styregruppens sekretariat sagsakterne fra Task Force Teledata eller fra politikredsen, såfremt sagen undtagelsesvis allerede var tilbagesendt til kredsen, medmindre sagsakterne fremgik af politiets sagsbehandlingssystem, POLSAS.

Som beskrevet i afsnit 4.2.1.1.2 havde kontrol- og styregruppen på baggrund af erfaringerne fra det indledende stikprøveprojekt vedrørende politikredsenes rækketabskontrol udarbejdet et standardkoncept til kontrolark. En kopi af standardkonceptet er vedlagt denne rapport som bilag 2.

I kontrolarkets hoved blev indført en række summariske oplysninger om den pågældende sag, herunder en kort beskrivelse af sagen og en gengivelse af de oplysninger, som i forbindelse med politikredsens rækketabsundersøgelse eller efterfølgende var indført i HistoryAudit. Det blev anført i kontrolarket, hvorvidt Task Force Teledata havde visiteret sagen til efterforskning, samt om der forelå dokumentation for kontrol af rækketab og krydshenvisninger, om der var fundet yderligere fejl, som der var udarbejdet fyldestgørende supplerende efterforskningsmateriale om, og om der var udarbejdet fyldestgørende supplerende efterforskningsmateriale om betydningen af manglende data eller konverteringsfejl. Endelig blev task forcens anklagerfaglige vurdering, som denne var gengivet i task forcens visitationsark, indført i kontrolarket.

Indledende juridiske gennemgang
Først blev rets- og dombog samt i fornødent omfang sagens øvrige akter, herunder f.eks. retsbøger fra grundlovsforhør, afhøringsrapporter og politikredsens rapporter vedrørende teledata, gennemgået. Formålet med den indledende juridiske gennemgang var i første række at skabe et overblik over, hvilken betydning teledata havde eller kunne have haft for sagens afgørelse i hver af de pådømte forhold. Såfremt det måtte antages, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, skulle data undersøges nærmere.

Ved vurderingen af, om teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, var det ofte af afgørende betydning, om teledata var indgået som en del af bevisførelsen for retten eller som et moment i dommens præmisser.

Det bemærkes, at teledata ofte kan være relevant i forbindelse med efterforskningen uden at spille en væsentlig rolle under hovedforhandlingen i retten. Dette skyldes, at efterforskningen i straffesager typisk har et bredt sigte, f.eks. at udfinde mulige gerningsmænd eller udelukke personer fra den videre efterforskning, mens bevisførelsen i retten baseres på et koncentrat af resultaterne af efterforskningen. Efterforskningsmateriale, der ikke findes at have betydning for sagens afgørelse, vil ikke indgå heri. Teledata vil således ikke indgå i bevisførelsen, hvis oplysningerne skønnes at være uden relevans for rettens bedømmelse. Alt bevismateriale, herunder teledata, er undergivet anklagemyndighedens objektivitetsprincip, jf. retsplejelovens § 96. Anklagemyndigheden har pligt til at sørge for, at ethvert bevis, også de beviser der taler for, at sigtede kan være uskyldig, indgår i bevisførelsen for retten, samt at oplysningerne stilles til rådighed for forsvareren.

I en række tilfælde, hvor teledata ikke var indgået i bevisførelsen for retten eller i dommens præmisser, kunne det ved den indledende juridiske gennemgang alligevel ikke udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Dette kunne eksempelvis være tilfældet, hvor den domfældte i et eller flere forhold havde nægtet sig skyldig under henvisning til, at han ikke havde været på gerningsstedet på gerningstidspunktet. I disse sager kunne det ikke på forhånd udelukkes, at teledata, herunder navnlig teledata, der på grund af en fejl var udeladt eller havde fået et forkert indhold, ville kunne have be- eller afkræftet den domfældtes forklaring.

Det forhold, at en domfældt, der havde nægtet sig skyldig, havde undladt at afgive forklaring, kunne ikke i sig selv føre til, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

> I **sag C** var to mænd dømt for bl.a. en lang række indbrud. Task Force Teledata havde generelt og kortfattet angivet, at teledata kunne have haft betydning, men havde alene foretaget undersøgelser af teledata i tre forhold, og det var ikke oplyst, hvorfor teledata ikke kunne have haft betydning i ni andre forhold. De domfældte havde nægtet sig skyldig i disse ni forhold, men ikke afgivet forklaring, og teledata var ikke indgået i rettens begrundelse. Kontrol- og styregruppen fandt, at disse omstændigheder ikke i sig selv var nok til, at teledata ikke skulle undersøges. Konkrete omstændigheder vedrørende bilregistreringsnummer, sålaftryk og fotos af koster svarende til de stjålne effekter på de domfældtes telefoner fremstod derimod efter kontrol- og styregruppens opfattelse samlet

set så overbevisende, at det var rimeligt at konkludere, at teledata ikke kunne have haft betydning. Kontrol-og styregruppens undersøgelser påviste ingen fejl i teledata, hvorfor gruppen fandt, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt der var grundlag for genoptagelse, korrekt. Kontrol- og styregruppens bemærkninger vedrørende kravene til vurderingen af, hvorvidt teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse og derfor skulle undersøges, og navnlig begrundelsens herfor, blev meddelt task forcen og Statsadvokaten i København. Det anerkendtes herunder, at en sådan vurderingen kunne bero på et vanskeligt skøn. Tvivlsløsningen måtte være at undersøge sådanne forhold. Hvis kontrol- og styregruppen modsat task forcen konkret havde fundet, at undersøgelse ikke var nødvendig, udtrykte kontrol- og styregruppen ikke kritik af task forcen. I den konkrete sag fandt gruppen det således ikke nødvendigt at foretage undersøgelser angående et forhold om indbrud på et rådhus, hvor domfældte bl.a. havde foretaget googlesøgning om "indbrud på [det pågældende] Rådhus" og en maps-søgning vedrørende ruteplan til [den pågældende mindre by], men påtalte ikke dette over for task forcen.

I en anden **sag D**, hvor vurderingen var vanskelig, blev de domfældte anholdt en time efter gerningstidspunktet under mistænkelige omstændigheder. Efter en konkret vurdering i den sag fandt kontrol- og styregruppen, at forsigtighedsprincippet måtte føre til, at sagen burde undersøges, hvilket task forcen herefter gjorde.

I en stor gruppe sager kunne det efter den indledende juridiske gennemgang konstateres, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Dette kunne f.eks. være tilfældet i sager, hvor den domfældte havde erkendt at have været på gerningsstedet, men nægtet sig skyldig af andre årsager, f.eks. manglende forsæt eller at handlingen var foretaget i nødværge.

I **sag E** var der domfældt for besiddelse af heroin, kokain og hash med henblik på videreoverdragelse samt hæleri for så vidt angår penge, der stammede fra narkotikahandel. Domfældte var dømt til ambulant psykiatrisk behandling ved psykiatrisk afdeling. Domfældte havde erkendt sig skyldig og erkendt at have været på de relevante lokaliteter. Domfældtes erkendelse støttedes af de oplysninger, der i øvrigt forelå, herunder fund af narkotika og penge i en skuffe i domfældtes køkken. Teledata havde ikke været dokumenteret i retten og indgik ikke i dommens præmisser. Task Force Teledata fandt, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppen tiltrådte dette.

Der kunne dog foreligge omstændigheder, der gjorde, at udgangspunktet måtte fraviges, f.eks. hvor den domfældtes personlige forhold gjorde det betænkeligt at lægge domfældtes forklaring om, at han havde været på gerningsstedet, uprøvet til grund.

I **sag F** fandt kontrol- og styregruppen, uanset at domfældte havde erkendt sig skyldig i en række forhold, at det ikke kunne udelukkes, at teledata kunne have haft betydning i disse forhold, og at teledata skulle undersøges. Sagen angik en dom til anbringelse i

institution for personer med psykiske handicap med mulighed for overflytning til sikret institution for fem tilfælde af brandstiftelse. Ved domfældelsen var der ikke lagt vægt på teledata, og det fremgik ikke at retsbogen, at teledata havde været dokumenteret under sagen. Task Force Teledata havde ved screeningen fundet, at teledata kunne have haft betydning for sagen afgørelse vedrørende to af sagens forhold, og havde foretaget en undersøgelse af teledata for så vidt angik disse forhold. I to andre forhold havde task forcen ikke fundet grundlag for at undersøge teledata, idet domfældte havde erkendt disse forhold. Kontrol- og styregruppen fandt under hensyn til det oplyste om domfældtes mentale retardering og hans tilsyneladende skiftende forklaringer, samt at domfældtes forklaringer ikke var nærmere gengivet i rets- eller dombogen, at teledata ud fra et forsigtighedssynspunkt burde undersøges i alle fem forhold og orienterede task forcen herom. Kontrol- og styregruppens undersøgelse viste ingen fejl eller uoverensstemmelser i teledata, og kontrol- og styregruppen fandt således, at task forcens vurdering af, at der ikke var grundlag for genoptagelse, var korrekt.

I **sag G** var en person dømt til at undergive sig en ungdomssanktion ved i de første indtil 2 måneder at skulle anbringes på en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge og herefter i indtil 12 måneder at skulle anbringes på en døgninstitution eller et godkendt opholdssted. Domfældte var dømt for bl.a. at have forvoldt ildebrand på et rådhus under særligt skærpende omstændigheder. Domfældte havde nægtet sig skyldig. Retten havde lagt vægt på, at domfældte over for et vidne og over for politiet havde erkendt forholdet og havde afgivet en forklaring om brandstiftelsen med detaljer, som kun gerningsmanden kunne kende til. En optagelse af afhøringen var afspillet under hovedforhandlingen. Domfældte havde efter det oplyste en IQ på 76, og savnede ifølge psykolog- og psykiatererklæringer evnen til at tænke abstrakt og til at kunne fabrikere en historie om den påsatte brand svarende til de faktiske omstændigheder. Under hensyn til det oplyste om domfældtes særlige personlige forhold fandt Task Force Teledata og kontrol- og styregruppen, uanset teleoplysninger ikke var indgået i bevisførelsen for retten eller i dommens præmisser, at det ikke kunne udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og foretog en undersøgelse af sagens teledata. Der blev ikke konstateret fejl eller uoverensstemmelser i teledata af betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppen fandt derfor, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt var grundlag for genoptagelse, korrekt.

I visse sager, hvori teledata ikke var brugt til at fastlægge domfældtes eller andres færden omkring gerningstidspunkt, kunne det heller ikke udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, selv om domfældte havde erkendt at have været på gerningsstedet. Dette kunne f.eks. være tilfældet, hvor teledata belyste et muligt forsæt eller en forudgående eller efterfølgende kontakt og relation mellem domfældte og forurettede. I sådanne tilfælde ville navnlig fejl som følge af rækketab kunne være af central betydning.

I **sag H** var en domfældt blevet idømt en anbringelsesdom for voldtægt. Den domfældte havde erkendt at være på gerningsstedet på gerningstidspunktet og at have haft samleje

med forurettede. Hovedproblemstillingen i sagen havde været, hvorvidt samlejet var frivilligt eller ej. Teledata var indgået i bevisførelsen for landsretten til belysning af forurettedes efterfølgende kontakt til forurettedes bror og en veninde om episoden. Der var ved politikredsens rækketabsundersøgelse ikke fundet fejl i teledata. Task Force Teledata havde på denne baggrund fundet, at der var grundlag for at undersøge teledata yderligere. Kontrol- og styregruppen tiltrådte dette og fandt at task forcen havde vurderet spørgsmålet om genoptagelse korrekt.

I **sag I**, hvor domfældte var idømt 8 års fængsel og udvisning med indrejseforbud for bestandig for bl.a. flere tilfælde af voldtægt og vidnetrusler, havde domfældte erkendt at have været på gerningsstederne, men nægtet sig skyldig af andre årsager. Teledata var indhentet vedrørende forurettedes telefon. Teledata dokumenterede, at der efter voldtægtsforholdet og de efterfølgende vidnetrusler mod forurettede havde været kontakt mellem forurettede og domfældte. Landsretten havde ikke fundet at kunne lægge vægt på det oplyste om domfældtes og forurettedes telefoniske og personlige kontakt efter gerningstidspunkterne. Task Force Teledata vurderede, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og undersøgte teledata nærmere. Undersøgelserne viste, at der var et rækketab, idet der i den relevante periode var foretaget yderligere et eller flere opkald og en række opkaldsforsøg fra forurettede til to telefonnumre, der blev anvendt af domfældte. Task Force Teledata og Statsadvokaten i Viborg vurderede under hensyn til omfanget af den yderligere opkaldsaktivitet, at der var tale om ”mere af det samme”, og at der derfor ikke var grundlag for at genoptage sagen. Kontrol- og styregruppen tiltrådte efter en gennemgang af sagen og sagens teledata, at der ikke var grundlag for at søge sagen genoptaget.

Såfremt teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, blev der på baggrund af den indledende juridiske gennemgang formuleret en række spørgsmål, der skulle danne grundlag for den tekniske undersøgelse af en sags teledata. Spørgsmålene havde til formål at afgrænse omfanget af den tekniske undersøgelse af teledata til at angå teledata, der var relevant for afgørelsen af sagen. Spørgsmålene kunne f.eks. angive, hvilke fokusnumre, undersøgelsen skulle rettes mod, og hvilken tidsmæssig periode, undersøgelsen skulle fokusere på. Spørgsmålene blev formuleret af den juridiske medarbejder, men ofte i samarbejde med den it-teknisk kyndige.

Sagerne blev herefter overgivet til den it-teknisk kyndige, der ud fra de formulerede spørgsmål foretog en målrettet undersøgelse af sagens teledata.

Teknisk undersøgelse

Den tekniske undersøgelse af teledata blev foretaget med udgangspunkt i de spørgsmål, som var udarbejdet på baggrund af den indledende juridiske gennemgang. Da formålet med kontrollen ikke blot var at undersøge, om der var fejl i teledata, og kontrollere Task Force Teledatas gennemgang, men også overordnet at sikre, at ingen uskyldige var blevet dømt, blev der imidlertid også foretaget en generel gennemgang af relevant teledata med det mål at sikre, at der ikke i teledata fandtes

oplysninger, der gav grundlag for at antage, at sagen kunne være afgjort på et forkert eller ufuldstændigt grundlag.

Den tekniske undersøgelse af teledata blev udført af en medarbejder i sekretariatet med særlige it-kundskaber. Der er udarbejdet en mere detaljeret redegørelse for den tekniske undersøgelse, der ikke offentliggøres sammen med afrapporteringen.

Dataindsamling

Forinden de nærmere undersøgelser blev indledt, sikrede den it-teknisk kyndige sig, at alle tilgængelige teledata var til rådighed. Hvis oprindelige teledata ikke længere var tilgængeligt, måtte i stedet sikres adgang til det "næstbedste" teledata. Dette kunne f.eks. være originale teledata udskrevet fra de fysiske sagsakter eller genoprettede XML-filer. XML ("Extensible Markup Language") er en almindelig anvendt standard for formatering af data. En nærmere redegørelse for problemstillingen vedrørende genoprettede XML-filer findes i afsnit 4.6.2. Forståelsen af, hvilke teledata, der er tættest på de oprindeligt leverede teledata fra teleudbyderne (rådata), samt hvorfra i politiets systemer disse data kunne tilvejebringes, var centralt for at skaffe det mest komplette datagrundlag for den tekniske undersøgelse.

Kontrol- og styregruppen kunne via direkte adgang til relevante systemer i Telecentret fra et særligt sikret rum i sekretariatets lokaler skabe overblik over, hvilke teledata, der var tilgængelige i Telecentrets systemer på tidspunktet for kontrol- og styregruppens undersøgelse.

Hvis en gennemgang af de fysiske og elektroniske akter viste, at der fandtes yderligere relevante teledata, f.eks. som følge af en sammenlægning af flere journalnumre, blev disse teledata fremsøgt i telecentrets systemer. Hvis teledata viste sig at være slettet i telecentrets systemer, og det af de fysiske eller elektroniske akter fremgik, at der fandtes teledata i politikredsene, blev disse teledata indhentet, såfremt de fortsat var tilgængelige.

Ved en søgning på det eller de relevante journalnumre i Telecentrets regneark over anmodninger om teledata (requests) kunne det konstateres, hvor mange og hvilke requestID, der var registreret under de relevante journalnumre. Oplysninger om det navn eller stednavn, indgrebet var rettet mod, fokusnummeret eller IMEI-nummeret, indhentningsperioden og oplysninger om modtagne filer fra udbyderne i de enkelte requestID blev indført i et særskilt dataundersøgelseskontrolark.

Fra HistoryAudit blev der via journalnumrene fremsøgt oplysninger om de relevante requestID. Disse oplysninger stammede fra Telecentret. Oplysningerne omfattede bl.a. unik requestID og dato for indgrebets oprettelse, indhentningsperiode, indgrebets rekvirent, oversigt over tilgængelige filer, herunder om der var tale om rådata eller konverterede data, oplysninger om Telecentrets kontrol og hvor teledata var fundet samt datoen for opdateringen. Disse oplysninger blev ligeledes ført ind i dataundersøgelseskontrolarket.

Kontrol- og styregruppen havde direkte adgang til Telecentrets systemer og kunne gennem denne adgang søge efter tilgængelige teledata. Først blev der foretaget en søgning direkte i "Kredsdata-

mappestrukturen", der indeholdt de data, som telecentret havde stillet til rådighed for politikredsenes rækketabsundersøgelse og for Task Force Teledatas undersøgelser.

Dernæst blev der foretaget søgning med de relevante programmer. Søgningen viste detaljerede oplysninger om, hvilke data der var til rådighed for hver requestID, herunder om der var modtaget filer fra teleudbyderne, om de modtagne filer indeholdt teledata, om data var slettet fra historik-databasen, og om der fandtes XML-filer på arkiv, som ikke var slettet. Søgningen viste også for hver requestID, hvor mange sessioner og sessionstyper, der var modtaget fra teleudbyderne. Søgningen bibragte således et fyldestgørende overblik over, hvilke teledata, der var modtaget, og om der i øvrigt fandtes teledata på arkiv.

Endelig blev der foretaget søgning på journalnummeret via en webbaseret søgeside for Telecentrets systemer ("den gamle søgeside"). Hvis resultatet af denne søgning ikke var fyldestgørende, blev der søgt på hver requestID i en requestID-formular på samme søgeside.

Alle de fremsøgte data blev kopieret til fil-mapper på den pc, der efterfølgende blev anvendt til dataanalysen.

Såfremt der var tvivl om, hvorvidt alle tilgængelige teledata var udfundet, rettede kontrol- og styregruppens sekretariatet henvendelse til Telecentret, og fik oplysninger om, hvorvidt der fandtes yderligere data i Telecentrets systemer. I få sager var rådata slettet, uden at Telecentret kunne redegøre for hvorfor og hvornår, det var sket. I disse sager var der i visse tilfælde teledata på XML-arkiv.

Dataanalyse

Dataanalysen blev, når rådata var til rådighed, så vidt muligt foretaget direkte i rådata. Teleudbyderne havde leveret rådata i forskellige filformater og med data struktureret på forskellige måder. Datastrukturen og kolonne-formateringen i rådata-filerne var ændret flere gange, og der fandtes derfor mange forskellige udgaver af rådata-filer, hvor teledata var struktureret på utallige forskellige måder.

Indholdet af datafilerne blev manuelt bearbejdet, idet overskrifterne først blev fjernet, således at kun kolonneoverskrifter og rækker med teledatasessioner var tilbage. Rådata-filer i csv-formatet blev gemt i xlsx-regnearksformatet. For at kunne visualisere indholdet af rådata på en ensartet måde, var det i nogle tilfælde nødvendigt at omformatere indholdet af visse celler og ændre kolonne-rækkefølgen. Enkelte irrelevante kolonner blev slettet. En omformatering af indholdet i celler kunne f.eks. ske, så datoformatet for visning af sekunder blev ensartet, eller så IMEI-nummeret blev vist i tal i stedet for i standard Excel-format.

Rækketab

For de relevante teledata blev der foretaget en manuel optælling af rækker (sessioner) i korresponderende rådata og konverterede data, hvis disse var tilgængelige. Antallet af rækker blev sammenlignet for at konstatere, om der i det aktuelle datasæt havde været et rækketab. Antallet af rækker blev også sammenlignet med det antal modtagne sessioner, der fremgik af det relevante

program hos Telecentret. Det blev endvidere kontrolleret, om politikredsen, hvis et rækketab var konstateret, efterfølgende havde modtaget alle tilgængelige teledata.

Masteplaceringer
Ved kontrol af masteplaceringerne anvendtes de i rådata angivne masteadresser, såfremt rådata var tilgængelige. Alternativt blev masteadresser fra konverterede data anvendt. Ved opslag på relevante korttjenester blev den pågældende mobilmasts nøjagtige placering fastslået f.eks. ud fra et skråfoto.

I **sag G**, der er refereret ovenfor, var en person dømt til at undergive sig en ungdomssanktion. Der blev ikke konstateret fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som kunne have haft betydninger for sagens afgørelse. Teledata viste imidlertid, at domfældtes telefon en time og 45 minutter før gerningstidspunktet ved modtagelse af en sms koblede til en mast på en angiven postadresse, der dækkede over et større landsbrugsareal bestående af syv matrikler. Ved opslag i teleselskabets masteliste konstaterede kontrol- og styregruppen, at masten var placeret 730 meter tættere på gerningsstedet end den angivne postadresse. Denne uoverensstemmelse vurderedes efter en konkret vurdering af de fysiske forhold og tidsforløbet at være uden betydning for sagen. Kontrol- og styregruppen fandt, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt var grundlag for genoptagelse, korrekt.

I **sag J** var en mand idømt 2 år og 6 måneders fængsel for uberettiget at skaffe sig adgang til en kvindes bolig og der tiltvinge sig samleje med kvinden. Task Force Teledata havde fundet fejl i teledata, som kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Fejlene bestod i en forkert registrering af placeringen af to telemaster, der rettelig var placeret ca. 100 meter længere væk fra både gerningsstedet og domfældtes bopæl. Task forcen havde lagt vægt på, at begge disse telemaster fortsat dækkede både gerningsstedet og domfældtes bopæl, at der var fundet DNA-spor på gerningsstedet, som med en meget høj grad af sandsynlighed hidrørte fra domfældte, samt at domfældte under hovedforhandlingen ikke direkte havde bestridt, at han havde voldtaget forurettede, men alene havde nægtet sig skyldig, fordi han ikke kunne huske at have gjort det. Task forcen havde orienteret såvel domfældte og den tidligere forsvarer om gennemgangen. Kontrol- og styregruppen fandt, at den mindre forskydning i telemasternes placering ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og at spørgsmålet om, der var grundlag for genoptagelse, således var afgjort korrekt.

I **sag K** var fem mænd idømt fængsel for at have kastet sten mod politi og brandvæsen. Task Force Teledata havde vurderet, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse og derfor skulle undersøges. Politikredsen havde imidlertid foretaget en rækketabsundersøgelse, hvorved der ikke var konstateret rækketab, og havde ikke fundet grundlag for at foretage yderligere undersøgelser af teledata. Kontrol- og styregruppens undersøgelse bekræftede, at der ikke var noget rækketab, men kontrol- og styregruppen fandt, at task forcen burde have undersøgt, hvorvidt der i rådata kunne hentes oplysninger

om mastepositioner. Dette blev meddelt task forcen. Kontrol- og styregruppens undersøgelse viste dog, at der ikke var masteoplysninger i teledata, og kontrol- og styregruppen fandt derfor, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt der var grundlag for genoptagelse, korrekt.

Andre fejlkilder
Under den tekniske undersøgelse af teledata blev det undersøgt nærmere, hvorvidt andre identificerede fejlkilder kunne være aktuelle. Det blev f.eks. undersøgt, hvorvidt der i teledata indgik lokaliseringsdata vedrørende internetsessioner, der kunne være berørt af den under afsnit 4.5.2 nævnte durationsproblemstilling vedrørende celleskift.

Karakteren af den tekniske undersøgelse varierede alt efter, hvilke spørgsmål den indledende juridiske vurdering havde givet anledning til. Således blev forskellige korttjenester anvendt til at dokumentere forskellige forhold. Telecentrets korttjeneste blev f.eks. anvendt til at vise masteplaceringer og celleretninger for hver teleudbyder, skråfoto fra kortforsyningen.dk blev anvendt til at dokumentere den fysiske placering af mobilmaster, og Google Maps blev anvendt til måle afstanden mellem masteplaceringer og gerningssteder. Geoplanner.com blev anvendt til at konvertere forskellige GPS-koordinatformater og til grafisk at illustrere masteplaceringer og gerningssteder i forhold til hinanden, og mastedatabasen.dk blev anvendt til at dokumentere de forskellige teleudbyderes masteplaceringer.

Resultaterne af den tekniske undersøgelse blev indført i kontrolarket, der derefter blev anvendt under den endelige juridiske gennemgang.

Såfremt resultaterne af undersøgelsen gav anledning til supplerende spørgsmål, blev der foretaget yderligere undersøgelser.

Afsluttende juridiske gennemgang
Efter den tekniske undersøgelse var afsluttet, blev der foretaget en afsluttende juridisk gennemgang, hvor resultaterne af den tekniske undersøgelse blev sammenholdt med fundene ved den indledende juridiske gennemgang. I det relevante omfang blev sagens akter gennemgået nærmere med udgangspunkt i eventuelle særlige problemstillinger, som den tekniske undersøgelse af teledata havde afdækket.

I de sager, hvori det ved den indledende juridiske gennemgang var vurderet, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, blev der i udgangspunktet ikke foretaget en teknisk begrænset undersøgelse af teledata. I enkelte sager foretog kontrol- og styregruppen dog ud fra et forsigtighedssynspunkt eller under hensyn til særlige omstændigheder en nærmere afgrænset undersøgelse af teledata.

I sager, hvori teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, begrænsede den endelige juridiske gennemgang sig således i udgangspunktet til en vurdering af, om Task Force Teledata havde screenet sagen rigtigt, herunder om begrundelsen i task forcens visitationsark måtte anses for korrekt

og fyldestgørende, samt om task forcen havde anvendt de centrale søgenøgler korrekt. I enkelte sager fandt kontrol- og styregruppen, at task forcen kunne have undladt at undersøge teledata, idet det ud fra sagens omstændigheder var ubetænkeligt at antage, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. I få sager fandt kontrol- og styregruppen, at task forcen ikke havde screenet sagen korrekt, da det ud fra sagens akter ikke kunne udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

Sag L angik to personer, der hver var idømt fængsel i 1 år og 6 måneders for tyveri af skydevåben og for efterfølgende under særligt skærpende omstændigheder at have besiddet, transporteret og overdraget skydevåben. Den ene domfældtes sag var fremmet som en tilståelsessag, mens den anden domfældtes sag var behandlet som en domsmandssag, hvorunder den første domfældte havde vidnet. Begge de domfældte erkendte, at de havde været sammen en stor del af den omhandlede nat og bl.a. to gange havde været på gerningsstedet. Teledata vedrørende den første domfældte støttede dennes forklaring. Der var også indhentet teledata vedrørende den anden tiltalte. Den Særlige Klageret havde den 15. maj 2019 afvist en anmodning om genoptagelse, der ikke vedrørte teledata, fra den anden domfældte. Teledata blev på ny undersøgt i forbindelse med udsendelsen af den anden domfældte. Statsadvokaten afviste på baggrund heraf, senest den 9. december 2019, at søge sagen genoptaget. Task Force Teledata havde registreret sagen under søgenøgle 8 – ”Teledata vurderes ikke at kunne have haft betydning for sagens afgørelse”. Kontrol- og styregruppen fandt, at denne søgenøgle ikke burde anvendes, blot fordi teledata i sagen ikke skulle undersøges nærmere i task forcen som følge af, at politikredsen allerede havde foretaget den fornødne undersøgelse, og meddelte task forcen dette. Kontrol- og styregruppen foretog kontrol af teledata, herunder masteplaceringer, og fandt ingen fejl eller uoverensstemmelser.

I **sag M** var en mand idømt fængsel i 10 måneder for bl.a. røveri. Af retsbogen fremgik det, at teledata var indgået i bevisførelsen, men retten havde i dommens præmisser ikke lagt vægt på teledata. Røveriet blev begået på Banegårdspladsen i Aarhus. Domfældte havde forklaret, at han befandt sig i kvarteret Frydenlund på gerningstidspunktet omkring midnat. Teledataundersøgelsen viste, at domfældtes telefon var gået på en mast i Frydenlund ca. 20 minutter efter gerningstidspunktet. Kontrol- og styregruppen konstaterede, at masten var placeret ca. 3,5 km fra gerningsstedet, og at afstanden alt andet lige ville kunne tilbagelægges i bil på ca. 9 min. Sidstnævnte oplysning burde kort have været omtalt i Task Force Teledatas skema. Task forcen havde ikke fundet at kunne udelukke, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og havde undersøgt sagens teledata. Statsadvokaten i København fandt ved en stikprøvekontrol, at det ikke havde været nødvendigt at undersøge teledata, da teledata efter statsadvokatens opfattelse ikke kunne have haft betydning for sagen. Kontrol- og styregruppen var ikke enig i denne vurdering, og meddelte på et møde task forcen og Statsadvokaten i København, at kontrol- og styregruppen ikke fandt, at der var grundlag for at kritisere, at task forcen havde

undersøgt teledata. Kontrol- og styregruppen fandt i øvrigt, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt var grundlag for genoptagelse, korrekt.

Stikprøvesager, hvori kontrol- og styregruppen havde vurderet, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, kunne i hovedtræk opdeles i tre kategorier: (1) sager, hvori der ved den tekniske undersøgelse ikke blev konstateret fejl i teledata, (2) sager, hvori der blev fundet fejl i teledata, men hvor disse fejl ikke var relevante for sagens afgørelse, og (3) sager, hvori der blev fundet relevante fejl i teledata.

I sager, hvori der ved den tekniske undersøgelse ikke blev fundet fejl i teledata (1), og hvor der ved den tekniske undersøgelse af teledata ikke i øvrigt fremkom oplysninger, der gav grundlag for at antage, at sagens afgørelse var truffet på et ufuldstændigt eller fejlagtigt grundlag, foretoges under den afsluttende juridiske gennemgang en vurdering af, om Task Force Teledatas undersøgelser havde været tilstrækkelige, og om undersøgelserne og resultatet heraf var beskrevet fyldestgørende i task forcens efterforsknings- og kvalitetsrapporter og visitationsark. For så vidt angik kontrollen af task forcens undersøgelser havde kontrol- og styregruppen i første række fokus på, om task forcen havde foretaget en tilstrækkelig grundig undersøgelse af teledata for rækketab, og om der var foretaget betryggende undersøgelse af relevante masteplaceringer. I teledatasager, der var gennemgået af politikredsene, skulle task forcen i udgangspunktet ikke efterprøve kredsenes undersøgelse, med mindre senere erhvervet viden gav grundlag for at antage, at dette var nødvendigt.

I **sag N** var to personer idømt henholdsvis 1 år og 6 måneders delvist betinget fængsel og 3 års ubetinget fængsel samt udvisning med indrejseforbud for bestandigt for pengefalsk samt røveri og afpresning. Det fremgik af dommene, at teledata var indgået i bevisførelsen vedrørende de domfældtes færden i en periode umiddelbart op til og efter flere af gerningstidspunkterne. Kontrol- og styregruppen fandt, at det var i overensstemmelse med retningslinjerne, at Task Force Teledata ikke havde foretaget selvstændige undersøgelser i sagen, men havde henvist til en nyere detaljeret politikredsundersøgelse, der var foretaget til brug for behandlingen af sagen ved Den Særlige Klageret, idet en af de domfældte havde anmodet om genoptagelse. Kontrol- og styregruppens undersøgelser viste, at politikredsens bemærkning om overensstemmelse mellem rådata og konverterede data ikke var helt rigtig, da der i de konverterede data flere steder manglede oplysninger om slutcellens vinkel, hvilket imidlertid ikke skønnedes at kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppen orienterede task forcen herom, hvorefter task forcen sørgede for den for behandlingen af genoptagelsessagen fornødne underretning til statsadvokaten.

I sager, hvori der blev fundet fejl i teledata, men hvor disse fejl ikke var relevante for sagen (2), blev der under den afsluttende juridiske gennemgang af sagen desuden foretaget en efterprøvning af Task Force Teledatas juridiske vurdering af den bevismæssige betydning af fejlen. Ofte angik konstaterede fejl i teledata andre fokusnumre end dem, der var relevante for sagens afgørelse, f.eks. en tidligere mistænkt, den forurettede eller et vidne, eller fejlen angik tidspunkter uden for gerningsperioderne og

andre perioder, der ikke var relevante for bevisførelsen. I sådanne tilfælde kunne det i udgangspunktet ikke have haft betydning for sagens afgørelse, at der var fejl i teledata.

> I **sag O** var en kvinde idømt fængsel i 8 år for bl.a. forsøg på terrorisme. Teledata var ikke dokumentet under hovedforhandlingen og indgik ikke i dommens præmisser, men var anvendt under efterforskningen. Domfældte havde erkendt de faktiske omstændigheder, men nægtede sig skyldig på grund af manglende forsæt. Bevisførelsen havde i høj grad bestået af korrespondance via sociale medier, fund af kemikalier og håndskrevne notater vedrørende fremstilling af eksplosivstoffer og udførelsesmetoder for et angreb. Task Force Teledata havde på den baggrund fundet, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, hvilket kontrol- og styregruppen tiltrådte. Da der imidlertid kunne være medgerningsmænd, der ikke var dømt i sagen, havde task forcen i overensstemmelse med Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata foretaget en undersøgelse af sagens teledata. Undersøgelsen viste, at der alene var rækketab i teledata vedrørende en kvinde, der ikke var relevant for den pådømte kriminalitet. Politikredsen oplyste, at teledata vedrørende den pågældende ikke havde været benyttet under sagen. Kontrol- og styregruppen tiltrådte task forcens vurdering af, at der ikke var grundlag for at efterforskningen skulle genoptages.

I de sager, hvori der blev fundet relevante fejl i teledata (3), dvs. hvor de konstaterede fejl f.eks. angik fokusnumre og tidspunkter, der var af betydning for sagens afgørelse, foretog kontrol- og styregruppen en vurdering af, hvorvidt fejlene kunne antages at føre til, at sagerne skulle genoptages, og om Task Force Teledatas begrundelse for afgørelsen herom var fyldestgørende.

For så vidt angik sager med fældende afgørelser vedrørende fuldbyrdet drab og voldtægt samt overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, hvori der var mulige medgerningsmænd, der ikke var dømt, skulle task forcen ifølge Statsadvokaten i Københavns retningslinjer tillige foretage en nærmere vurdering af, om der var grundlag for at genoptage strafforfølgningen mod yderligere gerningsmænd. I disse sager foretog kontrol- og styregruppen ved den afsluttende juridiske gennemgang tillige en kontrol af task forcens undersøgelser heraf og en efterprøvning af task forcens vurdering.

> **Sag P** angik manddrab og usømmelig omgang med lig samt besiddelse og anvendelse af skydevåben. To domfældte blev idømt fængsel i henholdsvis 13 og 15 år, mens der skete påtaleopgivelse over for en tredje tiltalt. Teledata indgik i præmisserne i byrettens og landrettens domme, og Task Force Teledata havde foretaget en grundig undersøgelse af sagens teledata. Hverken task forcens eller kontrol- og styregruppens undersøgelser viste fejl eller uoverensstemmelser i teledata. Da sagen angik overtrædelse af straffelovens § 237, og da der var sket påtaleopgivelse over for en tredje mistænkt, havde kontrol- og styregruppen i overensstemmelse med Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata foretaget en vurdering af, hvorvidt sagens skulle tilbagesendes til politikredsen for en fornyet vurdering af efterforskningsmulighederne. Task forcen fandt under hensyn til sagens beviser, herunder bevisførelsen for landsretten, at det alene kunne lægges til grund, at der kunne have medvirket en eller flere

medgerningsmænd til den usømmelige omgang med lig. Kontrol- og styregruppens tekniske undersøgelse viste, at der ikke fandtes relevant teledata, der gjorde, at politikredsen burde genoptage efterforskningen. Kontrol- og styregruppen fandt herefter, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om genoptagelse og spørgsmålet om, hvorvidt sagen skulle sendes til politikredsen med henblik på en eventuel genoptagelse af efterforskningen, korrekt.

Resultaterne af den afsluttende juridiske gennemgang med sekretariatets vurdering af sagen, herunder om spørgsmålet om genoptagelse fandtes at være afgjort korrekt af Task Force Teledata, blev indført i kontrolarket tilligemed en indstilling til kontrol- og styregruppen. I arket kunne tillige anføres synspunkter af mere principiel karakter, samt om sagen gav anledning til generel eller konkret henvendelse til myndighederne.

b) Kontrol- og styregruppens gennemgang
Kontrolarkene med sekretariatets vurderinger af sagerne blev behandlet på gruppemøder. Til brug for gruppemedlemmernes drøftelser af sagerne gennemgik sekretariatets it-kyndige på møderne efter behov vanskeligere tekniske spørgsmål. I en del sager førte gruppemedlemmernes drøftelser til, at sekretariatet foretog supplerende undersøgelser til et senere gruppemøde.

c) Tilbagemelding til Task Force Teledata
Kontrol- og styregruppens sekretariat var i forbindelse med undersøgelserne ofte i kontakt med Task Force Teledata, der løbende blev gjort opmærksom på eventuelle klare uhensigtsmæssigheder eller i enkelte tilfælde spørgsmål, der var overset. Task forcen udførte i disse få sager herefter de manglende sagsskridt. Under de løbende kontakter gav sekretariatet flere gange mere uformel feedback til task forcen, og task forcen fik herved mulighed for at orientere sekretariatet om vanskeligheder og udfordringer.

I 36 af stikprøvesagerne gav kontrol- og styregruppens afsluttende sagsgennemgang endvidere anledning til, at kontrol- og styregruppen tog opfølgende kontakt til Task Force Teledata. Disse henvendelser vedrørte ofte spørgsmål eller bemærkninger til procedurer og fremgangsmåder for task forcens sagsgennemgang. Henvendelserne kunne dog også på dette stadie i enkelte tilfælde vedrøre en ikke tilstrækkelig fyldestgørende undersøgelse i task forcen, f.eks. fordi task forcen havde overset en anmodning (request) om teledata eller ikke havde været opmærksom på en mulig datakilde.

I **sag C**, der er refereret ovenfor, var to mænd dømt for bl.a. en lang række indbrud. Kontrol- og styregruppens undersøgelser påviste ingen fejl i teledata, hvorfor gruppen fandt, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt der var grundlag for genoptagelse, korrekt. Kontrol- og styregruppen fandt anledning til at bemærke, at det burde fremgå af task forcens undersøgelsesrapporter, hvilket kortmaterialer, der var anvendt ved mastekontrollen.

I **sag Q** var to mænd idømt fængsel i 30 dage for et indbrudstyveri og for efterfølgende at have gjort brug af et hævekort, de havde stjålet. Domfældelse var sket under henvisning

til bl.a., at den ene domfældtes mobiltelefon var registreret på en mobilmast ved gerningsstedet på gerningstidspunktet. Task Force Teledata havde ved screeningen af sagen korrekt konstateret, at teledata kunne havde haft betydning for sagens afgørelse, og havde foretaget en nærmere undersøgelse af sagens teledata. Ved en fejl var den anmodning (request) om teledata, der omfattede teleoplysningerne om den domfældtes mobiltelefons opkobling på en mast nær gerningsstedet, journaliseret på et forkert journalnummer, og task forcen havde derfor i sin gennemgang af sagen ikke kontrolleret disse data for fejl. I forbindelse med kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol af sagen, gjorde den it-teknisk kyndige task forcen opmærksom på fejlen, hvorefter task forcen undersøgte data og udarbejdede nye efterforsknings- og kvalitetsrapporter. Kontrol- og styregruppens undersøgelser viste, at det forhold, at task forcen oprindeligt havde overset den request, der var oprettet på et forkert journalnummer, ikke konkret kunne have haft betydning for task forcens vurdering af sagen, og at der ikke var relevante fejl i teledata. Kontrol- og styregruppen fandt derfor, at task forcen havde afgjort spørgsmålet om, hvorvidt der var grundlag for genoptagelse, korrekt.

I **sag G**, der er refereret under ovenfor, konstaterede kontrol- og styregruppen under den tekniske undersøgelse af teledata, at Task Force Teledata havde fundet, at der ikke fandtes konverterede data. Kontrol- og styregruppens undersøgelser påviste tilstedeværelsen af XML-filer på Telecentrets XML-arkiv. Kontrol- og styregruppen meddelte task forcen dette. I den konkrete sag fandtes forholdet ikke at kunne have haft betydning for sagens afgørelse. For en nærmere redegørelse vedrørende problemstillingen omkring XML-filer henvises til afsnit 4.6.2.

I en del sager har kontrol- og styregruppen efter at have afsluttet behandlingen af stikprøvesager rettet skriftlig henvendelse til Task Force Teledatas ledelse. Desuden har kontrol- og styregruppen på møder med task forcen og Statsadvokaten i København redegjort for gruppens stikprøvekontroller og resultaterne heraf.

I **sag C** var to mænd dømt for bl.a. en lang række indbrud. Task Force Teledata havde generelt og kortfattet angivet, at teledata kunne have haft betydning, men havde alene foretaget undersøgelser af teledata i tre forhold, og det var ikke oplyst, hvorfor teledata ikke kunne have haft betydning i ni andre forhold. De domfældte havde nægtet sig skyldig i disse ni forhold, men ikke afgivet forklaring, og teledata var ikke indgået i rettens begrundelse. Kontrol- og styregruppen fandt, at disse omstændigheder ikke i sig var selv nok til, at teledata ikke skulle undersøges. Kontrol- og styregruppens undersøgelser påviste ingen fejl i teledata, hvorfor kontrol- og styregruppen tiltrådte task forcens vurdering af, at der ikke var grundlag for genoptagelse. Kontrol- og styregruppen bemærkede, at det burde fremgå af task forcens undersøgelsesrapporter, hvilke kortmaterialer, der var anvendt ved mastekontrollen. Kontrol- og styregruppens bemærkninger, herunder vedrørende kravene til vurderingen af, hvorvidt teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse og derfor skulle undersøges, og begrundelsen herfor, blev meddelt task forcen og Statsadvokaten i København.

4.2.1.2.3. Resultatet af stikprøvekontrollen

Kontrol- og styregruppen har udtaget ca. 120 sager, der er undersøgt af Task Force Teledata. En sag, der ikke er behandlet af task forcen, er udtaget til kontrol, idet domfældte i sagen havde anmodet Den Særlige Klageret om genoptagelse under henvisning til bl.a. fejl i teledata.

Kontrol- og styregruppen har ikke konstateret tilfælde, hvor Task Force Teledata har overset fejl eller uoverensstemmelser i teledata, der var relevante for sagens afgørelse, og kontrol- og styregruppen har således i alle sagerne tilsluttet sig task forcens vurdering af, at der ikke var grundlag for at indstille, at sagerne blev genoptaget.

I et antal tilfælde har kontrol- og styregruppen derimod konstateret mindre alvorlige fejl angående procedure mv., og i enkelte sager er der konstateret mere systematiske uhensigtsmæssigheder. Kontrol- og styregruppens undersøgelser har imidlertid vist, at disse fejl og uhensigtsmæssigheder har haft en sådan karakter, at de ikke kunne have haft betydning for Task Force Teledatas vurdering af sagernes resultat.

I en række sager har kontrol- og styregruppen fundet, at der var anledning til at tage kontakt til Task Force Teledata vedrørende konkrete problemstillinger. Kontrol- og styregruppen har ved den efterfølgende stikprøvekontrol konstateret, at task forcen har foretaget de nødvendige justeringer.

Sammenfattende har Task Force Teledatas gennemgang klart været tilfredsstillende.

4.2.1.3. Politikredsenes gennemgang af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet

4.2.1.3.1. Udvælgelse af stikprøver

Da det for kontrol- og styregruppen var vigtigt ikke alene at undersøge, om det kunne antages, at uskyldige var blevet dømt på grund af teledatafejl, men også om sådanne fejl kunne have medført, at skyldige var gået fri, besluttede kontrol- og styregruppen, at gruppens sekretariat skulle foretage kontrolbesøg vedrørende politikredsenes gennemgang af uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet ved foreløbigt tre politikredse. De tre politikredse blev valgt ud fra et kriterium om geografisk spredning. Det skulle bero på resultatet af undersøgelserne ved disse politikredse, hvorvidt der skulle foretages kontrolbesøg i flere politikredse.

4.2.1.3.2. Fremgangsmåden ved stikprøvekontrollen

Kontrolbesøgene i de tre politikredse blev foretaget af en it-teknisk kyndig og en jurist fra kontrol- og styregruppens sekretariat. Besøgene varerede sammenlagt seks dage.

Kontrol- og styregruppen havde besluttet, at undersøgelsen skulle rette sig mod politikredsenes behandling af sagerne og ikke nødvendigvis særligt resultatet af politikredsenes undersøgelser.

Under hvert kontrolbesøg afholdt sekretariatets medarbejdere først et kort møde med politikredsenes ansvarlige jurister og efterforskere, hvorefter de udtagne sager blev gennemgået enkeltvis, og der blev udarbejdet et kontrolark for hver sag.

Kontrolarkene blev efterfølgende drøftet og godkendt af kontrol- og styregruppen på et gruppemøde.

4.2.1.3.3. Resultatet af stikprøvekontrollen

Ved en jysk politikreds viste sekretariatets gennemgang af de udvalgte ti sager, at HistoryAudit var opdateret. Der var i alle sagerne udarbejdet et kontrolark i POLSAS. Bemærkningsfeltet i indberetningerne til Statsadvokaten i København var udfyldt i overensstemmelse med vurderingerne i de enkelte sager.

I to sager var durationsproblemstillingen vedrørende internetsessioner (afsnit 4.5.2) aktuel. Sagerne blev drøftet nærmere med politikredsens sagsbehandlere, der havde været opmærksom på problemstillingen.

> I **sag R**, der angik forsøg på voldtægt af en 13-årig pige, var sigtelse oprindeligt rejst på baggrund af et signalement, der passede på den sigtede. Efterfølgende afhøringer, undersøgelse af DNA-fund, ransagninger, teleoplysninger og en fotokonfrontation havde ikke kunnet bestyrke mistanken mod den sigtede, hvorfor der skete påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2. I forbindelse med den oprindelige efterforskning havde efterforskerne i en rapport på baggrund af teledata sluttet, at sigtedes telefon med stor sandsynlighed befandt sig nordvest for en angiven mobilmast før gerningstidspunktet samt på sigtedes bopæl efter gerningstidspunktet. Kontrol- og styregruppens undersøgelser viste imidlertid, at de teledata, som politikredsen havde henvist til, angik internetsessioner, og kontrol- og styregruppen bemærkede, at der som følge af durationsproblemstillingen ikke kunne sluttes som anført af politikredsen på baggrund af teledata, idet oplysningerne om internetsessionerne med stor sandsynlighed var "nedarvet" fra tidligere sessioner. Politikredsen oplyste, at de ved kredsundersøgelsen og vurderingen af, om der var grundlag for at genoptage efterforskningen, havde været opmærksomme på denne problemstilling. Kontrol- og styregruppen konstaterede ved sine undersøgelser ikke fejl i teledata og fandt, at problemstillingen vedrørende duration ikke i sig selv var nok til, at der var grundlag for at genoptage efterforskningen. Kontrol- og styregruppen fandt derfor, at politikredsen havde vurderet spørgsmålet om genoptagelse korrekt.
>
> I **sag S**, der vedrørte røveri, var der sket påtaleopgivelse på bevisets stilling i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet der var modstridende forklaringer, og der ikke var fundet koster hos sigtede, ligesom der ikke var tekniske spor, der kunne underbygge mistanken. Også i denne sag havde politikredsen i den oprindelige efterforskning anvendt lokaliseringsdata fra internetsessioner, hvorfor durationsproblemstillingen var aktuel. Kontrol- og styregruppen fandt, at den fejlagtige anvendelse af teleoplysninger

vedrørende internetsessioner ikke kunne have haft betydning for vurderingen af sagen, og var derfor enig i politikredsens vurdering af, at der ikke var grundlag for at genoptage efterforskningen.

Kontrol- og styregruppen vurderede efter gennemgangen af de ti stikprøvesager, at politikredsens sagsgennemgang og opfølgning var fuldt tilfredsstillende. Der blev ikke konstateret fejl eller uoverensstemmelser, og kontrol- og styregruppen tiltrådte politikredsens vurdering af, at der ikke var grundlag for at genoptage efterforskningen i nogen af sagerne. Kontrol- og styregruppen bemærkede, at politikredsen sjældent havde angivet en begrundelse for resultatet af vurderingen, hvilket dog i sammenhængen heller ikke skønnedes påkrævet.

Ved en anden jysk politikreds viste kontrol- og styregruppens undersøgelser i ti sager, at politikredsens havde gennemgået alle sagerne og udarbejdet efterforskningsrapporter med en kort beskrivelse af sagerne samt en redegørelse for sagernes teledata med relevant krydskontrol af konverterede data og rådata. Efterforskningsrapporterne indeholdt en begrundet vurdering af, om efterforskningen burde genoptages. Sagerne var efterfølgende gennemgået, vurderet og godkendt af en specialanklager. HistoryAudit var løbende opdateret af politikredsen, og bemærkningerne i indberetningen til Statsadvokaten i København stemte overens med politikredsens vurdering.

Kontrol- og styregruppen fandt, at politikredsen havde gennemgået og vurderet sagerne omhyggeligt og meget tilfredsstillende. I hver efterforskningsrapport var der redegjort for politikredsens efterforskning og gennemgang af teledata samt begrundelsen for politikredsens vurdering af spørgsmålet om genoptagelse af efterforskningen. Kontrol- og styregruppen tiltrådte efter nærmere undersøgelse af sagerne politikredsens vurdering af, at der i ingen af sagerne var grundlag for at genoptage efterforskningen.

Ved en sjællandsk politikreds viste undersøgelserne, at politikredsen tilsyneladende ikke havde rekvireret teledata fra Task Force Teledata eller Telecentret til brug for politikredsens gennemgang af sagerne, og at der ikke i fornødent omfang syntes at være foretaget sammenligninger mellem oprindeligt konverterede data og rådata. Politikredsens gennemgang og vurdering forekom i flere af sagerne i et vist omfang blot at være en ny gennemgang af politikredsens tidligere behandling af sagerne på det hidtidige grundlag. Politikredsen skønnedes således ikke i fornødent omfang at have gennemgået de nu til rådighed værende teledata og inddraget disse på passende vis i en tilstrækkeligt kvalificeret vurdering af genoptagelsesmulighederne. Endvidere bemærkede kontrol- og styregruppen, at politikredsen alene havde udarbejdet en efterfølgende skriftlig vurdering i de ti sager, som politikredsen på forhånd havde fået oplyst var udtaget til stikprøve, så sagerne kunne være til rådighed under sekretariatets kontrolbesøg. Samlet set fandt kontrol- og styregruppen, at politikredsens undersøgelse ikke var tilfredsstillende. Kontrol- og styregruppen tiltrådte dog efter nærmere undersøgelse af de ti sager politikredsens vurdering af, at der i ingen af sagerne var grundlag for at genoptage efterforskningen.

Sag T angik røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, mod et pengeinstitut. Sagen mod den ene mistænkte blev påtaleopgivet som åbenbar grundløs, jf. retsplejelovens §

721, stk. 1, nr. 1. Der var lagt vægt på, at videoovervågning viste, at denne mistænkte var på posthuset under røveriet. Der var ikke indhentet teledata vedrørende denne mistænkte. Sagen mod en anden mistænkt blev senere påtaleopgivet på bevisets stilling, jf. retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2. Politikredsen konstaterede, at teledata ikke indgik i papirsagen, og at sagen var ukendt i HistoryAudit, hvorfor det efter politikredsens skøn ikke var muligt at foretage en komparativ analyse af, hvorvidt datamaterialet var fyldestgørende, idet der ikke fandtes en datafil at holde det op imod. På denne baggrund fandt politikredsen ikke grundlag for at genoptage efterforskningen. Kontrol- og styregruppens undersøgelser viste, at der var rådata tilgængeligt, og kontrol- og styregruppen vurderede, at såfremt kredsen havde gennemgået teledata korrekt, havde de fundet rådata i sagen, som de kunne bygge deres vurdering på. Kontrol- og styregruppens undersøgelse af rådata viste, at der ikke var registreringer vedrørende den mistænktes telefon i den relevante tidsperiode på gerningsdagen, og kontrol- og styregruppen tiltrådte derfor politikredsens vurdering af, at der ikke var grundlag for at genoptage efterforskningen.

I **sag U**, der vedrørte røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, var der sket påtaleopgivelse på bevisets stilling i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet der ved afgørelsen var lagt vægt på, at der ikke var vidner til episoden, og at det trods omfattende efterforskning ikke havde været muligt at identificere gerningsmanden. Politikredsen fandt ikke grundlag for at genoptage efterforskningen og henviste til, at der var foretaget kontrol på baggrund af oplysningerne i HistoryAudit, som efterfølgende var undersøgt via tilgængelige datakilder, og at der ved gennemgangen ikke var konstateret mangler i data. Kontrol- og styregruppen bemærkede, at det var uklart, hvad politikredsen havde foretaget kontrol af, da det fremgik af HistoryAudit, at data ikke fandtes, og de relevante teledata fra sagens akter ikke var verificeret ved gennemgang af rådata. Endelig var det uklart, på hvilket grundlag politikredsen konkluderede, at der ikke var mangler i data. Kontrol- og styregruppens undersøgelse viste, at der fandtes rådata på sagen, og at der ikke var fejl i teledata. Kontrol- og styregruppen tiltrådte derfor politikredsens vurdering af, at der ikke var grundlag for at genoptage efterforskningen.

Kontrol- og styregruppen besluttede efterfølgende, at der ikke skulle foretages yderligere undersøgelser i de omhandlede sager. Resultatet af undersøgelserne blev meddelt de tre politikredse og Statsadvokaten i København. Det måtte herefter være op til statsadvokaten at træffe de foranstaltninger, som resultatet af undersøgelsen af sagerne i den sjællandske politikreds gav anledning til.

Statsadvokaten i København fremsendte den 27. november 2020 afrapportering fra statsadvokatens tilsynsmøde med den sjællandske politikreds med en supplerende redegørelse for den metode, som politikredsen havde anvendt ved gennemgangen af sagerne. Af redegørelsen fremgik bl.a., at politikredsen var overrasket over kontrol- og styregruppens bemærkninger, idet politikredsen fuldt ud kunne stå inde for den gennemgang, som var foretaget. Politikredsen havde gennemgået alle de 55 sager, hvori der fandtes teledata, for rækketab uden at finde fejl. Advokaturchefen havde herefter

vurderet samtlige kredsens 71 sager. Det var advokaturchefens overbevisning, at korrektion af eventuelle mastefejl eller yderligere teleoplysninger ikke i nogen sager ville kunne danne grundlag for sigtelse af en mulig gerningsmand. Der var ikke tale om, at man ikke ville afsætte de nødvendige efterforskningsmæssige ressourcer til opgaven, men politikredsen havde vurderet, at den valgte tilgang opfyldte kravene. Politikredsen havde i et supplerende notat af 25. november 2020 redegjort nærmere for metodetilgangen ved gennemgangen af de 71 sager. Kontrol- og styregruppen bemærkede, at det ikke tydeligt fremgik af politikredsens notat, at det afgørende ikke var, om der manglede teledata på grund af konverteringsfejl, men om der, henset til de nu til rådighed værende teledata, var grundlag for at genoptage efterforskningen. Undersøgelserne omfattede således også sager, hvor det kun var muligt at undersøge rådata med masteoplysninger mv., og sager, hvor der var anledning til at forsøge at indhente yderligere oplysninger fra Task Force Teledata eller Telecentret. Statsadvokaten i København og kontrol- og styregruppen fandt efter omstændighederne ikke anledning til at foretage yderligere.

På baggrund af det fremkomne samt navnlig henset til resultat af den samlede undersøgelse af de 840 sager, jf. afsnit 3.3, fra alle politikredsene og sekretariatets kontrol af 30 af disse sager, besluttede kontrol- og styregruppen, at der ikke var grundlag for at anmode myndighederne om at foretage yderligere undersøgelser af de uopklarede sager vedrørende personfarlig kriminalitet.

Kontrol- og styregruppen besluttede endvidere, at der ikke var grundlag for, at gruppens sekretariat skulle foretage flere kontrolbesøg i politikredsene.

4.2.1.4. Sammenfatning vedrørende de tre stikprøvekontroller

Kontrol- og styregruppen har foretaget kontrol af 10 sager omfattet af politikredsenes rækketabsundersøgelse, ca. 120 sager omfattet af Task Force Teledatas sagsgennemgang og 30 sager omfattet af politikredsenes gennemgang af sager uden fældende afgørelse om alvorlig personfarlig kriminalitet. Sagerne har været repræsentativt udtaget efter objektive kriterier, og der er udtaget sager fra samtlige år, undersøgelserne i teledatasagen vedrører. Sagerne har været fordelt på forskellige sagskategorier.

Ved kontrollen har kontrol- og styregruppens sekretariatet først foretaget en juridisk og teknisk gennemgang af sagerne og en detaljeret kontrol af Task Force Teledatas eller de øvrige myndigheders sagsgennemgang. Desuden har kontrol- og styregruppen i de enkelte sager foretaget en gennemgang af teledata med henblik på at sikre, at der i teledata ikke fandtes oplysninger, der gav grundlag for at antage, at sagen var afgjort på et forkert eller ufuldstændigt grundlag. Dernæst har kontrol- og styregruppens fem medlemmer gennemgået hver enkelt sag på gruppemøder.

I alle sagerne har kontrol- og styregruppen for så vidt angår det afgørende spørgsmål, om der bør indstilles til genoptagelse, eller om efterforskningen skulle genoptages, tilsluttet sig myndighedernes vurderinger. Kontrol- og styregruppen har således i ingen af de undersøgte sager fundet grundlag for genoptagelse.

Ved kontrollerne er der konstateret nogle mindre alvorlige fejl angående procedure mv., og der er konstateret enkelte mere systematiske uhensigtsmæssigheder. Resultaterne er løbende blevet kommunikeret til Task Force Teledata m.fl., og der har været afholdt møder herom, hvori bl.a. Statsadvokaten i København har deltaget, og task forcen har efterfølgende foretaget de fornødne justeringer.

Overordnet kan kontrol- og styregruppen således på baggrund af de foretagne stikprøvekontroller konkludere, at myndighedernes sagsgennemgang har været tilstrækkelig og egnet til at sikre, at sagerne er afgjort korrekt.

4.2.2. Gennemgang af Den Særlige Klagerets sager

Begæringer om genoptagelse af straffedomme behandles ved Den Særlige Klageret, jf. retsplejelovens § 1 a, stk. 1, nr. 1. En nærmere gennemgang af reglerne om genoptagelse og Den Særlige Klageret findes i afsnit 2.2.

Genoptagelse kan ske efter begæring fra såvel anklagemyndigheden (Rigsadvokaten) som den domfældte, jf. retsplejelovens §§ 976-977.

Som det fremgår af afsnit 3.2.4 har Task Force Teledata ikke fundet sager, hvori der var grundlag for at anmode Den Særlige Klageret om genoptagelse, og Den Særlige Klageret har ikke behandlet genoptagelsessager, hvori anklagemyndigheden på baggrund af fejl i teledata har anmodet om, at sagen genoptages.

Kontrol- og styregruppen har ugentligt modtaget afrapportering fra Rigsadvokaten vedrørende sager, hvor den domfældte har anmodet om genoptagelse under henvisning til fejl eller uoverensstemmelser i teledata eller fejlagtig anvendelse af teledata i retten. Kontrol- og styregruppen har modtaget kopi af klagesagernes akter, herunder de domfældtes og anklagemyndighedens procedureindlæg og Den Særlige Klagerets afgørelse, når denne forelå.

I anmodningerne om genoptagelse har de domfældte både henvist til teledata og til andre beviser. De fleste anmodninger har ikke primært drejet sig om teledata. Teledata er i de fleste sager alene nævnt på et overordnet plan med henvisning til de fejlkilder, der har været omtalt i forbindelse med teledatasagen, og det er på den baggrund ofte gjort gældende, at teledata ikke kan anvendes som bevis eller ikke tillægges særlig bevismæssig betydning. De domfældte har derimod typisk ikke på et konkret grundlag rejst tvivl om rigtigheden af de anvendte teledata eller anført, at relevante teledata ved en fejl ikke er indgået i sagen. Uanset karakteren af de domfældtes anbringender har kontrol- og styregruppen i sagerne selvstændigt vurderet, om teledata kunne have haft betydning for genoptagelsesspørgsmålet, og i givet fald foretaget en undersøgelse heraf.

Såfremt Task Force Teledata som led i task forcens almindelige sagsgennemgang eller til brug for genoptagelsessagen har foretaget en undersøgelse af sagens teledata, har kontrol- og styregruppen

tillige foretaget en kontrol af task forcens sagsgennemgang svarende til kontrol- og styregruppens sædvanlige stikprøvekontrol. Der henvises herom til afsnit 4.2.1.2.

Der var pr. 28. april 2021 indbragt 13 genoptagelsessager for Den Særlige Klageret, hvori fejl i teledata eller fejlagtig anvendelse af teledata var en del af begrundelsen for anmodningen om genoptagelse. Genoptagelsesanmodningerne er modtaget ved Den Særlige Klageret i perioden fra den 30. maj 2019 til den 1. februar 2021. Den Særlige Klageret havde pr. 28. april 2021 afgjort 11 af de indbragte sager. Tre af begæringerne om genoptagelse angår tre domfældte i samme sag.

Nedenfor redegøres for de 13 sager.

1) Den Særlige Klagerets j.nr. G-195-19, afgjort den 11. august 2020
Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 20. august 2018, hvorved Retten i Roskildes dom af 11. januar 2018 blev stadfæstet for så vidt angik skyldsspørgsmålet, idømt fængsel i 9 måneder for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, ved et røveri mod en 7-eleven.

Det fremgår af byrettens præmisser, der i det hele er tiltrådt af landsretten, at domfældte er fundet skyldig i røveriforholdet på baggrund af DNA-beviser, idet der blev fundet DNA-spor, der med en meget høj grad af sandsynlighed hidrørte fra domfældte, på en plastikpose, som gerningsmanden havde medbragt til gerningsstedet. Der henvises endvidere til teledata, idet domfældtes telefon 7 minutter efter gerningstidspunktet gik på en mast, der var placeret 561 meter fra gerningsstedet. Der er derudover lagt vægt på bl.a., at domfældte havde et motiv, idet han angiveligt skyldte penge til nogle ”dumme mennesker”. Byretten havde tilsidesat domfældtes forklaring om, at han måtte have rørt ved plastikposen i en bus. Landsretten fandt endvidere ikke at kunne lægge særlig vægt på forklaringer fra domfældtes to brødre om, at de var sammen med domfældte den pågældende aften.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at en væsentlig del af grundlaget for domfældelsen udgjordes af teleoplysninger, og at teleoplysningerne ikke dokumenterede, at domfældte var i umiddelbar nærhed af gerningsstedet, fordi telefonen gik på en mast knapt 600 meter derfra. Domfældte havde et alibi, og et telefonopkald fra domfældtes bror understøttede, at domfældte befandt sig i et butikscenter med sin anden bror for at købe mad. Teleoplysningerne kunne ikke tjene som bevis for, at domfældte var skyldig i røveri. En grundig undersøgelse af masteplaceringen og en fornyet og mere grundig undersøgelse af retningen af telefonopkaldet mellem domfældte og broderen kunne have afgørende betydning for udfaldet af sagen. Anklagemyndighedens undladelse af at foretage sådanne undersøgelser måtte tale for genoptagelse. Der burde i det hele taget udvises en vis imødekommenhed i forhold til genoptagelse af sager som den foreliggende, da hele teledatasagen er sådanne nye og særlige omstændigheder, at betingelserne i retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1 og 3, måtte anses for opfyldt.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og anførte, at retten alene havde anvendt teleoplysningerne til at bekræfte domfældtes egen forklaring om, at han var i området i tidsrummet omkring gerningstidspunktet. Teleoplysningerne havde således ifølge anklagemyndigheden ikke afgørende betydning for sagens udfald. Politiet har oplyst, at ”linjerne er kontrolleret manuelt, og …

der er fuld overensstemmelse". Der har således ikke været et såkaldt rækketab i forbindelse med konverteringen af teleselskabets rådata. I lyset af, at teleoplysningerne ikke var afgørende for domfældelsen, er det ufornødent at gennemgå teleoplysningerne for øvrige fejl og usikkerheder, og der er ikke grundlag for at afvente, at Task Force Teledata foretager en yderligere gennemgang af teleoplysninger i sagen.

I en politirapport fra den oprindelige straffesag var anført, at politiet havde indhentet historiske teleoplysninger, hvoraf fremgik, at en telefon, der efter det oplyste anvendtes af domfældte, 7 minutter efter gerningstidspunktet modtog et opkald, der varede 17 sekunder, via en mast, der var placeret 561 meter syd for gerningsstedet. Masten registrerede opkaldet på 315 grader.

Det i politirapporten anførte vedrørende cellens vinkel var ikke indgået i bevisførelsen eller i byrettens eller landsrettens præmisser.

Forsvareren anmodede om, at oplysningerne om mastens placering og vinklen på cellen blev undersøgt nærmere, eller at klagesagens behandling afventede Task Force Teledatas undersøgelse af disse oplysninger.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 11. august 2020 uden yderligere undersøgelse af teledata anmodningen om genoptagelse under henvisning til, at det, der var anført til støtte for anmodningen, ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, fandtes at give grundlag for at genoptage sagen.

Task Force Teledata afsluttede sin gennemgang af sagen den 19. august 2020. Task forcen fandt ingen fejl eller uoverensstemmelser i teledata. Task forcen foretog ikke nogen nærmere undersøgelse af celle-ID eller retningen for den celle, som domfældtes telefon havde koblet op til.

Kontrol- og styregruppen har som Task Force Teledata ikke fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata og har tiltrådt task forcens vurdering af sagen. Under hensyn til sagens omstændigheder og bevisførelsen, hvorefter der er tale om en telefonsamtale foretaget ca. 7 minutter efter gerningstidspunktet, hvor domfældtes telefon koblede på en mast ca. 500 meter fra gerningsstedet, har kontrol- og styregruppen fundet, at celle-retningen ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse, og har herved bemærket, at det alene vil være muligt at kontrollere mastens placering og cellernes retning i forhold til de registrerede forhold på gerningstidspunktet (udbydernes mastedatabaser) og på undersøgelsestidspunktet. Det vil ikke være muligt at kontrollere for eventuelle afvigelser på gerningstidspunktet som følge af f.eks. fejlopsætning eller fejlregistrering af cellernes vinkler.

2) Den Særlige Klagerets j.nr. G-162-19, afgjort 30. april 2020

Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 29. august 2016, hvorved Retten i Glostrups dom af 26. april 2016 blev stadfæstet for så vidt angår skyldsspørgsmålet, idømt fængsel i 1 år og 9 måneder for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1, grov vold i forening med flere medgerningsmænd.

Af byrettens præmisser, der i det hele er tiltrådt af landsretten, fremgår, at domfældte er fundet skyldig på baggrund af bl.a. teleoplysninger, hvorefter domfældtes telefon havde befundet sig på mange forskellige steder i Københavnsområdet i løbet af gerningsdagen og flere gange havde kontakt med en "klubtelefon". Domfældtes telefon gik endvidere på nogle specifikke tidspunkter før gerningstidspunktet på tre forskellige master med angivne retninger og efter gerningstidspunktet på nogle master, der kunne dække hans bopæl. Landsretten tilsidesatte på baggrund af overvåningsfotografier domfældtes og et vidnes forklaring om, at domfældte havde lånt sin bil til vidnet, og at domfældte ikke var med, da vidnet kørte til og fra gerningsstedet. En efterforsker med særlig viden om teledata havde for landsretten forklaret, at en sms sendt fra domfældtes telefon på et angivet tidspunkt ud fra teleoplysningerne ikke kunne være sendt fra domfældtes bopæl.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at der var konstateret fejl og usikkerheder i de teleoplysninger, som politi og anklagemyndighed anvender i straffesager. Landsretten havde bl.a. lagt vægt på efterforskerens forklaring om, at det var dennes vurdering på baggrund af teleoplysningerne i sagen, at en sms ikke kunne være afsendt fra domfældtes bopæl, hvor domfældte havde forklaret, at han opholdt sig på det tidspunkt, hvorved retten tilsidesatte domfældtes og et vidnes forklaring i retten. De muligt fejlbehæftede teleoplysninger havde haft central betydning for rettens bedømmelse af skyldsspørgsmålet, og det kunne ikke udelukkes, at sagen kunne have fået et andet udfald, hvis teleoplysningerne havde haft et andet udvisende eller ikke havde været tillagt betydning.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at politiet havde fundet fuld overensstemmelse mellem antallet af rækker i rådata og konverterede data og på baggrund af anmodningen om genoptagelse havde foretaget en ny undersøgelse af den pågældende sms.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 30. april 2020 anmodningen om genoptagelse under henvisning til, at det, der var anført til støtte for anmodningen, ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, fandtes at give grundlag for et genoptage sagen.

Task Force Teledata afsluttede sin gennemgang af sagen den 19. august 2020 og fandt ikke fejl eller uoverensstemmelser i sagens teledata.

Kontrol- og styregruppen har som Task Force Teledata ikke fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata.

3) Den Særlige Klagerets j.nr. G-139-19, afgjort 7. maj 2020, 4) Den Særlige Klagerets j.nr. G-164-19, afgjort 18. juni 2020 og 5) Den Særlige Klagerets j.nr. G-202-19, afgjort 18. juni 2020

Ved Østre Landsrets dom af 20. november 2012, hvorved Københavns Byrets dom af 29. september 2011 blev delvist ændret, blev en række mænd dømt for bl.a. drabsforsøg og grov vold begået i 2009.

Domfældte 1[3] blev idømt en samlet- og tillægsstraf af fængsel i 11 år for overtrædelse af bl.a. § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1, grov vold og § 237, jf. § 21, jf. § 81 a, stk. 2, jf. stk. 1, forsøg på manddrab.

Domfældte 2[4] blev idømt fængsel i 8 år for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21, forsøg på manddrab.

Domfældte 3[5] blev idømt fængsel i 15 år og 3 måneder for overtrædelse af § 237, jf. § 21, forsøg på manddrab.

Gerningstidspunkterne var i 2009, og der var rejst tiltale ved anklageskrift af 21. september 2010.

De domfældte var i landsretten fundet skyldige på baggrund af bl.a. et vidnes forklaring, der støttedes af indhentede teleoplysninger. Der var derudover lagt vægt på en række andre beviser, herunder videooptagelser fra et klubhus og telefon- og rumaflytninger.

De domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningerne bl.a., at landsretten i skyldkendelsen vedrørende et forhold havde anført, at vidnets forklaring ikke i sig selv kunne danne grundlag for domfældelse, samt at beviserne for drabsforholdet alene angik dette vidnes forklaring og teledata. Hverken politi eller anklagemyndighed var i besiddelse af rådata, og det kunne derfor ikke vurderes, om der var sket fejl i konverteringen af teledata. Der var antageligvis sket bearbejdning og konvertering af teleoplysninger også efter anklageskriftet var udarbejdet.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at politiet i en udtalelse af 20. oktober 2019 havde oplyst, at det på baggrund af de hos dem foreliggende oplysninger både er politiets og anklagemyndighedens vurdering, at alle de teleoplysninger, der blev anvendt, var behandlet før den 1. november 2010. Der var ikke grundlag for at antage, at teleoplysningerne i sagen var rekvireret efter den 1. november 2010, og at der således var indgået konverterede teleoplysninger i sagen. Såvel byretten som landsretten har i bevisvurderingen henvist til, at vidnets forklaring understøttes af en lang række andre beviser, herunder vidneforklaringer, videoovervågning, lægeerklæringer, telefonaflytninger samt kriminaltekniske undersøgelser.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelser af 7. maj 2020 og 18. juni 2020 anmodningerne om genoptagelse under henvisning til, at det, der var anført til støtte for anmodningerne, ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, fandtes at give grundlag for et genoptage sagen.

Da teleoplysninger i sagerne var indhentet før den 1. november 2010, var sagerne i udgangspunktet ikke omfattet af Task Force Teledatas sagsgennemgangen. For en nærmere redegørelse for den tidsmæssige afgrænsning af sagsgennemgangen henvises til afsnit 2.1.2. Task forcen foretog derfor ingen undersøgelser af sagerne.

Kontrol- og styregruppen har efter gennemgangen ikke haft bemærkninger til sagerne.

6) Den Særlige Klagerets j.nr. G-137-19, afgjort 4. februar 2020
Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 16. februar 2012, hvorved Københavns Byrets dom af 12. oktober 2011 blev stadfæstet, dømt til at undergive sig behandling på psykiatrisk afdeling for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 266 ved trusler sendt som sms-beskeder.

Landsretten lagde bl.a. vægt på, at sms-beskederne var lagret i domfældtes telefon tilligemed den forurettedes kontaktoplysninger, og at den forurettede havde forklaret, at hun tidligere havde været ven med domfældte, hvilket domfældte havde benægtet.

Historiske teleoplysninger var indhentet den 8. februar 2012, vedrørende et tidsrum fra kl. 14.00 til kl. 18.30 den 24. marts 2011. Politiet havde undersøgt teleoplysningerne og henviste til, at der var fuld overensstemmelse mellem antal rækker i rådata og antal rækker i konverterede data. De anvendte historiske teleoplysninger var først indhentet i forbindelse med ankesagen og således ikke anvendt i byretten. Politiet anførte, at det ikke fremgik, om historiske teleoplysninger var indgået i en eventuel tillægsekstrakt for landsretten.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at dommen var baseret på teledata (sms-beskeder) med tilhørende IMEI-oplysninger og mastepositioner, samt at politiets håndtering af teledata havde været så fejlagtig, at Rigsadvokaten generelt havde indstillet brug af teledata som bevis, hvorfor bevisgrundlaget i sagen var ugyldigt.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste til, at de under sagen indhentede historiske teleoplysninger ikke var omtalt i dommen. Samtlige sms-beskeder og forurettedes kontaktoplysninger var fundet på domfældtes telefon, hvorfor de indhentede historiske teleoplysninger må have været uden nogen bevismæssig relevans. Det fremgår af politiets rapport, at der er fuld overensstemmelse mellem antallet af rækker i rådata og konverterede data. Der er derfor ikke udeladt data. Selv hvis der måtte være fejl i de historiske teleoplysninger, er der ikke grundlag for at antage, at det kunne have haft betydning for sagens udfald.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 4. februar 2020 anmodningen om genoptagelse under henvisning til, at det, der var anført til støtte for anmodningen, ikke fandtes at give grundlag for at genoptage sagen efter retsplejelovens § 977, stk. 1.

Task Force Teledata afsluttede den 2. november 2020 sin gennemgang af sagen. Task forcen fandt under henvisning til, at teledata i form af sms-beskeder og kontaktoplysninger, der var anvendt som bevis under sagen, var tilvejebragt ved udlæsning af domfældtes telefon, og at teleoplysninger, herunder masteplaceringer, ikke i øvrigt indgik i rettens begrundelse for domfældelse, at teledata indhentet fra teleudbyderne ikke at kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Task forcen foretog derfor ikke yderligere undersøgelser af sagens teledata.

Kontrol- og styregruppen har tiltrådt Task Force Teledatas vurdering af sagen.

7) Den Særlige Klagerets j.nr. G-142-19, afgjort 25. februar 2020
Domfældte blev ved Vestre Landsrets dom af 16. august 2018, hvorved Retten i Hernings dom af 8. marts 2018 blev stadfæstet, idømt fængsel i 5 år og 6 måneder for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1 og 2, hjemmerøveri, og § 245, stk. 1, grov vold.

Af byrettens præmisser, der i det hele blev tiltrådt af landsretten, fremgår, at domfældte er fundet skyldig i at have deltaget i røveri- og voldsforholdene på baggrund af DNA-spor, der blev fundet på gerningsstedet, og med en meget høj grad af sandsynlighed hidrørte fra domfældte, en lydoptagelse på domfældtes computer, hvor domfældtes kæreste før gerningstidspunktet kontaktede forurettede og udspurgte hende om personlige forhold, domfældtes ytringer under aflyttede telefonsamtaler med kæresten og oplysninger fra domfældtes fodlænkeapparat på gerningstidspunktet.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen, at de teleoplysninger, der blev anvendt i straffesagen mod ham, ikke var korrekt bedømt. For landsretten kom det frem, at forurettedes telefon den pågældende dag "forsvandt" fra masten kl. 19.35. Det var på dette tidspunkt, at overfaldet begyndte. Ifølge registrering af domfældtes fodlænke var han hjemme kl. 20.02. Efter politiets undersøgelser tog det ca. 18 minutter at køre fra ofrenes adresse og til domfældtes adresse. Det kunne altså ikke lade sig gøre at køre turen på ca. 5 minutter. Hvis man havde valgt at benytte hans teleoplysninger, ville man se, at han ikke var på gerningsstedet under røveriet.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste til, at historiske teleoplysninger alene blev anvendt til at belyse indholdet af samtaler og fastlægge tidspunkterne for disse samtaler og ikke havde ligget til grund for domfældelsen. Teleoplysninger indgik ikke som et centralt bevis i sagen. Der var desuden ikke fundet fejl i de anvendte teleoplysninger. Selv hvis der måtte være andre fejl i de historiske teleoplysninger, er der ikke grundlag for at antage, at det kunne have haft betydning for sagens udfald.

Den Særlige Klageret, der tidligere havde afvist en anmodning om genoptagelse fra domfældte (Den Særlige Klagerets j.nr. G-100-18, afgjort den 25. marts 2019), afviste ved kendelse af 25. februar 2020 domfældtes nye anmodning om genoptagelse under henvisning til, at heller ikke det, der var anført til støtte for den nu fremsatte anmodning, efter retsplejelovens § 977, stk. 1, kunne give grundlag for et genoptage sagen.

Task Force Teledata afsluttede den 6. maj 2020 sin gennemgang af sagen og havde ikke fundet fejl i teledata.

Kontrol- og styregruppens har som Task Force Teledata ikke fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata. Kontrol- og styregruppen bemærker herved, at det fremgår af teledata, at domfældtes telefon ikke har været aktiv fra kl. 11.25 til kl. 22.59 på gerningsdagen. Dette kunne tyde på, at telefonen har været slukket, og der er således ikke teledata vedrørende domfældtes telefon, der kan anvendes til at be- eller afkræfte, om domfældte var på gerningsstedet på gerningstidspunktet. Den ene forurettedes telefon var registreret på masten nær gerningsstedet med internetsessioner kl. 16.34-20.46. Der er således heller ikke noget, der tyder på, at den skulle være "forsvundet" fra telenettet kl. 19.35, som anført af domfældte.

8) Den Særlige Klagerets j.nr. G-186-19, afgjort 19. juni 2020

Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 10. januar 2019, hvorved Retten i Odenses dom af 9. maj 2018 blev stadfæstet for så vidt angik skyldsspørgsmålet, idømt fængsel i 3 år samt udvist med

indrejseforbud for bestandig for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 167, pengefalsk, § 281, nr. 1, afpresning, samt § 288, stk. 1, nr. 1, røveri.

Af byrettens præmisser, der blev tiltrådt af landsretten, fremgår, at domfældte er fundet skyldig i at have deltaget i forholdene på baggrund af forurettedes forklaring, der støttedes af objektive fund på forurettedes tøj og fundet af en kniv med DNA-spor, der pegede mod domfældtes medgerningsmand, samt fundet af en kniv i en sø, og at domfældtes medgerningsmand var fundet i besiddelse af forurettedes hævekort. Endvidere var der lagt vægt på messenger-korrespondance og teleoplysninger vedrørende en telefonforbindelse mellem de domfældte samt de domfældtes placeringer og telefonaktiviteter på og omkring gerningstidspunktet. Byretten havde fundet, at domfældtes og domfældtes brors forklaringer forekom utroværdige og usandsynlige bl.a. under hensyn til teledata om domfældtes telefonaktiviteter i et angivet tidsrum.

Landretten havde derudover lagt vægt på nogle vidneforklaringer vedrørende fundet af fugtige, beskidte sko hos domfældte.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at de nye oplysninger om validiteten af politiets teleoplysninger må anses at have betydning for udfaldet af landsrettens dom, idet landsretten ved bedømmelsen havde lagt vægt på teleoplysninger. Det fremgår af Rigsadvokatens meddelelse om anvendelse af teledata, at ikke alle fejl vil kunne opdages ved en efterfølgende undersøgelse, og at en telefons placering ikke kan fastlægges med sikkerhed. Det fremgår af politiets udtalelse, at ”maste-ID” for en telemast, der var central for sagen, ikke har kunnet udfindes på politiets mastelister, men at teleudbyderen ved telefonisk henvendelse har oplyst, at det relevante cellenavn er identisk med den angivne adresse og en vinkel.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at gerningstidspunktet for de to forhold, domfældte var dømt for, var den 23. november 2017 ca. kl. 22.45. Politiet havde foretaget en manuel kontrol af rådata for tidsrummet mellem kl. 19.21 og kl. 23.59 og sammenholdt disse med konverterede data. Der var konstateret fuld overensstemmelse. Der var foretaget kontrol af alle relevante telemaster, og de relevante mastepositioner havde været angivet korrekt.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 19. juni 2020 anmodningen om genoptagelse under henvisning til at det, der var anført til støtte for anmodningen, ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, fandtes at give grundlag for et genoptage sagen.

Task Force Teledata afsluttede den 22. april 2020 sin gennemgang af sagen og havde ikke fundet fejl eller uoverensstemmelser i de anvendte teleoplysninger, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

Kontrol- og styregruppen har fundet det i overensstemmelse med retningslinjerne, at Task Force Teledata ikke havde foretaget selvstændige undersøgelser i sagen, men havde henvist til en nyere detaljeret politikredsundersøgelse, der var foretaget til brug for behandlingen af genoptagelsessagen ved Den Særlige Klageret. Kontrol- og styregruppens gennemgang har vist, at politikredsens bemærkning om overensstemmelse mellem rådata og konverterede data ikke var fuldstændigt korrekt,

da der i de konverterede data flere steder manglede oplysninger om slutcellens vinkel. De manglende oplysninger var imidlertid uden betydning for sagens afgørelse og spørgsmålet om genoptagelse. Kontrol- og styregruppen har derfor tiltrådt task forcens vurdering af sagen, og har orienteret task forcen om resultatet af kontrol- og styregruppens undersøgelse af sagen.

9) Den Særlige Klagerets j.nr. G-32-20, afgjort den 9. september 2020
Domfældte blev ved Retten i Odenses dom af 21. december 2016 idømt en tillægsstraf på fængsel i 1 år og 6 måneder, der blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste, for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 165, urigtig anmeldelse, og § 279, forsikringsbedrageri ved anmeldelse af syv indbrudstyverier hos en virksomhed.

Af rettens præmisser fremgår, at domfældte er fundet skyldig på baggrund af teledata, idet domfældtes telefon i flere forhold, da alarmen gik, var gået på den mast, telefonen mest sandsynligt ville gå på, hvis den befandt sig på gerningsstedet. Der var endvidere lagt vægt på domfældtes manglende fremsendelse af dokumentation til forsikringsselskaberne, fund af pynteskruer og koben på domfældtes loft og en række yderligere indicier.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at masteoplysninger indgik som et væsentligt moment i dommen, og at domfældte ville være blevet frifundet, såfremt masteoplysningerne havde været korrekte.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at retten havde lagt vægt på andre bevisligheder end masteoplysninger, og at retten havde taget højde for den usikkerhed vedrørende masteoplysninger, som et vidne gav udtryk for. Teledata var undersøgt, og der var ikke fundet fejl.

Da der var tale om en dom med en betinget fængselsstraf, skulle sagen i udgangspunktet ikke undersøges af Task Force Teledata. Task forcen havde imidlertid foretaget en undersøgelse af sagens teledata til brug for genoptagelsessagen, og havde ikke fundet fejl i teledata.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 9. september 2020 anmodningen om genoptagelse under henvisning til at det, der var anført til støtte for begæringen, efter retsplejelovens § 977, stk. 1, ikke kunne give grundlag for et genoptage sagen.

Kontrol- og styregruppen har undersøgt sagen og sagens teledata. Kontrol- og styregruppen har ikke fundet fejl eller uoverensstemmelser.

10) Den Særlige Klagerets j.nr. G-66-20, afgjort den 3. november 2020
Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 12. oktober 2018, hvorved Københavns Byrets dom af 30. oktober 2017 blev stadfæstet, idømt fængsel i 6 år og udvist med indrejseforbud for bestandig for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 237, jf. § 21, drabsforsøg, og § 192 a, jf. § 23, medvirken til besiddelse af skydevåben.

Af landsrettens præmisser fremgår, at domfældte er fundet skyldig bl.a. på baggrund af videoovervågningsmateriale og teleoplysninger, herunder detaljerede kort med dækningsområder for ”celler” i området, hvoraf det fremgik, at domfældte og en medtiltalt flere gange havde kontakt med gerningsmændene til skyderiet via en mobiltelefon, idet de foretog rekognoscering omkring gerningsstedet for gerningsmændene.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at teledata er anvendt som begrundelse for hans medvirken. Havde sagen verseret på det tidspunkt, hvor Rigsadvokatens havde bestemt et stop for brug af teledata, havde anklagemyndigheden ikke haft en sag mod ham. Det er urimeligt og uretfærdigt, at udfaldet af en sag afhænger af, hvad der foregår ude i samfundet på det tidspunkt, hvor sagen verserer.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at det fremgik af en udtalelse fra Task Force Teledata, at der ikke var fundet fejl i de historiske teledata, som kunne have haft betydning for domfældelsen.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 3. november 2020 anmodningen om genoptagelse under henvisning til, at der ikke var tilvejebragt nye oplysninger, og der forelå ikke særlige omstændigheder, der gjorde det overvejende sandsynligt, at bevislighederne ikke havde været rigtigt bedømt, jf. retsplejeloven § 977, stk. 1, nr. 1 og 3.

Task Force Teledata havde den 12. juni 2020 afgivet en udtalelse til anklagemyndigheden til brug for genoptagelsessagen. Task forcen havde ikke fundet fejl i sagens teleoplysninger.

Kontrol- og styregruppen har som Task Force Teledata ikke fundet fejl i teledata. Task forcen havde i kvalitetsrapporten anført, at en telefon var ”inaktiv/slukket/uden dækning” i et nærmere angivet tidsrum. Det er imidlertid fremgået af kontrol- og styregruppens tekniske undersøgelse, at dette ikke var tilfældet, da der havde været mobildatasessioner i det pågældende tidsrum. Telefonen havde således ikke været hverken inaktiv, slukket eller uden dækning. Da domspræmisserne klart indikerer, at retten efter bevisførelsen har været bekendt med den rette sammenhæng, og da mobildatasessioner ikke nødvendigvis kan tilskrives aktive handlinger fra brugerens side, har kontrol- og styregruppen fundet, at fejlene i task forcens rapport ikke kunne have haft nogen betydning for sagens afgørelse. Kontrol- og styregruppen har derfor tiltrådt task forcens vurdering af sagen og har orienteret task forcen om kontrol- og styregruppens fund.

11) Den Særlige Klagerets j.nr. G-96-20, afgjort 3. februar 2021

Domfældte blev ved Vestre Landsrets dom af 16. november 2017, hvorved Retten i Aarhus dom af 1. maj 2017 blev stadfæstet, idømt fængsel i 2 år og 6 måneder samt udvist betinget for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, ved at have tilvirket og besiddet en bombe.

Af landsrettens præmisser fremgår, at domfældte er fundet skyldig på baggrund af en vidneforklaring samt DNA-fund ved bomben. Hverken byrettens eller landsrettens præmisser henviste til teledata.

Der var i bevisførelsen alene indgået teledata udlæst fra mobiltelefoner og ingen historiske teleoplysninger leveret af teleudbyderne.

Domfældte anførte til støtte for genoptagelsesanmodningen bl.a., at beviserne i sagen hovedsageligt havde været centreret omkring DNA-beviser og telemastoplysninger. Der har været problemer med både DNA-beviser og telemastoplysninger, hvorfor dommen ønskes undersøgt for eventuelle bevisfejl.

Anklagemyndigheden udtalte sig imod genoptagelse og henviste bl.a. til, at hverken by- eller landsretten i deres domme havde anført noget om teleoplysninger som begrundelse for domfældelsen. Der var ikke indgået historiske teleoplysninger indhentet fra teleudbydere via Rigspolitiet i sagen, men alene teledata udlæst direkte fra konkrete mobiltelefoner, hvorfor der ikke var tale om konverterede data. Domfældte havde erkendt, at han var til stede i den omhandlede lejlighed.

Den Særlige Klageret afviste ved kendelse af 3. februar 2021 anmodningen om genoptagelse under henvisning til, at det, der var anført til støtte for begæringen, ikke efter retsplejelovens § 977, stk. 1, gav grundlag for at genoptage sagen.

Da der ikke indgik historiske teleoplysninger i sagen, skulle sagen ikke undersøges af Task Force Teledata. Task forcen havde derfor ikke foretaget nogen undersøgelse af sagen.

Kontrol- og styregruppen har konstateret, at der ikke er indhentet teleoplysninger fra teleudbydere i sagen, samt at teledata i sagen alene angik data udlæst fra mobiltelefoner. Kontrol- og styregruppen har herefter ikke fundet grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser af sagen.

12) Den Særlige Klagerets j.nr. G-121-20
Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 21. juni 2012, hvorved Københavns Byrets dom af 19. december 2011 blev stadfæstet, idømt fængsel i 5 år for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, røveri.

Domfældte har til støtte for genoptagelsesanmodningen anført bl.a., at sagens beviser navnlig beror på masteoplysninger, og at det på baggrund af oplysningerne om fejl i politiets data vedrørende masteoplysninger, må formodes, at sagen kunne have fået et andet resultat.

Task Force Teledata har den 24. september 2020 afsluttet sin gennemgang af sagen. Task forcen har fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Task forcen har efter en juridiske vurdering af sagen og teledatafejlene fundet, at betingelserne for genoptagelse ikke er opfyldt.

Kontrol- og styregruppen har undersøgt sagen og sagens teledata, og har herved konstateret visse fejl i Task Force Teledatas efterforskningsrapport vedrørende hvilke data, der havde været til rådighed for task forcens undersøgelse. Fejlene er opstået som følge af, at task forcen indledningsvist ikke var opmærksom på, at der var mulighed for at tilvejebringe data fra XML-filer på arkiv hos Telecentret.

For en nærmere redegørelse for problemstillingen vedrørende XML-filer på arkiv henvises til afsnit 4.6.2.

Kontrol- og styregruppen har fremsendt en ekstrakt med resultaterne af kontrol- og styregruppens undersøgelse til Task Force Teledata, der er anmodet om at sikre, at oplysningerne tilgår anklagemyndigheden og domfældtes advokat, således at resultatet af undersøgelsen kan indgå i genoptagelsessagens behandling.

Kontrol- og styregruppen har i øvrigt tiltrådt Task Force Teledatas vurdering af sagen.

Den Særlige Klageret har efter det oplyste henlagt sagen, idet domfældte ikke har svaret inden en meddelt frist.

13) Den Særlige Klagerets j.nr. 21/03132
Domfældte blev ved Østre Landsrets dom af 13. december 2018, hvorved Retten i Næstveds dom af 28. juni 2018 blev stadfæstet for så vidt angår skyldsspørgsmålet, idømt fængsel i 16 år for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved besiddelse og videreoverdragelse af større mængder amfetamin.

Historiske teleoplysninger er i vid udstrækning indgået i bevisførelsen for både by- og landsretten og i begge dommes præmisser.

Sagen er på tidspunktet for denne afrapportering fortsat verserende ved Den Særlige Klageret.

Sammenfatning
Som nævnt var der pr. 28. april 2021 indbragt 13 sager med anmodning om genoptagelse for Den Særlige Klageret, hvori fejl i teledata eller fejlagtig anvendelse af teledata har været begrundelsen eller en del af begrundelsen for anmodningen om genoptagelse. Den Særlige Klageret har afvist anmodningen om genoptagelse i de 11 sager, klageretten har truffet afgørelse i. De resterende to sager er enten henlagt (sag nr. 12) eller verserende (sag nr. 13).

I en af genoptagelsessagerne (sag nr. 11) er der ikke indgået historiske teleoplysninger, men data tilvejebragt ved udlæsning. Denne sag er derfor ikke omfattet af teledatasagen.

Tre af genoptagelsessagerne (sag nr. 3, 4 og 5) angår tre domfældte i det samme sagskompleks. I disse sager er teleoplysninger indhentet før den 1. november 2010. Teleoplysninger blev forud for denne dato leveret direkte fra teleudbyderne til politikredsene. Disse sager er derfor i udgangspunktet ikke omfattet af teledatasagen og kontrol- og styregruppens undersøgelser. Der henvises herom nærmere til afsnit 2.3.3.1.

I de resterende ni genoptagelsessager er teleoplysninger indhentet i den periode, hvor teleoplysningerne blev konverteret i Telecentret, og disse sager er omfattet af teledatasagen. En af disse sager angår en dom om betinget fængselsstraf, og sagen skulle derfor i udgangspunktet ikke

undersøges af Task Force Teledata. Task forcen har dog til brug for klagesagens behandling også i denne sag foretaget en undersøgelse af sagens teledata.

Ud af de ni undersøgte sager har Task Force Teledata i en sag (sag nr. 6) fundet, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

I fem sager (sag nr. 1, 2, 7, 9 og 10) har Task Force Teledata efter at have undersøgt sagerne ikke fundet fejl i sagernes teledata.

I en sag (sag nr. 8) har Task Force Teledata fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata, men har fundet, at disse fejl ikke har haft relevans for sagens afgørelse. Det vil sige, at de konstaterede fejl eller uoverensstemmelser i teledata har angået telefonnumre, personer eller tidspunkter, der ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

I en sag (sag nr. 12) har Task Force Teledata fundet fejl eller uoverensstemmelser i teledata, der kunne have haft betydning for sagens afgørelse, men task forcen har efter en juridiske vurdering af sagen og fejlenes karakter fundet, at fejlene ikke kunne føre til, at betingelserne for genoptagelse er opfyldt. Denne sag er henlagt af Den Særlige Klageret.

Kontrol- og styregruppen har foretaget undersøgelser i alle de sager, der har været indbragt for Den Særlige Klageret. Resultaterne heraf er i relevant omfang videregivet til Task Force Teledata.

4.2.3. Manglende konvertering af slutmaster på sms-aktiviteter

Telecentret oplyste den 10. marts 2020 til kontrol- og styregruppen, at det under arbejdet med historiske teledata var blevet afdækket, at der i data fra to teleudbydere i få tilfælde var fundet difference mellem start- og slutcelle ved brug af sms'er. Dette kunne skyldes, at der under afsendelse af en sms blev anvendt flere celler på den samme mast eller at slutcellen sad på en anden mast end startcellen. Dette kunne ske, hvis den anvendte telefon befandt sig på et sted, hvor cellernes dækningsområder overlappede hinanden. Hvorvidt teleudbyderne ved brug af sms'er leverede oplysninger (rådata) om både start- og slutmast til politiet afhang af den måde, som teleudbyderne og deres underleverandører registrerede teledata på.

Telecentret foretog ved brug af sms'er endvidere oprindeligt alene konvertering af oplysninger om startceller, der blev anset som de vigtigste. Hvis en teleudbyder både havde leveret oplysninger om en startcelle og en slutcelle, kunne oplysningen om slutcellen derfor alene efterses i rådata. I foråret 2020 implementerede Telecentret en ny løsning, hvor oplysninger om både start- og slutcellen blev konverteret. Politikredsene blev orienteret herom. Ifølge Telecentret og teleudbyderne er det fremover oplysningen om slutcellen, der er vigtigst.

Kontrol- og styregruppen har med Telecentret drøftet betydningen af, at oplysninger om slutceller ved sms-aktiviteter oprindeligt ikke blev konverteret og således ikke fremgik af udgaver med oversigt over konverterede data. Efter en samlet teknisk og juridisk vurdering har kontrol- og styregruppen

fundet, at spørgsmålet ikke kan antages at have haft praktisk betydning for efterforskningen i afsluttede sager.

4.2.4. Henvendelse fra en politikreds

Kontrol- og styregruppen har modtaget og behandlet en del andre henvendelser. Som et eksempel herpå kan nævnes, at en politikreds den 1. marts 2020 orienterede kontrol- og styregruppen om, at der den foregående dag i forbindelse med eftersøgningen af en person to gange var rettet henvendelse til en teleudbyder, idet politikredsen via den eftersøgtes telefon ønskede en indikation på, hvor den pågældende kunne befinde sig. Teledata blev indhentet under henvisning til nødretlige principper, hvorfor Telecentret ikke på sædvanlig vis var inddraget. Teleudbyderen oplyste, at den pågældende telefon senest var gået på en bestemt celle på en nærmere angivet mast, og angav i den forbindelse cellens retning til 310 grader, svarende til nordvest for masten. Den eftersøgte og den pågældendes telefon blev imidlertid fundet i sydøstlig retning fra masten.

Kontrol- og styregruppen kontrollerede på den baggrund oplysningerne om retning på den pågældende celle i den af teleudbyderens mastelister, der var tidsmæssigt tættest på den 1. marts 2020, hvilket politikredsen ikke havde gjort i den konkrete sag. Cellen var i listen angivet med en retning på de oplyste 310 grader. Dette blev meddelt politikredsen, der samtidig blev henvist til at rette henvendelse teleudbyderen med anmodning om foretagelse af en fysisk kontrol af retningen på den pågældende celle.

4.3. Sager, der er efterforsket af Politiklagemyndigheden, PET eller Auditørkorpset

Teledataundersøgelserne har taget udgangspunkt i Rigsadvokatens liste over anmodninger om teleoplysninger (requests), der hidrører fra Rigspolitiets Telecenter, som har indhentet oplysningerne fra teleudbyderne. Der henvises herom nærmere til afsnit 2.3.3 og 3.2.1. De 12 politikredse og Task Force Teledata anvendte det samme sagsbehandlingssystem, POLSAS, herunder i forbindelse med teledataundersøgelserne. Grønlands Politi, Politiet på Færøerne og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), der også foretager efterforskning, anvender ikke POLSAS, men teleoplysninger indhentes også af disse myndigheder via Telecentret, og optrådte derfor på Rigsadvokatens liste og indgik i task forcens undersøgelse.

I afsnit 4.3.1-4.3.3 beskrives fremgangsmåden og resultatet af kontrol- og styregruppens kontrol med undersøgelser af sager foretaget af andre myndigheder.

4.3.1. Den Uafhængige Politiklagemyndighed

Efter retsplejelovens § 118, stk. 2, og § 1020 c, stk. 1, er det Den Uafhængige Politiklagemyndighed (Politiklagemyndigheden), der varetager efterforskningen i straffesager mod politipersonale. De nærmere regler herfor fremgår af retsplejelovens kapitel 93 c. Retsplejelovens regler om efterforskningsskridt og indgreb i meddelelseshemmeligheden, herunder indhentelse af historiske

teleoplysninger, finder også anvendelse i sager efter kapitel 93 c. Påtalekompetencen i sagerne tilkommer den regionale statsadvokat, medmindre kompetencen er tillagt Rigsadvokaten eller justitsministeren, og det er statsadvokaterne, der fører straffesagerne ved by- og landsretterne.

Politiklagemyndigheden er uafhængig af politiet og bliver ledet af Politiklagerådet, der består af en formand, der er landsdommer, en advokat, en universitetslærer i retsvidenskab og to repræsentanter for offentligheden.

Før den 1. januar 2012 var det de regionale statsadvokater, der stod for efterforskningen af straffesager mod politipersonale. Der var til hver statsadvokat tilknyttet et politiklagenævn, der virkede som kontrolorgan. Nævnet bestod af en advokat og to lægmænd.

Som en konsekvens af, at indhentelse og undersøgelse af teledata under efterforskning i straffesager mod politipersonale varetages af Politiklagemyndigheden, blev den oprindelige undersøgelse for rækketab mv. i disse sager ikke foretaget af politikredsene. Det blev endvidere fundet rettest, at Task Force Teledata ikke skulle forestå den efterfølgende centrale teledataundersøgelse i disse sager. Undersøgelserne blev i stedet foretaget af Politiklagemyndigheden under iagttagelse af retningslinjerne for sagsbehandlingen i task forcen. Den afsluttende anklagerfaglige gennemgang er foretaget af de to regionale statsadvokater.

Politiklagemyndigheden modtog den 13. juni 2019 kopi af Rigsadvokatens mail af s.d. til Advokatsamfundet m.fl. om gennemgang af straffesager, hvori der indgår teledata. Efter anmodning fra Politiklagemyndigheden fremsendte Rigspolitiet endvidere den 21. juni 2019 en liste over journalnumre på de sager, hvor Politiklagemyndigheden havde modtaget teleoplysninger. Ved mail af 18. december 2019 fra Rigsadvokaten blev Politiklagemyndigheden orienteret om retningslinjerne for Task Force Teledatas sagsbehandling, som kontrol- og styregruppen havde godkendt. Den 20. januar 2020 fremsendte Rigspolitiet en opdateret liste over sager med teleoplysninger.

Den nærmere fremgangsmåde og opgavefordeling mellem myndighederne blev endeligt fastlagt i marts 2020.

Kontrol- og styregruppen anførte herom i mail af 24. marts 2020 til Statsadvokaten i København:

> ”I forhold til behandlingen af afsluttede sager, der er efterforsket af Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP), og hvori der er indhentet teledata, oplyser Statsadvokaten i København ved et brev af 11. marts 2020, at statsadvokaterne kan tilslutte sig den fremgangsmåde, som DUP har skitseret i brev af 25. februar 2020. Den praktiske fremgangsmåde er præciseret i to mails af 4. marts 2020 fra Statsadvokaten i København, hvor også Rigsadvokaten har været inddraget.
>
> Efter den foreslåede ordning gennemgår DUP selv sagerne for teledatafejl efter de retningslinjer, der gælder for Task Force Teledata. Den anklagerfaglige vurdering foretages dog af den regionale statsadvokat. For så vidt angår sager fra før den 1. januar

> 2012, hvor DUP påbegyndte sin virksomhed, fremsøger statsadvokaterne sagerne og foretager de nødvendige vurderinger.
>
> Kontrol- og styregruppen har drøftet denne fremgangsmåde, der henset til sagernes særlige karakter og antal, kan tiltrædes."

I en af de ovenfor omtalte mails af 4. marts 2020 anførte Statsadvokaten i København, at Task Force Teledata skulle yde praktisk bistand til statsadvokaten i sagerne fra før den 1. januar 2012.

Politiklagemyndigheden har oplyst, at der var identificeret i alt syv sager med fældende afgørelser, hvor der var indhentet historiske teleoplysninger. I to af sagerne blev tiltalte idømt en helt eller delvist ubetinget fængselsstraf. Politiklagemyndigheden har vurderet, at teledata ikke kunne have haft betydning i de to sager, og at sagerne efter Task Force Teledatas retningslinjer har kunnet afsluttes uden gennemgang af teledata.

Statsadvokaten i København har ved mail af 11. marts 2020 oplyst, at de to sager er blevet gennemgået af de regionale statsadvokater, og at statsadvokaterne har tiltrådt, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagernes afgørelse, og at sagerne derfor kunne afsluttes uden gennemgang af teledata.

Politiklagemyndigheden har om sagerne uden domfældelse oplyst, at ingen af disse vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet, hvor efterforskningsmulighederne skal vurderes på ny, jf. pkt. D i Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata.

For så vidt angår sager omfattet af den ordning, der var gældende før den 1. januar 2012, har Statsadvokaten i København ved mail af 11. marts 2020 til kontrol og styregruppen oplyst, at statsadvokaterne har fundet fem sager, som statsadvokaterne havde behandlet efter de dagældende regler. Kun en af sagerne, **sag V** er afgjort med ubetinget fængselsstraf.

Kontrol- og styregruppen har, efter den i afsnit 4.2.1.2 beskrevne fremgangsmåde for stikprøver, udtaget **sag V** og en yderligere politiklagesag, **sag X** til nærmere gennemgang. Begge sager vedrører grooming. Kontrol- og styregruppen har ikke fundet, at teledata kan have haft betydning for sagernes afgørelse.

Det fremgår, at der alene er anvendt teledata i få politiklagesager, og at der i endnu færre sager er idømt ubetinget fængselsstraf. Den særlige fremgangsmåde, der er anvendt under teledataundersøgelsen af disse sager, ses ikke at have givet anledning til problemer.

4.3.2. Politiets Efterretningstjeneste

Politiets Efterretningstjeneste (PET) har bl.a. til opgave at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, dvs. forbrydelser mod statens sikkerhed og terrorisme mv. Ved straffeprocessuelle indgreb, herunder indhentelse af teledata, iværksat af PET, finder retsplejelovens regler anvendelse, jf. § 6 i lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET-loven).

Hvis efterforskning foretaget af PET fører til tiltalerejsning, føres sagen ved domstolene efter retsplejelovens regler.

Teledata, som Telecentret har indhentet efter anmodning fra PET, og som er indgået i konkrete straffesager, indgår i undersøgelserne af, om straffesagerne skal søges genoptaget på grund af teledatafejl. Indhentelse af teledata fremgår også i disse sager af Rigsadvokatens liste over sager, der er omfattet af undersøgelserne.

Undersøgelserne af teledata i PET-sager er i det væsentlige behandlet efter de almindelige retningslinjer. På nogle punkter er der imidlertid sket tilpasninger til de særlige forhold, der gør sig gældende for sager, der er efterforsket af PET. Det kan herved navnlig nævnes, at hverken politikredsene eller Task Force Teledata har haft direkte adgang til PET's teledata. Det er således alene PET, der har haft fuld indsigt i alle de originale teledata (rådata og konverterede data), som PET har indhentet i sagerne.

PET kan i visse tilfælde indhente teledata, der ikke videregives til politiet og dermed ikke indgår i en straffesag. Anklagemyndigheden, forsvareren, tiltalte og den domstol, der skal træffe afgørelse i straffesagen, gøres ikke bekendt med sådanne teledata, og disse fremgår ikke af Rigsadvokatens liste.

Der kan være flere grunde til, at PET ikke videregiver teledata til politiet og anklagemyndigheden. PET kan vurdere, at omhandlede teledata ikke har relevant forbindelse med den sag, der rejses mod tiltalte, jf. herved retsplejelovens § 729 a, stk. 3. Oplysninger kan endvidere være omfattet af de hensyn, der er nævnt i retsplejelovens § 729 c, stk. 1 (hensynet til fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring, beskyttelse af tredjemand, anden efterforskning og efterforskningsmetoder). Det bemærkes, at materiale, der er udeladt i medfør af retsplejelovens § 729 a eller § 729 c, i andre sager indgår i Task Force Teledatas undersøgelser.

I Justitsministeriets tillæg af 26. november 2019 til kommissoriet for kontrol- og styregruppen er om gruppens kompetence i PET-sager anført:

> "Kontrol- og styregruppens mandat omfatter også efterforskninger i regi af Politiets Efterretningstjeneste (PET) i det omfang, disse efterforskninger har været en del af konkrete straffesager omfattet af kommissoriet hos politiet eller anklagemyndigheden."

Efter tillægget henhører PET's efterforskninger vedrørende teledata således under kontrol- og styregruppens kompetence, hvis omhandlede teledata er indgået i en konkret straffesag. Teledata, som er indhentet og behandlet af PET, er derimod ikke omfattet af kontrol- og styregruppens mandat, hvis sådanne teledata ikke er indgået i en konkret straffesag.

Kontrol- og styregruppens opgave har været at sikre, at der har været hensigtsmæssige retningslinjer og procedurer for gennemgangen af teledata fra PET, der er indgået i straffesagerne, og at der har været et tilfredsstillende samarbejde mellem myndighederne.

Rigsadvokaten har den 18. september 2019 udstedt retningslinjer for undersøgelse af teledatafejl i straffesager med teleoplysninger, der indledningsvist har været efterforsket af PET. Udkast hertil var forinden sendt til godkendelse i kontrol- og styregruppen. Retningslinjerne gjaldt oprindeligt for politikredsenes undersøgelse for rækketab mv. og kom senere i tilpasset form til at gælde for Task Force Teledatas undersøgelse. Efter retningslinjerne har PET efter modtagelse af efterforskningsrapporter fra task forcen om de eventuelle teledatafejl, som task forcen måtte have fundet, haft til opgave at undersøge, om der er relevante fejl eller uoverensstemmelser i PET's teledata i sagerne, samt udfærdige rapporter herom med juridiske vurderinger til task forcen. På det grundlag har task forcen haft ansvaret for at foretage en sammenfattende vurdering af, om nogle af sagerne skulle søges genoptaget.

Kontrol- og styregruppen har med Statsadvokaten i København aftalt, at statsadvokaten efter Task Force Teledatas undersøgelser foretager tilsynsbesøg hos PET vedrørende PET's undersøgelser samt orienterer gruppen herom til brug for gruppens overvejelser om at anmode om yderligere undersøgelser mv.

Om de konkrete undersøgelser bemærkes, at Task Force Teledata har oplyst, at sagerne fra Rigsadvokatens liste i alt har vedrørt teledata i syv straffesager, der er omfattet af task forcens mandat. I ingen af sagerne har task forcen fundet grundlag for at søge om genoptagelse. Task forcens undersøgelsesskemaer er i alle syv sager særskilt fremsendt til kontrol- og styregruppen bilagt PET's skriftlige bemærkninger til task forcen.

Kontrol- og styregruppen har i overensstemmelse med det i gruppens stikprøvenotat bestemte, jf. afsnit 4.2.1.2, undersøgt **sag Y** og **sag Z**, der vedrører "Syriens-krigere" samt den såkaldte "Kundby-sag" om forsøg på terror, **sag Æ**. En del af efterforskningen er foretaget i regi af PET, og denne efterforskning er efterfølgende indgået i konkrete straffesager. I Kundby-sagen blev der set på, om teledatamaterialet kunne give anledning til, at efterforskningen mod mulige ikke-dømte medgerningsmænd burde genoptages, jf. nærmere afsnit 4.2.1.3. Kontrol- og styregruppen har efter undersøgelserne ikke fundet grundlag for at foretage yderligere i sagerne.

Statsadvokaten i København har efter sit tilsynsbesøg hos PET skriftligt orienteret kontrol- og styregruppen og har fremsendt statsadvokatens undersøgelser af tre af de PET-sager, som kontrol- og styregruppen ikke har undersøgt.

I statsadvokatens underretning af 7. december 2020 til kontrol- og styregruppen er anført:

> "… I henhold til tidligere aftale vedrørende kontrollen med kvalitetssikring af teledata i sager efterforsket af PET, har [statsadvokaten] i dag aflagt besøg i PET og foretaget stikprøvekontroller.
>
> Jeg har fået demonstreret, hvorledes man arbejder med at kvalitetssikre teledata i de sager, som PET har behandlet i den relevante periode.

Gennemgangen af de afsluttede sager er nu tilendebragt. Der har ikke været fejl eller mangler i teledata, som har givet anledning til overvejelser om genoptagelse eller yderligere efterforskning.

Alle sager har været fremtaget og er gennemgået. De efterforskere, der har været allokeret til opgaven har stor erfaring med at arbejde med teledata og har haft adgang til teledata i Rigspolitiets telecenter.

Der har efter det oplyste ikke været situationer, hvor man har manglet data. Der har således været tilgængelig rådata i alle sager. I de sager, hvor en politikreds tillige har indhentet og gennemgået teledata, har man haft politikredsens rapporter om teledatagennemgangen til rådighed, og man har således været opmærksomme på, om PET´s gennemgang af teledata kunne give politikredsen anledning til yderligere. Dette har ikke været tilfældet.

Der er udarbejdet kvalitetsrapporter vedrørende gennemgangen i overensstemmelse med interne retningslinjer, der er udfærdiget på baggrund af og stemmer overens med retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelsen og Rigspolitiets vejledning.

Sagerne er herefter vurderet juridisk af anklagere i PET.

Jeg har udvalgt 3 sager til nærmere gennemgang. Jeg har i detaljer fået demonstreret, hvorledes kvalitetssikringen i disse sager er foretaget og gennemgangen giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Der er i alle tilfælde tale om ”Syrienskrigersager”, hvor der ikke er indhentet teledata i politikredsene, og hvor sagen således ikke er gennemgået i Task Force Teledata. Jeg vedhæfter dommene vedr. de 3 sager samt mine kontrolskemaer.

Jeg står selvfølgelig til rådighed for eventuelle spørgsmål i anledning af stikprøvekontrollen.”

Efterfølgende har kontrol- og styregruppen afholdt et møde med Statsadvokaten i København om tilsynsbesøget. På mødet har statsadvokaten uddybet sine skriftlige bemærkninger og svaret på spørgsmål fra kontrol- og styregruppen.

Der er som anført alene indgået få PET-sager i undersøgelserne. Materialet har imidlertid i flere af sagerne været meget omfattende og har ofte indeholdt store mængder teledata. Der kan have været fejl i teledata i sager, der indledningsvist er efterforsket af PET, men sådanne er ikke konstateret. Det bemærkes herved, at det tekniske setup har været således, at PET’s teledata ikke har været påvirket af alle de fejltyper, som har medført fejl og uoverensstemmelser i politikredsenes teledata.

Kontrol- og styregruppen finder ikke grundlag for at foretage yderligere i PET-sagerne.

4.3.3. Forsvarets Auditørkorps

Militære straffesager efterforskes af Forsvarets Auditørkorps under Forsvarsministeriet. Politiet yder efter anmodning bistand til auditøren under efterforskningen, jf. den militære retsplejelovs § 8, stk. 2. Det følger af § 1 m.fl., i den militære retsplejelov, at retsplejelovens regler om indgreb i meddelelseshemmeligheden finder anvendelse for militære straffesager. Straffesagerne påtales af auditøren, der ligeledes møder i sagerne under behandlingen ved domstolene.

Task Force Teledata og Telecentret har til kontrol- og styregruppen oplyst, at der ikke er identificeret militære straffesager på Rigsadvokatens liste over sager med teledata, som Task Force Teledata har skullet undersøge.

Forsvarets Auditørkorps er ikke underlagt Rigsadvokaten, og kontrol- og styregruppen har tillige anmodet Auditørkorpset om at få oplyst, hvilke teledata, der er indgået i militære straffesager, der fra den 1. november 2010 til den 18. oktober 2019 er afgjort med ubetinget fængsel. Kontrol- og styregruppen har tilsendt Auditørkorpset retningslinjerne for Task Force Teledata og tilbudt at bistå med nærmere vejledning samt gennemgang og undersøgelse af teledata i de sager, som Auditørkorpset måtte identificere.

Auditørkorpset har i december 2019 oplyst til kontrol- og styregruppen, at det ofte er Forsvarets egne telefonnumre, der i givet fald søges historiske oplysninger om. Auditøren kan indhente disse teledata direkte fra teleudbyderne via den konkrete forsvarsenhed. Når teledata ikke indhentes via Telecentret, reduceres antallet af mulige fejlkilder.

Der har i 2020 været drøftelser mellem Auditørkorpset og kontrol- og styregruppen om, hvilke sager, der kunne være omfattet af kontrol- og styregruppens kompetence. Det fremgår, at Generalauditøren har været involveret heri. En enkelt sag med teledata, der både har været efterforsket af Auditørkorpset og en politikreds, har vist sig at være afgjort lige inden undersøgelsesperiodens begyndelse.

Auditørkorpset har afslutningsvist meddelt, at der ikke er sager, der er omfattet af kontrol- og styregruppens undersøgelser. Kontrol- og styregruppen har taget dette til efterretning.

4.4. Fejltyper

I Deloittes rapport af 1. oktober 2019 er der identificeret en række forskellige typer fejl i teledata. Der henvises herom nærmere til afsnit 2.4.2.

Som tidligere beskrevet har kontrol- og styregruppens fokus været på, om fejl vedrørende teledata i de enkelte sager kunne havde medført, at sagerne var blevet afgjort på et fejlagtigt eller ufuldstændigt grundlag, og om uskyldige derfor var blevet dømt, eller om skyldige var gået fri. Kontrol- og styregruppen har ikke som Deloitte foretaget en nærmere kortlægning eller analyse af de forskellige typer af fejl og uhensigtsmæssigheder. I afsnit 4.4.1-4.4.3 er der dog beskrevet en række opsamlende

iagttagelser om forskellige fejltyper, som kontrol- og styregruppen har gjort i forbindelse med sine undersøgelser. Der henvises endvidere til afsnit 4.5 og 4.6, hvor kontrol- og styregruppen har behandlet en række særlige problemstillinger vedrørende anvendelsen af teledata.

4.4.1. Rækketab

Filer med teledata er opdelt i rækker, hvor hver række angår en session. En session kan f.eks. være et telefonopkald, en sms eller en internetaktivitet.

Begrebet rækketab beskriver den situation, hvor der kan konstateres færre rækker i de konverterede data end i de rådata, der blev leveret fra teleudbyderne.

Rækketabet kan enten skyldes bevidst udeladelse eller fejl i forbindelse med konvertering eller indlæsning.

Det er en bevidste udeladelse, når Telecentret ved konverteringen af rådata har udeladt f.eks. dubletter eller rækker vedrørende takseringssessioner[32]. Et rækketab som følge heraf vil være uden betydning for anvendelsen af teledata under en straffesag.

Rækketab som følge af fejl i forbindelse med konvertering eller indlæsning er beskrevet nærmere under afsnit 2.4 om redegørelser og rapporter samt under afsnit 3.1 om politikredsenes undersøgelser for rækketab.

En konsekvens af rækketab som følge af fejl ved konvertering eller indlæsning kan være, at oplysninger om mobiltelefoners aktiviteter ikke er indgået i efterforskningen eller bevisførelsen i en straffesag. Eksempelvis kan en oplysning om, at den tiltaltes telefon på et for gerningsindholdet relevant tidspunkt har foretaget en telefonsamtale eller sendt eller modtaget en sms ved opkobling til en bestemt telemast ved en fejl ikke været indgået i sagen. En sådan udeladt oplysning kan have haft afgørende betydning for vurderingen af den mistænktes eller tiltaltes skyld eller uskyld.

Ofte vil der imidlertid i en straffesag være indhentet teledata vedrørende en række forskellige fokusnumre og tidsperioder, og et rækketab i teledata vedrørende telefoner eller tidspunkter, der ikke er relevant i forhold til gerningsindhold eller -tidspunkt vil i udgangspunktet ikke have haft betydning for sagens afgørelse.

Som det fremgår af afsnit 3.1 og 3.2.4 har politikredsene og Task Force Teledata i alle de undersøgte sager foretaget en nærmere undersøgelse af, om der er sket rækketab.

[32] Takseringssessioner angår registreringer hos teleudbyderen, der alene anvendes til intern administration hos denne.

Det fremgår af Task Force Teledatas undersøgelse af 5.027 sager, at der i 489 af sagerne er foretaget en rækketabsundersøgelse i politikredsen. Af disse sager er der i 96 sager svarende til ca. 20 % af sagerne konstateret et rækketab.

Kontrol- og styregruppens erfaringer efter gennemgangen af de ved stikprøvekontrollen udvalgte sager fra Task Force Teledata understøtter billedet af, at der i en væsentlig andel af sager med teledata har kunnet konstateres et rækketab i konverterede data vedrørende en eller flere af sagernes rekvisitioner.

Såvel Task Force Teledatas som kontrol- og styregruppens undersøgelser har imidlertid vist, at de konstaterede rækketab kun i få sager har angået numre, personer og tidspunkter, der har været relevante for sagens afgørelse, og i ingen af disse sager har det konstaterede rækketab kunnet begrunde, at sagen skulle genoptages.

4.4.2. Unøjagtigheder i masteplaceringer

Kommunikation med mobiltelefoner og andre telekommunikationsenheder foregår ved, at enhederne kobler op til teleudbydernes netværk af antenner. Typisk består en antenne af tre celler, der hver er identificeret ved et celle-ID. Da antennerne ofte er placeret på telemaster, anvendes, uanset de også kan være placeret på bygninger mv., i daglig tale betegnelsen mobilmaster. Masternes placering er i de rådata, der leveres fra teleudbyderne, angivet ved både en adresse og en GPS-position opgivet ved et koordinatsæt. For nærmere oplysninger om de tekniske begreber henvises til afsnit 2.3.1.

Begrebet unøjagtigheder i masteplaceringer beskriver den situation, hvor der i de data, der er anvendt i en straffesag, er maste- eller celleplaceringer, der ikke stemmer overens med mastens fysiske placering på tidspunktet for aktiviteten.

Unøjagtigheder i masteplaceringer kan skyldes en fejlagtig registrering af masteplaceringen hos teleudbyderen eller en fejlkonvertering af adressen eller mastekoordinaterne i forbindelse med Telecentrets behandling af teledata.

Teleoplysninger om mobiltelefoners opkoblinger til mobilmaster anvendes ofte i bevisførelsen vedrørende relevante personers placeringer og færden på bestemte tidspunkter. Således vil f.eks. en oplysning om, at tiltaltes telefon på gerningstidspunktet koblede på en mast i nærheden af gerningsstedet, ofte blive anvendt som et indicium for, at tiltalte var på gerningsstedet på gerningstidspunktet. Omvendt vil en oplysning om, at tiltaltes telefon koblede på en mast, der ikke var i nærheden af gerningsstedet, kunne anvendes til at understøtte et af tiltalte påberåbt alibi. Fejlagtige oplysninger om masteplaceringer kan derfor have haft betydning for sagernes afgørelse.

Deloitte har i sin rapport identificeret en række eksempler på fejl som følge af teleudbydernes fejlregistreringer. Fejlregistreringerne kan variere fra få meter op til store afstande, hvor de oplyste masterpositionerne angiver en lokalisering langt uden for Danmarks grænser. I nogle tilfælde vurderes det, at fejlen skyldes en ombytning af x- og y-koordinaterne. Derudover har Deloitte

identificeret historiske tilfælde, hvor den opgivne adresse og de opgivne koordinater for masterne ikke har været overensstemmende.

Såvel Deloittes undersøgelse som Rigspolitiets egne undersøgelser har afdækket fejlkilder vedrørende forskydning af mastepositioner i forbindelse med Telecentrets konvertering af rådata. En fejl som følge af, at et koordinatsystem i en kort periode i 2016 i Telecentret blev dobbeltkonverteret til et andet koordinatsystem, som anvendtes i dansk politi, havde medført, at GPS-koordinaterne i de konverterede data angav, at nogle master var placeret ca. 222 meter fra den placering, de havde ifølge rådata. En anden konverteringsfejl havde resulteret i en tilsvarende forskydning på ca. 100 meter. Endelig blev der fundet eksempler på konverteringsfejl, der havde resulteret i meget betydelige forskydninger af mastepositioner. Sidstnævnte forskydninger var efter det oplyste af en størrelse, som betød, at fejlene umiddelbart måtte antages at være blevet identificeret ved anvendelsen af de konverterede data.

Task Force Teledata har i alle sager, hvor det er vurderet, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse, foretaget en undersøgelse af, hvor de relevante telemaster fysisk var placeret på det angivne tidspunkt, og sammenholdt dette med oplysningerne om masternes placering i sagens konverterede teledata. Task forcen har i sin redegørelse af 29. januar 2021, der er vedlagt som bilag 1 til denne rapport, vedrørende resultatet af task forcens sagsgennemgang anført, at det i et antal sager er konstateret, at der på grund af en konverteringsfejl kunne være blevet oplyst en unøjagtig placering af centrale telemaster. I ét tilfælde var masten rettelig ca. 200 meter tættere på gerningsstedet, end tidligere oplyst. I to tilfælde var masten rettelig ca. 100 meter længere væk fra gerningsstedet. Ingen af disse fejl kunne have haft betydning for sagernes udfald.

Kontrol- og styregruppen har i forbindelse med den tekniske gennemgang af de sager, der var udtaget til stikprøvekontrol, foretaget en tilsvarende undersøgelse af, hvor de master, der havde betydning for sagens afgørelse, fysisk var placeret. Undersøgelsen blev i udgangspunktet foretaget ved opslag i korttjenester på baggrund af adresser fra rådata. For at undgå fejlkilder vedrørende teleudbydernes eventuelle unøjagtige masteregistreringer, tog kontrol- og styregruppen ved disse undersøgelser således ikke udgangspunkt i mastekoordinater fra teledata. For en nærmere redegørelse for, hvordan undersøgelserne blev udført, henvises til afsnit 4.2.1.2.2, litra a.

Ved kontrol- og styregruppens undersøgelser blev der konstateret flere eksempler på mindre afstandsmæssige forskydninger af masteplaceringer svarende til det i Rigspolitiets og Deloittes rapporter oplyste. I ingen af de undersøgte sager havde en sådan mindre forskydning imidlertid haft betydning for sagens afgørelse. I en sag bestod fejlen f.eks. i en forkert registrering af placeringen af to telemaster, der rettelig var placeret ca. 100 meter længere væk fra både gerningsstedet og domfældtes bopæl. Kontrol- og styregruppen fandt ligesom Task Force Teledata, at den mindre forskydning i telemasternes placering ikke kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Der henvises til sag J gengivet under afsnit 4.2.1.2.2, litra a.

Kontrol- og styregruppens undersøgelser viste desuden, at der under bevisførelsen bør udvises påpasselighed ved anvendelse af den af teleudbyderne opgivne postadresse for masteplaceringen. Det

skyldes, at en sådan postadresse, navnlig i tyndt befolkede områder, ofte kan dække over større arealer og mange matrikler. I en af de undersøgte sager viste den opgivne adresse sig f.eks. at vedrøre et landbrugsareal med syv matrikler. Kontrol- og styregruppen kunne ud fra opslag i BBR og teleudbyderens masteliste og ved indsættelse af koordinaterne i Google Maps konstatere, at den konkrete masts fysiske placering i luftlinje var ca. 730 meter tættere på gerningsstedet end den opgivne postadresse. Uoverensstemmelsen havde ikke haft betydning for sagens afgørelse. Der henvises til sag [**G**] refereret under afsnit 4.2.1.2.2, litra a. Kontrol- og styregruppen fandt ingen eksempler på sager, hvor anvendelsen af masteadresser havde ført til fejl, der kunne haft betydning for sagens afgørelse.

Samlet set har kontrol- og styregruppens undersøgelser således vist, at fejl i masteplaceringer ikke har haft en reel betydning for sagernes afgørelse, idet forskydningerne oftest har været så uvæsentlige, at dette ikke har kunnet føre til en anden vurdering af sagens teledatabeviser. I de få sager, hvor masteforskydningerne har været større, må det antages, at der har været tale om så store forskydninger, at fejlen, som oplyst i Deloittes rapport, var identificeret i forbindelse med anvendelsen af teledata. Kontrol- og styregruppens undersøgelser har endvidere vist, at teledata i ingen af de undersøgte sager har været det eneste bevis vedrørende den mistænktes eller tiltaltes placering og færden på de relevante tidspunkter.

4.4.3. Andre fejltyper

Kontrol- og styregruppen har i forbindelse med sine undersøgelser konstateret eksempler på en række andre fejl og uoverensstemmelser, der alle ses at være identificeret og beskrevet i Deloittes rapport.

Til eksempel er der i flere af de undersøgte sager konstateret en afrunding af visse datafelter, f.eks. af felter med EMEI- og A-numre, der indeholdt mere end 15 karakterer. Det er kontrol- styregruppens vurdering, at fejlen grundet sin karakter ikke kan have haft betydning for de undersøgte sagers afgørelse.

I mange af de undersøgte sager var kolonner med landekoder udeladt i de konverterede data. Ud fra de øvrige informationer i de konverterede data var det imidlertid uproblematisk at fastslå det pågældende nummers nationalitet, og det er kontrol- og styregruppens vurdering, at heller ikke denne fejl kan have påvirket sagernes afgørelse.

Endelig er det i flere af de undersøgte sager konstateret, at tomme felter i rådata er konverteret til et felt med karakteren ”0” i konverterede data. Denne fejl vurderes også at være uden praktisk betydning for sagernes afgørelse.

Kontrol- og styregruppen har således ved sine undersøgelser ikke konstateret eksempler på andre fejl i teledata, der vurderes at have haft potentiale til at få betydning for sagernes afgørelse, end dem, der er redegjort for ovenfor om rækketab og unøjagtigheder i masteplaceringer.

4.5. Særlige problemstillinger vedrørende leveret teledata

Nedenfor redegøres for en række særlige problemstillinger vedrørende teleudbydernes levering af teledata, der er afdækket i forbindelse med gennemgangen af teledatasagen, herunder i forbindelse med kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol.

4.5.1. Nyere samtaletjenester

Telekommunikation ved opkald og sms foregår traditionelt via teleudbydernes 2G og 3G netværk, men kan også ske via 4G eller trådløse netværk ved anvendelse af de nyere samtaletjenester VoLTE og VoWiFi. For en nærmere gennemgang af de tekniske begreber henvises til afsnit 2.3.1.

4.5.1.1. Manglende data ved visse VoLTE- og VoWiFi-aktiviteter

Af Justitsministeriets kommissorium af 2. juli 2019 for kontrol- og styregruppen fremgår, at Rigspolitiet den 30. juni 2019 oplyste, at Rigspolitiet i perioder fra visse teleselskaber havde modtaget mangelfulde rådata om kommunikation ved brug af nyere samtaletjenester.

Under kontrol- og styregruppens møde den 5. juli 2019 med Rigspolitiet og Rigsadvokaten blev problemstillingen vedrørende de nyere samtaletjenester behandlet. Rigspolitiet gav en foreløbig redegørelse for problemstillingen og oplyste, at politiet i en konkret sag havde konstateret, at en teleudbyder ikke havde udleveret fuldstændige teledata. De manglende data skyldtes formentlig, at teleudbyderen i en periode havde leveret de nye samtaletjenester VoLTE og VoWiFi til visse kunder uden at foretage logning af data. Rigspolitiet var i dialog med to teleudbydere, der var berørt af problemstillingen, herunder om teleudbydernes udlevering af de manglende oplysninger. Det blev aftalt, at kontrol- og styregruppen skulle have adgang til Rigspolitiets korrespondance med teleudbyderne vedrørende de nye samtaletjenester.

a) Det fremgår af Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse om teledatasagen af 28. september 2019, at en teleudbyder siden den 1. august 2018 havde tilbudt VoLTE og VoWiFi til egne kunder, men først fra den 10. januar 2019 havde leveret oplysninger om disse aktiviteter til politiet. Telecentret identificerede efter det oplyste i juni 2019 de sager, hvori der kunne mangle oplysninger fra den pågældende teleudbyder, hvorefter der blev fremsendt nye komplette rådata i de sager, hvori der manglede oplysninger. Teleudbyderen rettede imidlertid i august 2019 på ny henvendelse til Telecentret, idet udbyderen havde afdækket, at antallet af muligt berørte sager var højere end først antaget, herunder at der også kunne have manglet oplysninger efter den 10. januar 2019. Den pågældende teleudbyder leverede efterfølgende nye rådata også i disse sager.

Kontrol- og styregruppen afholdt den 21. oktober 2019 et møde med Teleindustrien og repræsentanter for alle fire teleudbydere. Under mødet blev der bl.a. redegjort nærmere for problemstillingen omkring de nyere samtaletjenester.

Henset til det oplyste om sagens forløb, herunder at der i samtlige berørte sager efterfølgende var leveret komplette datasæt fra den pågældende teleudbyder til politikredsene, fandt kontrol- og styregruppen herefter ikke grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser af denne teleudbyders sager.

b) En anden teleudbyder havde ifølge Rigspolitiets og Rigsadvokatens redegørelse omkring månedsskiftet juni/juli 2019 oplyst til Telecentret, at udbyderen fra omkring april/maj 2017 begyndte udrulning af VoLTE og VoWiFi til sine abonnenter, og at udbyderen ikke havde logget oplysninger om disse aktiviteter, når der var tale om indgående opkald til kunder med et særligt erhvervs-abonnement. Oplysningerne var således ikke indgået i rådata fra april/maj 2017 til midten af august 2019, hvor teleudbyderen oplyste at have korrigeret sine registreringer med henblik på at sikre, at oplysninger om VoLTE- og VoWiFi-aktiviteter blev leveret til politiet uanset abonnementstype.

I forlængelse af mødet med Teleindustrien den 21. oktober 2019 holdt kontrol- og styregruppen den 19. december 2019 et møde med teleudbyderen med henblik på at klarlægge problemstillingens nærmere omfang. Det blev under mødet oplyst, at teleudbyderen i 2007 havde etableret en løsning for internet/IP-telefoni for udbyderens erhvervskunder med et særligt abonnement, hvor indgående opkald (A-numre) fra kunder hos andre teleselskaber ikke blev logget. Teleudbyderen havde været i stand til at udfinde oplysningerne fra den 19. august 2019 og fremad. Erhvervsabonnementet havde ikke haft mange abonnenter til at begynde med, men var især de seneste år vokset i popularitet. Det var ikke muligt at genskabe og levere de manglende oplysninger til politiet. Teleudbyderen havde overvejet, om oplysningerne kunne rekonstrueres via de øvrige teleudbydere. Det var imidlertid vurderingen, at dette ikke var muligt. Teleudbyderen ville vende tilbage med mere præcise oplysninger om antallet af berørte abonnenter.

Ved en mail af 29. januar 2020 til kontrol- og styregruppen oplyste teleudbyderen uddybende, at det system, der anvendtes til VoLTE og VoWiFi og var udviklet til erhvervskunder, for så vidt angår nogle funktioner havde været i drift siden 2010. Platformen havde imidlertid alene været anvendt til VoLTE siden 2017 og efterfølgende til VoWiFi. Platformen havde i sin opstartsfase et beskedent antal kunder og havde først i 2018-2019 fået et større omfang. Teleudbyderen havde den 9. juli 2019 meddelt Rigspolitiet, at sagerne fra den 9. juli 2019 og et år tilbage var gennemgået. Udbyderen havde herunder identificeret 41 sager, som potentielt kunne være omfattet af problemstillingen. Teleudbyderen havde ikke data tilbage til 2010, der kunne identificere, hvor mange udleveringer der i den periode var foretaget til politiet vedrørende denne kundebase. Ud fra en skønsmæssig vurdering baseret på en lineær tilbageskrivning af 2019-tallene var det udbyderens skøn, at der kunne have været yderligere ca. 50 sager.

Kontrol- og styregruppen spurgte teleudbyderen om de i alt 91 potentielt påvirkede sager kunne henføres til konkrete rekvisitioner. Ved mail af 28. februar 2020 svarede teleudbyderen, at de 41 sager fra 2018/2019 alle kunne henføres til konkrete rekvisitioner, mens de anslåede ca. 50 sager fra før denne periode ikke kunne henføres til konkrete rekvisitioner.

Kontrol- og styregruppen behandlede problemstillingen på flere gruppemøder, og på et møde den 23. marts 2020 besluttede kontrol- og styregruppen, at der henset til det oplyste om fejlens karakter, og til at teleudbyderen havde været i dialog med Telecentret om de 41 sager, der kunne henføres til konkrete rekvisitioner, ikke var grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser vedrørende problemstillingen.

4.5.1.2. Misvisende data ved viderestillede VoLTE-kald

Telecentret orienterede ved mail af 19. november 2020 kontrol- og styregruppen, Task Force Teledata og samtlige politikredses teledatakontaktpersoner om, at en teleudbyder måske havde leveret misvisende data i historiske teleoplysninger for VoLTE-kald, der var viderestillet. Telecentret oplyste, at centret havde anmodet teleudbyderen om at udarbejde en nærmere redegørelse for fejlen.

Den 3. december 2020 fremsendte Telecentret teleudbyderens redegørelse af 30. november 2020 til kontrol- og styregruppen tilligemed en kopi af Telecentrets mailkorrespondance med teleudbyderen.

Det fremgik af redegørelsen, at fejlen vedrørte viderestillingsscenarier på VoLTE-kald, hvor der var tre telefonnumre involveret. Et A-nummer, der tilhørte den abonnent, der foretog opkaldet, et B-nummer, der tilhørte den kaldte abonnent (fokus-nummeret), og et C-nummer, der var det nummer, som B-nummeret havde aktiveret viderestilling til. Der ville oftest (i ca. 99,97 % af viderestillingstilfældene) være tale om viderestilling til en telefonsvarer.

Fejlen havde bevirket, at det i teleoplysninger vedrørende fokusnummeret ved viderestilling af VoLTE-opkald fremgik, at fokusnummeret ringede til sig selv for at blive viderestillet til C-nummeret.

Fejlen optrådte kun på teleudbyderens ældste takseringssystem. Af VoLTE-opkald blev ca. 35 % viderestillet, og fejlen havde omfattet ca. 10 % af disse viderestillinger.

Teleudbyderen havde for perioden 1. november 2019 til 25. november 2020 identificeret 58 berørte sager, hvori data kunne fremsendes til politiet.

Da teleudbyderen kun opbevarer data i 12 måneder, kunne oplysninger vedrørende VoLTE-viderestillinger før november 2019 ikke fremfindes.

Kontrol- og styregruppen vurderede, at det var usandsynligt, at fejlen kunne have medført, at uskyldige var blevet mistænkt eller dømt. Fejlen kunne derimod have medført, at politiet under den indledende efterforskning af en sag ikke havde været i stand til at identificere det nummer, hvorfra der blev ringet op til fokusnummeret, og derfor ikke havde iværksat et indgreb over for dette nummer, der potentielt kunne have været anvendt af en mistænkt. Dette kunne have besværliggjort efterforskningen og i yderste konsekvens have ført til, at efterforskningen på et ufuldstændigt grundlag var blevet indstillet.

Det var imidlertid kontrol- og styregruppens vurdering, at fejlen henset til fejlens karakter og omfang i sidste ende næppe kunne have ført til, at skyldige var gået fri.

Kontrol- og styregruppen fandt tillige under hensyn til, at det efter teleudbyderens oplysninger ikke var muligt at genskabe data vedrørende fejlen i sager, der er omfattet af gruppens undersøgelse (sager, hvor skyldsspørgsmålet er afgjort senest den 18. oktober 2019) ikke grundlag for at iværksætte tiltag i anledning af fejlen.

Det fremgik imidlertid, at et konkret eksempel på VoLTE-fejlen efter det oplyste var identificeret ultimo september 2020, og at Telecentret den 6. oktober 2020 havde anmodet teleudbyderen om at redegøre nærmere for fejlen. Teleudbyderens redegørelse for fejlen blev fremsendt til Telecentret den 15. oktober 2020. Kontrol- og styregruppen og Task Force Teledata blev først orienteret om fejlen den 19. november 2020.

Da fejlen havde vedrørt historiske teleoplysninger i sager omfattet af kontrol- og styregruppens undersøgelse, og da det derfor senest den 6. oktober 2020 måtte have stået klart for Telecentret, at fejlen utvivlsomt havde kontrol- og styregruppens interesse, fandt kontrol- og styregruppen det kritisabelt, at kontrol- og styregruppen først blev orienteret om fejlen mere end seks uger efter, at Telecentret havde anmodet teleudbyderen om at redegøre for fejlen. Dette blev understreget af, at der var tale om fejl i teleoplysninger omfattet af logningspligten, hvorfor Telecentret måtte have indset, at data til brug for afdækning af fejlens omfang og identifikation af sager berørt af fejlen ville blive slettet løbende, efterhånden som data blev ældre end 12 måneder. Den 17. december 2020 påtalte kontrol- og styregruppen dette over for Telecentret.

4.5.2. Durationsproblemstilling

Ved mail af 30. marts 2020 og brev af samme dato fra en teleudbyder til kontrol- og styregruppen oplyste teleudbyderen, at udbyderen var blevet opmærksom på, at en kendt problemstilling om fortolkning af en bestemt type af lokaliseringsdata fra teleudbyderens mobilnet ikke var beskrevet i Rigspolitiets redegørelse i Teledatasagen. Teleudbyderen fremsendte derfor en nærmere redegørelse for problemstillingen, der angik en risiko for fejlfortolkning af tidsstemplingen af lokaliseringsdata registreret i CDR (Call Detail Record) i forbindelse med mobildatatrafik (internettrafik).

CDR-data omfatter forbrugsdata om hver enkelt telefoni-, sms-, mms- eller mobildatakommunikation, herunder lokaliseringsdata (data om, hvilke celler, der er anvendt). CDR'erne anvendes primært af teleudbyderne til debitering af kunders forbrug på de nævnte tjenester.

Teleudbyderen oplyste i brevet, at problemstillingen (herefter "durationsproblemstillingen") alene angik tidsstemplingen af lokaliseringsdata registreret i CDR i forbindelse med mobildatatrafik, som

udbyderen fra 2012 til oktober 2018[33] havde leveret til politiet efter kendelse om ”teleoplysning”, ”udvidet teleoplysning” eller ”masteoplysning”. Problemstillingen angik således ikke data om telefoni og sms-kommunikation, der ikke fremføres ved hjælp af mobildatatrafik.

Når en abonnent havde aktiveret mobildata på sin telefon, blev der, så længe dataforbindelsen stod åben, løbende dannet CDR’ere. Der blev dannet en ny CDR ved (A) skift af radioteknologi (mellem 2G/3G/4G), (B) når dataforbruget i CDR’ens ”levetid” nåede en specifik volumengrænse, eller (C) når CDR’ens levetid nåede en specifik tidsgrænse[34] uden først at nå volumengrænsen.

Hver CDR indeholder oplysninger om CDR’ens starttidspunkt, eventuelt volumenforbrug i CDR’ens levetid og celle-ID for den sidste celle, der rapporteres til CDR’en.

Det var registreringen af sidste celle-ID i en CDR, som i forhold til CDR’ens starttidspunkt kunne give anledning til fejlfortolkning. I den forbindelse var det vigtigt, at være opmærksom på, at ved dannelse af en ny CRD som følge af teknologiskifte (A) og opnåelse af volumengrænsen (B) registreredes den celle, som var aktuel på tidspunktet for CDR’ens udløb.

Ved dannelse af en ny CDR som følge af, at CDR’ens levetid nåede en specifik tidsgrænse uden først at nå volumengrænsen (C) registreredes imidlertid den seneste celle, der havde været anvendt til datatrafik i CDR’ens levetid.

> **Eksempel 1**
> En bruger har aktiveret mobildata på sin telefon. Der dannes en CDR kl. 12.00. Da der ikke sker noget teknologiskifte, og da internettrafikken ikke har et omfang, hvorved CDR’ens volumengrænse nås inden for levetiden, står denne CDR åben fra kl. 12:00 til kl. 13:00. Der er alene datatrafik fra kl. 12:03 til kl. 12:04 ved opkobling til celle x og fra kl. 12:30 til kl. 12:31 ved opkobling til celle y. I dette tilfælde vil CDR’ens tidsstempling være kl. 12:00, men den registrerede celle vil være celle y, der er den seneste celle, der blev koblet op til i CDR’ens levetid.

Var der ingen datatrafik i en CDR’s levetid (en såkaldt ”0-CDR”), nedarvedes celle-ID fra den forrige CDR.

> **Eksempel 2**
> En bruger har aktiveret mobildata på sin telefon. Der dannes en CDR kl. 12.00. Der sker ikke noget teknologiskifte, og der er ikke er ingen internettrafik i CDR’ens levetid. Da tidsgrænsen for CDR’ens levetid nås, dannes en ny CDR kl. 13:00. I dette tilfælde vil førstnævnte CDR’s tidsstempling være kl. 12:00, men den registrerede celle vil være den celle, der blev registreret i den foregående CDR.

[33] Teleudbyderens registrering af lokaliseringsdata ved anden mobildatatrafik end mms ophørte i oktober 2018, efter at Datatilsynet i en klagesag (2018-31-0070) havde udtalt alvorlig kritik af en teleudbyders behandling af personoplysninger i forbindelse med udbyderens registrering af trafik- og lokaliseringsdata, når klagerens mobiltelefon tilgik internettet.
[34] Teleudbyderen har ved mail af 28. april 2020 oplyst, at tidsgrænsen fra 2012 til 2018 var 60 minutter.

Det var således tolkningen af CDR'ens tidsstempel i relation til celle-ID, der kunne give anledning til fejlslutninger. Den største risiko for fejlfortolkning lå i, at efterforskeren antog, at start-cellen kunne relateres til det i CDR'en registrerede starttidspunkt. Det kunne af oplysningerne imidlertid i realiteten alene sluttes, at fokusnummeret havde været koblet til den registrerede celle på et tidspunkt i CDR'ens levetid (eller for så vidt angår 0-CDR'er på et tidspunkt forud herfor), men ikke hvornår, denne opkobling havde fundet sted.

Efter at have behandlet emnet på et gruppemøde i april 2020 anmodede kontrol- og styregruppen ved mail af 15. april 2020 teleudbyderen om at besvare en række uddybende spørgsmål og redegøre for, hvorledes CDR-oplysningerne blev leveret efter oktober 2018. Kontrol- og styregruppen rettede derudover henvendelse til Telecentret og anmodede om en redegørelse for, hvorledes data om mobilinternettrafik var konverteret og videregivet til politikredsene. Telecentret blev endvidere anmodet om at oplyse, hvilke tiltag teleudbyderens henvendelse havde givet anledning til.

Telecentret oplyste ved mail af 26. april 2020, at det er Telecentrets opfattelse, at efterforskere og sagsbehandlere af teledata generelt er opmærksomme på de usikkerheder, der er forbundet med oplysninger om mobildatatrafik. Såfremt politikredsene har spørgsmål eller ønsker konkrete aktiviteter kontrolleret eller dokumenteret i en sag, er det Telecentrets opfattelse, at sagsbehandlerne kontakter den pågældende teleudbyder eventuelt via Telecentret. Usikkerheder relateret til internetaktivitet er efter Telecentrets opfattelse kort beskrevet i Deloittes rapport. Rigspolitiet oplyste, at dette opmærksomhedspunkt ville blive drøftet med teleudbyderen ved et planlagt bilateralt møde den 19. maj 2020, og at det i samarbejde med Rigsadvokaten ville blive afklaret, hvorvidt punktet skulle indgå i en opdateret varedeklaration.

I Deloittes rapport af 1. oktober 2019 om undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata behandles alene usikkerheder forbundet med den opgivne varighed af internettjenester og fortolkningen heraf. Durationsproblemstillingen er ikke nærmere behandlet i rapporten.

Teleudbyderen oplyste ved mail af 28. april 2020 bl.a., at udbyderen løbende i forbindelse med leveringen af de nævnte data på forespørgsel fra politi og anklagere i anslået i ti enkeltsager mundtligt havde vejledt politiet om, hvordan tidsstemplingen skulle fortolkes. Teleudbyderen oplyste endvidere, at udbyderen efter oktober 2018 ved "national roaming", dvs. når abonnenter hos andre teleselskaber på grund af manglende eller dårlig dækning anvender udbyderens netværk, og "inbound roaming", dvs. når udenlandske abonnenter anvender udbyderens netværk, på deres 2G og 3G netværk (således ikke på 4G netværket) fortsat har registreret debiteringsdata om volumenforbrug af mobildata med oplysninger om lokaliseringsdata i form af celle-ID. Da disse debiteringsdata er baseret på CDR-data, har durationsproblemstillingen også efter oktober 2018 været gældende for registrerede lokaliseringsdata i disse få tilfælde. Problematikken opstår dog i så fald i en særlig variant, idet der er tale om aggregerede CDR-data, hvorefter det registrerede celle-ID angår den sidste celle, der er opkoblet til i den første af de aggregerede CDR's levetid. I de tilfælde, hvor den første CDR i aggregeringen er en 0-CDR, er der således mulighed for, at det registrerede celle-ID er nedarvet fra den sidste CDR i den forudgående aggregering. De aggregerede poster indeholder ikke de fornødne informationer til at afgøre, om der er tale om en 0-CDR, og om det registrerede celle-ID

kan være nedarvet. Der kan derfor ikke siges noget sikkert om tidsstemplingen for det registrerede celle-ID ved mobildatatrafik i disse tilfælde. Teleudbyderen oplyste, at også denne særlige kategori af lokaliseringsdata registreret i CDR ville udgå inden for kort tid (omtrent 1. juli 2020).

Kontrol- og styregruppen rettede den 29. april 2020 henvendelse til Task Force Teledata og orienterede task forcen om de oplysninger, der var tilgået kontrol- og styregruppen vedrørende durationsproblemstillingen. Task forcen oplyste ved mail af 1. maj 2020, at task forcens medarbejdere var blevet orienteret om problemstillingen, som herefter i relevant omfang ville indgå i de anklagerfaglige vurderinger på linje med øvrige kendte fejlkilder.

På et gruppemøde den 9. juni 2020 fandt kontrol- og styregruppen, at der burde udvises stor forsigtighed ved anvendelse af den omhandlede type data, og at brugen heraf skulle være et opmærksomhedspunkt ved den bagudrettede gennemgang af sagerne. For så vidt angår den fremadrettede gennemgang kunne det overvejes at indføre bemærkninger herom i en vejledning. To notater, som kontrol- og styregruppen havde udarbejdet om problemstillingen, med gruppens overvejelser og foreløbige konklusioner vedrørende problemstillingen blev herefter tilsendt Rigsadvokaten, Rigspolitiet og Task Force Teledata.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten opdaterede den 22. juni 2020 Deloittes notat af 15. oktober 2019 vedrørende anvendelse af historiske teledata i straffesager (varedeklarationen), således at der bl.a. i afsnittet om usikkerheder ved mobildata blev tilføjet: ”Hertil kommer, at mobildata generelt er forbundet med betydelig usikkerhed. Særligt tidspunkter for angivelse af mobildatasessioner kan være forbundet med væsentlig usikkerhed, hvorfor disse ikke kan tillægges samme betydning som når mobilenheden anvendes til kommunikation, som eksempelvis opkald og afsendelse af sms.”. På tilsvarende vis blev Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om anvendelse af teledata i straffesager opdateret.

En anden teleudbyder oplyste i mail af 8. september 2020 til Fyns Politi, at man ved fortolkning af lokaliseringsdata for mobildatatrafik på udbyderens netværk altid kan bruge starttidspunktet i relation til celleoplysningen, såfremt der er sket et celleskift.

En tredje teleudbyder oplyste ved mail af 27. oktober 2020, at teleudbyderen flere gange havde oplyst politiet om, at startmasten ved mobildatatrafik kan nedarves til de efterfølgende linjer, hvilket gør det svært at koble et tidspunkt til en position. Der var ifølge denne teleudbyder således tale om en problematik, som Rigspolitiet havde været bekendt med i mange år. Efter en nærmere undersøgelse af teleudbyderens systemer blev det konstateret, at systemerne til opsamling og lagring af masteoplysninger vedrørende datatrafik var indrettet på en sådan måde, at de lagrede data ikke var tilstrækkeligt præcise til, at de efter Rigspolitiets vurdering kunne anvendes i forbindelse med en efterforskning. På denne baggrund besluttede teleudbyderen den 27. marts 2014 at ophøre med at levere masteoplysninger vedrørende mobildatatrafik.

Den fjerde teleudbyder oplyste ved mail af 12. november 2020, at udbyderen ikke havde logget masteoplysninger for internettrafik i adskillige år, men at tilsvarende problemstillinger vedrørende

”nedarvede” celleoplysninger tidligere gjorde sig gældende for så vidt angå lokaliseringsdata for mobildatatrafik leveret af teleudbyderen.

Kontrol- og styregruppen foretog i oktober og november 2020 kontrolbesøg i tre politikredse, hvor der i hver kreds blev udtaget ti sager om alvorlig personfarlig kriminalitet uden domfældelse til kontrol. Under gennemgangen af sagerne i en politikreds i Jylland konstaterede kontrol- og styregruppen, at der ved politikredsens oprindelige efterforskning i flere sager var anlagt en vurdering og forståelse af betydningen af lokaliseringsdata for mobildatatrafik, der indikerede, at efterforskerne ikke havde været opmærksomme på durationsproblemstillingen. Kontrolbesøget viste imidlertid, at politikredsene i forbindelse med politikredsenes efterfølgende gennemgang af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet uden domfældelse i forbindelse med teledatasagen havde haft opmærksomhed på problemstillingen, uanset at dette ikke fremgik direkte af politikredsenes rapportmateriale. Der henvises herom nærmere til de under afsnit 4.2.1.3.3 refererede sager. Kontrol- og styregruppen bemærkede herved, at en fejlagtig anvendelse af teleoplysninger på baggrund af durationsproblemstillingen efter sin karakter næppe har samme potentiale for at kunne få betydning for sagernes udfald under kredsgennemgangen, hvor formålet var at undersøge, om skyldige kan være gået fri, som under Task Force Teledatas gennemgang, hvor formålet var at undersøge, om uskyldige kan være blevet dømt.

4.5.3. Celleudvælgelsesfejl hos TDC

Af Rigsadvokatens redegørelse af 1. oktober 2020 til Justitsministeriet fremgår, at en fejl i TDC’s GIS-system til præsentation af dækningskort havde betydet, at det område, som teleudbyderen havde markeret i systemet ved brug af en celleudvælgelsesfunktion var blevet forskudt 220 meter i sydvestlig retning. Fejlen kunne have medført, at TDC ved anmodninger om mastesug (udvidede teleoplysninger) og registrerede lokaliseringsdata i perioden fra den 28. marts 2019 til den 11. september 2020 havde leveret data fra celler, der delvist eller slet ikke havde sammenfald med celler i det ønskede område.

Rigspolitiet beskrev fejlen mere detaljeret i en orientering om fejl i TDC’s celleudvælgelse af 1. oktober 2020, som kontrol- og styregruppen efter at have anmodet herom modtog den 8. oktober 2020. Rigspolitiet oplyste i orienteringen, at der var identificeret 168 journalnumre, hvor der var indhentet udvidede teleoplysninger eller allerede registrerede lokaliseringsdata i den berørte periode, og at 13 sager heraf var afgjort ved endelig dom. Samtlige sager, hvor fejlen kunne have haft betydning, var afgjort efter 18. oktober 2019.

Kontrol- og styregruppen vurderede ud fra de fremkomne oplysninger, at fejlen formentlig havde haft meget begrænset praktisk betydning, da en lignende problemstilling var kendt i en anden kontekst, hvor Telecentret havde fejlkonverteret mastekoordinater. Desuden kunne myndighederne ved en kontrol af masteplaceringerne i rådata nemt eliminere fejlen. Den begrænsede forskydning vurderedes kun i et meget lille antal sager, hvis nogen overhovedet, at kunne have haft en praktisk betydning.

Endelig er usikkerheder ved udvælgelse af master manuelt i politigrupperne ikke et nyt problem, da der i denne proces ligger en risiko for menneskelige fejl i udvælgelsen.

Ved mail af 17. november 2020 meddelte Telecentret i besvarelse af forespørgsel fra kontrol- og styregruppen, at der var konstateret overensstemmelse mellem Rigspolitiets og TDC's opgørelse af antallet af rekvisitioner berørt af fejlen, samt at en i Rigspolitiets redegørelse omtalt uoverensstemmelse mellem Rigspolitiets og teleudbyderens opgørelse opstod, fordi nogle rekvisitioner blev betragtet som en i udbyderens registrering, men flere i Telecentrets. Det oplystes endvidere, at der i ca. 1/3 af de berørte journalnumre ikke kunne indhentes nye data, da disse journalnumre angik anmodninger, der var mere end et år gamle, hvorfor data herfra ikke længere blev opbevaret hos teleudbyderen, jf. afsnit 2.3.2.3 om teleudbydernes logningsforpligtelser.

Kontrol- og styregruppen fandt under hensyn til fejlens karakter, og at fejlen efter det oplyste alene angår sager, der ikke er omfattet af gruppens undersøgelse, ikke grundlag for at foretage yderligere vedrørende denne fejl.

4.5.4. Manglende 4G data fra TDC

Af Rigspolitiets redegørelse af 1. oktober 2020 fremgik det, at TDC havde oplyst, at teleudbyderen i forbindelse med afdækningen af celleudvælgelsesfejlen (afsnit 4.5.3) havde identificeret en anden fejl, der havde medført, at politiet i over et år ikke har modtaget teledata fra visse 4G celler, der stod for ca. 1 % af alt 4G trafik i udbyderens mobilnet. TDC havde oplyst, at det ikke var muligt at genskabe de manglende teledata, og at teleudbyderen var i gang med at udbedre fejlen. Rigspolitiet havde anmodet udbyderen om en nærmere redegørelse for denne fejl.

Telecentret oplyste ved mail af 3. december 2020 til kontrol- og styregruppen, at TDC grundet et arbejdspres som følge af de øvrige identificerede fejl ikke havde udfærdiget en egentlig redegørelse om 4G fejlen. Ud fra korrespondancen med TDC kunne Telecentret oplyse, at 4G fejlen skyldtes, at teleudbyderens celleudvælgelsesværktøj i en periode på ca. et år ikke havde indlæst data fra frekvensbåndene 2100 og 2300 MHz. Fejlen havde bevirket, at der ikke havde været indeholdt kaldsdata fra de pågældende frekvensbånd, når TDC udleverede udvidede teleoplysninger og lokaliseringsdata til politiet. De manglende oplysninger udgjorde ca. 1 % af den 4G trafik, som teleudbyderen havde i deres mobilnet, og dermed en endnu mindre del af den samlede trafik, der også omfatter 2G og 3G teknologi. Fejlen var ifølge teleudbyderen rettet i forbindelse med fejlretningen af celleudvælgelsesværktøjet. Data kunne genskabes tilbage til den 1. september 2019, og genskabt data ville blive medtaget i de nye datasæt, som TDC leverede til politiet som følge af celleudvælgelsesfejlen. Det var ikke muligt for teleudbyderen at identificere de sager, der før den 1. september 2019 var berørt af fejlen, da disse data ikke længere var til rådighed.

Kontrol- og styregruppen fandt, at det på baggrund af det foreliggende ikke kunne udelukkes, at fejlen kunne have haft betydning for afgørelsen af sager omfattet af kontrol- og styregruppens undersøgelse, og at kontrol- og styregruppen fortsat manglede flere oplysninger om fejlen. Kontrol- og styregruppen anmodede derfor ved mail af 17. december 2020 Telecentret om at meddele TDC en passende frist

til nærmere at redegøre for fejlens omfang og om de nærmere muligheder for at genskabe manglende data samt tilvejebringe oplysninger om, hvilke sager, der var berørt af fejlen.

Ved mail af 20. januar 2021 til kontrol- og styregruppen oplyste Telecentret bl.a., at TDC nu havde oplyst, at teleudbyderen formentlig ville være i stand til at identificere de sager fra før den 1. september 2019, der var berørt af fejlen, og at Telecentret havde anmodet udbyderen om at udfærdige en komplet liste over sager, der var berørt af fejlen.

Under et møde den 1. februar 2021 mellem kontrol- og styregruppen og Telecentret oplyste Telecentret, at fejlen alene angik anmodninger om udvidet teleoplysning (mastesug). Potentielt kunne fejlen angå i alt 100 sager fordelt på 432 rekvisitioner. Det var ikke muligt præcist at angive, hvor stor en andel af de 100 sager, der reelt var påvirket af fejlen, men det var formentligt størstedelen af sagerne. Fejlen angik perioden fra den 28. marts 2019 til den 11. september 2020. I sager efter den 1. september 2019 kunne TDC genskabe data. I alt 31 af de 100 sager angik teledata indhentet før den 1. september 2019. For disse sager var det ikke muligt at genskabe data, men Telecentret havde oplysninger om, hvilke journalnumre og rekvisitioner, det drejede sig om. Teleudbyderen ville herefter kunne generere en liste over, hvilke af de 31 sager, der var berørt af fejlen. I de resterende 69 sager havde udbyderen det fulde datagrundlag, og data ville blive genskabt og leveret i forbindelse med afdækningen af celleudvælgelsesfejlen. Det var Telecentrets vurdering, at ingen af disse 69 sager realistisk kunne være omfattet af kontrol- og styregruppens mandat. Det ville kræve en manuel gennemgang at afdække, hvilke af de 69 sager, der var berørt af fejlen.

Den 1. februar 2021 fremsendte Telecentret en liste med journalnumre for de omhandlede 31 sager, hvor også sagskategorierne for de enkelte sager var angivet. Kontrol- og styregruppen kunne konstatere, at ingen af journalnumrene angik sager, der af kontrol- og styregruppen var udtaget til stikprøvekontrol.

Ved mail af 4. februar 2021 oplyste Telecentret om 4G fejlen, at der indledningsvist blev fundet 168 unikke journalnumre, der potentielt var påvirket af fejlen. De 168 journalnumre dækkede over både udvidet teleoplysning og lokaliseringsdata. Når de unikke journalnumre, der udelukkende vedrørte lokaliseringsdata, var frasorteret, var der 100 unikke journalnumre tilbage, der alene vedrørte udvidet teleoplysning og kunne være berørt af 4G fejlen. TDC havde oplyst, at fejlen omfattede perioden fra den 28. marts 2019 til den 24. september 2020, og at teleudbyderen for perioden fra den 28. marts 2019 til den 1. september 2019 ikke kunne genskabe data. For perioden fra den 1. september 2019 til den 24. september 2020 kunne data genskabes og ville blive fremsendt til politiet. I perioden til den 1. september 2019 var der indhentet masteoplysninger på 30 journalnumre. I perioden efter den 1. september 2019 var der indhentet masteoplysninger på 71 journalnumre. Det drejede sig dog fortsat samlet om 100 unikke journalnumre, da der i en enkelt sag havde været indhentet data i begge perioder.

Kontrol- og styregruppen fandt det under hensyn til, at de 69 sager vedrører anmodninger om ”mastesug” i perioden efter 1. september 2019, ubetænkeligt at lægge til grund, at data fra disse anmodninger ikke kunne være indgået i sager, hvor der er afsagt dom før den 19. oktober 2019.

Gruppen fandt herefter ikke grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser vedrørende disse sager. Under hensyn til det oplyste om fejlens karakter og omfang, samt navnlig at der alene var tale om anmodninger om ”mastesug”, der sjældent direkte vil indgå som en del af bevisførelsen i en straffesag, fandt gruppen endvidere, at der ikke var grundlag for at iværksætte yderligere undersøgelser vedrørende de 31 sager vedrørende udvidet teleoplysning indhentet i perioden indtil den 1. september 2019.

4.6. Andre særlige tekniske problemstillinger

4.6.1. Sletning af teledata

Ved opstarten af undersøgelserne i forbindelse med teledatasagen besluttede Rigsadvokaten den 13. juni 2019 med et brev til alle embeder at berostille sletning af teleoplysninger i alle berørte sager. Kontrol- og styregruppen blev skriftligt orienteret herom i forbindelse med gruppens etablering den 4. juli 2019. Berostillelsen, der ikke var i overensstemmelse med det eksisterende lovgrundlag, var begrundet i nødvendigheden af at kunne foretage de fornødne undersøgelser vedrørende kvaliteten af de behandlede teledata.

Kontrol- og styregruppen besluttede på et møde den 15. juli 2019 at rette en række afklarende spørgsmål til Rigspolitiet og Rigsadvokaten. I et brev af 19. juli 2019 anmodede gruppen om bl.a. at få oplyst, hvordan Rigspolitiet behandler rekvisitioner fra politikredsene om at slette data efter reglerne i retsplejeloven, samt beskrivelse af mulighederne for at genskabe allerede slettede oplysninger. Desuden anmodede kontrol- og styregruppen om oplysninger om overvejelser vedrørende eventuel selvinkriminering i det omfang, der kunne genfindes relevante oplysninger hos myndighederne eller teleselskaberne, som burde have været slettet i henhold til reglerne.

En række af de stillede spørgsmål blev besvaret den 5. august 2019 og gav kontrol- og styregruppen anledning til en foreløbig drøftelse på et møde den følgende dag.

Vedrørende spørgsmålet om selvinkriminering fremgik det af Rigsadvokatens svar, at det kan være en strafbar tilsidesættelse af tjenestepligter at undlade at overholde reglerne om sletning, jf. straffelovens §§ 156-157. Rigsadvokaten tilføjede, at disciplinær indskriden ofte vil være tilstrækkelig og at foretrække frem for offentlig tiltale i ordinære tilfælde af tilsidesættelse af tjenestepligter, og at tiltale derfor navnlig vil blive rejst i grovere tilfælde. Besvarelsen var vedlagt et svar fra Rigsadvokaten til en politikreds, hvoraf det fremgik, at der som det klare udgangspunkt ikke burde være problemer med selvinkriminering, om end det ikke fuldstændigt kunne udelukkes, at der kunne være helt særlige omstændigheder, der efter en helt konkret vurdering kunne føre til et andet resultat. Det fremgik i øvrigt af det materiale, som kontrol- og styregruppen modtog, at der på et møde om teledatasagen med repræsentanter for politi og anklagemyndighed den 4. juli 2019 var blevet rejst spørgsmål vedrørende selvinkriminering. Dette havde givet anledning til en udmelding af 2. august 2019 til politikredsene med oplysning om, at en medarbejder, der havde opbevaret teledata på politiets

lagringsmedier, og som ikke havde slettet oplysningerne rettidigt, kunne påregne, at sådanne tilfælde ikke ville blive sanktioneret.

På kontrol- og styregruppens møde den 15. august 2019 blev det aftalt at spørge Rigspolitiet om, hvorledes sletning af teleoplysninger nærmere foregik i praksis, herunder hvilke arkiver og filer, der blev anvendt i Telecentret, samt hvornår sletningerne var sat i bero.

Kontrol- og styregruppen modtog den 20. august 2019 en mundtlig redegørelse om, at Telecentret havde data i flere sager end sletningsreglerne umiddelbart indikerede. Med mail af 11. september 2019 stillede kontrol- og styregruppen herefter Rigspolitiet en række opfølgende spørgsmål vedrørende praksis for sletning af teledata, og anmodede om en beskrivelse af politikredsenes praksis for anmodning om sletning af rådata, samt oplysninger om, hvorvidt Telecentret selv tager initiativer på området, hvis ikke kredsene anmoder Telecentret om at slette rådata. Desuden blev der anmodet om nærmere oplysninger om, hvorfor Telecentret havde kunnet finde data i flere sager, end sletningsreglerne umiddelbart kunne indikere.

I brev af 16. september 2019 til kontrol- og styregruppen blev det meddelt, at Rigspolitiet ikke var i besiddelse af en beskrivelse af politikredsenes praksis for anmodning om sletning af rådata. Det blev yderligere oplyst, at Telecentret ikke på eget initiativ sletter rådata, når den pågældende politikreds ikke har anmodet herom. Rigspolitiet oplyste desuden, at reglerne vedrørende sletning og arkivering ikke var blevet ændret siden Rigspolitiets brev af 5. august 2019 til kontrol- og styregruppen. Rigspolitiet havde i øvrigt ikke undersøgt, hvorvidt de data, politikredsene har sendt til Telecentret, burde være slettet ifølge sletningsreglerne, idet Rigspolitiets primære fokus havde været at indsamle så meget data som muligt til brug for gennemgangen af de konkrete straffesager. Telecentret havde sat al sletning af teledata i bero den 8. april 2019. Samme dato var medarbejdere i Telecentret blevet orienteret om, at manuel sletning ligeledes skulle standses.

Slettereglerne blev igen drøftet af kontrol- og styregruppen på et møde den 29. oktober 2019. Den 11. november 2019 blev Rigspolitiet bl.a. anmodet om at fremsende en liste over de rekvisitioner fordelt på straffesager, hvor indhentede teleoplysninger ikke længere er tilgængelige, og oplysninger om årsagerne til, at teleoplysningerne ikke var tilgængelige.

Rigspolitiet oversendte den 26. november 2019 et foreløbigt svar med en teknisk oversigt og henviste i øvrigt kortfattet til retsplejelovens regler om sletning af indhentede oplysninger. Den 4. december 2019 sendte Rigspolitiet et regneark med journalnumre for sager, hvor data ikke længere var tilgængelige.

Rigsadvokaten oplyste den 16. januar 2020 telefonisk kontrol- og styregruppen, at der pågik arbejde med fastlæggelse af nye retningslinjer for sletning af datamateriale.

Ved mail af 17. marts 2020 anmodede Rigsadvokaten om kontrol- og styregruppens eventuelle bemærkninger til et udkast til brev om nye procedurer for sletning af teleoplysninger. Straffesager afsluttet efter den 18. oktober 2019 og verserende sager skulle ifølge udkastet fremover ikke være omfattet af berostillelsen, men skulle håndteres i overensstemmelse med retsplejelovens regler. I

sager afsluttet den 18. oktober 2019 eller tidligere skulle berostillelsen derimod fastholdes. Oplysninger om kommunikation med en forsvarsadvokat eller en anden person omfattet af reglerne om vidneudelukkelse i retsplejelovens § 170, skulle dog tilintetgøres i overensstemmelse med retningslinjerne herom.

Udkastet kunne læses således, at teleoplysninger tilvejebragt i forbindelse med aflytninger ikke var omfattet af berostillelsen. Materiale indhentet ved aflytninger konverteres ikke, og den oprindelige beslutning vedrørende berostillelse knyttede sig til problemet med konverteringsfejl. Fra Telecentret fik kontrol- og styregruppen oplyst, at det ville være teknisk muligt både at slette trafikdata og indholdsdata tilvejebragt ved aflytninger samt kun at slette indholdsdata. Ved telefonisk henvendelse til Rigsadvokaten fik kontrol- og styregruppen oplyst, at det havde været meningen med den tidligere trufne beslutning om berostillelse, at denne skulle omfatte alle teledata, herunder også oplysninger tilvejebragt i forbindelse med aflytninger.

Rigsadvokatens henvendelse blev drøftet på kontrol- og styregruppens møde den 23. marts 2020. Gruppen fandt anledning til at meddele Rigsadvokaten, at det til brug for de igangværende undersøgelser af afgjorte sager ville være uhensigtsmæssigt, hvis ikke også sletningen af teledata tilvejebragt i forbindelse aflytninger blev stillet i bero. Ved mail af 27. marts 2020 meddelte kontrol- og styregruppen Rigsadvokaten, at det for løsningen af gruppens og Task Force Teledatas opgaver var vigtigt, at teleoplysninger (trafikdata) tilvejebragt i forbindelse med aflytninger i sager afgjort før den 18. oktober 2019 ikke blev slettet, da det også ved telefonaflytninger var hensigtsmæssigt at bevare teleoplysninger, herunder om hvilke telefonnumre afsender og modtager har benyttet, om hvilke telemaster, der er anvendt, samt om længden af og den tekniske karakter af kontakten.

Kontrol- og styregruppen drøftede tillige, om berostillelsen også burde fortsætte med hensyn til sager afgjort efter 18. oktober 2019, og om det i givet fald burde gøre en forskel, om teledata var indhentet før denne dato. Det blev tillagt afgørende vægt, at i sager afgjort ved dom vil de fleste teleoplysninger blive bevaret efter arkivlovens regler, selv om de bliver slettet efter retsplejelovens regler. Fremlagte konverterede teleoplysninger og politirapporter med krydshenvisninger til rådata vil således under alle omstændigheder blive bevaret i årevis. Endvidere indgik det med vægt i overvejelserne, at de pågældende sager var blevet gennemgået af domstolene, der på dette tidspunkt havde været i besiddelse af opdaterede oplysninger om fejlkilder mv. Allerede af disse grunde fandt kontrol- og styregruppen ikke grundlag for at fremkomme med bemærkninger vedrørende spørgsmålet om sletning af data vedrørende disse sager.

Rigsadvokaten udsendte den 31. marts 2020 reviderede retningslinjer i overensstemmelse med tilkendegivelsen fra kontrol- og styregruppen.

Telecentret anmodede den 5. maj 2020 kontrol- og styregruppen om tilladelse til, at centret af kapacitetsmæssige grunde slettede trafikdata i aflytningssager uden historiske teleoplysninger. Kontrol- og styregruppen drøftede henvendelsen på et møde den 6. maj 2020. Kontrol- og styregruppen lagde imidlertid til grund, at Task Force Teledata efter det oplyste kunne have brug for materialet i visse tilfælde, samt at oplysningerne også kunne anvendes under kontrol- og

styregruppens stikprøvekontrol. I lyset heraf kunne det ikke tiltrædes, at det omhandlede materiale blev slettet, hvilket den 7. maj 2020 blev meddelt Telecentret.

4.6.2. XML-problemstillinger

Den 7. maj 2020 fik kontrol- og styregruppen direkte adgang til relevante systemer i Telecentret fra et særligt sikret rum i kontrol- og styregruppen lokaler, og den 12. maj 2020 foretog kontrol- og styregruppen for første gang fremsøgning af data via den direkte adgang.

I forbindelse med de tekniske undersøgelser af en sag i begyndelsen af juni 2020 konstaterede kontrol- og styregruppen, at der vedrørende sagen hverken fandtes data i ”Kredsdata” eller på den webbaserede søgeside, der anvendtes til at fremsøge data i Telecentrets systemer. På gruppens forespørgsel oplyste Telecentret imidlertid, at centret var i besiddelse af data på sagen, og disse data blev herefter leveret til kontrol- og styregruppen. Det viste sig senere, at de omhandlede data hidrørte fra en genindlæsning af ældre såkaldte XML-filer fra et arkiv til historikdatabasen.

I XML-standarden bruges ”mærker” eller ”koder” til at opmærke data. Koderne definerer herefter strukturen og betydningen af data i filen. Alle programmer, der er bygget til at bruge XML, kan således, når data er formateret i overensstemmelse med XML-standarden, behandle filens data.

I forbindelse med Telecentrets konvertering af rådata genereredes en XML-fil med henblik på efterfølgende indlæsning i den database i historiksystemet, hvor de konverterede filer lagres på arkiv. XML-filerne indeholder indlæst og struktureret teledata fra den rådata, som Telecentret havde modtaget fra teleudbyderne. Formålet med at konvertere rådata til XML-filer var at opstille data i et ensartet format, der kunne indlæses i Telecentrets historikdatabase.

Den 17. juni 2020 oplyste Task Force Teledata telefonisk, at en af task forcens efterforskere havde modtaget teledata fra Telecentret i en sag, hvor efterforskeren ikke selv havde fundet teledata i de systemer, som han havde adgang til. Task forcen havde derfor forespurgt Telecentret, hvordan de modtagne datafiler var tilvejebragt.

Hverken politikredsene, Task Force Teledata eller kontrol- og styregruppen havde hidtil været i stand til at identificere, i hvilke sager Telecentret var i besiddelse af XML-filer. Det viste sig imidlertid, at dette kunne fastslås ved anvendelse af software, som kontrol- og styregruppen havde fået adgang til i forbindelse med etableringen af den direkte adgang fra det særligt sikrede rum den 7. maj 2020. Programmet kunne anvendes til at søge i Telecentrets systemer på tværs af alle anmodninger om teleoplysninger. I et datafelt i programmet var under kolonnen ”Delete from archive” enten anført en tidsangivelse eller ordet ”No”. Kontrol- og styregruppen havde ikke tidligere modtaget vejledning i anvendelsen af programmet eller en beskrivelse af programmets forskellige datafelter. I forbindelse med behandlingen af den ovenfor beskrevne stikprøvesag rettede kontrol- og styregruppen telefonisk henvendelse til Telecentret. Telecentret oplyste på forespørgsel, at en tidsangivelse i det nævnte datafelt betød, at XML-filer hos Telecentret var slettet, mens et ”No” angav, at der var mulighed for, at Telecentret kunne genoprette teledata fra XML-arkiv.

Task Force Teledata fik først primo juli 2020 også adgang til denne software, således at også task forcen herefter kunne fastslå, om der var mulighed for at genoprette teledata fra XML-arkiv i de enkelte sager.

Task Force Teledata havde i juni 2020 drøftet spørgsmålet om XML-filer med bl.a. Statsadvokaten i København og Telecentret, der fremkom med yderligere og mere generelle oplysninger. Der var indledningsvist forskellige synspunkter vedrørende sagens alvor, og om hvorvidt kontrol- og styregruppen skulle underrettes. Efter anmodning modtog kontrol- og styregruppen den 24. juni 2020 kopi af den skriftlige kommunikation mellem myndighederne.

Der kunne efter kontrol- og styregruppens vurdering være tale om en sag af væsentligt betydningen for undersøgelserne i teledatasagen, og kontrol- og styregruppen indskærpede derfor i en mail af 24. juni 2020 overfor Task Force Teledata, at kontrol- og styregruppen i fremtidige lignende situationer skulle orienteres skriftligt senest samtidig med, at der blev rettet henvendelse til Telecentret og statsadvokaten.

Den 24. juni 2020 anmodede Task Force Teledata om at få tilbagesendt flere sager, der var fremsendt til kontrol- og styregruppen til stikprøvekontrol, således at task forcen kunne undersøge disse sager på ny i lyset af den nye viden om XML-filer.

Kontrol- og styregruppen drøftede på et møde den 1. juli 2020 de fremkomne oplysninger, hvilket gav anledning til, at kontrol- og styregruppen den 3. juli 2020 sendte en række spørgsmål til Telecentret med henblik på at afklare nærmere, om at der via arkivet i Telecentret kunne skaffes relevante data til brug for de igangværende undersøgelser, herunder i sager, hvor det tidligere var oplyst, at der hverken var rådata eller konverterede data. Med Telecentrets besvarelse af 5. august 2020 modtog kontrol- og styregruppen en række oplysninger. Det fremgik af besvarelsen, at ”XML-arkivet” indgik som en del af det it-system, som politiet fik endeligt leveret i 2009. Systemet var kun i stand til at fortolke og indlæse historiske teleoplysninger i form af XML-filer med en helt specifik struktur defineret af leverandøren af systemet. Teleudbyderne leverede ikke historiske teleoplysninger i XML-format, hvorfor det var nødvendigt at behandle de indhentede rådata, så de kunne indlæses i historiksystemet. Denne behandling udgjorde en del af den fulde konvertering af de historiske teleoplysninger, og blev udført af Telecenterets egenudviklede software. En kopi af alle XML-filer arkiveres og registreres på en måde, der gør det muligt at genindlæse dem efter sletning af det indlæste data. Ved indlæsning af XML-filer sker der en bearbejdning af data, ikke en kopiering ”bit-for-bit”. Det konverteringssystem, Telecentret tog i anvendelse den 22. april 2020, benytter ikke XML-filer.

Det blev desuden oplyst, at der kunne være tilfælde, hvor tidligere arkiverede XML-filer ikke længere var tilgængelige. Det fremgik herudover, at genindlæste XML-filer fra arkivet på grund af tekniske forhold ikke umiddelbart kunne anvendes til at identificere rækketab i konverteret materiale. Yderligere blev det oplyst, at det ikke uden rådata ville være muligt at identificere konverteringsfejl, uanset om sådanne var opstået under behandling og konvertering til XML, indlæsning af XML eller dannelse af udtræk fra databasen. Heller ikke konverteringsfejl vedrørende cellekoordinater ville

kunne identificeres ved genindlæsning af en XML-fil, idet fejlkonverterede koordinater også ville optræde i den nye konverterede fil.

I forbindelse med undersøgelserne i teledatasagen havde Telecentret ikke eksplicit anvendt betegnelsen XML-filer eller redegjort for beskaffenheden af de arkiverede data, men havde generelt oplyst politikredsene og Task Force Teledata om, at der fandtes data på arkiv, og havde nævnt muligheden for genoprettelse fra arkiv og lignende.

Kontrol- og styregruppen drøftede den 18. august 2020 de modtagne oplysninger, hvilket gav anledning til en opfølgende henvendelse til Telecentret med en række uddybende spørgsmål. Den 24. august 2020 afholdt kontrol- og styregruppen et møde med Telecentret. I mødet deltog også Task Force Teledata og repræsentanter for Rigspolitiets ledelse og Statsadvokaten i København. Under mødet blev der redegjort for proceduren for konverteringen af rådata. I den forbindelse blev der tilføjet oplysninger til den gennemgang, som kontrol- og styregruppen den 20. august 2019 havde fået under et møde med Telecentret, hvor arkiveringen af XML-filer ikke var blevet berørt. Task Force Teledata oplyste på mødet, at sager uden rådata eller konverterede data i ca. ti tilfælde var blevet afsluttet, og at task forcen i forbindelse med behandlingen af disse sager sammen med kontrol- og styregruppens sekretariat var blevet opmærksom på XML-filer fra arkiv. Telecentret havde ikke af egen drift gjort opmærksom herpå, og task forcen havde på det tidspunkt ikke fået stillet software, der kunne vise eksistensen af XML-filer. Det var således ikke muligt for task forcen selv at finde oplysninger om, at der eksisterede XML-filer fra arkiv.

Efterfølgende modtog kontrol- og styregruppen fra Telecentret yderligere materiale om genindlæsning af historiske teleoplysninger.

Kontrol- og styregruppen drøftede på flere møder i september 2020, hvorvidt Telecentret skulle pålægges at gemme en kopi af ældre udgaver af XML-filer i forbindelse med en genindlæsning. Da det ikke kunne udelukkes, at ældre XML-filer i særlige tilfælde kunne have betydning for undersøgelsen af sager omfattet af teledatasagen, blev det besluttet, at anmode Telecentret om fremover at gemme en kopi af eventuelle XML-filer samt data fra XML-filer i historik-databasen, inden der skete en overskrivning heraf. Ved brev af 16. september 2020 anmodede kontrol- og styregruppen Telecentret om at gemme og registrere filerne på en sådan måde, at filerne fortsat kunne henføres til de enkelte rekvisitionsnumre. Telecentret meddelte den 25. september 2020, at der var udarbejdet en procedure til sikring af, at XML-filer kopieres og gemmes, inden disse slettes i databasen ved ny genindlæsning af rådata. Proceduren gjorde det muligt at genfinde de oprindelige XML-filer også i de tilfælde, hvor der var behov for konvertering fra rådata.

Forløbet om XML-filer på arkiv gav endvidere anledning til, at Task Force Teledata reviderede deres procedurer for sagsbehandlingen.

4.6.3. Telecentrets ”download-side” med adgang til rådata

Task Force Teledata fremsendte hver uge en afrapportering til kontrol- og styregruppen, hvoraf fremgik, hvor mange sager, task forcen havde gennemgået, samt en række mere detaljerede statistiske oplysninger om sagsgennemgangen. Afrapporteringerne indeholdt derudover bemærkninger om særlige forhold af betydning for arbejdet i task forcen.

Den 14. februar 2020 fremsendte Task Force Teledata afrapportering for uge 7. Det fremgik af afrapporteringen, at Telecentret den 13. februar 2020 på task forcens forespørgsel havde oplyst, at rådata ikke var gjort tilgængelige for task forcen i alle sager. Task forcen fik senere adgang til rådata i alle sager, og et antal allerede gennemgåede sager skulle derfor genåbnes og kontrolleres.

Task Force Teledata meddelte kontrol- og styregruppen telefonisk, at task forcen havde opdaget fejlen ved, at task forcen ikke havde adgang til rådata i nogle sager, hvor rådata var tilgængelige i datapakkerne fra Deloitte.

Kontrol- og styregruppen stillede den 18. februar 2020 Telecentret en række spørgsmål vedrørende Task Force Teledatas manglende adgang til rådata.

Telecentret oplyste den 26. februar 2020, at fejlen var opstået, idet rådata var tilgængeligt to steder på Telecentrets netværk, dels fra en ”download-side”, hvor politikredsenes efterforskere i forbindelse med kredsenes rækketabskontrol havde mulighed for at tilgå rådata rekvireret i deres egen politikreds, dels via en mappestruktur benævnt ”Kredsdata”, hvorfra de konverterede data og rådata, der i forbindelse med teledatasagen var fremsøgt via fællesdrev og mailkonti, typisk blev leveret i en komprimeret fil. I forbindelse med etableringen af Task Force Teledatas it- og systemadgange blev der fra Telecentrets side givet task forcen adgang til alle Kredsdata, men Telecentret havde ved en fejl ikke samtidig givet task forcen adgang til politikredsenes download-sider. Dette havde bevirket, at sagsbehandlerne i task forcen ikke havde haft adgang til alle rådata. Task forcen havde over for Rigspolitiet oplyst, at der var tale om ca. ti sager, hvor task forcen ikke havde kunnet udfinde rådata på grund af manglende adgang og kendskab til download-siden. Disse sager var ikke nået at blive sendt videre, og Telecentret havde nu givet task forcen adgang til alle relevante rådata. Alle politikredse havde i forbindelse med rækketabskontrollen haft adgang til rådata via både Kredsdata og download-siden. Da Telecentret var blevet opmærksom på problemstillingen den 13. februar 2020, rettede Telecentret straks systemadgangen for de relevante medarbejdere i task forcen. Derudover havde Telecentret vejledt task forcen i brug af download-siden samt udleveret en vejledning.

Telecentret oplyste den 26. februar 2020 telefonisk, at efterforskerne i politikredsene var vidende om, at de kunne hente teledata fra både Kredsdata og download-siden i forbindelse med deres daglige og almindelige adgang til telehistorik, som benyttedes under efterforskningen. Politikredsene havde under rækketabsundersøgelsen ikke rettet henvendelse til Telecentret, fordi de manglede rådata. Det var Telecentrets opfattelse, at politikredsene havde hentet alle rådata fra de to kilder i forbindelse med politikredsenes rækketabsundersøgelser.

Kontrol- og styregruppen behandlede spørgsmålet på to gruppemøder og fandt efter det oplyste, herunder navnlig det af Telecentret anførte om, at søgning efter rådata i de to kilder Kredsdata og download-siden var almindeligt kendt i politikredsene, og at Telecentret ikke havde oplysninger om, at politikredsene under deres gennemgang af sagerne havde manglet rådata, fordi der ikke var søgt i begge kilder, samt at Task Force Teledata nu havde fået fuld adgang til alle rådata, ikke anledning til at foretage yderligere i sagen.

4.6.4. Sager uden tilgængelige teledata

Kontrol- og styregruppen skulle i henhold til Justitsministeriets kommissorium af 2. juli 2019 fastsætte de nærmere retningslinjer for, hvilke kriterier der skulle gælde for behandlingen af straffesager, hvori indhentede teleoplysninger ikke længere var tilgængelige.

På et møde den 20. august 2019 mellem kontrol- og styregruppen, Rigspolitiet og Rigsadvokaten, oplyste chefen for Rigspolitiets Telecenter, at Rigspolitiet var i besiddelse af rådata i langt de fleste sager.

Med henblik på nærmere at klarlægge antallet af sager, hvor der var indhentet teledata, men hvor de indhentede teledata ikke længere var tilgængelige, anmodede kontrol- og styregruppen på et møde den 4. november 2019 Telecentret om at oplyse andelen af teledatasager, hvor Telecentret ikke var i besiddelse af rådata, idet Telecentret tidligere havde oplyst, at dette var tilfældet i dels to, dels fem procent af sagerne. Telecentret ville undersøge spørgsmålet nærmere og vende tilbage med det mest præcise tal, der kunne opgøres, idet det blev oplyst, at der udelukkende manglede data i de sager, hvor politikredsene havde anmodet Telecentret om at slette rådata. Der var imidlertid ikke en ensartet praksis for, hvordan Telecentret havde håndteret anmodningerne om sletning. Der bestod endvidere en særlig problemstilling vedrørende sager med ulæselige eller tomme rådata-filer, hvor data i sagens natur aldrig havde været anvendt i straffesagerne.

Kontrol- og styregruppen modtog ikke umiddelbart en nærmere opgørelse over andelen af sager uden tilgængelige rådata og anmodede derfor ved brev af 11. november 2019 Rigspolitiet om at fremsende en liste over de rekvisitioner, hvor indhentede teledata ikke længere var tilgængelige, fordelt på straffesager samt at oplyse, hvilke årsager der kunne være til, at teledata ikke var tilgængelige.

Rigspolitiet meddelte ved svar af 26. november 2019, at Rigspolitiet fortsat arbejdede på udfærdigelsen af listen. Da der blev arbejdet ud fra forskellige databaser og eksemplarer af filer, var der tale om en kompliceret og tidskrævende opgave. I sager, hvor Rigspolitiet ikke var i besiddelse af det fulde datagrundlag, skyldtes dette som udgangspunkt, at politikredsene havde anmodet Rigspolitiet om at slette data. Tidligere konverterede data var automatisk slettet efter to år. I nogle tilfælde var data dog ikke slettet. Telecentrets praksis for sletning af teledata er nærmere beskrevet i afsnit 2.3.2.7 in fine.

Ved mail af 5. december 2019 fremsendte Rigspolitiet et ark med oversigt over Telecentrets data. Rigspolitiet oplyste, at dataarket kunne anvendes til at trække oplysninger om, hvor mange sager

Telecentret havde, hvor data ikke længere var tilgængelige. Ved en gennemgang af dataarket kunne kontrol- og styregruppen konstatere, at der for perioden fra november 2010 til december 2010 fandtes registreringer om 261 unikke journalnumre, hvorom der ikke fandtes rådata i Telecentrets rådataarkiv, og at der for perioden fra januar 2011 til 7. november 2019 fandtes registreringer om 104 unikke journalnumre, hvorom der ikke fandtes rådata i Telecentrets rådataarkiv. Dette svarede således til 2,9 % af de i alt 12.671 unikke journalnumre, hvorom Rigsadvokaten havde oplyst, at der var indhentet teledata. Kontrol- og styregruppens it-teknisk kyndige bemærkede til opgørelsen, at en registrering betød, at Telecentret i historikdatabasen havde registreret, at Telecentret havde modtaget en fil fra en teleudbyder, og at Telecentret havde en henvisning i en database til en fil med rådata i Telecentrets rådataarkiv. Hvis der fandtes en henvisning i databasen, men den oprindelige fil ikke fandtes, ansås rådata ikke længere at være tilgængelige. Det høje tal i 2010 skyldes efter det oplyste, at hele mappen med rådata fra 2010 af ukendte årsager på et tidspunkt var blevet slettet. Rigspolitiet havde oplyst, at der muligvis fandtes backup-bånd med disse data. De sager, hvor Telecentret havde modtaget en sletteanmodning, var ikke medtaget i opgørelsen. Rigspolitiet fremkom ikke senere med yderligere oplysninger om disse sager.

Kontrol- og styregruppen fandt ikke grundlag for at iværksætte yderligere tiltag med henblik på at afdække antallet af sager uden tilgængelige rådata, hvorved det bemærkedes, at Task Force Teledata på dette tidspunkt havde indledt arbejdet med at gennemgå de prioriterede sager, herunder også den del af disse sager, hvor der ikke var tilgængelige rådata.

Statsadvokaten i København udarbejde primo december 2019 et udkast til retningslinjer for sagsbehandlingen i Task Force Teledata, som kontrol- og styregruppen gennemgik og godkendte med en del rettelser på et gruppemøde den 12. december 2019.

Af Statsadvokaten i Københavns retningslinjer for sagsbehandling i Task Force Teledata, der efterfølgende er revideret flere gange og i afsnit 3.2.2 er gengivet i sin helhed, fremgår vedrørende sager, hvor hverken rådata eller konverterede data er tilgængelige følgende:

> ”Er hverken rådata eller konverteret data tilgængelig undersøges det, om det – i lyset af sagens akter og erfaringerne fra de øvrige undersøgte sager – er sandsynligt, at der har været fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som må antages at have haft betydning for sagens afgørelse.”

Task Force Teledata udarbejdede med udgangspunkt i Statsadvokaten i Københavns retningslinjer udkast til interne retningslinjer for behandlingen af sager i task forcen. Disse retningslinjer, som i deres helhed er gengivet i afsnit 3.2.3, blev efter ændringer og rettelser godkendt af kontrol- og styregruppen den 27. januar 2020. Af retningslinjerne fremgår vedrørende sager uden tilgængelige teledata:

> ”5c. Teledata er ikke længere tilgængelig
>
> Såfremt efterforskningsvurderingen fører til, at det er/ikke er sandsynligt, at der har været fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som må antages at kunne have haft betydning for

> sagens afgørelse, skal den anklagerfaglige vurdering forelægges for senioranklageren/advokaturchefen. I øvrigt følges fremgangsmåden ved indstilling om genoptagelse eller afslutning som beskrevet ovenfor."

I det til de interne retningslinjer knyttede visitationsark, der skulle udfyldes i alle sager, var der et afkrydsningsfelt, der skulle anvendes, når hverken oprindeligt konverterede data eller rådata længere var tilgængelige (søgenøgle 12). Udkast hertil blev godkendt af kontrol- og styregruppen med en del ændringer, der blev implementeret i visitationsarket.

Som beskrevet under afsnit 4.6.2 om XML-problemstillinger, blev kontrol- og styregruppen i begyndelsen af juni 2020 opmærksom på, at der i sager, hvor der tilsyneladende hverken fandtes data i Kredsdata eller på den webbaserede søgeside, der anvendtes til at fremsøge data i Telecentrets systemer, kunne tilvejebringes data fra genindlæsning af XML-filer fra et arkiv hos Telecentret. Dette afstedkom, at Task Force Teledata fik adgang til software, der kunne vise, om der var XML-filer til rådighed, og at task forcen reviderede procedurerne for sagsbehandlingen, samt at der på kontrol- og styregruppens foranledning til punkt 5c i task forcens interne retningslinjer ved en revision af retningslinjerne den 8. september 2020 blev tilføjet følgende:

> "Der bør i alle tilfælde være opmærksomhed på, hvorvidt der i disse sager er foretaget søgning i Telecentrets arkiver med henblik på tilvejebringelse af det bedst mulige grundlag for den anklagerfaglige vurdering."

Task Force Teledata har oplyst, at task forcen har anvendt søgenøgle 12 i alle sager, hvor der ikke er fundet digitale kopier af data. I disse sager har task forcen i overensstemmelse med Statsadvokaten i Københavns retningslinjer gennemgået sagens akter, herunder eventuelle udskrifter af teledata, der indgik i sagsakterne, og rapporter med gengivelse af teledata, og sammenholdt disse med sagens øvrige dokumenter, f.eks. dom- og retsbøger, med henblik på at vurdere, hvorvidt det var sandsynligt, at fejl i teledata eller manglende teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

Task Force Teledata har videre oplyst, at task forcen i medfør af de interne retningslinjers punkt 5b har orienteret den domfældte (eller den tidligere forsvarer, hvis den domfældte ikke kunne modtage orienteringsbrevet), når efterforskningen havde vist relevante fejl eller uoverensstemmelser i teledata, som måtte antages at kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Kun i helt enkeltstående situationer, hvor et brev efter en konkret vurdering måtte antages at ville skabe mere forvirring end gavn, er orientering af den domfældte undladt. Det har været udgangspunktet, at task forcen har skrevet til den domfældte i de få sager, hvor hverken rådata eller oprindeligt konverterede data var tilgængelige. Det samme har været tilfældet i de sager, hvor oprindeligt konverterede data, men ikke rådata, var tilgængelige. I sager, hvor kun rådata var tilgængelige, var der, efter undersøgelse af rådata og øvrige relevante oplysninger i sagerne, ikke fundet behov for at skrive til domfældte alene på grund af bortkomne konverterede data.

På et gruppemøde den 27. oktober 2020 drøftede kontrol- og styregruppen Task Force Teledatas praksis for underretning af den domfældte i sager, hvor der manglede rådata. Kontrol- og styregruppen fandt ikke grundlag for at anmode om, at praksis blev ændret.

Af de i alt 12.671 unikke journalnumre, hvorom Rigsadvokaten havde oplyst, at der var indhentet teledata, havde Task Force Teledata ved afslutningen af sagsgennemgangen i overensstemmelse med retningslinjerne gennemgået 5.027 sager og i 1.587 af disse sager foretaget en nærmere undersøgelse af sagernes teledata, idet det ikke på forhånd kunne udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagernes afgørelse. Af de sager, hvor teledata var undersøgt, havde task forcen registreret 24 sager, hvor hverken oprindeligt konverterede data eller rådata var tilgængelige (søgenøgle 12), svarende til 1,5 % af sagerne. I disse sager var der sendt brev til domfældte i 17 sager (søgenøgle 24) og til den tidligere forsvarer i 2 sager (søgenøgle 24a), idet task forcen i de resterende sager havde vurderet, at orientering var formålsløs.

Task Force Teledata har i ingen af sagerne uden tilgængelige teledata fundet, at fejl i teledata eller manglende teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse.

4.7. Advokatinddragelse under sagsgennemgangen

Kontrol- og styregruppen skulle i henhold til Justitsministeriets kommissorium af 2. juli 2019 fastsætte de nærmere retningslinjer for en model for inddragelse af forsvarsadvokaterne under gennemgangen af de identificerede konkrete straffesager.

Inden kontrol- og styregruppen blev nedsat havde de regionale statsadvokater den 21. juni 2019 udsendt en notits til samtlige politikredse med meddelelse om, at politikredsene i forbindelse med kredsenes rækketabskontrol skulle underrette den advokat, der havde været forsvarer i sagen, når der var konstateret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data. Når der var foretaget en vurdering af, om der var grundlag for at søge sagen genoptaget, skulle forsvareren tillige orienteres herom.

Kontrol- og styregruppen udarbejdede senere retningslinjer for Task Force Teledatas underretning af domfældte eller forsvareren og fastsættelse af advokatsalærer, og Justitsministeriet tilvejebragte efter indstilling fra kontrol- og styregruppen den fornødne bevillingsmæssige hjemmel herfor.

I afsnit 4.7.1 beskrives processen for udarbejdelsen af retningslinjerne (afsnit 4.7.1.1) og tilvejebringelsen af den fornødne bevillingsmæssige hjemmel (afsnit 4.7.1.2) samt den foretagne administration af retningslinjerne (afsnit 4.7.1.3). Under afsnit 4.7.2 behandles en relateret konkret problematik, hvor kontrol- og styregruppen blev bekendt med, at task forcen ikke havde registreret alle sager, hvor der var sendt breve til forsvarerne i forbindelse med politikredsundersøgelsen.

4.7.1. Orientering af domfældte og advokatsalærer

4.7.1.1. Udarbejdelse af retningslinjer

I oktober 2019 drøftede kontrol- og styregruppen på flere gruppemøder forsvarernes rolle under sagsgennemgangen og honoreringen af arbejdet. Kontrol- og styregruppen overvejede bl.a., hvorvidt henvendelse i givet fald skulle rettes til den forsvarer, der havde været beskikket under sagens behandling, eller om henvendelse skulle rettes direkte til den domfældte med vejledning om mulighederne for advokatbistand. Kontrol- og styregruppen overvejede i den forbindelse forskellige modeller for, i hvilket omfang og hvordan advokater skulle honoreres for eventuelt arbejde i anledning af sagsgennemgangen, herunder tillige arbejde, der var udført i anledning af politikredsenes underretning til forsvarerne.

Kontrol- og styregruppen fandt, at det ressourcemæssigt gav bedst mening, at advokaterne kun skulle bruge tid på de sager, hvor den domfældte anmodede om bistand, og at der i den forbindelse burde være adgang til frit advokatvalg, selvom den tidligere forsvarer forudsætningsvist måtte antages at have bedre indsigt i den konkrete sag. Endvidere fandt kontrol- og styregruppen, at eventuelle udfordringer med at etablere kontakt til den domfældte med underretning om myndighedernes undersøgelse for teledatafejl ikke burde flyttes fra myndighederne til forsvareren. På denne baggrund besluttede kontrol- og styregruppen, at underretningen om sagsgennemgangen i udgangspunkt kun skulle sendes til den domfældte, idet myndighederne dog i de sager, hvor myndighederne ikke var i besiddelse af kontaktoplysninger vedrørende den domfældte, skulle sende en kopi af underretningen til forsvareren. En sådan underretning pålagde ikke forsvareren en handlepligt.

Kontrol- og styregruppen fandt det tilstrækkeligt, at myndighederne kun orienterede domfældte en gang i undersøgelsesforløbet, og at orienteringen skulle ske, når anklagemyndigheden havde tilendebragt sin gennemgang. Henvendelsen skulle indeholde en redegørelse for den anklagerfaglige vurdering og begrundelsen herfor.

Kontrol- og styregruppen vurderede, at henvendelsen til domfældte skulle indeholde oplysninger om, at myndighederne havde begået fejl i sagen. Da nærmere vurdering for mange domfældte kunne være vanskelig, fandt kontrol- og styregruppen det henset til teledatasagens helt særlige omstændigheder og forløb rigtigst, at myndighederne skulle afholde et beløb til dækning af udgifterne til en advokats vurdering af sagen, såfremt domfældte måtte ønske en sådan, og betingelserne herfor i øvrigt var opfyldt.

Kontrol- og styregruppen drøftede forskellige modeller for, hvordan advokatsalæret skulle fastsættes, herunder om salæret skulle fastsættes af de almindelige domstole i forbindelse med en eventuel beskikkelse eller af Den Særlige Klageret, anklagemyndigheden eller politiet. Ved vurderingen heraf blev der lagt særlig vægt på, hvorvidt en ordning måtte antages at kunne indføres uden, at der skulle tilvejebringes særlig lovhjemmel, og om ordningen måtte forventes at være enkel at administrere. Kontrol- og styregruppen fandt, at advokatsalæret mest hensigtsmæssigt kunne udbetales af Rigspolitiet.

Efter en vurdering af, hvor lang tid advokater ofte måtte forventes at skulle anvende på en sag, fandt kontrol- og styregruppen, at honoraret i langt de fleste sager burde andrage et beløb, der svarede til landsretspræsidenternes takster for to timers arbejde, og at dette standardbeløb skulle udbetales til advokaten uden krav om nærmere dokumentation. I særlige tilfælde, hvor der med føje blev anvendt betydeligt længere tid på sagen, burde der ydes et tillægsbeløb mod advokatens nærmere begrundelse herfor og fremsendelse af en timeopgørelse. Der fandtes ikke at skulle indføres en regel om en særlig adgang til domstolsprøvelse af salærfastsættelsen.

Kontrol- og styregruppen udfærdigede herefter et høringsnotat, hvoraf bl.a. udkast til retningslinjer vedrørende underretning af domfældte og advokatsalær fremgik. Notatet blev den 20. november 2019 sendt til Justitsministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten med underretning om, at notatet snarest ville blive sendt i høring hos Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Danske Advokater.

Den 26. november 2019 fremsendte Rigsadvokaten sine bemærkninger til høringsnotatet, og notatet med enkelte ændringer blev den 27. november 2019 sendt i høring hos advokatorganisationerne.

Danske Advokater anførte ved høringssvar af 9. december 2019 bl.a., at retssikkerhedsmæssige grunde kunne tale for, at resultatet af Task Force Teledatas undersøgelse tillige skulle sendes til den tidligere forsvarer, samt at standardsalæret forekom at være fastsat på et noget usikkert grundlag. Det fandtes endvidere problematisk, at salærspørgsmålet, når der anmodedes om et højere beløb end standardsalæret, ikke skulle behandles i regi af uafhængige domstole.

Justitsministeriet, Rigspolitiet, Advokatrådet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater fremkom ikke med ændringsforslag. Justitsministeriet pegede imidlertid på, at retningslinjerne først kunne sættes i kraft, når finansieringen var på plads, og bad kontrol- og styregruppen om skriftligt at anmode ministeriet om at skaffe midler hertil via aktstykke til Finansudvalget.

På et gruppemøde den 17. december 2019 vedtog kontrol- og styregruppen retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager. Retningslinjerne tog udgangspunkt i kontrol- og styregruppens høringsnotat. Dog besluttede kontrol- og styregruppen, at anmodning om salær kun kunne honoreres, hvis ansøgningen var modtaget senest seks måneder efter myndighedernes fremsendelse af orienteringsbrev. Endvidere blev det efter den endelige ordning kontrol- og styregruppen selv, der skulle tage stilling til anmodninger om salær ud over et standardsalær svarende til to timers arbejde, hvilken kompetence dog kunne delegeres til kontrol- og styregruppens formand eller til den dommer, der var tilknyttet kontrol- og styregruppens sekretariat. Af retningslinjerne fremgår bl.a.:

> **”Retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager**
>
> Task Force Teledata, der er nedsat af Rigspolitiet og Rigsadvokaten, gennemgår afsluttede straffesager i overensstemmelse med Statsadvokaten i Københavns retningslinjer om sagsbehandling i Task Force Teledata.

I henhold til Justitsministeriets kommissorium af 2. juli 2019 med tillæg af 26. november 2019 fastsætter den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen over for Task Force Teledata og Rigspolitiet følgende retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager:

1. Underretning i forbindelse med den tidligere undersøgelse i politikredsene

I afsluttede sager, hvor de tidligere forsvarere er blevet orienteret om politikredsenes undersøgelse om teledatafejl eller uoverensstemmelser, jf. notits af 21. juni 2019 […] om sammenligning af antal "rækker" med teledata i rådata og konverteret data mv., skal Task Force Teledata orientere de tidligere forsvarere om, at opgaven med at undersøge de afsluttede sager for teledatafejl er overgået til Task Force Teledata, samt at politikredsene herefter alene skal foretage uopsættelige skridt i sagerne. I orienteringen anføres, at forsvarerne ikke kan forvente yderligere meddelelser fra kredsene.

2. Underretning i forbindelse med Task Force Teledatas undersøgelse

Når resultatet af Task Force Teledatas undersøgelse foreligger, skal domfældte orienteres, hvis undersøgelsen har vist, at der har været fejl eller uoverensstemmelser, der kan have haft betydning for sagens afgørelse. Orienteringen skal indeholde en beskrivelse af de konstaterede fejl eller uoverensstemmelser samt oplysning om, hvorvidt anklagemyndigheden finder, at betingelserne for at genoptage sagen er opfyldt.

Som eksempler på fejl eller uoverensstemmelser, der ikke kan have haft betydning for sagens afgørelse kan nævnes konverteret data med rækkedubletter, slå- og stavefejl i adressefelter samt udeladt landekode ved danske telefonnumre.

Såfremt anklagemyndigheden vil anmode Den Særlige Klageret om, at sagen genoptages, skal der oplyses om det videre forløb.

Hvis Task Force Teledata finder, at sagen ikke skal genoptages, skal begrundelsen herfor anføres, og domfældte skal vejledes om muligheden for selv at anmode Den Særlige Klageret om at genoptage sagen samt om muligheden for at få dækket udgifter til advokatbistand i den forbindelse, jf. pkt. 3.

Orienteringen af domfældte sendes som udgangspunkt via e-Boks. For domfældte, der er fritaget for obligatorisk tilslutning til Digital Post, skal orienteringen dog sendes med post til folkeregisteradressen. Hvis domfældte har en værge eller bistandsværge, skal denne tillige orienteres.

Såfremt domfældte ikke er omfattet af pligten til obligatorisk tilslutning til Digital Post, og myndighederne ikke er i besiddelse af domfældtes kontaktadresse, for eksempel hvis

domfældte er udsendt efter en udvisningsafgørelse, skal der sendes en meddelelse til domfældtes tidligere forsvarer.

Meddelelsen skal have karakter af en orientering og medfører ingen handlepligt for forsvareren.

3. Advokatbistand

Såfremt den domfældte efter modtagelse af Task Force Teledatas orientering ønsker bistand til at vurdere, om vedkommende selv bør anmode Den Særlige Klageret om, at sagen genoptages, kan den domfældte rette henvendelse til en advokat.

Under hensyn til de konstaterede teledatafejls særlige karakter og efter en vurdering af sagsforløbet omkring teledatafejlene skal statskassen i det under pkt. 4 anførte omfang afholde udgifterne til domfældtes advokatbistand. Domfældte skal vejledes herom i det under pkt. 2 omtalte orienteringsbrev. Det skal i brevet anføres, at der er frit advokatvalg, men navnet på den seneste forsvarer i sagen skal oplyses. Den under pkt. 7 anførte frist skal oplyses i orienteringen.

4. Salær efter Task Force Teledatas undersøgelse

For advokatarbejde efter modtagelse af orienteringsbrevet om Task Force Teledatas gennemgang fastsættes et standardsalær svarende til det salær, der efter landsretspræsidenternes vejledende takster for salærer til forsvarere tildeles for 2 timers arbejde.

Anmodning om et standardsalær imødekommes som udgangspunkt uden, at advokaten skal redegøre nærmere for de skridt, der er foretaget i sagen og uden, at advokaten skal oplyse sit konkrete tidsforbrug.

Hvis omstændighederne tilsiger, at det undtagelsesvist er nødvendigt for advokaten at anvende betydeligt mere tid på sagen, kan advokaten anmode om yderligere salær. Imødekommelse af en sådan anmodning forudsætter en særlig begrundelse samt fremsendelse af et timeregnskab.

5. Salær vedrørende den oprindelige politikredsundersøgelse

Advokatarbejde, der er udført efter underretning om politikredsenes oprindelige undersøgelse, honoreres under forudsætning af, at advokaten har udført arbejde, der efter almindelige regler og praksis berettiger hertil. Journalisering af breve fra politikredsene og andre helt enkle ekspeditioner berettiger ikke til et salær.

For arbejdet fastsættes et standardsalær svarende til det salær, der efter landsretspræsidenternes vejledende takster for salærer til forsvarere tildeles for 2 timers arbejde.

Hvis omstændighederne tilsiger, at det undtagelsesvist er nødvendigt for advokaten at anvende betydeligt mere tid på sagen, kan advokaten anmode om yderligere salær. Imødekommelse af en sådan anmodning forudsætter en særlig begrundelse samt fremsendelse af et timeregnskab.

6. Kompetence, sagsbehandling og delegation

En anmodning om standardsalær efter pkt. 4 og 5 skal sendes til Task Force Teledata. Salæret betales i givet fald af Rigspolitiet og afholdes endeligt af statskassen.

En anmodning om yderligere salær efter pkt. 4 og 5 skal sendes til Task Force Teledata, der med en kort redegørelse for sagens omstændigheder og sagens akter videresender denne til den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen. Endelig administrativ afgørelse om yderligere salær træffes herefter af kontrol- og styregruppen.

Afgørelse om yderligere salær træffes på skriftligt grundlag. Kompetencen til at træffe afgørelse herom kan delegeres til kontrol- og styregruppens formand eller til den dommer, der er tilknyttet gruppens sekretariat.

7. Frist for salæranmodning

Anmodning om salær skal være modtaget hos Task Force Teledata senest 6 måneder efter Task Force Teledatas fremsendelse af orienteringsbrev. Dette gælder både anmodninger vedrørende undersøgelsen i politikredsene og gennemgangen i Task Force Teledata. Anmodninger, der modtages efter udløbet af fristen, imødekommes ikke.”.

Kontrol- og styregruppen fremsendte den 18. december 2019 retningslinjerne til bl.a. Justitsministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

4.7.1.2. Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel

Den 18. december 2019 fremsendte kontrol- og styregruppen til Justitsministeriet et brev med indstilling om bevilling ved et aktstykke med tilhørende tekstanmærkning som hjemmel til afholdelse af udgifter til advokatsalærer. Brevet var bilagt et notat vedrørende bevillingsmæssige konsekvenser ved ordningen om advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager af 17. december 2019. Af dette notat fremgår bl.a.:

”Ifølge datatræk af 12. december 2019 fra Rigsadvokaten er der for perioden fra den 1. november 2010 til den 18. oktober 2019 indhentet teleoplysninger i godt 12.000 sager.

Ifølge datatrækket er der ca. 4.300 domsmands- og nævningesager med fældende afgørelser, hvor mindst én af de domfældte er idømt ubetinget frihedsstraf. Derudover er der et mindre antal sager, hvor domfældte har været frihedsberøvet under efterforskningen mv., men ikke er idømt frihedsstraf. Endelig må det forventes, at et

mindre antal sager vil skulle prioriteres som følge af domfældtes anmodning herom. Task Force Teledata må på denne baggrund anslås at skulle prioritere behandlingen af i alt ca. 4.500 sager, jf. pkt. A i Statsadvokatens retningslinjer om sagsbehandling i Task Force Teledata, som den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har godkendt den 17. december 2019.

Task Force Teledatas indledende gennemgang af dom- og retsbøger i de ca. 4.500 sager forventes at resultere i en vurdering af, at teledata i en betydelig del af sagerne ikke kan have haft betydning for sagernes afgørelse. Det samme er tilfældet for de sager, hvor både rådata og konverterede data er fundet, og hvor Deloitte har konstateret, at der er fuld overensstemmelse på indholdsniveau mellem rådata og konverteret data, hvis dette efter den i øvrigt foreliggende viden kan lægges til grund. Der henvises herved til pkt. B.1. i statsadvokatens retningslinjer. I de pågældende sager skal der ikke foretages yderligere undersøgelser.

I de resterende sager skal det undersøges, om fejl eller uoverensstemmelser i teledata har haft eller kan have haft betydning for bevisresultatet.

Om omfanget af fejl anføres nærmere på side 41 i Rigsadvokatens og Rigspolitiets redegørelse af 28. september 2019 bl.a., ”at NC3 havde foretaget en gennemgang af alle teledatarekvisitioner i 2018, og at der var konstateret forskel i optællingen i 417 rekvisitioner, svarende til knap 10 pct. af alle rekvisitioner i 2018”. En undersøgelse foretaget af NC3 i samarbejde med Østjyllands Politi for perioden 2017-2019 (Rigspolitiets presseberedskab fra den 13. juni 2019) samt ikke mindst kapitel 5 i Deloittes rapport af 1. oktober 2019 peger i samme retning, når der korrigeres for konstaterede fejl uden potentiel betydning.

Herefter, og efter de på nuværende tidspunkt i øvrigt foreliggende oplysninger, er det kontrol- og styregruppens skøn, at det efter Task Force Teledatas indledende gennemgang vil vise sig, at der vil være ca. 10 % af de 4.500 sager, dvs. ca. 450 sager, hvor der kan være fejl i teledata eller uoverensstemmelser, der kan have haft betydning for bevisresultatet.

I disse ca. 450 sager skal domfældte orienteres om Task Force Teledatas konkrete gennemgang af de pågældende fejl og uoverensstemmelser samt om muligheden for at få betalt advokatbistand, jf. kontrol- og styregruppens retningslinjer af 17. december 2019 herom. Det er kontrol- og styregruppens skøn, at 30 % af de domfældte (ca. 135) herefter vil rette henvendelse til en advokat, samt at advokaten i langt de fleste tilfælde vil tage sagen og anmode om salær for sit arbejde. Skønnet på de 30 % er forbundet med betydelig usikkerhed. I vurderingen indgår, at der i vidt omfang er tale om sager, der er endeligt afsluttet for flere år siden. Advokaten vil skønsmæssigt være berettiget til standardtaksten for 2 timers arbejde på pt. 3.550 kr. i ca. 75 % af sagerne, jf. pkt. 4 i kontrol- og styregruppens retningslinjer. I ca. 25 % af sagerne vil advokaten være berettiget til et

højere salær. Den samlede udgift vil skønsmæssigt andrage 3.550 kr. x 135 x 0,75 + 8.000 kr. x 135 x 0,25 = 629.437,50 kr.

Hertil kommer, at et stort antal forsvarere har modtaget en indledende orientering om den oprindelige politikredsundersøgelse. Disse forsvarere vil modtage et orienteringsbrev om status fra Task Force Teledata, herunder med oplysninger om den nye gennemgang i Task Force Teledata, jf. pkt. 1 i kontrol- og styregruppens retningslinjer. Der vil blive sendt et orienteringsbrev både til forsvarene i de pt. under 100 sager, der fra kredsene har modtaget et opfølgende brev med resultatet af kredsenes undersøgelse, samt de forsvarere, der ikke har modtaget en sådan underretning. En del forsvarere vil være berettiget til salær for deres arbejde med teledatafejl, jf. pkt. 5 i retningslinjerne. Dette vil skønsmæssigt være tilfældet i 150 sager. Udgiften hertil skønnes at udgøre 3.550 kr. x 150 x 0,75 + 8.000 kr. x 150 x 0,25 = 699.375 kr.

Udgifterne til forsvarersalærer skønnes herefter at andrage 629.437,50 kr. + 699.375 kr. = 1.328.812,50 kr.

Efter evaluering af Task Force Teledata i foråret 2020 forventes der taget stilling til behandlingen af de sager, der foreløbigt ikke er prioriteret. Advokatomkostningerne i den forbindelse formodes umiddelbart at blive begrænsede.

De samlede udgifter til advokatsalærer antages herefter at kunne holdes inden for en ramme på 1,5 mio. kr.

Det understreges, at størrelsen af de samlede udgifter beror på et skøn, der er behæftet med betydelig usikkerhed.

Afslutningsvis bemærkes, at advokatsalærerne skal tillægges moms, samt at beregningerne ikke omfatter eventuelle omkostninger til administration.”.

Den 15. maj 2020 meddelte Task Force Teledata telefonisk kontrol- og styregruppen, at det efter task forcens erfaringer fra de første ca. 1.250 afsluttede sager, var task forcens vurdering, at der var sikkert grundlag for at skønne, at antallet af sager, hvori der ifølge retningslinjerne skulle sendes breve til forsvarere (retningslinjernes pkt. 1) og de domfældte (retningslinjernes pkt. 2) var ”væsentligt færre” end hidtil anslået og anført i kontrol- og styregruppens notat vedrørende bevillingsmæssige konsekvenser ved ordningen om advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager af 17. december 2019.

Af sagsstatistikken for Task Force Teledatas gennemgang fremgik bl.a., at der i de ca. 1.250 afsluttede sager havde været 144 sager, hvor screeningen havde vist, at teledata kunne have haft betydning for sagens afgørelse. Den afsluttende anklagerfaglige vurdering havde vist, at der alene i to sager havde været relevante teledatafejl. Betingelserne for genoptagelse skønnedes ikke at være opfyldte i de to sager, og der skulle derfor sendes et brev til to domfældte om advokatbistand mv. Task forcen oplyste dog, at de 1.250 sager næppe var repræsentative, da der pga. covid-19 beredskabet i omtrent to

måneder var udvalgt sager, hvor der ikke skulle foretages efterforskning. Task forcen forventede efterforskning i ca. 25 % af alle sagerne, og at der ved sagsgennemgangens afslutning i højest 5 % af de ca. 5.000 sager, dvs. ca. 250 sager, kunne findes relevante teledatafejl, som domfældte skulle orienteres om. Dette skulle sættes i forhold til, at der tidligere var skønnet at skulle ske orientering af domfældte i 450 sager, hvilket var anført i kontrol- og styregruppens notat af 17. december 2019.

Ved breve af 20. og 27. maj 2020 til Justitsministeriet orienterede kontrol- og styregruppen om Task Force Teledatas nye skøn. I sidstnævnte brev er anført bl.a.:

> ”Kontrol- og styregruppen kan oplyse, at Task Force Teledata ved advokaturchef Bjørn Sejr den 26. maj 2020 har skønnet, at task forcen skal prioritere behandlingen af i alt ca. 5.000 sager, jf. pkt. A i Statsadvokatens retningslinjer om sagsbehandlingen i Task Force Teledata.
>
> Task Force Teledata har videre oplyst, at task forcen efter gennemgang af ca. 1.400 sager anslår, at det i ca. 1.250 sager (svarende til 25 % af de 5.000 sager) ikke kan udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagernes afgørelse. Disse sager skal undersøges nærmere i task forcen. På baggrund af de hidtidige undersøgelser vurderer task forcen, at der i ca. 5 % af de 1.250 sager foreligger relevante fejl i teledata. Domfældte skal i givet fald i omtrent 60-65 sager orienteres om task forcens konkrete gennemgang af de pågældende fejl og uoverensstemmelser samt om muligheden for at få betalt advokatbistand.
>
> Som anført i kontrol- og styregruppens notat af 17. december 2019 er det kontrol- og styregruppens skøn, at 30 % af de domfældte, der modtager underretning, vil rette henvendelse til en advokat (svarende til ca. 20 sager). Den samlede udgift til advokatsalær i disse sager vil herefter skønsmæssigt andrage 100.000 kr. (3.550 kr. x 20 x 0,75 + 8.000 kr. x 20 x 0,25 = 93.250 kr.).
>
> Task Force Teledata har endvidere oplyst, at task forcen på baggrund af den hidtidige sagsgennemgang kan konstatere, at der i forbindelse med politikredsenes rækkekontrol er sendt breve til forsvarerne i færre sager end tidligere anslået. På denne baggrund skønner task forcen, at der er sendt breve til forsvarerne i ca. 50 sager. Den samlede udgift hertil skønnes herefter at udgøre 250.000 kr. (3.550 kr. x 50 x 0,75 + 8.000 kr. x 50 x 0,25 = 233.125 kr.).
>
> Kontrol- og styregruppen kan tiltræde, at der efter Task Force Teledatas gennemgang af ca. 1.400 sager er grundlag for at ændre det tidligere skøn.
>
> Kontrol- og styregruppen finder, at skønnet på nuværende tidspunkt fortsat er forbundet med meget betydelig usikkerhed, og at de samlede udgifter til advokatsalærer forsigtigt kan anslås til 300.000 kr. i 2020 og 300.000 kr. i 2021.

Afslutningsvis bemærkes for fuldstændighedens skyld, at advokatsalærerne skal tillægges moms, samt at beregningerne ikke omfatter eventuelle omkostninger til administration."

Til brug for Finansudvalgets behandling af bevillingsansøgningen (aktstykke 211) skrev kontrol- og styregruppen den 19. juni 2020 bl.a. således til Justitsministeriet:

"Ved mail af 18. juni 2020 har Justitsministeriet til brug for besvarelse af Finansudvalgets spørgsmål 1 anmodet Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen om en udtalelse. Spørgsmålet lyder således:

"Vil ministeren oplyse, hvor mange retssager det konkret drejer sig om, og efter hvilke kriterier de sager, der skal gå om, er udvalgt?"

I den anledning kan kontrol- og styregruppen oplyse:

Task Force Teledata skal gennemgå sager med teledata, der er afsluttet i perioden 1. november 2010 til 18. oktober 2019. Efter den foretagne prioritering skal der gennemgås omkring 5.000 sager. Task Force Teledata og Statsadvokaten for København har fastsat nærmere regler for prioriteringen og sagsbehandlingen. Det fremgår heraf bl.a., at alle sager, hvor tiltalte har nægtet sig skyldig og er idømt ubetinget frihedsstraf eller har et aktivt indrejseforbud til Danmark, skal gennemgås. Andre sager, hvor domfældte eller dennes advokat har anmodet herom, skal som udgangspunkt også gennemgås. Retningslinjerne, der er godkendt af kontrol- og styregruppen, vedlægges. Endvidere vedlægges kontrol- og styregruppens retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalærer. Der er på nuværende tidspunkt gennemgået ca. 1.700 sager. Gennemgangen styres og kontrolleres af kontrol- og styregruppen. Det er planen, at gennemgangen skal være afsluttet ved årsskiftet 2020/21.

Efter screening af dommene og andre centrale dokumenter og oplysninger anslås det i omkring en fjerdedel (1.250) af sagerne, at det ikke kan udelukkes, at teledata kunne have haft betydning for sagernes afgørelse. Disse sager skal undersøges nærmere i Task Force Teledata. På baggrund af de hidtidige undersøgelser vurderer task forcen, at der i ca. 5 % af de 1.250 sager foreligger relevante fejl i teledata. Det vurderes endvidere, om anklagemyndigheden skal søge sagerne genoptaget ved Den Særlige Klageret, der efter retsplejeloven træffer afgørelse herom. En sag kan genoptages, hvis det skønnes antageligt, at en ny oplysning, der ikke forelå for retten, f.eks. om at der har været en

teledatafejl, kunne have bevirket, at tiltalte var blevet frifundet, hvis oplysningen havde foreligget under sagen. Eksistensen af en teledatafejl er således ikke i sig selv tilstrækkelig til, at sagen skal genoptages.

De domfældte skal i sagerne med relevante teledatafejl orienteres om Task Force Teledatas konkrete gennemgang af de pågældende fejl og uoverensstemmelser samt om

begrundelsen for, hvorfor task forcen i givet fald ikke finder, at genoptagelsesbetingelserne er opfyldt. Til brug for de domfældtes overvejelser af selv at anmode om genoptagelse oplyses de domfældte om muligheden for at få betalt advokatbistand. Det skønnes, at 30 % af de domfældte, der modtager underretning herom, vil rette henvendelse til en advokat. Den samlede udgift til advokatsalær i disse sager vil herefter skønsmæssigt andrage 100.000 kr.

Endvidere skønnes det, at politikredsene efter den tidligere ordning i 2019 har sendt breve til forsvarene om fund af teledatafejl i ca. 50 sager, hvor omstændighederne har været således, at forsvarerne skønnes at være berettiget til et salær. Den samlede udgift hertil skønnes at udgøre 250.000 kr.

Kontrol- og styregruppen finder, at de anførte skøn på nuværende tidspunkt er forbundet med meget betydelig usikkerhed, og at de samlede udgifter til advokatsalærer derfor forsigtigt kan anslås til 300.000 kr. i 2020 og 300.000 kr. i 2021. Det bemærkes, at advokater har en frist på 6 måneder fra meddelelsen til domfældte til at indgive anmodning om salær.

De domfældte har indtil videre anmodet om genoptagelse under henvisning til teledatafejl i 10 sager.

Det bemærkes, at afsendelsen af brevene til de domfældte om mulighed for advokatbistand afventer bevillingssagen. Den Særlige Klageret har pr. 11. juni 2020 afgjort 4 af de 10 sager og i alle 4 sager truffet afgørelse om, at sagerne ikke skal genoptages.

Pr. 11. juni 2020 havde anklagemyndigheden ikke anmodet klageretten om at genoptage nogen sager".

Ved mail af 1. juli 2020 fremsendte Justitsministeriet aktstykke 211, som var tiltrådt af Folketingets Finansudvalg den 25. juni 2020, og meddelte kontrol- og styregruppen, at udgifterne forbundet med den i aktstykket beskrevne salærordning kunne afholdes.

Kontrol- og styregruppen besluttede herefter, at retningslinjerne for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager kunne sættes endeligt i kraft den 3. juli 2020. Retningslinjerne blev sendt til de relevante myndigheder, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater og Danske Advokater og fremgår af kontrol- og styregruppens hjemmeside.

4.7.1.3. Administration af retningslinjerne

Den 6. august 2020 afholdt kontrol- og styregruppen et møde med Rigspolitiet og Task Force Teledata om den praktiske administration af salærordningen. På mødet blev flere forhold drøftet, herunder behandlingen af anmodninger om salær, der fremsendes efter task forcen har afsluttet sit arbejde og

er opløst. Det blev på mødet besluttet, at Københavns Vestegns Politis økonomisektion skulle stå for den praktiske udbetaling af advokatsalærer, således at udbetalingen kunne ske smidigt og med så få ”mellemstationer” som muligt. Egentlige beslutninger skulle dog træffes af task forcen, så længe den eksisterede. Efter nedlæggelsen af Task Force Teledata har ordningen været administreret af Københavns Vestegns Politi, der fortsat har kontakt herom til den tidligere chef for Task Force Teledata.

Ifølge Task Force Teledata var den domfældte eller forsvareren i 32 sager orienteret om relevante teledatafejl (retningslinjernes pkt. 2), og forsvareren var i 74 sager underrettet i anledning af den tidligere orientering af forsvareren i forbindelse med politikredsenes undersøgelse (retningslinjernes pkt. 1). I enkelte sager var der sendt orienteringsbreve til flere advokater, som havde repræsenteret hver deres klient.

Pr. 28. april 2021 havde Task Force Teledata eller Københavns Vestegns Politi alene modtaget fire anmodninger om salær. Alle anmodningerne angik salær for arbejde som følge af task forcens undersøgelse (retningslinjernes pkt. 4). Tre anmodninger angik standardsalær. Rigspolitiet havde i disse sager udbetalt salær i overensstemmelse med retningslinjernes pkt. 6, 1. afsnit. En enkelt anmodning angik et salær, der oversteg standardsalæret, og task forcen oversendte derfor den 2. november 2020 sagen til kontrol- og styregruppen i overensstemmelse med retningslinjernes pkt. 6, 2. afsnit. Kontrol- og styregruppen traf den 12. november 2020 afgørelse i denne sag om, at salæret skulle fastsættes til standardsalæret. Advokaten havde i sagen trods konkret opfordring hertil ikke fremsendt den i retningslinjerne omtalte særlige begrundelse for at kræve et højere beløb end standardsalæret. Kontrol- og styregruppen fandt det ikke godtgjort, at der forelå sådanne særlige omstændigheder, at det undtagelsesvist havde været nødvendigt for advokaten at anvende så meget tid på sagen, at dette kunne begrunde, at advokaten skulle tillægges et salær, der overstiger standardsalæret.

4.7.2. Advokatbrev fra politikredsene til forsvarere

I en notits, som de regionale statsadvokater den 21. juni 2019 udsendte til samtlige politikredse, anførtes det som nævnt, at politikredsene i forbindelse med kredsenes rækketabskontrol skulle underrette den advokat, der havde været forsvarer i sagen, allerede når der var konstateret uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data. Når der var foretaget en vurdering af, om der var grundlag for at søge sagen genoptaget, skulle forsvareren orienteres herom. Brevskabeloner til brug for orienteringen blev senere fremsendt til kontrol- og styregruppen, der havde lejlighed til at fremkomme med bemærkninger.

Af kontrol- og styregruppens retningslinjer for underretning af domfældte og fastsættelse af advokatsalær i forbindelse med undersøgelse af teledata i afsluttede straffesager fremgik (afsnit 4.7.1.1), at Task Force Teledata i sager, hvor der var sket underretning i forbindelse med den tidligere undersøgelse i politikredsene, skulle orientere forsvarerne om bl.a., at opgaven med at undersøge de afsluttede sager for teledatafejl var overgået til Task Force Teledata, og at forsvarerne ikke kunne

forvente yderligere meddelelser fra politikredsene. Det fremgik endvidere af retningslinjerne, at advokatarbejde, der var udført efter underretning om politikredsenes oprindelige undersøgelse, blev honoreret under forudsætning af, at advokaten havde udført arbejde, der efter almindelige regler og praksis berettigede hertil, idet journalisering af breve fra politikredsene og andre helt enkle ekspeditioner ikke berettigede til et salær.

Kontrol- og styregruppen godkendte på et møde den 21. januar 2020 udkast til standardbreve, som Task Force Teledata skulle anvende, herunder et standardbrev til forsvarere, der var blevet orienteret af en politikreds. I brevet var bl.a. forsvarerens mulighed for at anmode om honorar og retningslinjerne herfor beskrevet.

I det visitationsark, som med de interne retningslinjer for behandling af sager i Task Force Teledata blev godkendt af kontrol- og styregruppen, blev indsat et afkrydsningsfelt (søgenøgle 9B), der skulle anvendes, når task forcen konstaterede, at der i en sag i forbindelse med politikredsens undersøgelse var sket underretning af forsvareren, hvorefter task forcen skulle sende et orienteringsbrev til forsvareren.

I forbindelse med kontrol- og styregruppens stikprøvekontrol af sager, der var afsluttet af Task Force Teledata, konstaterede kontrol- og styregruppen i begyndelsen af september 2020, at den pågældende søgenøgle i forbindelse med task forcens gennemgang af mere end 3.000 sager alene var anvendt i 14 sager svarende til ca. 0,5 % af sagerne. Kontrol- og styregruppen fandt, at dette tal var betydeligt lavere end forventet, og rettede derfor henvendelse til task forcen med henblik på at få afklaret, hvorvidt den foretagne registrering var retvisende. Ved mail af 7. september 2020 anmodede kontrol- og styregruppen således task forcen om at redegøre for, hvorledes task forcen kontrollerede, om der var sendt orienteringsbrev til forsvareren fra politikredsen og for task forcens anvendelse af søgenøglen. Ved mail af samme dato oplyste task forcen bl.a., at kontrollen af, om der var sendt et orienteringsbrev til forsvareren blev foretaget i forbindelse med sagens visitering, idet det blev konstateret, om der lå en kopi af orienteringsbrevet på sagen ved fremsendelsen til task forcen. Der blev som udgangspunkt ikke foretaget særlige opslag i sagsbehandlingssystemer for at sikre, at søgenøgle 9B i alle tilfælde blev afkrydset korrekt. Der kunne i den forbindelse være overset breve, som ikke havde været lagt på sagen. Task forcen oplyste endvidere, at task forcen endnu ikke havde udsendt breve til forsvarerne i sagerne, da udsendelsen havde afventet en afklaring af den bevillingsmæssige hjemmel.

Kontrol- og styregruppen foretog den 10. september 2020 en gennemgang af 105 sager, som kontrol- og styregruppen på det tidspunkt havde udtaget til stikprøvekontrol, og som alle var afsluttet i Task Force Teledata. Kontrol- og styregruppen konstaterede, at der i 18 sager svarende til ca. 17 % af sagerne fandtes en kopi af et brev fra politikredsen til forsvareren på POLSAS, og at task forcen alene i 5 af disse 18 sager havde registreret dette ved anvendelse af søgenøgle 9B.

Efter at være blevet gjort bekendt med kontrol- og styregruppens fund indstillede Task Force Teledata den 15. september 2020, at alle sager, hvor politikredsene havde fundet fejl i teledata, skulle gennemgås på ny – denne gang via POLSAS – samt at de fornødne breve herefter skulle sendes til

forsvarerne. Den fornyede gennemgang skønnedes at ville medføre anvendelse af en del personaleressourcer. Københavns Vestegns Politi tilsluttede sig denne indstilling.

Kontrol- og styregruppen besluttede på et gruppemøde den 15. september 2020, at Task Force Teledata skulle foretage de relevante opslag i POLSAS, ajourføre registreringen under søgenøgle 9B og udsende de manglende breve til forsvarerne. Kontrol- og styregruppen anmodede endvidere task forcen om at overveje, om der var anledning til at foreslå ændringer i retningslinjer, søgenøgler eller actioncards.

Task Force Teledata meddelte ved mail af 12. november 2020 til kontrol- og styregruppen og Statsadvokaten i København, at task forcen siden kontrol- og styregruppens beslutning ved visiteringen af en sag havde foretaget opslag i POLSAS for at fastslå, om der var udsendt orienteringsbrev til forsvareren fra politikredsen. Sideløbende hermed havde task forcen iværksat en undersøgelse af de afsluttede sager. Task forcen havde gennemgået alle sager, hvor kredsene ifølge HistoryAudit havde overdraget sagerne til anklagemyndigheden på grund af mangelfulde eller fejlbehæftede teledata, og i de sager, hvor det af POLSAS fremgik, at politikredsen havde underrettet en forsvarer, havde task forcen fremsendt underretningsbreve i overensstemmelse med retningslinjerne. Af de tidligere afsluttede sager havde task forcen fundet 44 sager, hvor task forcen ikke i forvejen havde sendt underretning til forsvareren. Samlet var der registreret 64 sager med søgenøgle 9B ud af de 4.585 sager, som var afsluttet i task forcen på dette tidspunkt. I forbindelse med sagsgennemgangens afslutning oplyste task forcen som nævnt supplerende, at søgenøgle 9B i alt var blevet anvendt i 74 sager, hvor der således var foretaget underretning af forsvarere.

4.8. Sager fra før den 1. november 2010

Som det fremgår af afsnit 2.1.2 er den tidsmæssige afgrænsning af kontrol- og styregruppens mandat til at kontrollere og styre myndighedernes gennemgang af sager omfattet af teledatasagen flere gange ændret på baggrund af oplysninger fra Rigspolitiet og oplysningerne i Deloittes rapport af 1. oktober 2019.

I det oprindelige kommissorium af 2. juli 2019 var undersøgelsesperioden på baggrund af oplysninger fra Rigspolitiet fastsat til at angå sager, hvori der var indhentet teleoplysninger, i perioden fra 2012 til den 8. marts 2019. Perioden var fastsat på baggrund af Rigspolitiets daværende vurdering, hvor Telecentret arbejdede ud fra en hypotese om, at problemet skyldtes fejl i it-system, der var opstået i 2013 og var blevet rettet den 8. marts 2019. Det var meningen, at 2012 skulle fungere som et kontrolår, og det var således forventningen, at der ikke ville blive fundet fejl i sager fra 2012.

Justitsministeriet udvidede ved brev af 14. august 2019 kontrol- og styregruppens mandat til også at omfatte myndighedernes undersøgelser vedrørende perioden før den 1. januar 2012. Som begrundelse herfor anførtes, at Rigspolitiet i forbindelse med et bidrag til ministerens besvarelse den 14. august 2019 af spørgsmål nr. 72 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg havde oplyst til Justitsministeriet, at det var Rigspolitiets vurdering, at det var nødvendigt at undersøge, om der var behov for at fremfinde

sager fra før 2012. Det skyldtes ifølge Rigspolitiet, at der var fundet uoverensstemmelser mellem rådata og konverterede data, som gav anledning til at iværksætte en sådan undersøgelse.

I efteråret 2019 viste der sig behov for yderligere ændringer og præciseringer i kommissoriet. Dette hang sammen med nye udviklinger i sagen, herunder indholdet af Deloittes rapport af 1. oktober 2019 og Rigsadvokatens midlertidige stop for anvendelse af teledata i straffesager, der udløb den 18. oktober 2019.

Justitsministeriet udarbejdede på den baggrund den 26. november 2019 et tillæg til kommissoriet, hvormed undersøgelsesperioden blev udvidet. Kontrol- og styregruppen skulle herefter føre kontrol med og styre myndighedernes gennemgang af straffesager, hvori der var indhentet teleoplysninger i perioden fra den 1. november 2010 til den 18. oktober 2019, hvor Rigsadvokatens midlertidige stop for brug af teledata under hovedforhandlinger og som grundlag for varetægtsfængsling og opretholdt anholdelse udløb. Det blev tilføjet, at kontrol- og styregruppen "i relevant omfang også [kunne] føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelse i perioden før den 1. november 2010."

I Justitsministeriets fremsendelsesbrev af 26. november 2019 til kontrol- og styregruppen henvistes til, at der af flere omgange var fremkommet nye oplysninger fra Rigspolitiet om alvorlige fejl og usikkerheder forbundet med teledata, samt til at Deloittes undersøgelse havde vist, at der i perioden 2011-2019 var sket en række meget forskelligartede konverteringsfejl. På den baggrund var det Rigspolitiets vurdering, at gennemgangen af sager, hvori der var indhentet teleoplysninger, skulle gå tilbage til den 1. november 2010, hvor Telecentret begyndte at konvertere teledata.

Som det fremgår af afsnit 2.3.3.1 var det før den 1. november 2010 politikredsene, der sendte anmodninger om historiske teleoplysninger til teleudbyderne, som derefter fremsendte teleoplysningerne direkte til den rekvirerende politikreds. Denne praksis blev ændret efter den 1. november 2010, hvor politikredsenes anmodninger om historiske teleoplysninger skulle videregives til Telecentret, der derefter rekvirerede teleoplysningerne fra teleudbyderne. Efter modtagelse af teleoplysningerne foretog Telecentret konvertering af de indhentede data og videresendte oplysningerne til politikredsene. Fejl i teledata, der hidrørte fra konvertering, forekom således ikke før den 1. november 2010. Før denne dato kunne eventuelle fejl i teledata alene angå fejlagtige eller ufuldstændige rådata.

Kontrol- og styregruppen drøftede i december 2019 bemærkningen i tillægskommissoriet om, at kontrol- og styregruppen i relevant omfang også kunne føre kontrol med og styre myndighedernes undersøgelser i perioden før den 1. november 2010. Efter formuleringen skulle kontrol- og styregruppen ikke selvstændigt foretage undersøgelser, men kunne rejse spørgsmål til myndighederne og tage initiativer til sådanne myndighedsundersøgelser. Efter kontrol- og styregruppens opfattelse måtte dette forudsætte, at der var en konkret anledning hertil. En sådan anledning kunne navnlig være ny viden om fejl i rådata, der f.eks. kunne fremkomme i forbindelse med de forestående undersøgelser i Task Force Teledata eller politikredsene. Konkrete henvendelser om sådanne mulige fejl fra f.eks. domfældte måtte også overvejes nøje. De foreliggende oplysninger fra teleudbyderne om fejlkilder i

relation til rådata vedrørte navnlig senere perioder, hvorom der henvises til afsnit 4.5. Eventuelt senere tilkomne oplysninger fra teleudbydere måtte ligeledes indgå i overvejelserne.

Kontrol- og styregruppen havde anledning til at vurdere genoptagelsesspørgsmålet i en konkret sag, hvor retten var blevet forelagt teledata, der var indhentet før den 1. november 2010. I sagen havde de tre domfældte anmodet Den Særlige Klageret om genoptagelse under henvisning til, at beviserne alene bestod af teledata og et vidnes forklaring, som ikke alene kunne danne grundlag for domfældelse. Den Særlige Klageret afviste ved kendelser af 7. maj og 18. juni 2020 anmodningerne om genoptagelse. Kontrol- og styregruppen fandt efter en gennemgang af sagerne ikke anledning til at fremkomme med bemærkninger til sagerne, der nærmere er omtalt i afsnit 4.2.2 (sag 3, 4 og 5).

Under hensyn til det anførte, og henset til bl.a. resultatet af undersøgelserne i Task Force Teledata, og da kontrol- og styregruppen ikke havde modtaget konkrete henvendelser, der gav anledning til at iværksætte yderligere undersøgelser, besluttede kontrol- og styregruppen, at der ikke skulle foretages yderligere vedrørende sager fra før den 1. november 2010.

4.9. Emner, der er beslægtet med teledatasagen

Efter nedsættelsen af kontrol- og styregruppen er der fremkommet oplysninger om problemstillinger, som på visse punkter er beslægtet med dem, der kendetegner teledatasagen. Kontrol- og styregruppen er gennem myndighederne og teleudbydere blevet gjort bekendt hermed. Det drejer sig om tre forskellige sagskomplekser: Telenor-sagen (afsnit 4.9.1), mobildata-sagen (afsnit 4.9.2) og software-sagen (afsnit 4.9.3).

For at afklare om nogen af disse sager vedrører forhold omfattet af kontrol- og styregruppens kommissorium, har gruppen tilvejebragt de fornødne oplysninger. Kontrol- og styregruppen har herefter konkluderet, at der er tale om tre problemstillinger, som det ikke har været gruppens opgave at undersøge nærmere.

I det følgende redegøres der kort for de tre sager.

4.9.1. Udlevering af lokaliseringsdata til politiet – Telenor-sagen

Den såkaldte Telenor-sag handlede i sit udgangspunkt om, at teleselskabet Telenor i forbindelse med kendelser om udlevering af lokaliseringsdata til politiet videregav teledata, der ikke var omfattet af de underliggende retskendelser. Det drejede sig om oplysninger vedrørende sms-indhold og modpartsnumre (B-numre), som kendelserne ikke gav grundlag for at udlevere. Sådanne oplysninger er omfattet af meddelelseshemmeligheden og må ikke udleveres på grundlag af en kendelse om edition.

Lokaliseringsdata er oplysninger om, hvilke masteceller en tændt mobiltelefon eller en anden telekommunikationsenhed er forbundet til, samt de tilhørende masters præcise geografiske eller fysiske placering på det pågældende tidspunkt. Sådanne data kan være indhentet i to slags situationer:

Oplysningerne kan være dannet ved aktiv brug af en telefon til eksempelvis tale, sms og mms. Sådanne oplysninger skal logges af teleudbyderne. Disse oplysninger betegnes i logningsbekendtgørelsen som ”masteoplysninger”.

Oplysningerne kan også stamme fra en tændt telefon, der ikke var i aktiv brug, men som kommunikerede sin position til mobilnetværket. Teleudbyderne har ikke pligt til at logge sådanne oplysninger, men må i en begrænset periode gerne opbevare dem, f.eks. med henblik på fejlretning. Sådanne oplysninger blev tidligere betegnet ”signaleringsdata”, men betegnes nu ”lokaliseringsdata”.

Ved udlevering af lokaliseringsdata vil datasættene kunne indeholde såvel oplysninger, der hidrører fra aktiv brug af en telefon, som oplysninger genereret ved, at en tændt telefon kommunikerer sin position til mobilnetværket. Ved teleudbydernes registrering af disse oplysninger skelnes der ikke mellem aktiv og passiv kommunikation.

Lokaliseringsdata kan som led i efterforskningen af en lovovertrædelse indhentes med hjemmel i retsplejelovens regler om edition (”udlevering”), jf. § 806, stk. 2, jf. § 804, stk. 1. På samme grundlag kan lokaliseringsdata indhentes for masteceller, der dækker en bestemt lokalitet, dvs. for alle de telefoner, som har kommunikeret med en bestemt mast (”lokaliseringsdata for et område/en adresse”). En editionskendelse vil omfatte såvel de logningspligtige oplysninger som de lokaliseringsdata en teleudbyder i øvrigt er i besiddelse af.

Reglerne om edition stiller lempelige krav til sagens alvorlighed. Adgangen til at opnå en kendelse om edition forudsætter således ikke, at efterforskningen vedrører en sag om kriminalitet omfattet af en bestemt strafferamme. Det er tilstrækkeligt, at lovovertrædelsen er undergivet offentlig påtale, og at der er rimelig grund til mistanke.

En kendelse om udlevering af lokaliseringsdata for et område/en adresse giver alene politiet adgang til at få udleveret oplysninger om en omfattet telefons placering. En sådan kendelse kan ikke danne grundlag for videregivelse af oplysninger om, hvilke andre telefoner eller enheder, der har været sat i forbindelse med telefonen (modpartsnumre), eller oplysninger om indholdet af kommunikationen. Sådanne oplysninger er omfattet af meddelelseshemmeligheden og kræver derfor kendelse, jf. retsplejelovens § 801, stk. 3, med henvisning til reglerne i retsplejelovens kapitel 71. Indgreb i meddelelseshemmeligheden forudsætter, at strafferammen er 6 års fængsel eller derover, og at der er bestemte grunde til mistanke.

Fra og med september 2018 begyndte Telenor at videregive den i sagen omhandlede datatype til poltiet på grundlag af retskendelser, der i en række tilfælde lød på udlevering af ”signaleringsdata”. I en kendelse fra Østre Landsret var det lagt til grund, at en anmodning om udlevering af signaleringsdata alene vedrørte registrerede ”lokaliseringsoplysninger”, hvoraf det kunne udledes, at kendelser om signaleringsdata ikke omfattede oplysninger om modpartsnumre.[35] Telenor og repræsentanter for telebranchen gjorde imidlertid gældende, at der lå mere i begrebet

[35] U 2017.1934 Ø

”signaleringsdata”, samt at modtagernumre indgik som en integreret del heri, og at det ville være en omfattende opgave at frasortere disse. I maj 2020 fastslog Erhvervsstyrelsen, at der havde været et sikkerhedsbrud, at Telenor burde have gjort sig bekendt med retspraksis og dermed med omfanget af de data, der skulle udleveres på baggrund af retskendelserne, samt at det påhviler Telenor at træffe tekniske og organisatoriske foranstaltninger med henblik på at modvirke ubeføjet videregivelse af persondata.[36]

Telenor-sagen kom til offentlighedens kendskab, da Jyllands-Posten den 26. januar 2020 bragte en artikel om den fejlagtige videregivelse af sms-indhold og modpartsnumre til politiet.[37] Oplysningerne herom gav anledning til en række spørgsmål til justitsministeren fra Retsudvalget. Justitsministeriet anmodede den 30. januar 2020 Rigspolitiet om at redegøre for politiets håndtering af sagen. Justitsministeriet bad samtidig myndighederne om at redegøre for, om politiet i andre tilfælde i forbindelse med kendelser om edition mere systematisk havde modtaget oplysninger omfattet af reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Folketinget modtog den 24. april 2020 en omfattende redegørelse af 17. april 2020, som Rigspolitiet havde udarbejdet om håndteringen af ”signaleringsdata” fra Telenor mv. (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 358 og Erhvervsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 251).

Rigspolitiet fremsendte den 30. april 2020 redegørelsen til kontrol- og styregruppen.

Det fremgår af Rigspolitiets redegørelse, at oplysningerne kun i begrænset omfang har været læsbare for efterforskerne, og i vidt omfang har været uden efterforskningsmæssig betydning. Der kan dog i det fejlagtigt udleverede materiale have været oplysninger, som politiet har kunnet anvende i efterforskningen. Det fremgår af redegørelsen, at skulle der være forekommet tilfælde, hvor fejlagtigt udleveret oplysninger er indgået som et eller flere beviser i en straffesag, har der ikke være tale om forkerte eller fejlbehæftede oplysninger. I lyset heraf gav justitsministeren over for Retsudvalget udtryk for, at der ikke var risiko for, at nogen er blevet dømt eller frifundet på et forkert grundlag.

Justitsministeren konstaterede desuden, at Rigspolitiet ikke havde reageret hurtigt og konsekvent nok over for den fejlagtige udlevering af oplysninger. Da politiet og anklagemyndigheden blev opmærksom på problemet, var fokus i første omgang primært på at udvikle en operativ løsning. Der gik derfor for lang tid, før Rigspolitiet rettede henvendelse til Telenor, og der gik for lang tid, inden der blev skabt et samlet overblik over problemstillingens omfang og karakter.

Som led i udarbejdelsen af Rigspolitiets redegørelse blev det afdækket, at også de øvrige teleudbydere havde udleveret flere oplysninger, end der var grundlag for i de indhentede retskendelser, hvilket gav anledning til indberetninger fra teleudbyderne til Erhvervsstyrelsen.

[36] Erhvervsstyrelsens afgørelse af 7. maj 2020, afsnit 4.
[37] Jyllands-Posten bragte den 24. august 2020 en artikel med en opfølgning på sagen.

Rigspolitiet fandt ikke grundlag for at antage, at fejlagtigt udleverede oplysninger konkret havde været anvendt på en måde, der gav anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Teledatasagen og Telenor-sagen gav Rigspolitiet og Rigsadvokaten anledning til at iværksætte en række tiltag, som bl.a. skal minimere risikoen for, at der videregives oplysninger, som ikke må udleveres efter en kendelse om edition.

I modsætning til teledatasagen omhandlede Telenor-sagen ikke fejl i teledata, og den rejste ikke spørgsmål om mulige fejlagtige afgørelser i straffesager, hvilket justitsministeren tilkendegav over for Retsudvalget.

Rigspolitiets redegørelse blev drøftet på kontrol- og styregruppens møde den 6. maj 2020. Gruppen konstaterede, at sagen efter emnets karakter ikke var omfattet af gruppens kommissorium, men at det var nyttigt for gruppen at være orienteret om tilgrænsende sagsområder.

Teleindustrien har i et notat af 28. februar 2020 opfordret Justitsministeriet til at fastsætte de nærmere rammer og betingelser for politiets adgang til sådanne lokaliseringsdata med udgangspunkt i et nyt tvangsbegreb under betegnelsen "udvidet masteoplysning".[38]

4.9.2. Datatab ved aflytning af internettrafik på mobiltelefoner – mobildatasagen

Den såkaldte mobildatasag handler om, at Rigspolitiet i november 2019 blev klar over, at der ved aflytning af internettrafik på mobiltelefoner blev overført ufuldstændige data ved transmissionen fra nogle af teleudbyderne til politiets systemer.

Ved en mobiltelefons aktiviteter på internettet dannes der data vedrørende mails, mms, internetsurfing, streaming, brug af sociale medier, internetbaserede kommunikationstjenester mv. Det havde vist sig, at der i forbindelse med politiets aflytning ikke var blevet overført alle data herom. Derimod havde der ikke været problemer med at modtage tale eller data om tid og sted for aktiviteter.

Folketinget modtog den 5. maj 2020 en foreløbig orientering om, at de mobildata, som politiet modtog fra teleudbyderne i forbindelse med aflytninger, var ufuldstændige (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 383). Rigsadvokaten orienterede samme dag aktørerne i straffesagskæden, og Rigspolitiet udsendte en pressemeddelelse om problemet. Det fremgik, at Rigspolitiet fortsat arbejdede på at identificere fejlen, og at der var dialog med leverandøren og teleudbyderne med henblik på at afdække, hvor i transmissionen datatabet opstod. Yderligere orientering tilgik Retsudvalget ved møder den 7. maj og den 20. maj 2020.

Rigsadvokaten udsendte den 13. maj 2020 en opdateret Rigsadvokatmeddelelse med betoning af de usikkerheder, der knytter sig til arbejdet med mobildata (se således meddelelsens afsnit 2.3.5 og 2.5.6

[38] https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2020/04/NOTAT-TI-notat-til-JM-og-RP-om-logning-og-udlevering-feb-2020.pdf, pkt. 4.2.

om ”signaleringsdata”). I juni 2020 opdaterede Rigspolitiet og Rigsadvokaten et notat om anvendelse af teledata som bevis i straffesager (varedeklarationen), som var blevet udarbejdet i forbindelse teledatasagen, således at notatet kom til at indeholde oplysninger om usikkerhederne i forbindelse med anvendelse af data fra aflytninger. Termen ”signaleringsdata” blev erstattet af begrebet ”allerede registrerede lokaliseringsdata”.

Retsudvalget modtog den 2. oktober 2020 en statusrapportering udarbejdet af Rigspolitiet. Materialet blev oversendt til fortrolig orientering af hensyn til politiets interesse i at begrænse offentlighedens kendskab til detaljer vedrørende politiets aflytningskapabiliteter mv. (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 601).

Mobildatasagen angår alene de tre teleudbydere, hvorfra der via Rigspolitiets aflytningssystem modtages mobildata i realtid. Den fjerde teleudbyder leverer mobildata som datafiler.

I myndighedernes redegørelser blev det betonet, at der altid vil være mobildata, som efterforskere ikke kan tilgå. Dette skyldes dels, at en stor del af den internetbårne kommunikation er krypteret, dels at aflytningssystemet frasorterer mangelfulde data, som systemet ikke kan aflæse (rekonstruere), samt dataformater, som systemet ikke kan genkende. Det var Rigspolitiets vurdering, at det har været almindeligt kendt og konstaterbart blandt efterforskere, at aflytningssystemet ikke er i stand til at frembringe det fulde indhold af mobildata, og at der således altid vil være mangler heri. Derfor var der efter Rigspolitiets opfattelse ikke grundlag for antage, at mobildata fra aflytningssystemet var blevet brugt i forbindelse med behandlingen af straffesager, som værende udtryk for et komplet og præcist billede af den aflyttedes anvendelse af mobildata. De konstaterede problemer vedrørende kvaliteten af mobildata havde derfor ikke umiddelbart haft nogen retssikkerhedsmæssig betydning i konkrete straffesager. Rigspolitichefen beklagede dog, at der endnu engang var opstået tvivl om den tekniske kvalitet af politiets og teleudbydernes samarbejde.

Kontrol- og styregruppen fik den 2. maj 2020 en mundtlig orientering om mobildatasagen og modtog herefter det materiale, som Rigsadvokaten udsendte den 5. maj 2020. Den 20. maj 2020 modtog kontrol- og styregruppen Rigspolitiets uddybende orientering af 7. maj 2020.

Kontrol- og styregruppen drøftede på et møde den 26. maj 2020, om mobildata-sagen kunne antages at være omfattet af gruppens kommissorium. Da det kunne give anledning til tvivl, om en del af sagen, herunder navnlig trafikdata, måtte anses for omfattet af kontrol- og styregruppens kommissorium, blev der ved brev af 27. maj 2020 rettet henvendelse til Justitsministeriet med henblik på en afklaring heraf. Justitsministeren meddelte i brev af 2. februar 2021 kontrol- og styregruppen, at sagen om ufuldstændige mobildata falder uden for gruppens mandat.

4.9.3. Fejl i softwareværktøj – softwaresagen

Softwaresagen handler om fejl i to værktøjer til udlæsning og analyse af data fra beslaglagte mobiltelefoner.

Justitsministeren meddelte den 30. april 2020 Retsudvalget, at Rigspolitiet samme dag havde orienteret aktørerne i straffesagskæden om konstaterede fejl i overførslen af data i forbindelse med politiets udlæsning af data fra iPhones og andre iOS-enheder (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 372). Der var tale om fejl i to softwareværktøjer, som politiet benytter til udlæsning og analyse af data fra bl.a. mobiltelefoner. Fejlen bevirkede i en periode, at visse tidsangivelser på filer fra beslaglagte mobiltelefoner var forkerte. Den fejlagtige tidsstempling kunne eksempelvis betyde, at oplysninger ("metadata") om, hvornår eksempelvis en fil med et billede var oprettet, hvornår filen senest var tilgået, eller hvornår den senest var redigeret, ikke fremstod korrekt.

Der var tale om anerkendte værktøjer fra en international leverandør, som selv havde konstateret fejlen og den 18. marts 2020 havde gjort politiet opmærksom herpå. Leverandøren rettede fejlen i marts 2020.

Det ene softwareværktøj anvendes af specialister i Nationalt Cybercrime Center, NC3, mens det andet værktøj anvendes i politikredsene. Fejlen i NC3's værktøj havde figureret siden oktober 2017. Fejlen i politikredsenes værktøj havde figureret siden december 2019.

Det fremgik, at Rigspolitiet havde igangsat en gennemgang af de sager, der kunne være berørt af fejlen. Desuden havde Rigsadvokaten anmodet chefanklagere og statsadvokater om at sikre, at der under retsmøder i verserende sager, hvor det pågældende softwareværktøj havde været anvendt, ikke blev fremlagt mangelfulde eller forkert fortolkede tidsstemplinger, og at dette blev dokumenteret på sagen.

Rigspolitiet udsendte om aftenen den 30. april 2020 en pressemeddelelse om de konstaterede fejl.

Justitsministeren orienterede den 11. juni 2020 Retsudvalget om, at Rigspolitiet og politikredsene nu havde gennemgået de berørte sager (Retsudvalget 2019-20 Alm. del – Bilag 450). I to tilfælde havde Rigspolitiet indledningsvist vurderet, at fejlene muligvis kunne have haft betydning for sagerne. Efter en nærmere gennemgang var det Statsadvokaten i Københavns vurdering, at de fejlbehæftede tidsstemplinger ikke havde haft betydning for sagernes udfald. I de øvrige sager vurderede politikredsene, at fejlene ikke havde haft betydning. Dette beroede for eksempel på, at de udlæste data ikke var blevet anvendt i retten eller var blevet blev anvendt uden de pågældende tidsstemplinger. I alle verserende sager havde politikredsene efter behov genindlæst datasættet, så det fremstod uden fejl. Endelig havde man sikret, at der ved behandlingen af verserende sager blev taget de relevante forbehold, herunder bl.a. ved i retten at fremlægge et af NC3 udarbejdet faktaark med en beskrivelse af fejlene. Efterfølgende er de fejlkilder og usikkerheder, der knytter sig til data udlæst fra mobile enheder, blevet beskrevet i det notat om anvendelse af teledata som bevis i straffesager (varedeklarationen), som er blevet udarbejdet i forbindelse teledatasagen, og der er iværksat andre initiativer med henblik på kompetenceudvikling og kvalitetssikring af digitale analyser.

Kontrol- og styregruppen fik den 30. april 2020 en mundtlig orientering fra Rigsadvokaten om software-sagen og modtog herefter det materiale, som Rigsadvokaten udsendte den 5. maj 2020.

Sagen blev omtalt på flere møder med Rigspolitiet og Rigsadvokaten. Rigspolitichefen gav udtryk for, at sagen havde lighedspunkter med teledatasagen derved, at politiet kunne have fejlfortolket data.

På kontrol- og styregruppens møde den 6. maj 2020 blev det bemærket, at gruppen ikke var blevet orienteret om detaljer i sagen. På det foreliggende grundlag syntes sagen ikke at være omfattet af gruppens mandat, og der var derfor enighed om, at gruppen indtil videre ikke skulle foretage sig yderligere i sagen. Den 19. juni 2020 modtog gruppen til orientering justitsministerens ovennævnte brev af 11. juni 2020 til Retsudvalget samt Rigspolitiets rapport af 14. maj 2020 vedrørende resultatet af sagsgennemgangen. Materialet blev gennemgået på kontrol- og styregruppens møde den 1. juli 2020.

5. Samlet vurdering af teledatasagen

I et retssamfund er det afgørende, at der er tillid til politiets efterforskning, anklagemyndighedens førelse af straffesager ved domstolene samt rettens bedømmelse af beviserne.

Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen blev nedsat af justitsministeren den 2. juli 2019, efter at det havde vist sig, at der var fejl i de teledata, som blev anvendt af politi, anklagemyndighed og domstole i straffesager. Kontrol- og styregruppen fik et bredt mandat med henblik på at kontrollere og styre myndighedernes gennemgang af de berørte sager. Justitsministeren tilkendegav over for Retsudvalget, at han fandt det afgørende, at undersøgelsen blev foretaget på en måde, som offentligheden kunne have fuld tillid til, og hvor der var uvildig ekstern kontrol med sagsgennemgangen.

I straffesager anvendes der en række forskelligartede beviser, herunder parts- og vidneforklaringer, DNA-spor, fingeraftryk, lyd- og billedoptagelser samt dokumentbeviser. I en årrække er også teledata blevet anvendt som bevis i et meget stort antal sager. Dette skyldes ikke mindst den store udbredelse af mobiltelefoner og de mange tekniske spor, som anvendelsen heraf efterlader.

Det var derfor alvorligt, da det i juni 2019 stod klart, at Rigspolitiets Telecenter i flere år havde sendt konverterede teledata til politikredsene, hvori en del af de teledata, teleudbyderne havde leveret, ikke indgik. I mange sager var konverterede data blevet fremlagt i retten og havde således været en del af grundlaget for en række domstolsafgørelser. Hertil kom sager, hvor efterforskningen kunne være blevet afsluttet på et utilstrækkeligt grundlag, og skyldige derfor kunne være gået fri.

For at bevare tilliden til retssystemet var det nødvendigt at skaffe et nærmere overblik over denne fejl og andre fejlkilder ved brug af teledata. En større undersøgelsesrapport af 1. oktober 2019 fra revisions- og konsulenthuset Deloitte medvirkede til at skabe dette overblik. I rapporten beskrives også andre fejl end konverteringsfejlen.

Der var ikke digitale programmer, der kunne påvise alle fejl i de konkrete sager. Det blev derfor besluttet, at flere tusinde straffesager skulle gennemgås enkeltvis. Gennemgangen blev påbegyndt i politikredsene og efterfølgende foretaget af den nyoprettede Task Force Teledata. Til brug for

undersøgelsen havde task forcen adgang til både de fysiske sagsakter og de digitale teledata, som Telecentret var i besiddelse af.

Efter at have gennemgået over 5.000 sager med domfældelser har Task Force Teledata oplyst, at der ikke er fundet sager, der på grund af teledatafejl burde have fået et andet udfald. Politikredsene har samtidig i uopklarede sager om alvorlig personfarlig kriminalitet undersøgt, om efterforskningen henset til den seneste viden om teledata burde genoptages. Politikredsene har efter undersøgelserne oplyst, at dette ikke har været tilfældet. Den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har selv gennemgået et stort antal af sagerne og har i alle tilfælde været enige i myndighedernes resultat. Den Særlige Klageret har heller ikke fundet grundlag for at genoptage sager, hvor de domfældte har henvist til fejl i teledata.

Fejl i it-systemer, konkrete misforståelser og egentlige fejlbehandlinger vedrørende noget så vigtigt som anvendelsen af teledata i straffesager er i sig selv alvorligt, men efter grundige undersøgelser er der ikke fundet sager, som er afgjort forkert på grund af teledatafejl.

Den store opmærksomhed om teledatasagen har skærpet fokus på, hvad teledata er, og hvad der kan udledes af sådanne data. Teledata kan naturligvis ofte være en vigtig indikator for, hvem der har været i telefonisk kontakt på givne tidspunkter, og hvor de pågældende omtrent har befundet sig, men der er mange omstændigheder, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, hvilken værdi teledata kan tillægges som bevis. Det skal f.eks. overvejes, om andre end den sædvanlige bruger af telefonen, kan have anvendt telefonen på det relevante tidspunkt. Endvidere viser teledata ikke, hvor brugeren af telefonen præcist har befundet sig, men derimod hvilke telemaster og hvilke celler på disse master, den er koblet op til. Det kan bero på mange forskellige faktorer, hvilke celler der kobles op til. Telefonens placering kan således ud fra teledata ofte alene angives inden for et område, der efter omstændighederne kan være på op til flere kvadratkilometer.

Selv med disse begrænsninger er teledata imidlertid et særdeles nyttigt værktøj for politiets efterforskning, hvor de bl.a. sammen med andre beviser kan anvendes til at udelukke mistænkte og til at foretage en foreløbig kvalificering af et ofte meget omfattende bevismateriale.

I mange straffesager har teledata også stor betydning som bevis i retten. Ved bevisvurderingen er kendskab til mulige usikkerheder og fejl ved anvendelsen af teledata vigtig.

Det er blandt retssagsaktører ikke nyt, at der skal udvises forsigtighed ved anvendelsen af teledata som bevis. Det har således i flere år været kendt, at der er eksempler på fejl i politiets teledata, samt at der er begrænsninger for, hvad teledata kan anvendes til. Dette er bl.a. beskrevet i Justitsministeriets svar af 20. oktober 2015 på Retsudvalgets spørgsmål 182 (Alm. del).

Teledata indgår oftest som ét blandt andre beviser for tiltaltes skyld eller uskyld, og efter domstolenes praksis findes tiltalte således ikke skyldig alene med henvisning til sagens teledata. Det er formentlig ikke mindst på denne baggrund, at der i forbindelse med undersøgelserne i teledatasagen ikke er fremkommet sager, hvor anklagemyndigheden har fundet grundlag for at ansøge Den Særlige Klageret om tilladelse til genoptagelse.

Siden sommeren 2019 er der taget en række initiativer, der vil kunne styrke forståelsen af teledatas karakter og de foreliggende fejlkilder. It-systemer forbedres, og der undervises oftere i forståelsen og anvendelsen af teledata. Endvidere udarbejdes der nu kontrol- og valideringsrapporter i straffesager med teledata.

De nye initiativer er vigtige for retssikkerheden og tilliden til retssystemet.

Kontrol- og styregruppen kan derudover konstatere, at Justitsministeriet har fremsat et lovforslag om nedsættelse af et uafhængigt tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager, samt at der arbejdes på at få ændret logningsreglerne, der skal bringes i overensstemmelse med EU-Domstolens praksis.

Forløbet har herefter ikke givet kontrol- og styregruppen anledning til at foreslå lovændringer.

Sagregister

I sagregistret er det angivet, hvor et begreb første gang er anvendt eller forklaret i rapporten

antenner; 51
A-numre; 180

bestilling af teleoplysninger; 63
B-numre; 180

CDR/CDR-data; 181
celle-ID; 51
celler; 51
C-numre; 180

datapakker; 75
download-siden; 194
duration; 181; 183

historikdatabasen; 65
historiske teleoplysninger; *se trafikdata*
HistoryAudit; 80

IMEI-nummer; 51
IMSI-nummer; 51
indholdsdata; 50
IP-adresse; 55

kommunikationsenheder; 49
konverterede data; 65

logning; 50
lokaliseringsdata; 50

masteoplysninger; 57
Mastesug; *se*; *Se* Udvidet teleoplysning

mobilterminaler; 49

netværk, 2G/ 3G/ 4G/ 5G; 51
nyere samtaletjenester; 51

prioriterede sager; 34

QlikView; 84

registrering af teledata; 49
rådata; 63

sessionslogning; 55
signaleringsdata; 56
sletning af teledata; 60
særlige tjenester; 56

Task Force Teledata; 34
Telecentret (Teledatasektionen); 22; 62
teledata; 49; 57
Teledatasagen; 22
Teleindustrien; 54
telekommunikation; 49
telekommunikationsenheder; 49
teleoplysning; 57
teleudbydernes netværk; 51
trafikdata; 50

udlæsning af teledata; 50
udvidet teleoplysning; 57

varedeklarationen; 74
VoLTE/ VoWiFi; 51

XML-filer; 140; 191

Bilag 1: Task Force Teledatas redegørelse for arbejdet i task forcen af 29. januar 2021

Redegørelse for arbejdet i Task Force Teledata

Sekretariatet for den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har den 22. december 2020 anmodet om en redegørelse for arbejdet i Task Force Teledata.

1. Etablering og rekruttering

Task Force Teledata blev etableret i begyndelsen af december 2019, hvor advokaturchefen sammen med senioranklageren, to administrative medarbejdere og 8 efterforskere påbegyndte arbejdet med at indrette lokaler og tilrettelægge arbejdsgangene i enheden, som fik stillet lokaler til rådighed hos Rigspolitiet i Ejby.

I starten af januar 2020 tiltrådte tre anklagere og 10 studentermedhjælpere.

Rekruttering af anklagere og navnlig efterforskere skete ved midlertidige afgivelser fra politikredsene, hvilket indebar, at anklagere og efterforskere løbende blev skiftet ud. Der var på denne baggrund behov for en effektiv on-boarding-proces i enheden for at undgå produktionstab i forbindelse med udskiftningerne.

I foråret 2020 blev det besluttet at ansætte yderligere 5 studentermedhjælpere, som tiltrådte 1. maj 2020. Alle studentermedhjælpere havde på dette tidspunkt været hjemsendt siden den 12. marts 2020 som følge af covid-19, ligesom alle efterforskere i samme periode havde været afgivet til deres respektive embeder med henblik på at stå til rådighed for politikredsenes beredskab. Flere af de daværende efterforskere fik som følge af covid-19-hjemsendelserne i marts og april forlænget placeringen i Task Force Teledata nogle måneder, da Task Force Teledata den 1. maj 2020 genoptog arbejdet i fuldt omfang i kontorerne i Ejby. Det blev endvidere besluttet at fremrykke afgivelsen af efterforskere fra de sjællandske kredse med henblik på at afvikle den sagspukkel, der var opstået som følge af covid-19-hjemsendelserne, ligesom antallet af efterforskere i efteråret 2020 blev tilpasset målsætningen om, at sagsgennemgangen skulle være tilendebragt med udgangen af året.

Bemandingen af Task Force Teledata har i 2020 været som vist i nedenstående skema.

Medarbejdere	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Studenter	0	10	10	5*	0*	14	14	14	14	14	14	14	3
Administrative	2	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2
Efterforskere	8	8	8	4*	1*	11	11	9	15	15	12	12	12
Jurister	5	5	5	5	5	4,5	5	4	4,5	5	5	5	4

*Det angivne antal medarbejdere er en estimering af de tilgængelige ressourcer, som ikke tager højde for, om medarbejdere som formelt var tilknyttet Task Force Teledata, har været hjemsendt med løn.

Som følge af personaleforøgelserne fik Task Force Teledata den 1. maj 2020 stillet nye lokaler til rådighed i en midlertidig bygning i Ejby.

2. Rekvisition af sager

Den 11. december 2019 tog Task Force Teledata kontakt til alle politikredse og SØIK og anmodede om, at der til brug for rekvisition af straffesager til gennemgang blev udpeget en kontaktperson ved embedet. Kontaktpersonerne fungerede herefter som bindeled mellem politikredsene og Task Force Teledata i relation til den logistiske opgave med identifikation og fremsendelse af sager til gennemgang.

Den 12. december 2019 tilgik der fra Rigsadvokaten en liste over samtlige sager, hvori der var indhentet teledata via telecentret. Listen var sorterbar på baggrund af oplysninger fra de centrale systemer, herunder kriminalregistret og POLSAS. De første sager i prioriteringskategori 1 (1A1) blev herefter rekvireret den 16. december 2019, mens de øvrige af i alt 563 sager i denne kategori blev rekvireret den 7. januar 2020.

Efter drøftelser med Rigsadvokaten i februar 2020 om muligheden for at foretage en maskinel sortering af sagerne ud fra de besluttede kriterier for prioritering af sager, herunder hvor den dømte var prøveløsladt eller havde et aktivt indrejseforbud m.v., blev det besluttet, at foretage samlet rekvisition af sager i prioriteringskategori 2 og 3 i politikredsene, idet det af hensyn til den hurtigst mulige samlede gennemgang ikke var hensigtsmæssigt at foretage en manuel sortering af sagerne, f.eks. ved opslag i de centrale systemer forud for rekvisitionen.

Den 6. marts 2020 rekvirerede Task Force Teledata alle sager, som ifølge den maskinelle sortering var omfattet af prioriteringskategori 2 og 3 (2A2 og 2A3).

Den samlede liste over journalnumre med teledata indeholdt herudover en kategori med 1.240 journalnumre, som af tekniske årsager ikke kunne sorteres maskinelt (4C1). Listen over disse sager blev opdelt kredsvis med henblik på, at politikredsene kunne foretage manuel identifikation af sager til undersøgelse i Task Force Teledata. Listerne blev sammen med lister over uopklarede sager vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet (3A1) fremsendt til politikredsene med anmodning om, at politikredsene undersøgte, hvorvidt teledata ville kunne give anledning til genoptagelse af efterforskningen.

På baggrund af politikredsenes oplysninger rekvirerede Task Force Teledata den 1. juli 2020 de prioriterede sager i kategorien (4C1), som var omfattet af sagsgennemgangen.

Den samlede liste over journalnumre med teledata indeholdt desuden en kategori (5A1) med 313 journalnumre, som ikke fandtes i POLSAS, enten fordi journalnummeret var angivet ukorrekt i forbindelse med rekvisition af teledata fra telecentret, eller fordi det sagsbehandlende embede ikke benyttede POLSAS. Heriblandt var bl.a. sager fra Grønland, Færøerne, statsadvokaterne og SØIK, men også enkelte sager fra politikredsene, hvor det var muligt at identificere det korrekte journalnummer. De prioriterede sager i denne kategori blev rekvireret i løbet september 2020.

Det bemærkes vedrørende rekvisition og særligt levering af de i alt 5.027 straffesager, at Task Force Teledata som altovervejende udgangspunkt har modtaget og gennemgået de fysiske akter i straffesagen. Fremsendelsen af sagerne er foregået løbende fra politikredsene, som har benyttet betydelige ressourcer på at identificere og fremsende sagerne fra arkiv. Task Force Teledata har i perioder været i besiddelse af tusindevis af fysiske straffesager, som henstod på paller og afventede sagsbehandling, idet det ikke var praktisk muligt at tilrettelægge fremsendelsen af sagerne i samme tempo som de blev gennemgået af sagsbehandlerne i Task Force Teledata. Det var heller ikke på dette stadie praktisk muligt at udskille og behandle de modtagne sager i prioriteringskategori 1 og 2 før sagerne i prioriteringskategori 3 uden væsentlige forsinkelser af den samlede sagsgennemgang, hvorfor sagerne blev behandlet i den rækkefølge, de blev pakket ud.

2.1. Særligt vedrørende visitation af digitale straffesager under hjemsendelsesperioden

I perioden fra den 13. marts 2020 til den 1. maj 2020 var personalet i Task Force Teledata hjemsendt som følge af covid-19. Hjemmearbejdet blev tilrettelagt sådan, at de i alt 5 jurister i Task Force Teledata screenede alle nyere sager (fra 2016-2019) på de rekvisitionslister, som var fremsendt til politikredsene den 6. marts 2020, idet akterne i disse sager forelå digitalt i POLSAS. Dette førte til, at mere end 600 sager blev afsluttet, fordi teledata ikke kunne have haft betydning for sagens udfald, mens mere end 250 sager blev visiteret til yderligere undersøgelse. Ved genoptagelsen af arbejdet i Ejby i maj 2020 orienterede Task Force Teledata politikredsene om, at de sager, hvor teledataundersøgelsen var afsluttet, ikke skulle fremsendes alligevel.

3. Sagsbehandling og styring af gennemgangen

Statsadvokaten i København fastsatte den 18. december 2019 retningslinjer for sagsbehandlingen i Task Force Teledata, som løbende er revideret.

Task Force Teledata udarbejdede på baggrund heraf interne retningslinjer, som blev fremsendt til godkendelse den 8. januar 2020. Retningslinjerne blev med efterfølgende ændringer godkendt af de overordnede myndigheder den 23. marts 2020.

Sagsbehandlingen i Task Force Teledata er foregået i overensstemmelse med disse retningslinjer.

3.1. Driftsstyring

I samarbejde med Rigspolitiets Koncernstyring etablerede Task Force Teledata i januar 2020 en løsning til styring af driften i sagsgennemgangen, som var baseret på data fra POLSAS sammenholdt med oplysningerne fra den sorterede liste over journalnumre, hvori der er indhentet teledata. Løsningen indebar oprettelse af en administrativ ”teledatasag” i POLSAS for hver af de undersøgte straffesager, hvorpå der elektronisk registreredes oplysninger om resultatet af undersøgelsen i form af søgenøgler, ligesom visitationsskemaer og andre dokumenter vedrørende undersøgelsen af den specifikke sag blev arkiveret elektronisk og fysisk. Aktuelle statistiske oplysninger om sagsgennemgangen har været tilgængelige i en Qlikview-rapport, som blev opdateret dagligt. Den

uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har løbende haft adgang til rapporten, ligesom uddrag herfra ugentligt er fremsendt til de overordnede myndigheder.

3.2 Sagsgange og arbejdsopgaver

Rammerne for sagsbehandlingen i Task Force Teledata er beskrevet i de interne retningslinjer.

Den praktiske tilrettelæggelse af sagsgangene fremgår af figuren nedenfor, som er udarbejdet i samarbejde med Rigsadvokatens LEAN-enhed i forbindelse med, at medarbejderne i Task Force Teledata den 4. februar 2020 deltog i en temadag med fokus på strømlining af de interne processer med henblik på at sikre, at sagsgennemgangen kunne gennemføres med en høj grad af effektivitet og kvalitet i sagsbehandlingen.

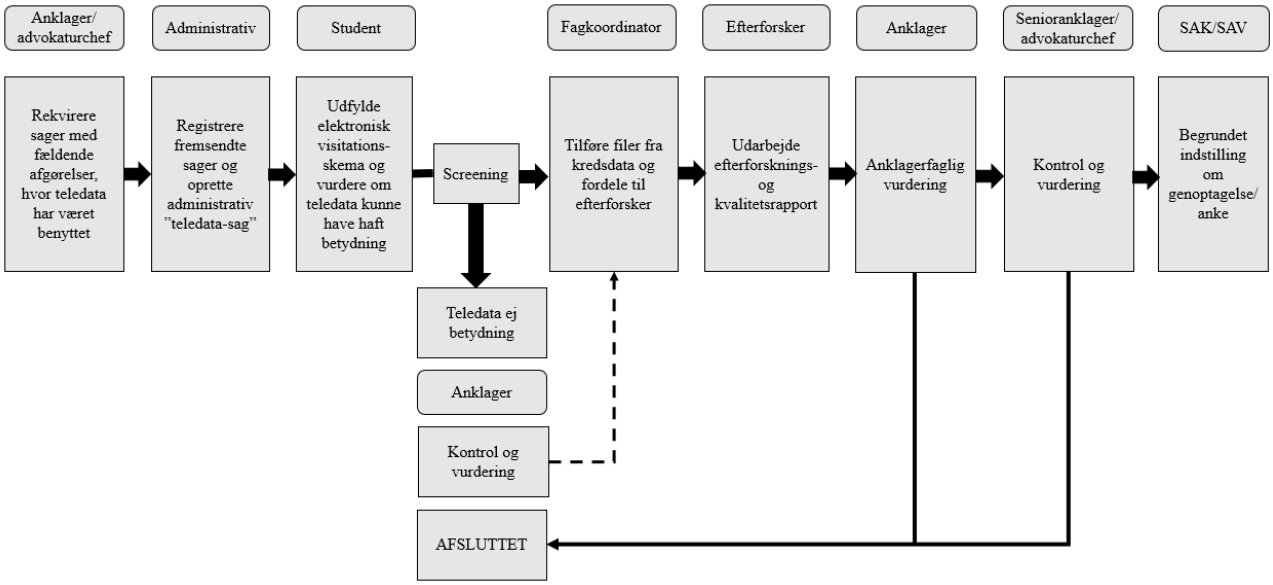

Første trin vedrører rekvisition af sagerne ved de relevante embeder jf. afsnit 2. Beslutningen om, hvilke sager der skulle rekvireres, er kvalitetssikret af advokaturchefen på baggrund af de overordnede retningslinjer.

Andet trin vedrører modtagelse og registrering de fremsendte sager, som blev foretaget af de administrative medarbejdere. Arbejdet blev delvist udført ved hjælp af en softwarerobot, som foretog automatisk oprettelse af en tilhørende sag for hver af de i alt 5.027 teledatasager. Robotten tilførte samtidig et visitationsskema og registrerede søgenøgle 00 (adm. sag oprettet) på sagen, hvorved fremtidige sagsskridt, sagsplaceringer og søgenøgler herefter fremgik af Qlikview-rapporten.

Tredje trin viser den indledende screening af sagerne. Her foretog studentermedhjælperne på baggrund af de interne retningslinjer en vurdering af, hvorvidt teledata kunne have haft betydning for sagens udfald. Såfremt det vurderes, at teledata ikke kunne have haft betydning for straffesagens udfald, kontrolleredes og afsluttedes sagen efterfølgende af en anklager. Hvis studenten derimod vurderede, at teledata kunne have haft betydning for straffesagens udfald, fordeltes sagen til en af to

fagkoordinatorer (trin 4), som indhentede og tilførte teledata, inden sagen fordeltes til en efterforsker (trin 5).

Femte trin vedrører den egentlige analyse af teledata, som dokumenteredes i kvalitets- og efterforskningsrapporter, der tilførtes den administrative "teledata-sag" i POLSAS. Sagen fordeltes herefter til en anklager (trin 6), som kvalitetskontrollerede rapporterne og foretog en anklagerfaglig vurdering af sagen. Såfremt der ikke forelå relevante fejl eller manglende (rå) data, afsluttedes sagen, mens sager, hvor der blev konstateret relevante fejl eller manglende (rå) data, placeredes til kontrol og vurdering ved en af de chargerede jurister (trin 7). Disse sager kunne enten afsluttes med underretning til domfældte eller indstilling om genoptagelse/anke (trin 8).

3.3 Dokumentation og kvalitetskontrol

Sagsbehandlerne i Task Force Teledata har løbende dokumenteret sagsskridt og noteret søgenøgler på den enkelte sags elektroniske visitationsskema i POLSAS. I forbindelse med den afsluttende kvalitetskontrol har den sagsbehandlende anklager haft ansvaret for at sikre, at visitationsskemaet blev korrekt udfyldt og, at de korrekte søgenøgler blev registreret på sagen i POLSAS.

Anklagerne har løbende drøftet sager med særlige problemstillinger med senioranklageren eller advokaturchefen.

Statsadvokaten i København og den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledatasagen har herudover foretaget stikprøver i de afsluttede sager med henblik på at kontrollere kvaliteten af sagsbehandlingen. Der er løbende givet feedback til advokaturchefen fra de overordnede myndigheder vedrørende stikprøvekontrollen. Indholdet heraf er drøftet med medarbejderne i Task Force Teledata på ugentlige møder.

Der henvises i øvrigt til de interne retningslinjer for Task Force Teledata og Qlikview-rapporten for sagsgennemgangen.

4. Resultatet af sagsgennemgangen

Der blev ikke fundet fejl eller manglende data i nogen af de undersøgte sager, som førte til indstilling til de regionale statsadvokater om genoptagelse eller anke af straffesagen.

Ifølge oversigten nedenfor, som er et uddrag af Qlikview-rapporten for Task Force Teledata, er der i forbindelse med sagsgennemgangen screenet 5.027 journalnumre. 386 af disse journalnumre (blå markering) blev frasorteret ved screeningen, idet det konstateredes, at sagerne ikke opfyldte kriterierne for at indgå i prioritet 1-4.

Yderligere 3.056 journalnumre (grøn markering) blev frasorteret, idet det ved screeningen blev vurderet, at teledata ikke kunne have haft betydning for sagens udfald.

Søgenøgler trin 2	Søgenøgler trin 3	Prioritet 1	Prioritet 2	Prioritet 3	Prioritet 4	Prioritet 5	Prioritet 6	Antal sager i alt
Administrativ	00 Administrativ sag oprettet	1.110	509	3.019	2	102	284	**5.026**
Første screening	07 Tilståelsessag	121	45	294	0	0	1	**461**
	08 Ikke betydning	723	329	2.000	1	1	2	**3.056**
	09 Kunne have haft betydning	386	180	1.020	1	0	0	**1.587**
Efterforsker	10 Oprindeligt konverteret data findes	264	128	457	1	0	0	**850**
	11 Rådata findes	383	175	980	1	1	0	**1.540**
	13 Sager undersøgt rækketab uden fejl	123	56	213	0	0	0	**392**
	18 Rådata med relevante fejl	7	2	6	0	0	0	**15**
	19 Konstaterede fejl med betydning	1	0	1	0	0	0	**2**
	19a Mulige fejl i manglende data kan have haft betydning	0	2	13	0	0	0	**15**
Anklager	22 Ikke genoptagelse – uden relevante fejl	377	176	998	1	0	0	**1.552**
	23 Ikke genoptagelse – med relevante fejl	6	4	22	0	0	0	**32**
	23a Politikredsen har ydet bistand i forbindelse med gennemgang	3	0	0	0	0	0	**3**
	24 Orientering af domfældte	6	2	23	0	0	0	**31**
	24a Orienteringsbrev sendt i kopi til den tidligere forsvarer	1	3	3	0	0	0	**7**
Total		**1.110**	**509**	**3.020**	**2**	**102**	**284**	**5.027**

Ved screeningen blev det vurderet, at teledata kunne have haft betydning i samlet 1.587 journalnumre (rød markering). Efterforskning og analyse af teledata viste, at der heriblandt fandtes 32 journalnumre (gul markering), hvori der enten blev konstateret relevante fejl i teledata, eller hvor det på grund af manglende (rå) data ikke kunne udelukkes, at der kunne være relevante fejl i data.

4.1. Særlige sager

Teledata, herunder historiske masteoplysninger, har været anvendt som bevis i mange forskellige typer af straffesager. Fra mindre sager om indbrudstyveri til komplekse sager om drab, røveri og organiseret narkohandel. Fremgangsmåden ved undersøgelsen af teledatasagerne har dog grundlæggende været den samme uanset sagens omfang. Større sager med flere domfældte eller et komplekst og langvarigt hændelsesforløb har i sagens natur krævet flere ressourcer, såvel i forbindelse med den indledende screening, som i forbindelse med efterforskningen og ved den anklagerfaglige vurdering.

Task Force Teledata har anmodet en politikreds om assistance til at foretage efterforskning/analyse af teledata vedrørende én sag med i alt tre journalnumre, som i forbindelse med screeningen i Task Force Teledata blev vurderet så omfattende, at det var nødvendigt at bede politikredsen om at bidrage til arbejdet. Der var tale om en større sag vedrørende indsmugling og handel med narkotika efter straffelovens § 191, som bestod af flere såkaldte "modus-forhold", hvor teledata havde været anvendt til detaljeret at fastlægge de domfældtes færden som en central del af bevisførelsen. Task Force Teledatas efterforskere bidrog til afslutningen af denne opgave i december 2020, hvorefter den anklagerfaglige vurdering blev foretaget af Task Force Teledata.

Alle øvrige sager er screenet, efterforsket og vurderet i Task Force Teledata, uanset sagens omfang og karakter.

4.2 Sager med relevante fejl eller manglende (rå) data

De 32 journalnumre, hvori der konstateredes relevante fejl i teledata, eller hvor det på grund af manglende (rå) data ikke kunne udelukkes, at der kunne være relevante fejl i data, fordeler sig på i alt 25 straffesager, idet flere af journalnumrene vedrører straffesager, hvori der indgår flere forhold.

I 17 journalnumre fordelt på 12 straffesager har det ikke været muligt at undersøge, hvorvidt der har været fejl eller manglende data under sagernes behandling ved domstolene, idet den oprindelige (rå) teledata ikke længere er tilgængelig.

I 15 journalnumre fordelt på 13 straffesager er der konstateret fejl eller manglende oplysninger i den teledata, som var til rådighed under straffesagens behandling ved domstolene. I flere tilfælde blev det konstateret, at én eller flere teleoplysninger, som ikke havde været tilgængelige under sagens behandling ved domstolene, underbyggede de eksisterende teleoplysninger.

I en sag om brandstiftelse konstateredes det, at de teleoplysninger, som var tilvejebragt i forbindelse med undersøgelsen i Task Force Teledata, nu indikerede, at den domfældtes telefon benyttede en mast, der dækkede et af gerningsstederne i sagen. Disse oplysninger var ikke tilgængelige under sagens behandling ved domstolene. De nye oplysninger underbyggede således de øvrige beviser i sagen.

I et antal sager konstateredes det, at der på grund af en konverteringsfejl kunne have været oplyst en unøjagtig placering af centrale telemaster. I ét tilfælde var masten rettelig ca. 200 meter tættere på gerningsstedet, end tidligere oplyst. I to tilfælde var masten rettelig ca. 100 meter længere væk fra gerningsstedet. Ingen af disse fejl vurderedes at have haft betydning for sagernes udfald.

Task Force Teledata har i alle ovenstående tilfælde foretaget en anklagerfaglig vurdering af betydningen af eventuelle fejl eller manglende oplysninger. Der har ikke været grundlag for at søge nogen af de undersøgte straffesager genoptaget eller anket. Task Force Teledata har i alle tilfælde med relevante fejl eller manglende (rå) data af betydning for sagen underrettet den domfældte eller den tidligere forsvarer om resultatet af den anklagerfaglige vurdering.

29. januar 2021

Bjørn Sejr

Bilag 2: Kontrol- og styregruppens standardkoncept til kontrolark

Kreds j.nr.	**TFT j.nr.**
Sagstype (domsmand, tilståelse)	
Straf	
Kort beskrivelse	
Bemærkninger i HistoryAudit	
Task Force Teledata Afsluttet:	
Kategorisering ved visitation (ej betydning/efterforskning)	
Foreligger der dokumentation for kontrol af rækketab og er der krydshenvisninger ?	
Er der fundet yderligere fejl, som der er udarbejdet fyldestgørende supplerende efterforskningsmateriale om ?	
Er der udarbejdet fyldestgørende supplerende efterforskningsmateriale om betydningen af manglende data/konverteringsfejl?	
Anklagerfaglige vurdering	
DUKST Afsluttet:	
Juridisk gennemgang (DUKST)	
Tekniske spørgsmål (DUKST)	
Teknisk undersøgelse (DUKST):	
Konklusion (DUKST):	

Sendt til gruppens medlemmer vedrørende mødet den #